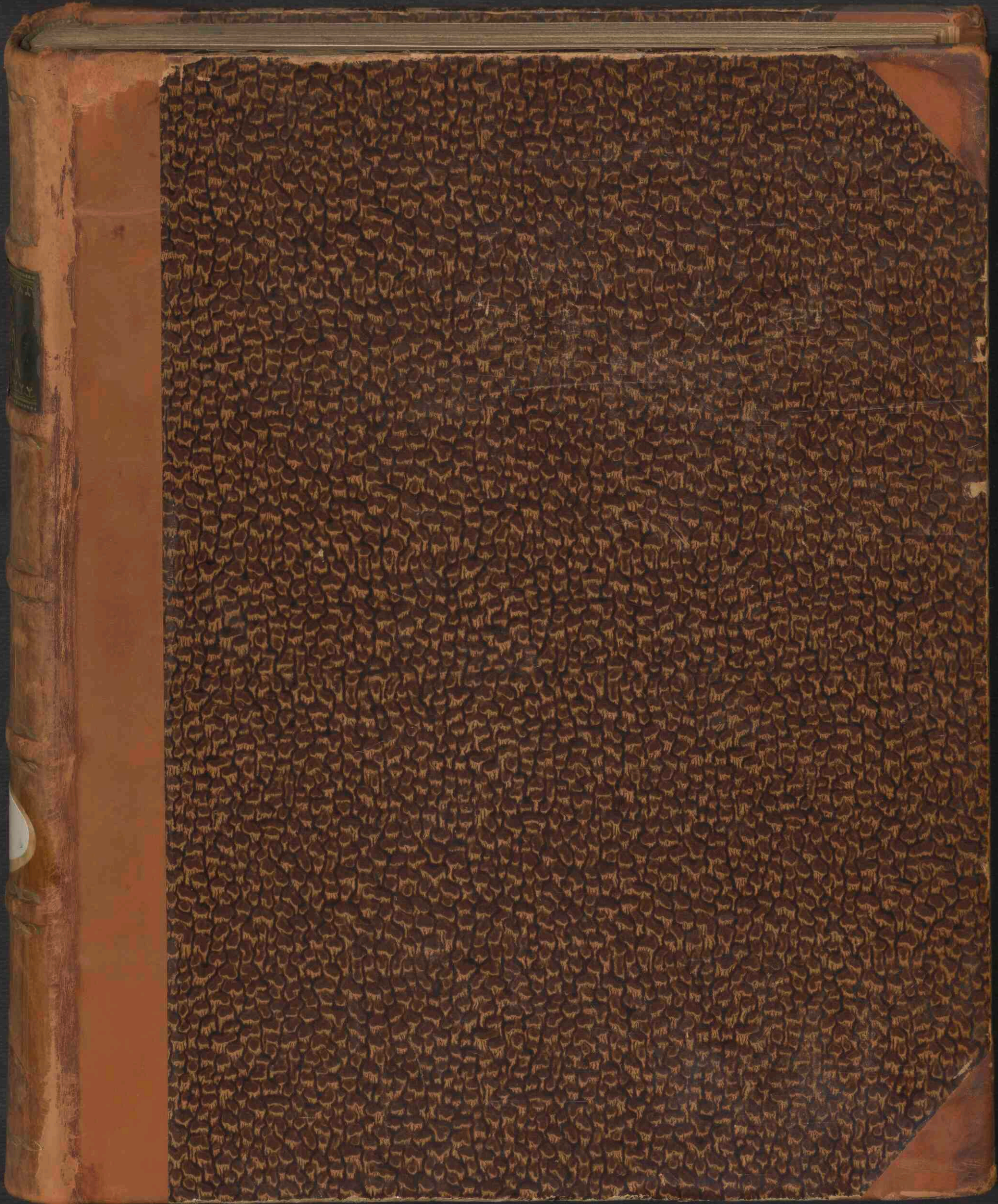

Flora Batava

<https://hdl.handle.net/1874/426627>

R. qu.
250

~~E-13~~
FF#31

F.18 (Nederland)

Ravind qu * V * 88
P. qu. 250.

FLORA BATAVA.

—❁❁❁—
AFBEELDING EN BESCHRIJVING

DER

NEDERLANDSCHE GEWASSEN.

AANGEVANGEN DOOR WIJLEN

JAN KOPS,

Hoogleraar te Utrecht,

VOORTGEZET DOOR WIJLEN

F. W. VAN EEDEN,

*Lid van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen, de Nederl. Botanische
Vereeniging, enz., te Haarlem,*

EN ONDER REDACTIE VAN

L. VUYCK, Phil. Dr.,

te Leiden.

— — — — —
EEN EN TWINTIGSTE DEEL.

HAARLEM,
DE ERVEN LOOSJES.
1901.

FLORA BATAVA

NEDEERLANDSCHE OORLOGSMUSEUM

J. W. VAN DER BURK

PLANTYON

DEEL III

1825

AMSTERDAM

LIJST VAN DE PLANTEN,

die afgebeeld en beschreven zijn in deel XXI der FLORA BATAVA,
naar den tijd van uitgave gerangschikt.

DRIE HONDERD TWINTIGSTE AFLEVERING.

No.		
1601.	Rubus saxatilis L.	Steen-Brummel.
1602.	Echinosperrnum deflexum Lehm.	Neergebogen Stekelzaad.
1603.	Elssholzia Patrini Gareke.	
1604.	Agaricus albo-brunneus Pers.	Wit-bruine Plaatzwam.
1605.	Clavaria flava Schaeff.	Gele Knotszwam. Geitenbaard.

DRIE HONDERD EEN-EN-TWINTIGSTE AFLEVERING.

1606.	Erysimum repandum L.	Golfbladige Steenraket.
1607.	Geranium rotundifolium L.	Rondbladige Ooievaarsbek.
1608.	Valerianella coronata W.	Gekroonde Veldsla.
1609.	Hygrophorus hypothejus Fries.	Geel-stelige Hygrophorus.
1610.	Peziza aurantia var. gigantea.	Groote Oranje Schotelzwam.

DRIE HONDERD TWEE-EN-TWINTIGSTE AFLEVERING.

1611.	Lepidium sativum L.	Sterkers, Tuinkers, Bitterkers.
1612.	Vicia pannonica Jacq.	Hongaarsche Wikke.
1613.	Potentilla inclinata Vill. var. virescens Besser.	Neergebogen Ganserik.
1614.	Agaricus ulmarius Bull.	Iepen Plaatzwam.
1615.	Cortinarius torvus Fr.	Stevige Cortinarius.

DRIE HONDERD DRIE-EN-TWINTIGSTE AFLEVERING.

1616.	Medicago media Pers.	Hybride Rupsklaver.
1617.	Tragopogon orientale L.	Oostersche boksbaard.
1618.	Verbascum phoeniceum L.	Donkerroode toorts.
1619.	Eriophorum gracile Koch.	Sierlijke Wollegras.
1620.	Boletus torosus Fries.	Stieren-Pijpzwam.

DRIE HONDERD VIER-EN-TWINTIGSTE AFLEVERING.

1621.	Impatiens parviflora D. C.	Kleinbloemig Springkruid. Balsamine.
1622.	Rosa arvensis Huds.	Akkerroos.
1623.	Myrrhis odorata Scop.	Welriekende Myrrhis. Roomsche kervel.
1624.	Ramischia secunda Gareke.	Eenzijdswendig Wintergroen.
1625.	Carex Buxbaumii Whlb.	Buxbaum's Zegge.

DRIE HONDERD VIJF-EN-TWINTIGSTE AFLEVERING.

No.		
1626.	<i>Adonis aestivalis</i> L.	<i>Zomer Adonis.</i>
1627.	<i>Hesperis bicuspida</i> Willd.	<i>Tweespletige bloem van Damast.</i>
1628.	<i>Draba muralis</i> L.	<i>Muur-Vroegeling.</i>
1629.	<i>Trifolium minus</i> Relhan.	<i>Kleine Klaver.</i>
1630.	<i>Agaricus inversus</i> Scop.	<i>Omgekeerde Plaatzwam.</i>

DRIE HONDERD ZES-EN-TWINTIGSTE AFLEVERING.

1631.	<i>Vicia narbonensis</i> L.	<i>Fransche Wikke.</i>
1632.	<i>Prunus petraea</i> Tausch.	<i>Kleine Vogelkers of Steenkers.</i>
1633.	<i>Isnardia palustris</i> L.	<i>Waterlepeltje.</i>
1634.	<i>Silaus pratensis</i> Bess.	<i>Weidekervel.</i>
1635.	<i>Polyporus giganteus</i> Fr.	<i>Grootste Polyporus.</i>

DRIE HONDERD ZEVEN-EN-TWINTIGSTE AFLEVERING.

1636.	<i>Turgenia latifolia</i> Hoffm.	<i>Borstelscherm.</i>
1637.	<i>Valeriana sambucifolia</i> Mikan.	<i>Vlier Valeriaan.</i>
1638.	<i>Hieracium strictum</i> Fr.	<i>Gestrekt Havikskruid.</i>
1639.	<i>Solanum rostratum</i> Dun.	<i>Gesnavelde Nachtschade.</i>
1640.	<i>Agaricus silvicola</i> Vitt.	<i>Bosch-Plaatzwam.</i>

DRIE HONDERD ACHT-EN-TWINTIGSTE AFLEVERING.

1641.	<i>Verbascum thapsiformi-nigrum</i> Schied.	<i>Gekruiste Toorts.</i>
1642.	<i>Sideritis montana</i> L.	<i>Berg IJzerkruid.</i>
1643.	<i>Potamogeton obtusifolius</i> M. et K.	<i>Stompbladig Fonteinkruid.</i>
1644.	<i>Agaricus albo-cyaneus</i> Desm.	
1645.	<i>Agaricus luridus</i> Schaeff.	<i>Vale Plaatzwam.</i>

DRIE HONDERD NEGEN-EN-TWINTIGSTE AFLEVERING.

1646.	<i>Trifolium resupinatum</i> L.	<i>Omgekeerde Klaver.</i>
1647.	<i>Coriandrum sativum</i> L.	<i>Koriander.</i>
1648.	<i>Petasites albus</i> Gärtn.	<i>Wit Groot Hoefblad.</i>
1649.	<i>Petasites albus</i> Gärtn.	<i>Wit Groot Hoefblad.</i>
1650.	<i>Boletus fusipes</i> Rabenh.	<i>Spoelstelige Pijpzwam.</i>

DRIE HONDERD DERTIGSTE AFLEVERING.

1651.	<i>Crupina vulgaris</i> L.	<i>Gewoon Kruipzaad.</i>
1652.	<i>Digitalis lutea</i> L.	<i>Geel Vingerhoedskruid.</i>
1653.	<i>Potamogeton rufescens</i> Schrad.	<i>Rosbladig Fonteinkruid.</i>
1654.	<i>Carex extensa</i> Good.	<i>Gestrekte Zegge.</i>
1655.	<i>Agaricus chrysorophus</i> Berk. en Br.	<i>Goudsteel-Paddestoel.</i>

REGISTER.

v

DRIE HONDERD EEN-EN-DERTIGSTE AFLEVERING.

No.		
1656.	<i>Crithmum maritimum</i> L.	<i>Zeevenkel.</i>
1657.	<i>Bifora radians</i> M. B.	<i>Stralend Holzaad.</i>
1658.	<i>Rudbeckia hirta.</i>	<i>Ruwharige Rudbeckia.</i>
1659.	<i>Lactarius subdulcis</i> Bull.	<i>Eetbare Melkzwam.</i>
1660.	<i>Russula alutacea</i> Fr.	<i>Roodgele Russula.</i>

DRIE HONDERD TWEE-EN-DERTIGSTE AFLEVERING.

1661.	<i>Myrica cerifera</i> L.	<i>Wasdragende Gagel.</i>
1662.	<i>Myrica cerifera</i> L.	<i>Wasdragende Gagel.</i>
1663.	<i>Coeloglossum viride</i> Hoffm.	<i>Holtong.</i>
1664.	<i>Carex tricostata</i> Fr.	<i>Drieribbige Zegge.</i>
1665.	<i>Hygrophorus unguinosus</i> Fr.	<i>Zalfachtige Hygrophorus.</i>

DRIE HONDERD DRIE-EN-DERTIGSTE AFLEVERING.

1666.	<i>Carum verticillatum</i> Koch.	<i>Gekranste Karwij.</i>
1667.	<i>Sedum oppositifolium</i> Sims.	<i>Overstaandbladig Vetkruid.</i>
1668.	<i>Stellaria nemorum</i> L.	<i>Bosch Sterremuur.</i>
1669.	<i>Caucalis Daucoides</i> L.	<i>Wilde Wortel.</i>
1670.	<i>Polyporus brumalis</i> Fries.	<i>Winter Polyporus.</i>

DRIE HONDERD VIER-EN-DERTIGSTE AFLEVERING.

1671.	<i>Spiranthes aestivalis</i> Rich.	<i>Zomer draaiaar.</i>
1672.	<i>Cephalanthera grandiflora</i> Bab.	<i>Grootbloemige Boschlelie.</i>
1673.	<i>Myagrum perfoliatum</i> L.	<i>Doorgroeide holdodder.</i>
1674.	<i>Moenchia erecta</i> Fl. Wett.	<i>Vierling.</i>
1675.	<i>Agaricus cretaceus</i> Fries.	<i>Krijt witte Paddestoel.</i>

DRIE HONDERD VIJF-EN-DERTIGSTE AFLEVERING.

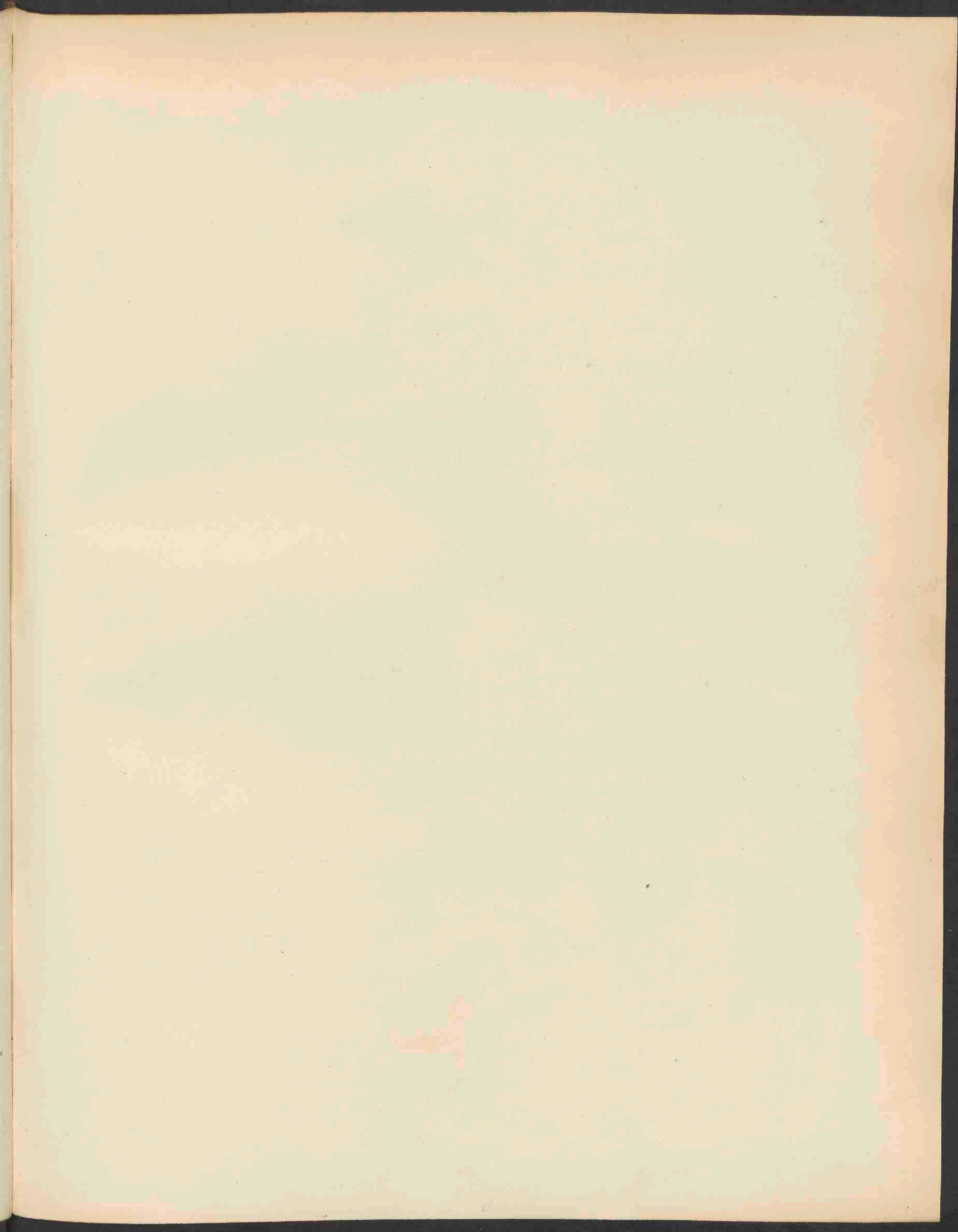
1676.	<i>Gentiana germanica</i> W.	<i>Duitsche Gentiaan.</i>
1677.	<i>Medicago denticulata</i> Willd.	<i>Getaⁿde Rupsklaver.</i>
1678.	<i>Coronilla scorpioides</i> Koch.	<i>Schorpioenachtig Kroonkruid.</i>
1679.	<i>Alopecurus utriculatus</i> Pers.	<i>Zakvormige Vossestaart.</i>
1680.	<i>Cortinarius elatior</i> Fries.	<i>Langgesteelde Cortinarius.</i>

ALPHABETISCHE NAAMLIJST VAN DE PLANTEN,

die in dit deel afgebeeld en beschreven zijn.

	No.
Adonis aestivalis L.	<i>Zomer Adonis</i> 1626.
Agaricus albo-brunneus Pers.	<i>Wit-bruine Plaatzwam</i> 1604.
" albo-cyaneus Desm.	<i>Wit-blauwe Plaatzwam</i> 1644.
" chrysorophus Berk en B.	<i>Goudsteel-Paddestoel</i> 1655.
" cretaceus Fries.	<i>Krijtwitte Paddestoel</i> 1675.
" inversus Scop.	<i>Omgekeerde Plaatzwam</i> 1630.
" luridus Schaeff.	<i>Vale Plaatzwam</i> 1645.
" silvicola Vitt.	<i>Bosch-Plaatzwam</i> 1640.
" ulmarius Bull.	<i>Iepen plaatzwam</i> 1614.
Alopecurus utriculatus Pers.	<i>Zakvormige Vossestaart</i> 1679.
Bifora radians M. B.	<i>Stralend Holzaad</i> 1657.
Boletus torosus Fries.	<i>Stieren-Pijpzwam</i> 1620.
" fusipes Rabenh.	<i>Spoelstelige Pijpzwam</i> 1650.
Carex Buxbaumii Whlb.	<i>Buxbaum's Zegge</i> 1625.
" extensa Good.	<i>Gestrekte Zegge</i> 1654.
" tricostata Fr.	<i>Drieribbige Zegge</i> 1664.
Carum verticillatum Koch.	<i>Gekranste Karwij</i> 1666.
Caucalis Daucoides L.	<i>Wilde Wortel</i> 1669.
Cephalantera grandiflora Bab.	<i>Grootbloemige Boschlelie</i> 1672.
Clavaria flava Schaeff.	<i>Gele Knotszwam. Geitenbaard</i> . . 1605.
Coeloglossum viride Hoffm.	<i>Holtong</i> 1663.
Coriandrum sativum L.	<i>Koriander</i> 1647.
Coronilla scorpioides Koch.	<i>Schorpioenachtig Kroonkruid</i> . . . 1678.
Cortinarius elatior Fries.	<i>Langgesteelde Cortinarius</i> 1680.
" torvus Fr.	<i>Stevige Cortinarius</i> 1615.
Crithmum maritimum L.	<i>Zeevenkel</i> 1656.
Crupina vulgaris L.	<i>Gewoon Kruipzaad</i> 1651.

	No.
Ramischia secunda Greke.	<i>Eenzijdswendig wintergroen</i> 1624.
Rosa arvensis Huds.	<i>Akkerroos</i> 1622.
Rubus saxatilis L.	<i>Steen-Brummel</i> 1601.
Rudbeckia hirta L.	<i>Ruwharige Rudbeckia</i> 1658.
Russula alutacea Fr.	<i>Roodgele Russula</i> 1660.
Sedum oppositifolium Sims.	<i>Overstaandbladig Vetkruid</i> 1667.
Sideritis montana L.	<i>Berg IJzerkruid</i> 1642.
Silaus pratensis Bess.	<i>Weidekervel</i> 1634.
Solanum rostratum Dun.	<i>Gesnavelde Nachtschade</i> 1639.
Spiranthes aestivalis Rich.	<i>Zomer draaijaar</i> 1671.
Stellaria nemorum L.	<i>Bosch Sterremuur</i> 1668.
Tragopogon orientale L.	<i>Oostersche Boksbaard</i> 1617.
Trifolium minus Relhan.	<i>Kleine Klaver</i> 1629.
" resupinatum L.	<i>Omgekeerde Klaver</i> 1646.
Turgenia latifolia Hoffm.	<i>Borstelscherm</i> 1636.
Valeriana sambucifolia Mikan.	<i>Vlier Valeriaan</i> 1637.
Valerianella coronata W.	<i>Gekroonde Veldsla</i> 1608.
Verbascum phoeniceum L.	<i>Donkerroode toorts</i> 1618.
" thapsiformi-nigrum Schied.	<i>Gekruiste</i> " 1641.
Vicia narbonensis L.	<i>Fransche Wikke</i> 1631.
" pannonica Jacq	<i>Hongaarsche</i> " 1612.

RUBUS SAXATILIS L. 1601 .

1601
RUBUS SAXATILIS L.

Steen-Brummel.

Hoogduitsch: Steinbeere.

Engelsch: Stone Bramble.

Bloeit: Mei—Juni. ♀.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XI. Ord. III. Icosandria Polygynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Rosaeae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel IV. N°. 288.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Caulibus humilibus simplicibus erectis petiolisque parce setoso-aculeolatis, foliis viridibus pubescentibus ternatis, foliolis rhomboideis lateralibus sessilibus, floribus 3—6 terminalibus corymbosis, laciniis calycis petala subaequantibus demum reflexis, petalis parvis lineari-oblongis, carpellis paucis rubris turgidis.

Stengels laag, enkelvoudig, opgericht, evenals de bladstelen, met eenige haakvormige borsteltjes bezet; bladen groen, zacht behaard, drietallig; blaadjes ruitvormig, de zijdelingsche ongesteeld; bloemen 3—6, eindelingsch in tuilen; kelkslippen ongeveer even groot als de bloembladen, later naar beneden gebogen; bloembladen klein, lijn-langwerpig; vruchtjes niet talrijk, rood, gezwollen. *Engl. Bot.*, tab. 223.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Steen van het vruchtje; *b.* id. vergroot.

GROEIPLAATS: Deze plant heeft een zeer uitgestrekt gebied. Het strekt zich uit van den Himalaya over noordelijk Azië en Europa, van Lapland tot Spanje, Italië en Griekenland. Verder in IJsland, de Faröer en Groenland. In België, Rijn-Pruisen en Hannover reeds sedert vele jaren vermeld, in Nederland nog niet. Het is dus een merkwaardig feit dat de plant in Aug. 1897 bij ter Apel is ontdekt door den Heer H. J. KOK ANKERSMIT. Het exemplaar onzer afbeelding is door hem aangeboden.

RUBUS SAXATILIS L.

Ronce des rochers.

Fleurit: Mai—Juin. 21.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XI. Ord. III. Icosandria Polygynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Rosacées.

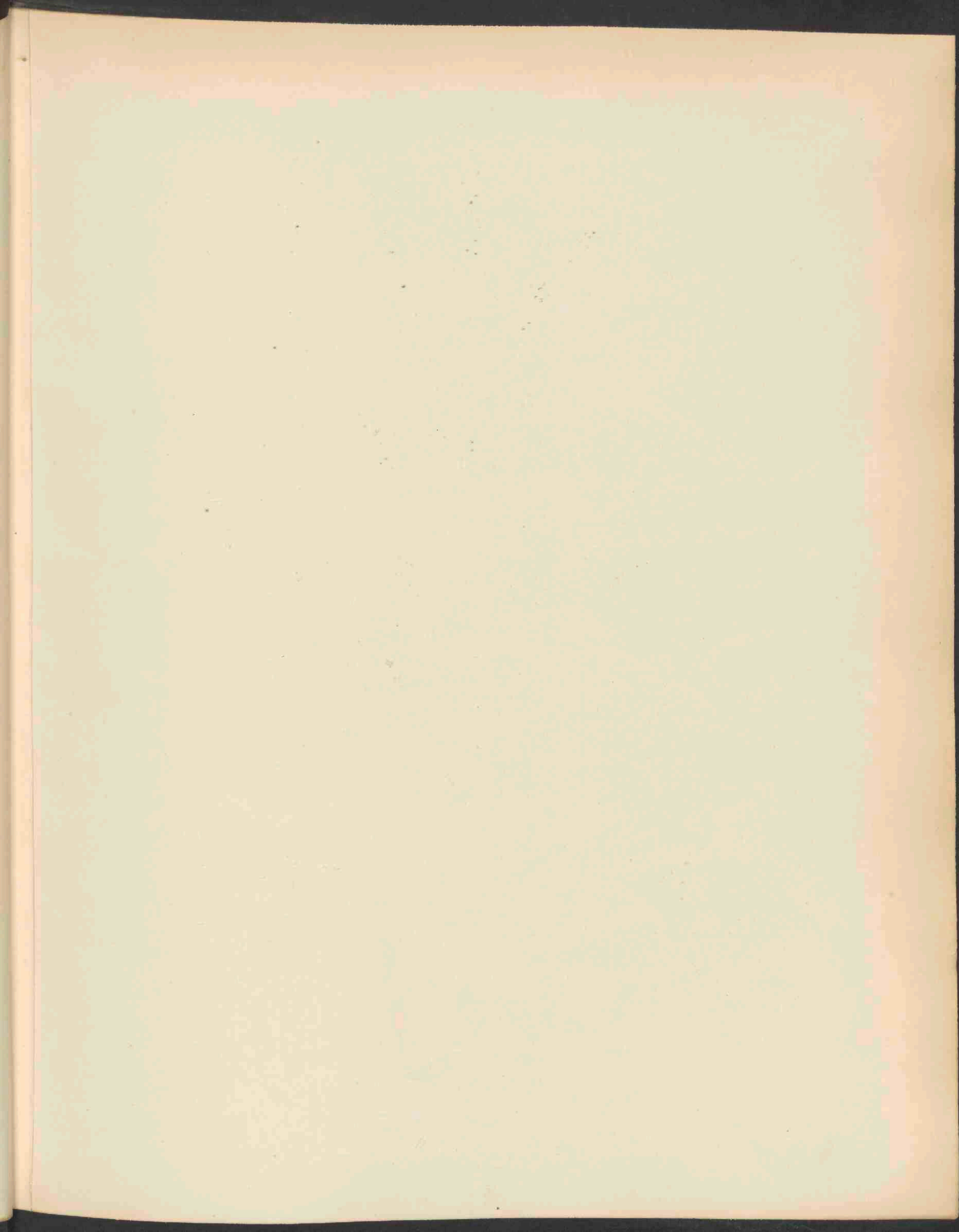
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 288, Vol. IV.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tiges naines simples droites, pourvues comme les pétioles de quelques poils soyeux crochus; feuilles vertes, pubescentes, ternées, à folioles rhomboïdales latérales sessiles; fleurs 3—6, terminales en corymbe; calice à divisions égalant à peu près les pétales, plus tard réfléchies; pétales petits linéaires oblongs; fruit rouge formé de 1—6 carpelles rouges renflées. *Engl. Bot.* tab. 223.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Noyau du fruit; *b.* id. grossi.

HABITAT: Lieux pierreux, rochers dans les hautes montagnes. Cette plante occupe un aréal immense, s'étendant de l' Himalaya sur l'Asie septentrionale et l'Europe, de la Laponie jusqu'en Espagne, en Italie et en Grèce. Vers l'Occident on la trouve aux îles de Fär, l'Islande et le Groënland.

Depuis bien des années elle a touché à nos frontières: en Hanovre, dans la Prusse Rhénane et en Belgique. En la trouvant à ter Apel (prov. de Groningue) en Août 1897, M. H. J. KOK ANKERSMIT a fait une découverte remarquable. Il a eu la bienveillance de nous présenter un des exemplaires trouvés.

ECHINOSPERMUM DEFLEXUM LEHM. 1602.

ECHINOSPERMUM DEFLEXUM Lehm.

Neergebogen Stekelzaad.

Hoogduitsch: Herabgebogen Igelsamen.

Engelsch: Deflexed Lappula.

Bloeit: Juni. ☉.

1602

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. O. I. Pentandria Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Boragineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel XIV, N°. 1103.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Caule paniculato-ramoso, foliis lanceolatis pilosis, pilis patentibus, pedunculis fructiferis reflexis, nucibus margine aculeis glochidatus uniserialibus.

Stengel pluimvormig vertakt; bladen lancetvormig, met afstaande haartjes bedekt; vruchtstelen neergebogen, nootjes aan den rand met eenzijdige borstelige haakjes. Bloemen blauw. — *Myosotis deflexa* Wahl., *M. pectinata* Turcz, *Rochelia deflexa* R. et S. *Lappula deflexa* Garcke.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a*. Uiteinde bloeitak; *a a*. bloem (vergroot); *b*. vrucht (vergroot); *c*. dwarse doorsnede vrucht (vergroot).

GROEIPLAATS: Op beschaduwde steenachtige plaatsen in de hooge gebergten; in rotsspleten. Van Aziatisch Rusland over Siberië (Altaï, Baikal en Oeral) door Rusland, Lyfland, Zweden, Duitschland, Oostenrijk, Italië, Engeland. Ontbreekt in Spanje, in België, in Frankrijk (?) en in het Oosten. — (Zie de verspreiding van *E. Lappula*: *Fl. Bat.* XIV, 1103).

NEDERLAND: Bij het station te Ruurloo, en bij Deventer. Het afgebeelde exemplaar is gevonden door den Heer L. VUYCK, tusschen het koren bij Epse onder Deventer, in Juni 1897.

ECHINOSPERMUM DEFLEXUM Lehm.

Echinospërme défléchi.

Fleurit: Juin ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. V. O. I. Pentandria Monogynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Boraginées.

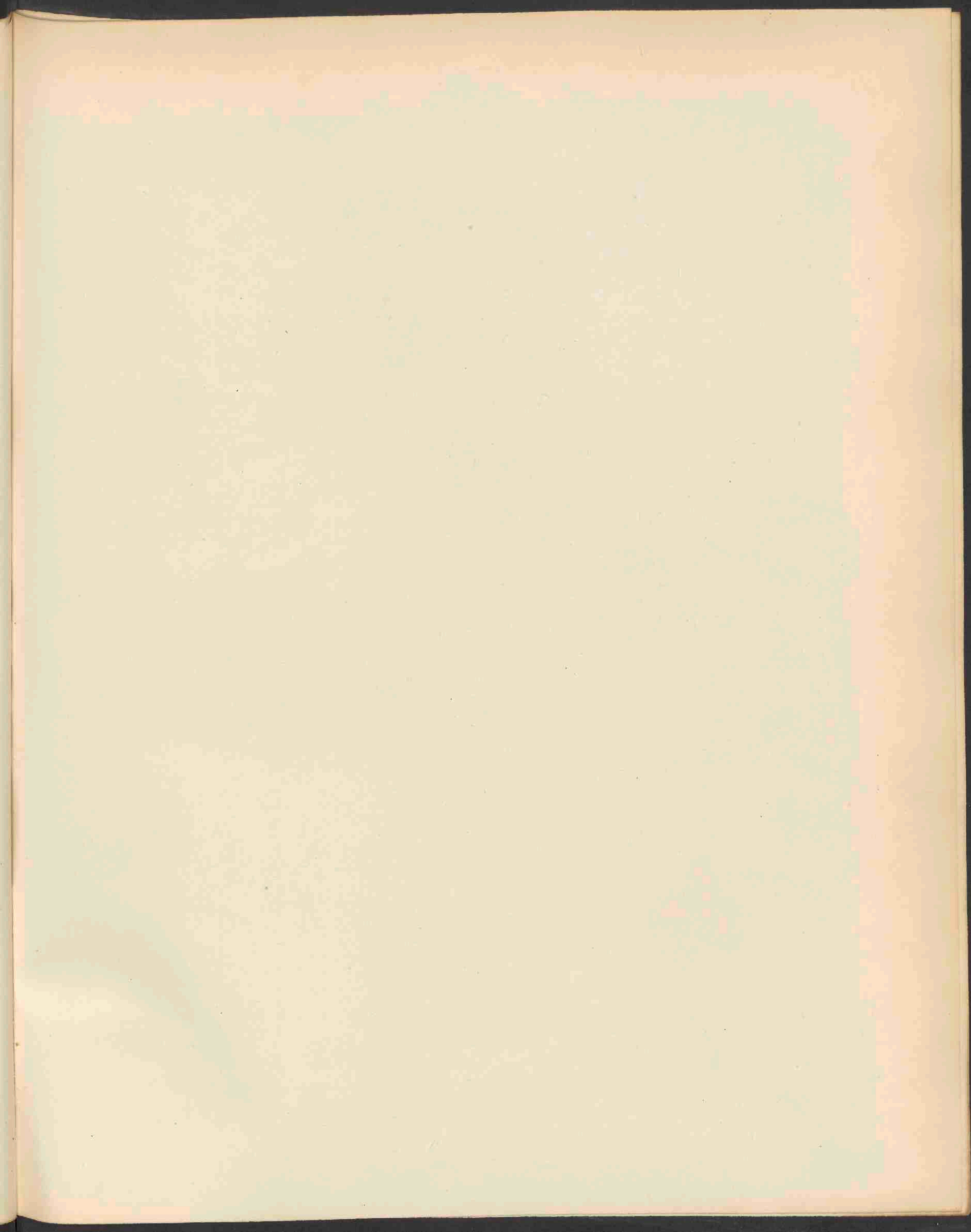
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 1103, Vol. XIV.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tige paniculée-rameuse; feuilles lancéolées poilues, à poils étalés; pédoncules fructifères défléchis; fruits bordés d'une série d'aiguillons crochus. Fleurs bleues. — *Myosotis deflexa* Wahl., *M. pectinata* Turcz. *Rochelia deflexa* R. et S. *Lappula deflexa* Garcke.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* sommet d'une branche florale; *a a.* fleur (grossie); *b.* fruit id.; *c.* fruit, coupe transversale (gross.).

HABITAT: Lieux pierreux ombragés, fissures des rochers dans les hautes montagnes. Notre plante est d'origine septentrionale. Son aréal s'étend de la Russie arctique sur la Sibérie, la Russie septentr., la Livonie, la Suède, l'Allemagne sept., jusqu'en Angleterre, en Autriche et dans le Nord de l'Italie. Elle manque en Espagne, en Belgique, en France (?) et dans tout l'Orient.

PAYS-BAS: Trouvé dans les prov. de Gueldre et d'Overysel. Le spécimen de notre planche a été trouvé par M. L. VUYCK, dans un champ de blé près Deventer.

ELSSHOLZIA PATRINI GARCKE . 1603 .

ELSSHOLZIA PATRINI Gareke.

Hoogduitsch: Kamm-artige Elssholie.

Engelsch: Stick-Seed.

1609

Bloeit: Juli—Augustus. ☉.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XIV. O. I. Didynamia Gymnospermia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Labiatae.

GESLACHTSKENMERKEN: Stamina distantia recta, superne divergentes. Corolla subaequaliter 4 fida, lobo superiore sub-erecto, sub-concavo emarginato, inferioribus patulis. Calyx 5 dentatus.

Meeldraden verwijderd staand, opgericht, van boven uiteenwijkend. Bloemkroon in vier ongeveer gelijke slippen gespleten; bovenlip min of meer opgericht, min of meer hol, uitgerand, de onderste uitgespreid. Kelk vijfzijdig.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Herbacea glabriuscula, foliis petiolatis ovatis oblongisve utrinque angustatis, bracteis lato-ovatis acutis ciliatis, verticillis approximatis secundis, spicis paniculatis.

Kruidachtig, min of meer kaal; bladen en bladstelen eirond of langwerpig, aan den top en den voet versmald; schutbladen breed eirond, spits, gewimperd; bloemkransen dicht bijeen, eenzijdig; bloemaren pluimvormig. — *Hyssopus ocymifolius* Lam., *Mentha Patrini* Lepech., *M. ovata* Cav., *Elssholzia cristata* Willd.

Deze plant riekt aromatisch, evenals vele geslachten van hare familie.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Achterkant der bloemaar; *b.* bloembosjes met schutbladen; *c.* schutblad; *d.* bloempje; *e.* vruchtjes; (alles vergroot).

GROEIPLAATS: Oorspronkelijk in China, heeft deze plant zich sedert het begin dezer eeuw over Indië en Siberië, Litthauen, Rusland, Scandinavië en Duitschland, langs de Oost- en Noordzee verspreid. In Duitschland is zij hier en daar een lastig onkruid geworden. In Engeland nog zeldzaam, in Frankrijk doorgedrongen tot Angers.

NEDERLAND: Voor het eerst gevonden bij Maastricht door den Heer J. VAN BAREN uit Rotterdam, in Juli 1897.

Deze vondst is hoogst belangrijk, omdat daaruit blijkt dat de plant zich steeds westwaarts verspreidt.

Op nieuw wijs ik op het groot belang van den arbeid der Nederlandsche botanici om voortdurend het oog te houden op nieuwe indigenen en de veranderingen door deze in onze Flora teweeggebracht. Hunne bescheidene waarnemingen zullen door het nageslacht wellicht hooger gewaardeerd worden dan men thans vermoedt.

ELSSHOLZIA PATRINI Garcke.

Elssholzia de Patrin.

Fleurit: Juillet—Août. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XIV. O. I. Didynamia Gymnospermia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Labiées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Etamines distantes, droites, divergentes en haut. Corolle divisée en 4 lobes à peu près égales; lobe supérieur plus ou moins droit et concave, émarginé, les inférieurs étalés; calice à 5 dents.

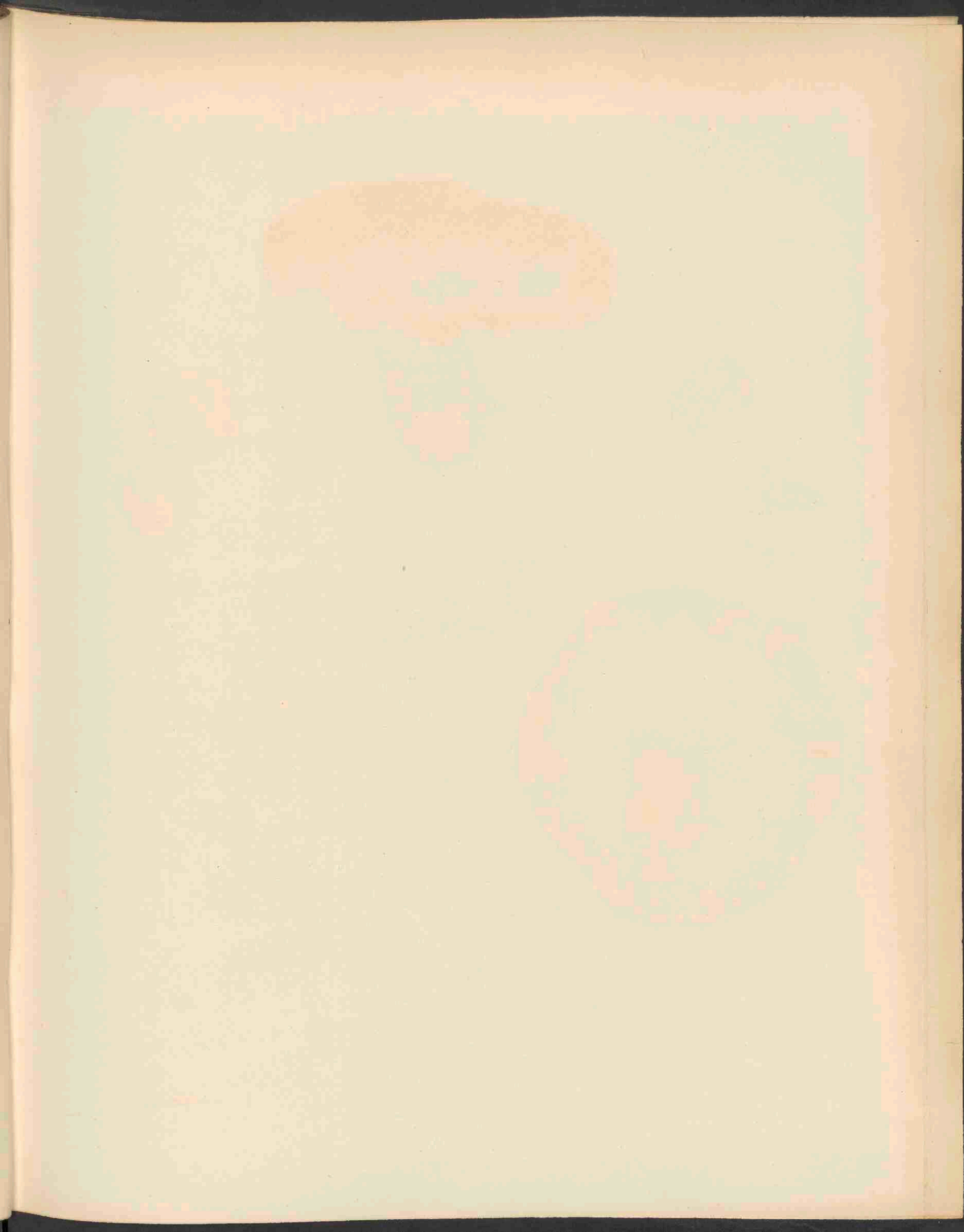
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Herbacée, plus ou moins glabre; feuilles pétiolées ovales ou oblongues, rétrécies en bas et en haut; bractées largement ovales, aiguës, ciliées; verticilles approximatifs unilatéraux; épis paniculés. — *Hyssopus ocyimifolius* Lam., *Mentha Patrini* Lepech., *M. ovata* Cav., *Elssholzia cristata* Willd.

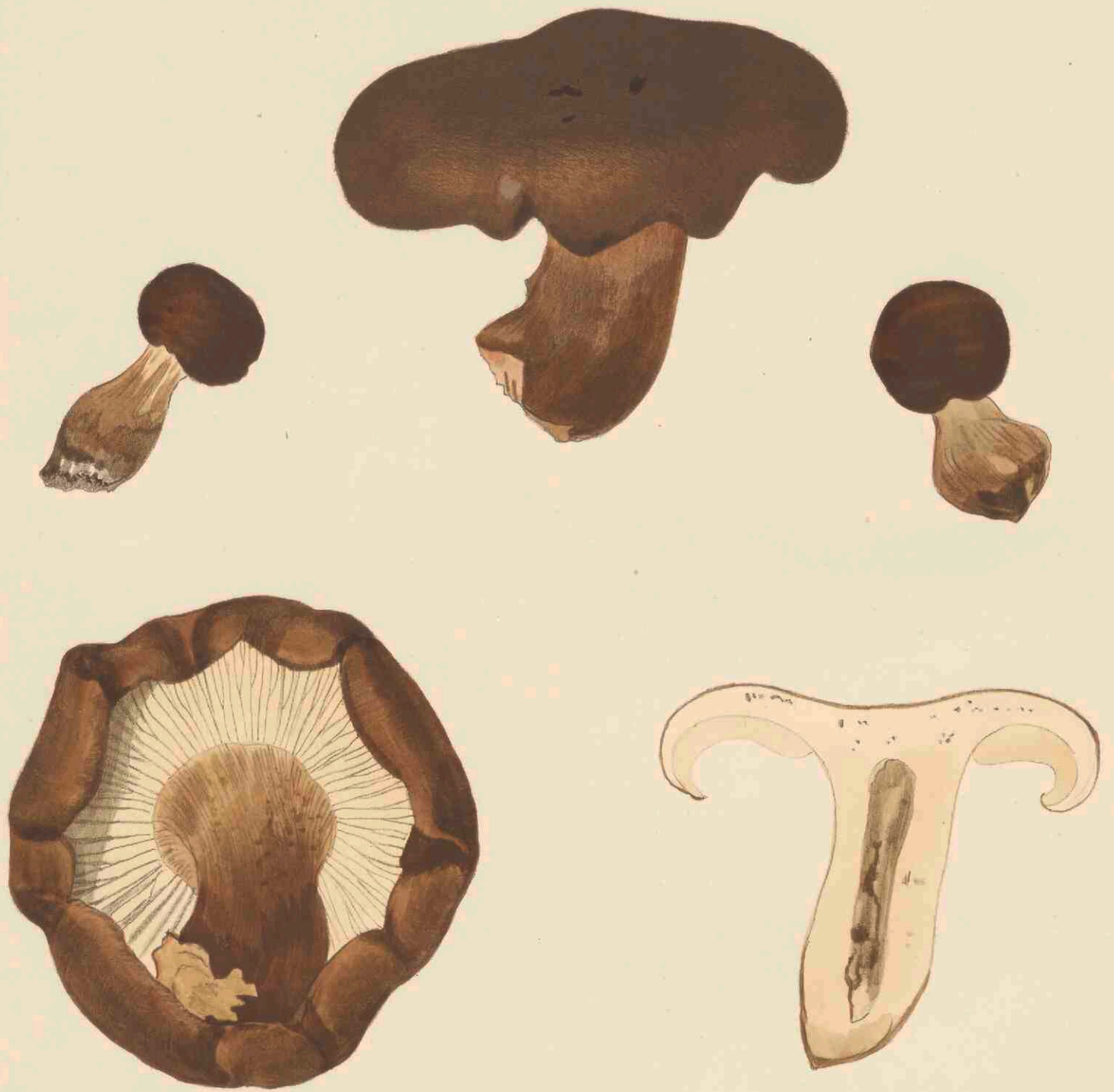
Cette plante répand une odeur aromatique comme beaucoup de ses alliées.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* côté dorsale de l'épi; *b.* fascicules de fleurs avec les bractées; *c.* bractée; *d.* fleurs; *e.* fruit; (le tout grossi).

HABITAT: Originnaire en Chine, cette plante s'est étendue depuis le commencement de notre siècle sur l'Inde et la Sibérie, la Lithuanie, la Scandinavie, la Russie et l'Allemagne, surtout vers les côtes de la Baltique et de la Mer du Nord. En Allemagne elle a encombré çà et là les terrains cultivés. Rare en Angleterre, elle a pénétré en France jusqu'à Angers. Manque au Sud de l'Europe et en Orient.

PAYS-BAS: A. M. J. VAN BAREN de Rotterdam revient l'honneur d'avoir trouvé cette nouvelle indigène près de Maëstricht en Juillet 1897. — Cette découverte remarquable constate la migration continuée vers l'Occident et donne la preuve que les recherches assidues de nos botanistes ne sont pas en vain. Elles fourniront à nos successeurs des données précieuses sur la dispersion des plantes, qui peut-être seront plus appréciées par la science que nous pouvons maintenant présumer.

AGARICUS ALBO-BRUNNEUS PERS. 1604.

AGARICUS ALBO-BRUNNEUS Pers.

Wit-bruine Plaatzwam.

Hoogduitsch: Weiss-brauner Blätterschwamm.

Engelsch: White-Brown Agaricus.

Herfst.

1604

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamia Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. Ord. Hymenomycetes. Trib. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel X, N°. 725. Ondergeslacht Tricholoma.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Pileo carnoso e conico convexo explanato obtuso viscoso fibrilloso brunneo, disco papilloso, stipite solido curto aequali, apice albidiori squamuloso, lamellis emarginatis confertis albis dein brunnescentibus.

Hoed vleezig, eerst kegelvormig dan bol, uitgespreid, stomp, kleverig, vezelig, bruin; in 't midden pukkelig; steel kort, gelijk, vast, van boven witachtig geschubd; plaatjes uitgerand, dicht opeen, wit, later bruinachtig.

De steel, is kort, stevig, droog en later hol. De hoed is donkerbruin, aan den dunnen rand dikwijls omgebogen. *A. striatus* Schaeff.

GROEIPLAATS: Dennebosschen.

NEDERLAND: Driebergen, Putten, Apeldoorn, Haarlem. De exemplaren der afbeelding zijn door mij gevonden op Duinendaal bij Haarlem in Sept. 1897.

AGARICUS ALBO-BRUNNEUS Pers.

Agaric blanc-brunâtre.

Automne.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamie. Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. O. Hyménomycètes. Trib. Agaricinées.

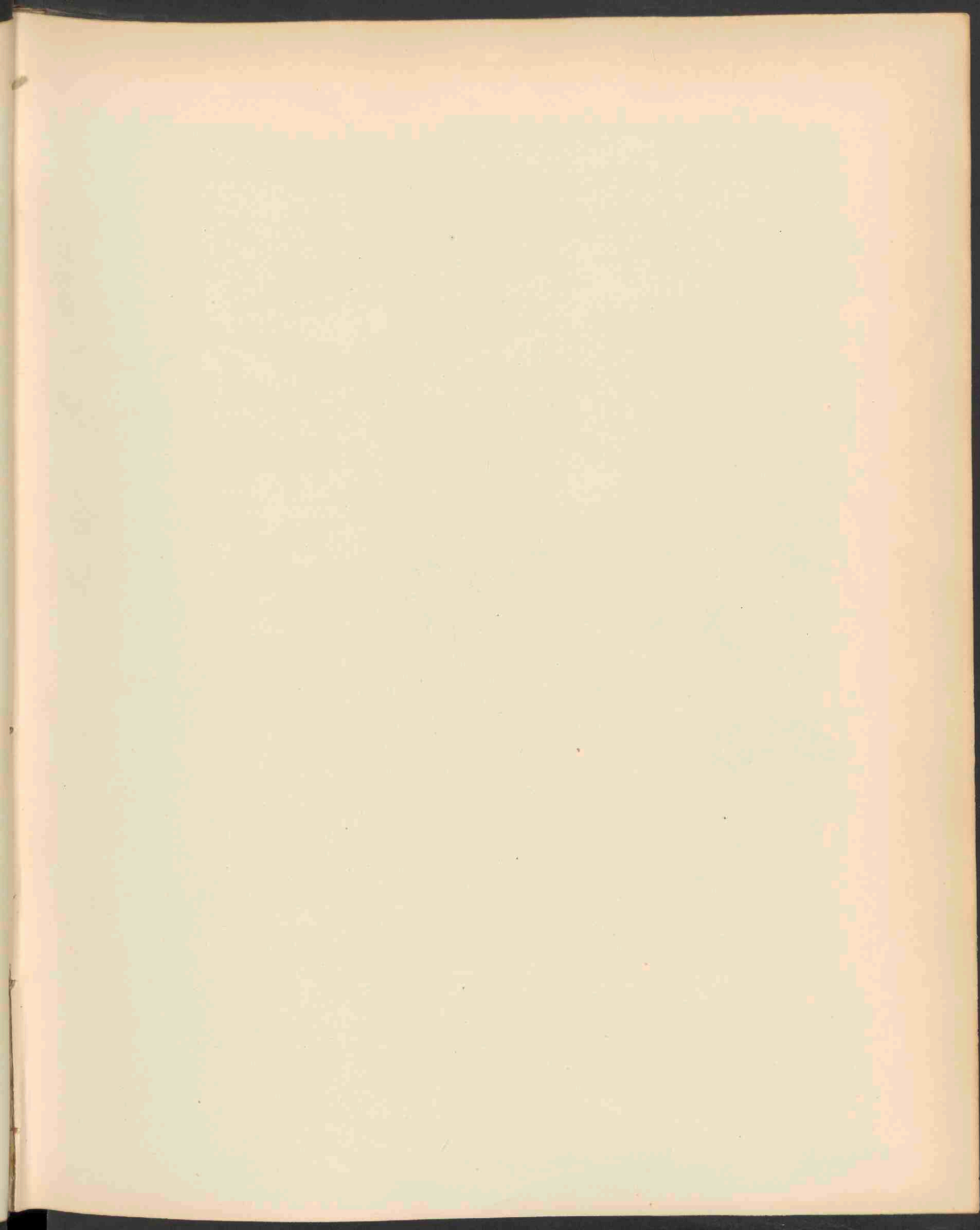
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 725, Vol. X. Sous-genre Tricholoma.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Chapeau charnu, d'abord conique, puis convexe et applani, obtus, visqueux, d'un brun marron, à disque papilleux; lamelles émarginées, rapprochées, blanches, plus tard brunâtres.

Le stipe est court, ferme, sec, plus tard cave, à écailles blanches au sommet. *Fries S. M.* 1 p. 37, Ep. 29: *Sacc. Syll.* V, 93. *Cooke Ill.* t. 197. *Weinm.* p. 18. *Schaeff.* t. 38. Le bord du chapeau est souvent recourbé en dedans.

HABITAT: Bois de pins.

PAYS-BAS: Trouvé à Driebergen (prov. d'Utrecht), Putten et Apeldoorn (prov. de Gueldre) et près de Harlem (Hollande sept.). Les exemplaires représentés ont été trouvés à Duinendaal près de Harlem en Sept. 1897.

a

α

CLAVARIA FLAVA SCHAEFF. 1605 .

CLAVARIA FLAVA Schaeff.

Gele Knotszwam. Geitenbaard.

Hoogduitsch: Bärenatze. Ziegenbart.

Engelsch: Golden Clavaria.

1605.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamia Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. Sect. Hymenomycetes. Trib. Clavariaei.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel XI, N°. 814.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Fragilis, trunco carnosissimo, ramis teretibus levibus fastigiatis obtusis flavis aurantiisque, sporis pallidis vel albo-lutescentibus ellipsoïdis.

Breekbaar, met vleezigen vertakten tronk; takken rolrond, glad, op gelijke hoogte, stomp, licht of donker oranje; sporen bleek of wit-geelachtig.

In de literatuur over deze zwam bestaat veel verwarring. Dat onze soort de echte Geitenbaard is, betwijfel ik niet; De oudere handboeken bewijzen zulks genoeg. Zie o. a. *Rabenhorst, Deutschl. Krypt. Flora*. Leipzig 1844, I. 327. — *Clavaria aurea Schaeff.* bezit geen kenmerken van verschil dan dat zij bruinachtige sporen heeft en onder dennen groeit. De kleur van den hoofdtronk kan geen kenmerk zijn. De kleur is volgens FRIES, bij *C. flava* veranderlijk. De kleur der sporen is bij de meeste afbeeldingen niet aangegeven. Zie ook *Fries. Ep. p.* 574. B. Ochrospora. Onze soort kan ook, als zeer breekbaar, niet tot deze sectie behooren. De door verschillende auteurs geciteerde afbeeldingen geven daarover geen licht. Zie *Krombh. t.* 53 f. 7, 8, *Bulliard Champ. t.* 222, *Schaeff. t.* 175, *Harzer II, 7b*, *Lenz. t.* 54. De afbeeldingen van *Krombh.* 53, 7 en *Bulliard* komen het meeste met onze plant overeen. Bij onze exemplaren zijn echter geen sporen gevonden.

Hoe *Clavaria aurea Schaeff.* als soort kan zijn opgetreden, begrijp ik niet. In FRIES eerste werk: *Syst. Myc.* is *C. aurea* nog alleen als syn. van *C. flava* vermeld. Eerst in zijn *Epicrasis* p. 574 komt zij als afzonderlijke soort voor.

GROEIPLAATS: In loofbosschen, talrijk, op den grond.

NEDERLAND: Op verschillende plaatsen in de provinciën Utrecht en Gelderland. De hier afgebeelde exemplaren zijn verzameld in een breede grazige laan in het bosch van Ruurloo, in Aug. 1897 op een excursie van de leden der *Ned. Botanische Vereeniging*.

GEBRUIK: Eetbaar, en in Duitschland, Frankrijk en Italië zeer geacht.

CLAVARIA FLAVA Schaeff.

Clavaire dorée. Barbe de chèvre.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamie. Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. Sect. Hyménomycètes. Trib. Clavariées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez Vol. XI. N°. 814.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Fragile, à tronc épais, charnu, très ramifié, à rameaux cylindriques fastigiés obtus, d'un orange plus ou moins foncé; spores pâles ou d'un blanc-jaunâtre.

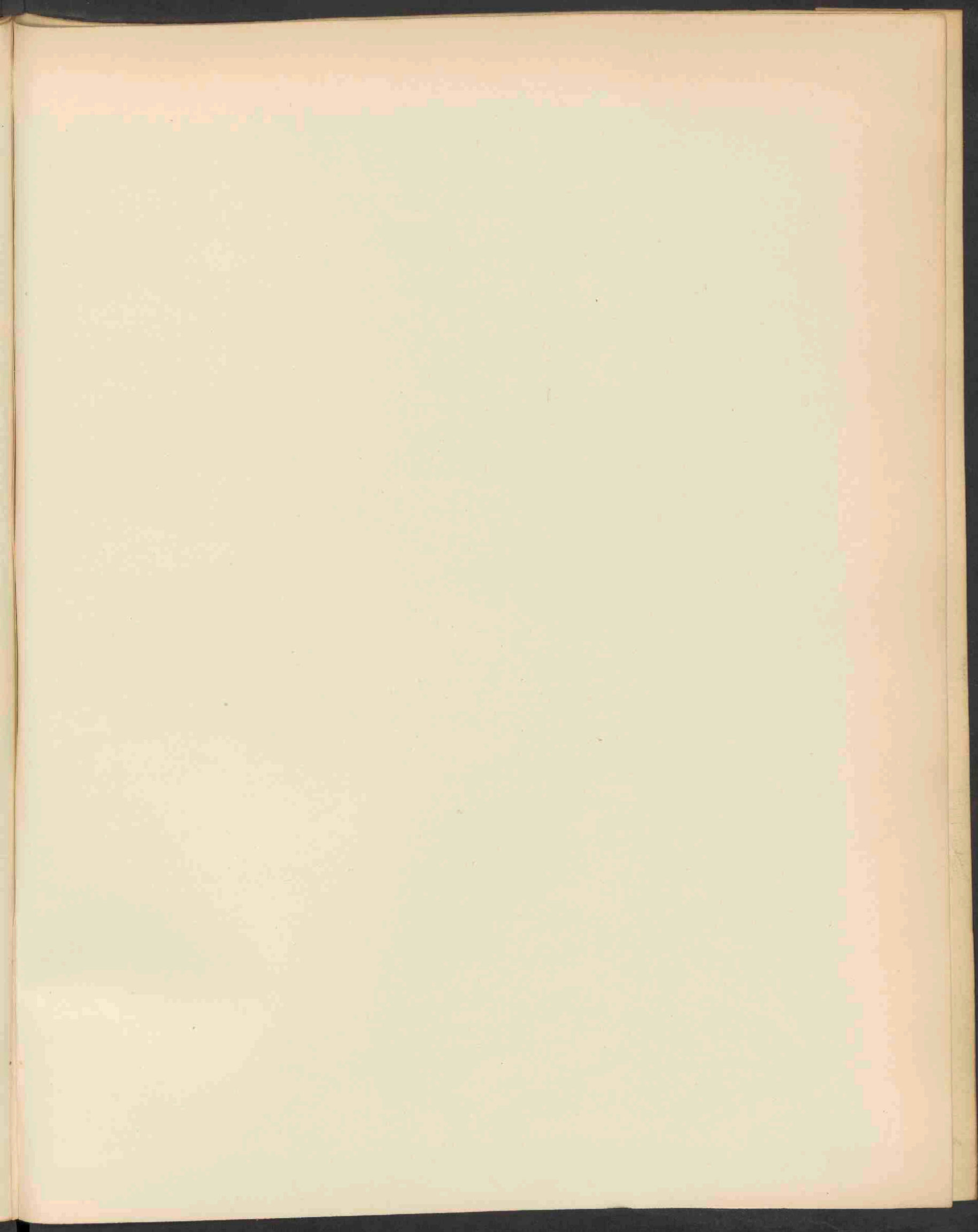
La littérature sur ce champignon me semble bien confuse. Je ne doute aucunément qu'il ne soit le vrai Barbe de Chèvre. *Clavaria aurea Schaeff.* ne me semble différer essentiellement, seulement par les spores ocracées Mais selon *Fries* la couleur de *C. flava* est très variable et la plupart des auteurs ont négligé de figurer les spores. Certainement notre espèce ne saurait appartenir aux Ochrosporées de *FRIES*, *Epicr.* p. 574, qui sont signalées comme élastiques et non fragiles. Les figures de *Krombholz*, T. 53 f. 7, et de *Bulliard*, T. 222, me semblent les plus conformes avec notre plante.

Je ne comprends pas comment le *C. aurea Schaeff.* a obtenu le titre d'espèce. *FRIES* dans son premier ouvrage ne le cite que comme synonyme avec *C. flava*. *Syst. myc.* I p. 467. Plus tard nous le trouvons comme espèce dans son *Epicr.* p. 574.

HABITAT: Bois feuillés, abondant sur la terre.

PAYS-BAS: En plusieurs endroits des provinces de Gueldre et d'Utrecht. Les exemplaires représentés ont été cueillis sur un gazon dans le bois de Ruurloo (Gueldre) lors d'une excursion des membres de la Société Néerl. de Botanique, en Août 1897.

USAGE: Comestible et très estimé en Allemagne, en France et en Italie.

ERYSIMUM REPANDUM L. 1606.

ERYSIMUM REPANDUM L.

Golfbladige Steenraket.

Hoogduitsch: Geschweiftblättrige Schotendotter.

Engelsch: Small flowered Hedge Mustard.

Bloeit: Mei—Juli ☉.

1606.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XV. O. II. Tetradynamia Siliquosa.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Cruciferae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel III, N°. 212.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Foliis lanceolatis subsinuato- vel repando-dentatis integerrimisve, apice recurvatis scabriusculis, pilis simplicibus trifidisque, pedicellis calyce dimidio brevioribus, siliquis obtuse triangularibus subteretibus pedicello incrassato horizontaliter patente vix crassioribus, superne in stigma truncatum attenuatis.

Bladen lancetvormig, min of meer hoekig of golfachtig getand of gaaf, aan den top omgebogen, min of meer ruw, met onverdeelde of driespletige haartjes bezet; bloemstelen de helft korter dan de kelk; hauwen stomp driekantig of min of meer rond, niet dikker dan de verdikte, horizontaal uitgespreide bloemsteel, van boven versmald in een afgeknotten stempel. *E. ramosissimum* Crantz.

VERKLARING DER AFBEELDING: a. Bloem vergr.; b. kelk id.; c. bloemblad id.; d. meeldraad; e gespleten hauw met zaad en middenschot; f. hauw bovenst gedeelte vergr.; g. id. doorsnede vergr.; h. hauw, doorsnede met eitje, vergr.; i. zaad vergr.

GROEIPLAATS: In bouwlanden. Noordwestelijk Indië tot Syrië, Perzië, Oost-Europa, Noord-Afrika; weinig in Rusland; Zuid-Oostelijk Duitschland en Oostenrijk; schaarscher naar het Westen; ontbreekt in Gr. Brittannië.

NEDERLAND: Pothoofd Deventer. — Voor Elswoud bij Haarlem. Duinen bij het Exercitieveld achter Overveen.

Het afgebeelde exemplaar, afkomstig van de laatstgenoemde groeiplaats in 1897, is ons aangeboden door onzen medewerker den Heer Dr. L. VUYCK.

ERYSIMUM REPANDUM L.

Vélar à feuilles ondulées.

Fleurit: Mai—Juillet ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XV. O. II. Tetradynamia Siliquosa.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées; O. Crucifères.

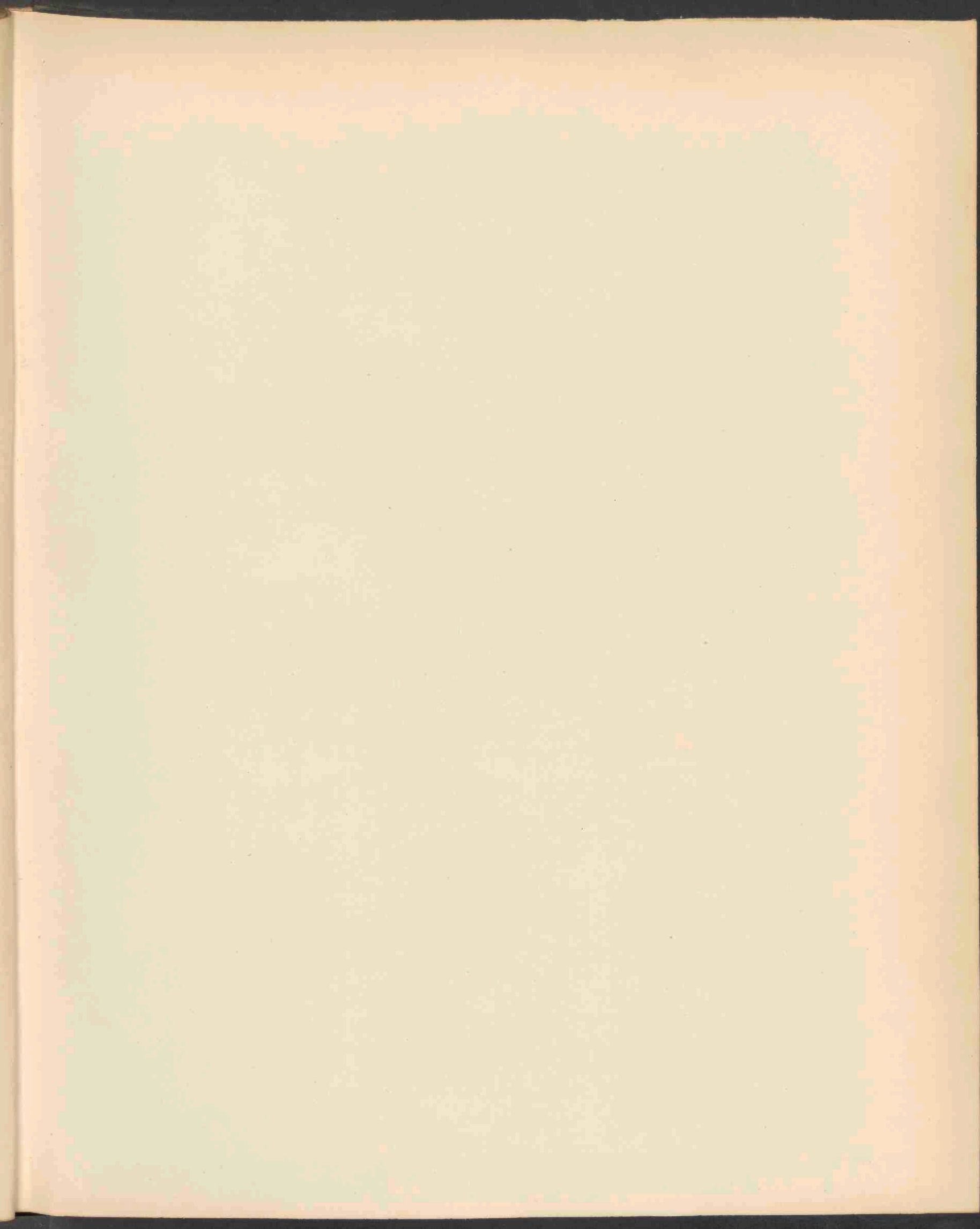
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 212, Vol. III.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Feuilles lancéolées, un peu sinuées- ou ondulées-dentées ou entières, recourbées au sommet, plus ou moins scabres, portant des poils simples et trifides; pédicelles la moitié plus courtes que le calice; siliques triangulaires à angles obtus, ou plus ou moins cylindriques, ne dépassant pas en largeur le pédicelle renflé, horizontalement étalé, atténué au sommet en un stigmatte tronqué. — *E. ramosissimum* Crantz.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur grossie; *b.* calice id.; *c.* pétale id.; *d.* étamine; *e.* silique fendue avec graines et cloison; *f.* silique, sommet (grossi); id. coupe; *h.* silique, coupe avec l'ovaire (grossi); *i.* graine (grossie).

HABITAT: Champs cultivés. Nord-ouest de l'Inde jusqu'en Syrie, Perse, Europe orient., Afrique sept.; peu en Russie; Sud-ouest de l'Allemagne, Autriche, diminuant vers l'ouest; manque dans la Gde Bretagne.

PAYS-BAS: Cette espèce découverte à Deventer en 1896, a été retrouvée à Santpoort près Harlem en 1897 et dans les Dunes de Harlem. — L'exemplaire représenté trouvé en 1897, nous a été offert par notre collaborateur le Dr. L. VUYCK.

GERANIUM ROTUNDIFOLIUM L. 1607.

GERANIUM ROTUNDIFOLIUM L.

Rondbladige Ooievaarsbek.

Hoogduitsch: Rundblättriger Kranichschnabel.

Engelsch: Round leaved Cranes' Bell.

Bloeit: Juni—Herfst. ☉.

1602

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XVI. O. I. Monadelphia Decandria.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Geraniaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel VII, N°. 504.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Breviter et patule glanduloso pubescens, caule erecto divaricatum ramoso, foliis reniformibus septemfidis obtuse inciso-dentatis, superioribus diminutis lobis acutatis, pedunculis brevibus, pedicellis fruct. declinatis, sepalis hirsutis acutis breviter aristatis, petalis rubris oblongo-cuneatis integris glabris calice paulo longioribus, valvulis pubescentibus.

Mèt korte uitgespreide klierachtige haartjes bedekt; stengel opgericht, vorkig vertakt; bladen niervormig, zevenspletig, stomp ingesneden-getand; de bovenste kleiner met spitse lobben; bloemsteelen kort; vruchtsteeltjes naar beneden gebogen; kelkbladen behaard met korte naalden; bloembladen rood, langwerpig-wigvormig, gaaf, kaal, weinig langer dan de kelk.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Bloem vergr.; *b.* id. van boven gezien; *c.* kelk id.; *d.* meeldraden en stamper; *e. f.* halfrijpe en rijpe vrucht; *g.* zaad; *h.* id. vergroot.

GROEIPLAATS: Bouwland en rotsig bergland. Van den Kaukasus en Perzië tot Griekenland, Siberië, Europa; Noord- en Centraal-Afrika; Transvaal; Canarische en Azorische eilanden.

NEDERLAND: Volgens OUDEMANS, *Flora v. Nederl.* I, bl. 459 is hare aanwezigheid in ons land niet als zeker aangenomen. Zij was vermeld als gevonden bij Wassenaar en op den St. Pietersberg bij Maastricht. — Het hier voorgestelde exemplaar is gevonden door den Heer H. J. KOK ANKERSMIT, aan den Deventer straatweg bij Apeldoorn, den 5^{en} Juni 1897. Zij is waarschijnlijk hier gekomen door zaden in sumak uit Palermo.

GERANIUM ROTUNDIFOLIUM L.

Géranion à feuilles rondes.

Fleurit: Juin—Automne. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XVI. O. I. Monadelphia Decandria.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotyledonées. O. Géraniacées.

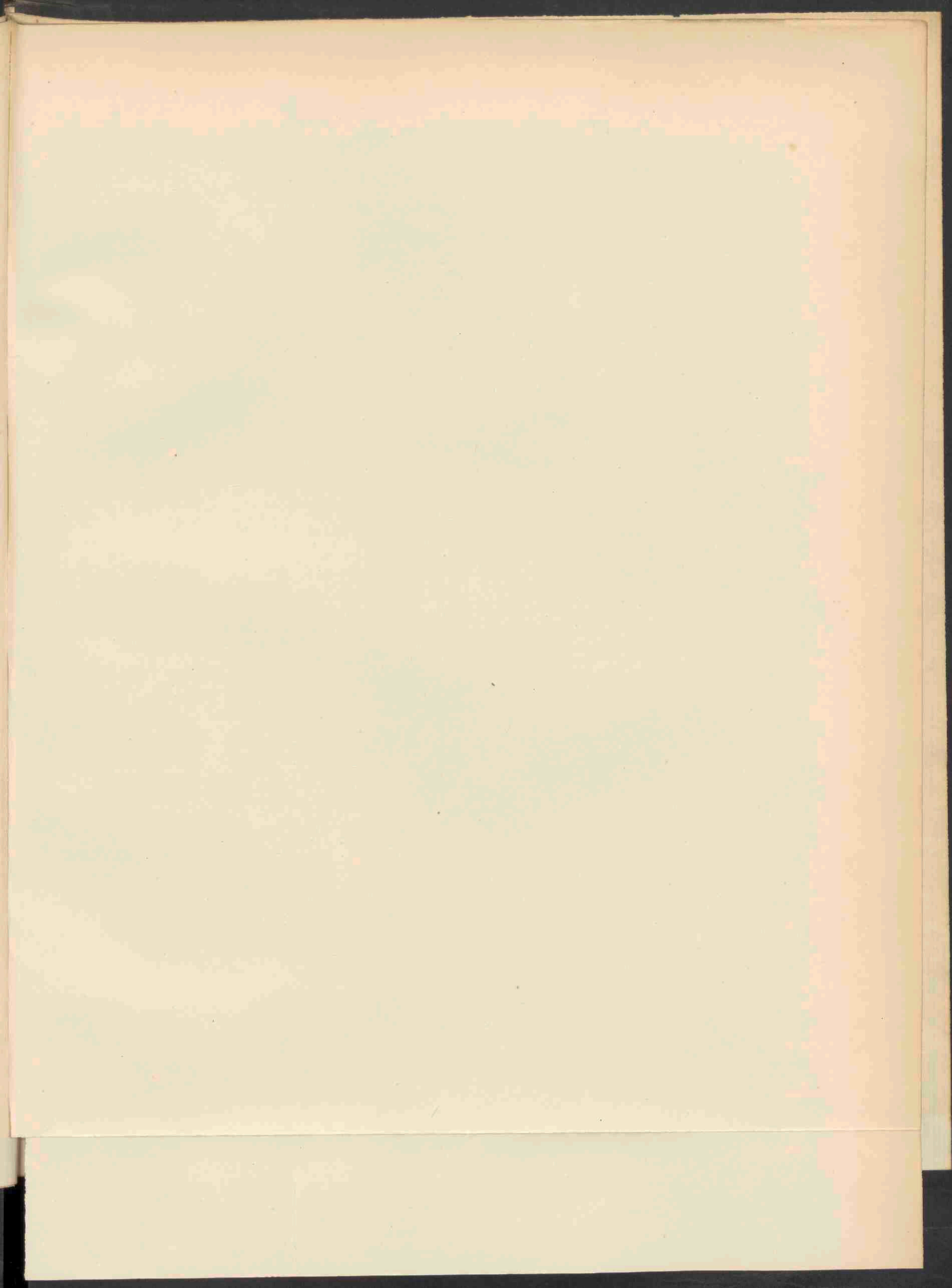
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 504, Vol. VII.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Plante couverte de poils courts glanduleux; tige dressée, à rameaux divergents; feuilles réniformes arrondies, divisées en 5—7 lobes peu profonds, obtus, incisés dentés; les feuilles supérieures plus petites à lobes plus aigus; pédoncules courts; pédicelles fructifères; sépales hérissés aigus courtement aristés; pétales rouges, oblongs-cunéiformes, entières glabres, un peu plus longs que le calice.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur grossie; *b.* id. vue d'en haut; *c.* calice id.; *d.* étamines et pistil; *e. f.* fruit vert et mûr; *g.* graine; *h.* id. grossie.

HABITAT: Terrains montagneux. — Son aréal s'étend du Caucase et de la Perse en Grèce; Sibérie, Europe, toute l'Afrique, îles Azores et Canaries.

PAYS-BAS: Cette plante signalée dans les environs de Maastricht et de Leide, a été trouvée par M. H. J. KOK ANKERSMIT à Apeldoorn, qui a eu la bienveillance de la présenter pour la Flore, le 5 Juin 1897. Selon M. ANKERSMIT elle a été importée à Apeldoorn avec du sumac de Sicile.

VALERIANELLA CORONATA D. C. 1608.

VALERIANELLA CORONATA W.

Gekroonde Veldsla.

Hoogduitsch: Gekröntes Rapünschen.

Engelsch: Crowned Corn Salad.

Bloeit: Mei—Juli. ☉

1608

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. III. O. I. Triandria Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Valerianeae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel XIII, N°. 989.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Caule saepius elato, inferne pubescente superne divaricatim dichotomo, foliis ciliatulis, inferioribus oblongis, superioribus linearibus basi dentatis vel pinnatifidis, cymis dense capitatis tandem globosis, bracteis fructu longioribus, ovatis, late membranaceo-ciliatis, fructu obconico-tetragono villosa postice convexo antice sulco profundo oblongo-lineari excavato, loculis sterilibus fertili postice subangustioribus, calycis limbo cyathiforme membranaceo eximio reticulato-nervoso, capsula aequilongo et duplo latiore intus glaberrimo.

Stengel meestal opgericht, van onder zachtharig, van boven vorkig vertakt; bladen iets gerimpeld, de onderste langwerpig, de bovenste lijnvormig, aan den voet getand of vinspletig; bloemtop dicht kopvormig, eindelijk bolronnd; schutbladen langer dan de vrucht, eirond, breed vliezig, gewimperd; vrucht omgekeerd kegelvormig, vierkantig, behaard, later bol; van voren met een diepe langwerpig-lijnvormige voor uitgehold; de onvruchtbare hokjes ten laatste iets smaller dan het vruchtbare; kelkzoom bekervormig, vliezig, aderig generfd, even lang en tweemaal zoo breed als de zaaddoos, van binnen zeer kaal. — *Fedia coronata* Vahl. *Valeriana Locusta* L. *V. coronata* L. *V. hamata* Bast.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Gedeelte bloemhoofdje; *b.* bloempje met schutblad; *c.* bloemkroon; *d.* kelk en vruchtbeginsel van ter zijde aan den kant der ledige hokjes; *e.* kelk van boven; *f.* schutblaadje; *g.* vruchtbeginsel dwarsdoorsnede; *h.* vrucht van voren; *i.* id. van achter; *k.* id. op zijde; *l.* vrucht dwarsdoorsnede.

GROEIPLAATS: Taurië, Transkaukasië, Perzië, Armenië, Klein-Azië, Turkije, Griekenland, Rusland, Duitschland, hier en daar in bouwland. Ontbreekt in Gt. Britannië.

NEDERLAND: Voor het eerst gevonden door Dr. HEYNSIUS te 's Hertogenbosch en voor de Flora aangeboden door onzen medewerker Dr. L. VUYCK.

VALERIANELLA CORONATA. W.

Valérianelle couronnée.

Fleurit: Mai—Juillet. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. III. O. I. Triandria Monogynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Valérianées.

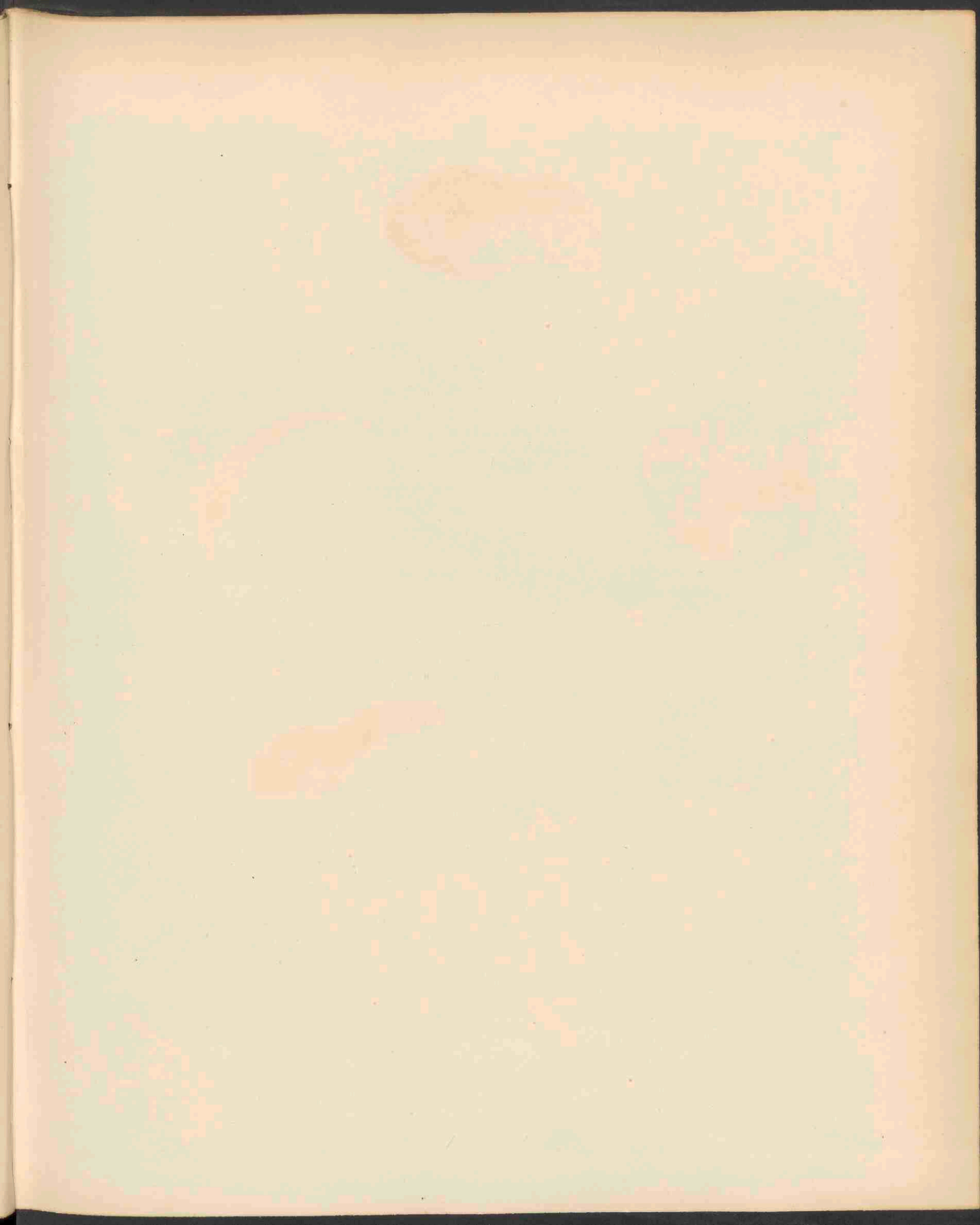
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 989, Vol. XIII.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tige le plus souvent élevée, pubescente en bas, divariquée dichotome au sommet; feuilles un peu ciliées, les inférieures oblongues, les supérieures linéaires, dentées ou pinnatifides à la base; fleurs en capitules denses, à la fin globuleuses; bractées plus longues que le fruit, ovales, largement membraneuses, ciliées; fruit obconique-tétragone poilu, convexe, excavé au devant par un sillon profond oblong-linéaire. Les loges stériles sont à la fin plus étroites que les fertiles. Limbe du calice cyathiforme membraneux réticulé-nervié au sommet, de même longueur et deux fois plus large que la capsule, très glabre en dedans. *Fedia coronata* Vahl. *Valeriana Locusta*. *V. coronata* L. *V. hamata* Bast.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Partie du capitule; *b.* capitule avec bractée; *c.* corolle; *d.* calice et ovaire, latéralement du côté des loges vides; *e.* calice vue d'en haut; *f.* bractée; *g.* ovaire, coupe transversale; *h.* fruit^t de devant; *i.* id. de derrière; *k.* id. de côté; *l.* id. coupe transversale.

HABITAT: Tauride, Transcaucasie, Perse, Arménie, Asie mineure, Turquie, Grèce, Russie, Allemagne, çà et là dans les cultures. Manque à la Gde Bretagne.

PAYS-BAS: Trouvé la première fois par le Dr. HEYNSIUS près Bois-le-Duc en 1897 et présenté pour la Flore par notre collaborateur M. le Dr. VUYCK.

HYGROPHORUS HYPOTHEJUS FRIES . 1609 .

HYGROPHORUS HYPOTHEJUS Fries.

Geel-stelige Hygrophorus.

1609.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamia, Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. O. Hymenomyces. Agaricinei.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel XI, N°. 810.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Pileo carnosio obtuso tenui, glutine olivaceo secedente decolorato virgato; stipite farcto viscoso laevi, velo partiali floccoso annulari cortinato mox fugaci, lamellis decurrentibus distantibus luteis.

Hoed vleezig stomp, dun, door een olijfkleurige, kleverige afscheidbare laag wankleurig; steel gevuld, glibberig, glad; sluier gedeeltelijk, vlokkig, ringvormig, spoedig verdwijnend; plaatjes aflopend, wijd uiteenstaand, geel. — *Krombh. t. 72. f. 24. 25. Cooke Ill. N°. 991. A. limacinus Sow. t. 8.*

GROEIPLAATS: In dennebosschen in Noord-Europa algemeen. — Volgens FRIES komt zij uit bij de eerste nachtvorst en houdt stand tot de sneeuw den grond bedekt. De steel is weinig rappig. De kleur van het glibberig bekleedsel wisselt zeer af en is meestal donkerbruin.

NEDERLAND: In dennebosschen. Bloemendaal, Scheveningen, Rijzenburg, Doorn. De hier afgebeelde exemplaren zijn door mij gevonden in Bloemendaal, in November 1897.

HYGROPHORUS HYPOTHEJUS Fries.

Hygrophore à stipe jaune.

Oct.—Nov.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamia. Fungi.

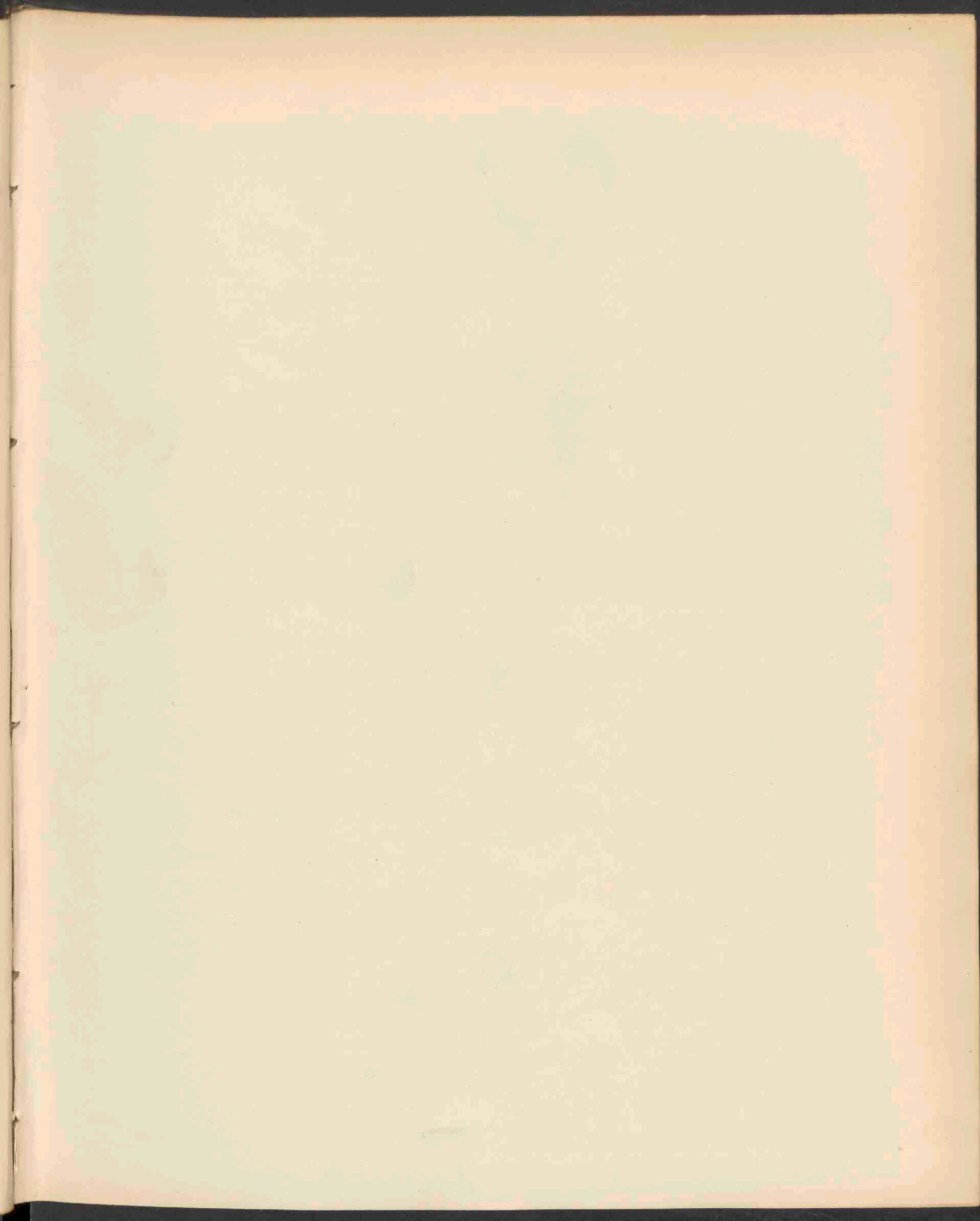
SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. O. Hyménomycètes. Trib. Agaricinées.

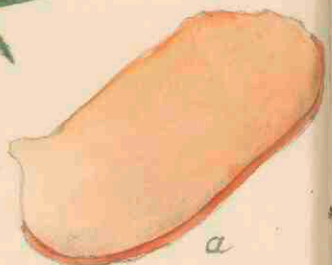
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 810. Vol. XI

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Chapeau charnu, obtus, mince, couvert d'une couche glutineuse disparaissante olivâtre. Stipe rempli visqueux, lisse; voile partiel floconneux annulaire bientôt fugace; lamelles décurrentes, distantes, jaunes. — *Krombh.* t. 72. f. 24. 25. *Cooke Ill.* N°. 991. *Agaricus limacinus* Sow. t. 8.

HABITAT: Bois de pins. Europe sept. Selon FRIES il se montre depuis les premières gelées jusqu'à la neige permanente. Le stipe est peu squarreux. La couleur de la couche visqueuse est très variable, ordinairement d'un brun foncé.

PAYS-BAS: Provinces de Hollande et d'Utrecht. — J'ai trouvé les exemplaires représentés à Bloemendaal près de Harlem en Novembre 1897.

PEZIZA GIGANTEA FL. BAT. 1610.

PEZIZA AURANTIA Pers.

Var. GIGANTEA.

Groote Oranje Schotelzwam.

1610

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamia. Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. O. V. Ascomycetes. Trib. 1. Helvellacei.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie deel XIV, N°. 1090. Ondergeslacht Aleuria Fries.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Deze zwam is zodevormend, onregelmatig uitgespreid, breekbaar, vleezig, met witachtig bestoven vruchtlaag, schitterend rood of oranje. De sporeblazen zijn cilindervormig, van boven afgerond, ongeveer 250 m.m.M. lang en 10—12 m.m.M. breed, met 8 elliptische sporen, die eencellig zijn met 2 groote oliedroppels, eerst glad, later sterk netvormig verdikt, 7 m.m.M. breed, 15 m.m.M. lang. Paraphysen van onder vorkig verdeeld.

Onder den naam *Peziza aurantia* zijn in de Flora afbeeldingen verschenen in deel XV. N°. 1135² en deel XIX. N°. 1485. Beide zijn zeer verschillend. De eerste groeit op boomstronken en boomwortels, de tweede op den grond, op gras en mos. De eerste beantwoordt aan de beschrijving van *Fries, Syst. Myc.* Deel II p. 119, en van *Saccardo, Sylloge*, Deel VIII p. 74, die beiden vermelden dat zij groeit op wortels en tronken van boomen. De soort, die hier wordt beschreven, is gevonden op wandelpaden, op gras en mos. Deze beantwoordt aan de *Peziza* door *Rehm* vermeld. (*Rabenhorst, Deutschl. Krypt. Flora*, Vol. I, 970) ook aan de *Concha Marina col. coccinea* van *Sterberg*, in de *Flora Danica* pl. 657a, en aan *P. coccinea* *Schaeff.* T. 148, *P. coccinea* *Sowerby* T. 78.

Als het voorkomen op hout en op den grond als onderscheidende kenmerken kunnen aangenomen worden, bestaat er eenige verwarring in de nomenclatuur. Ook is de naam *P. aurantia* van *Persoon* afkomstig en niet van de *Flora Danica*. Dat *Persoon's* *Peziza* dezelfde is als onze, durf ik vermoeden.

Van *Persoon* wordt toch vermeld, dat hij in zijn jeugd bij het vinden van deze zwam zoo getroffen was door hare schitterende kleur, dat hij van dat oogenblik zich geheel aan de studie der Fungi is gaan wijden.

Werkelijk is zij een der schoonste en grootste van onze kryptogamenflora.

GROEIPLAATS: Als de opgaven juist zijn, komt zij voor in Midden- en Zuid-Europa, Noord-Afrika en Australië.

NEDERLAND: De *Peziza*, die als *P. aurantia* is beschreven en afgebeeld in de *Flora Bat.*, Deel XIX, N°. 1485, behoort tot een andere afdeeling van dit geslacht en is waarschijnlijk *Peziza (Humaria) rutilans* *Fries*. Deze is eerst gesteeld en wordt niet grooter dan 2 c.M. middellijn.

Onze plant overtreft in grootte alle afbeeldingen, die ik van *P. aurantia* heb mogen vergelijken. Om deze reden en ook om haar te onderscheiden van de *Peziza* op boomwortels en takken voorkomende (*Fl. Bat.* XV. pl. 1135²), heb ik den naam *gigantea* bijgegeven.

De zwam is hier vrij zeldzaam. Ik zelf heb haar niet gevonden. Het hier afgebeelde exemplaar onder op de plaat ontving ik uit de omstreken van 's-Gravenhage, in Oct. 1892, van *Mej. C. E. DESTRÉE*; het bovenste exemplaar in Oct. 1897 van *Dr. M. GRESHOFF*, Onder-Directeur-Scheikundige van het Koloniaal Museum. Dit laatste is gevonden in den tuin van het gesticht Endegeest bij Leiden door den Directeur *Dr. J. L. DOBBERKE*, die er den Heer *GRESHOFF* opmerkzaam op heeft gemaakt.

PEZIZA AURANTIA Pers.

Var. GIGANTEA.

Pézize orange var. gigantesque.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogames. Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. O. V. Ascomycètes. Trib. 1. Helvellacées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 1090, Vol. XIV. Sous-genre Aleuria Fries.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Gazonnant, irrégulièrement étendu, fragile, charnu à hymenium poudreux blanchâtre, rouge brillant ou orange. Les asques sont cylindriques, arrondis au sommet, longs d'environ 250 m.m.M. larges de 10—12 m.m.M., à 8 spores elliptiques, unicellulaires, à deux gouttes, d'abord lisses, puis épaissies en réseau, larges de 7 m.m.M., longues de 15 m.m.M. Paraphyses embranchées en bas.

Sous le nom de *Peziza aurantia* deux formes ont été publiées dans notre Flore: Vol. XV, N°. 1135² et Vol. XIX, N°. 1485. Ces formes sont bien différentes. La première croît sur les troncs et les racines d'arbres, la seconde sur la terre entre l'herbe et la mousse. La première répond à la description de *Fries, Syst. Myc.*, Vol. II p. 119 et de *Saccardo, Sylloge*, Vol. VIII p. 74. La forme qui nous occupe ici, a été trouvée sur les chemins sablonneux entre l'herbe et la mousse. Elle représente l'espèce décrite par *Rehm (Rabenhorst, Deutschl. Krypt. Flora, Vol. I. 970)* ainsi que le *Concha marina col. coccinea Sterberg. Flor. Dan. pl. 657a* et le *Peziza coccinea Schaeff. T. 148. P. coccinea Sow. T. 48.* — Si la présence sur le bois ou sur la terre peut être un caractère de différence, il existe quelque confusion dans la nomenclature. D'ailleurs le nom de *P. aurantia* est dû à Persoon et non au Flora Danica. Je présume que notre plante est identique à celle de *Persoon*. Selon les auteurs de son temps, Persoon dans sa jeunesse avait été tellement frappé de la beauté de ces champignons, que depuis la première vue il a voué sa vie entière à l'étude des cryptogames. — Vraiment notre espèce est une des plus belles et plus grandes de nos champignons.

HABITAT: Si les informations sont justes, on la trouve dans l'Europe moyenne et méridionale, dans l'Afrique septentrionale et en Australie.

PAYS-BAS: La *Pézize*, décrite Vol. XIX, N°. 1485 de notre Flore, appartient à une autre section de ce genre et est probablement *P. (Humaria) rutilans Fries*. Cette espèce est d'abord pédicellée et ne dépasse pas 2 c.M. de diamètre.

Notre *Pézize* surpasse en dimension toutes les figures que j'ai eu l'avantage de consulter. Pour cette raison et aussi pour la distinguer de l'espèce figurée Vol. XV, pl. 1135², j'ai proposé pour elle le nom de *gigantea*.

Elle est assez rare en Hollande. Moi-même je ne l'ai jamais trouvé. Les individus représentés ont été trouvés: celui en bas par Mlle C. E. DESTRIÉE près de la Haye, en 1892, et celui en haut, en Oct. 1897 par M. le Dr. J. L. DOBERKE, Directeur de la Maison de Santé, Endegeest près Leiden et m'a été présenté par M. le Dr. M. GRESHOFF, Directeur Adj. Chimiste du Musée Colonial à Harlem.

1000

LEPIDIUM SATIVUM L. 1611.

LEPIDIDIUM SATIVUM L.

Sterkers. Tuinkers. Bitterkers.

Hoogduitsch: Kresse, Täschelkraut.

1611

Engelsch: Common Cress.

Bloeit: Juni—Juli. ☉.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XV. O. I. Tetradynamia Siliculosa.

STELSEL VAN DE CANDOLLE: Vasculares Dicotyledoneae. O. Cruciferae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel II, No. 157.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Siliculis sub-rotundo-ovalibus alatis obtusis emarginatis rachi adpressis, foliis inferioribus petiolatis, irregulariter incisis lobatis pinnatis bipinatisve, superioribus sessilibus linearibus indivisis.

Hauwtjes eenigszins rondachtig-ovaal, gevleugeld, stomp, uitgerand, tegen de as aangedrukt; onderste bladen gesteeld, onregelmatig ingesneden, gelobd, gevind of dubbel gevind; bovenste zittend, lijnvormig, ongesneden.

VERKLARING DER AFBEELDING: 1—2. Rijpe vrucht; 3. zaden, nog aan den zaaddrager bevestigd.

GROEIPLAATS: Volgens *De Candolle* „*Origine des plantes cultivées*”, zou de plant afkomstig zijn uit Perzië, van waar zij zich kan hebben verspreid, na het tijdperk van het Sanskrit, in de tuinen van Indië, Syrië, Griekenland, Egypte, tot in Abyssinië.

Als genotplant wordt zij tegenwoordig overal in Europa gekweekt, en ontvlucht daardoor menigvuldig. Ook in ons land werd zij herhaaldelijk verwilderd aangetroffen, ofschoon daarvan niet altijd afzonderlijk vermelding is gemaakt.

De afbeelding is naar eene plant, door mij gevonden op het buitengoed Stadwijk onder Voorschoten.

LEPIDIDIUM SATIVUM L.

Cresson alénois.

Fleurit: Juin—Juillet. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XV. O. I. Tetradynamia Siliculosa.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Crucifères.

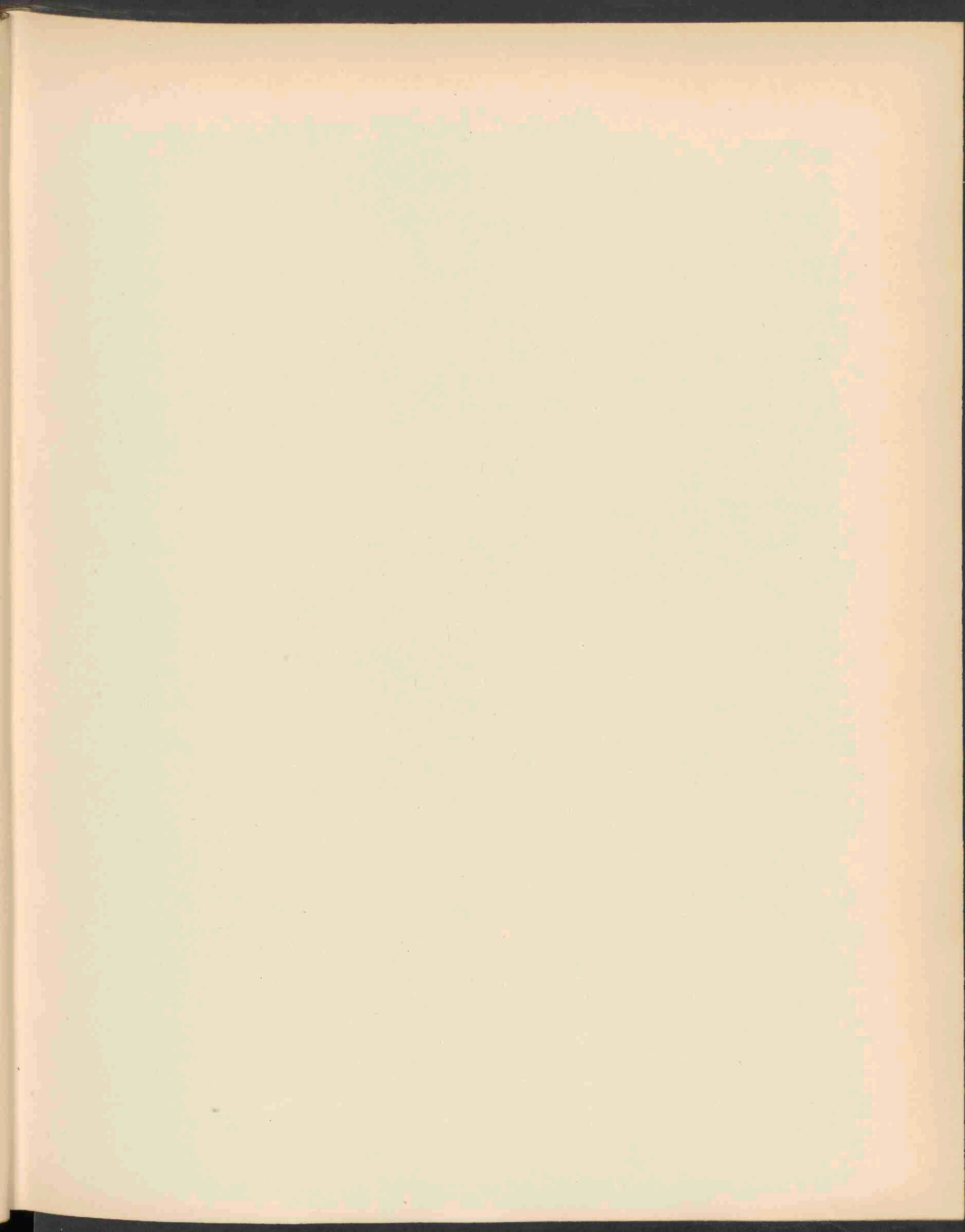
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 157, Vol. II.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Silicules un peu rotondes-ovales, ailées, obtuses, émarginées, serrées contre la tige; feuilles inférieures pétiolées, irrégulièrement lobées, pinnatipartites ou bipinnatipartites, les supérieures simples, sessiles, linéaires.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: 1—2. Fruits mûrs. 3. Graines fixées encore à la cloison.

LIEU NATAL: Selon *De Candolle „Origine des plantes cultivées”* la plante serait originaire de Perse, d'où elle a pu se répandre, après l'époque du Sanscrit, dans les jardins de l'Inde, de la Syrie, de la Grèce, de l'Égypte et jusqu'en Abyssinie.

Comme plante culinaire elle est cultivée aujourd'hui partout en Europe et s'enfuit plusieurs fois. Aussi dans notre pays elle a été trouvée échappée à plusieurs reprises, quoiqu'on ne l'ait pas toujours mentionnée. L'exemplaire représenté est recueilli à Stadwijk près de Voorschoten.

VICIA PANNONICA JACQ. 1612.

VICIA PANNONICA Jacq.

Hongaarsche Wikke.

Hoogduitsch: Ungarische Wicke.

Engelsch: Hungarian Vetch.

Bloeit: Mei—Juli ☉.

1612

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XVII. O. VI. Diadelphia Decandria.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Papilionaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel III, N°. 178.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Racemis axillaribus 2—4 floris brevissimis, foliis 5—8-jugis, foliolis oblongis obovatisque obtusis, vexillo piloso, dentibus calycis subulato-setaceis tubum suum subaequantibus, leguminibus deflexis oblongis, adpresse hirsutis pilis simplicibus, floris albidis vel purpurascensibus.

Okselstandige, zeer korte, 2—4 bloemige trossen; bladeren 5—8 jukkig; blaadjes langwerpig of omgekeerd-eivormig, stomp; vlagje behaard; kelktanden elsvormig, bijna van gelijke lengte als de kelkbuis; peultjes teruggebogen, langwerpig, door enkelvoudige haren aangedrukt behaard. Bloemen lichtgeel of purpurrood. Volgens POSPICHAL „*Flora des Oesterreichischen Küstenlandes*”, wordt deze plant onderscheiden in α) *typica*: bloemkroon geelachtig met lichtere vleugels en kiel; peulen olijfgroen, met de vormen f_1 : genuina: bloemkroon geelachtig wit, vlag olijfgroen gestreept; f_2 *ochroleuca* Tommas, *Herb. illyr.*; bloemkroon okergeel, vlag aan de basis olijfgroen; β) *striata* M. Bieberst. *Flor. Taur-Cauc.* II. 162 (1808); *purpurascens* DC. *Hort. monsp.* 155 (1813), bloemkroon purperrood met bleekere vleugels en kiel; vlag donker geaderd; peulen bruin. De plant onderscheidt zich voornamelijk van *V. sepium* L. door de beharing van het vlagje en de peul.

VERKLARING DER AFBEELDING: 1. Kelk met meeldraden en stampers; 2. kiel; 3. vlag; 4. vrucht-dragende tak; 5. opengesprongen vrucht; 6. zaad (nat. grootte).

GROEIPLAATS: Op akkers in Oostenrijk, Stiermarken, Moravië, Istrië, en van daaruit herhaaldelijk met zaaizaad in andere landen ingevoerd.

Bij ons te lande het eerst waargenomen door den Heer TH. ABELEVEN, in 1872 in de vestingwerken buiten de Hezelpoort te Nijmegen; vervolgens door den Heer SMITH Jr., bij den aanleg van den Parkweg bij Amsterdam, eindelijk door den Heer GARJEANNE bij Amersfoort en door de Heeren P. WESTERHOF en H. W. PETERS te Deventer, op een stuk braakliggend land terzijde van het kanaal, dat van den IJssel naar de steenfabriek Petra voert, op 28 Juni 1898, en aangeboden door bemiddeling van den Heer H. HEUKELS te Amsterdam.

VICIA PANNONICA Jacq.

Vesce de la Hongrie.

Fleurit: Mai—Juillet ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XVII. O. VI. Diadelphia Decandria.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Papilionacées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 178. Vol. III.

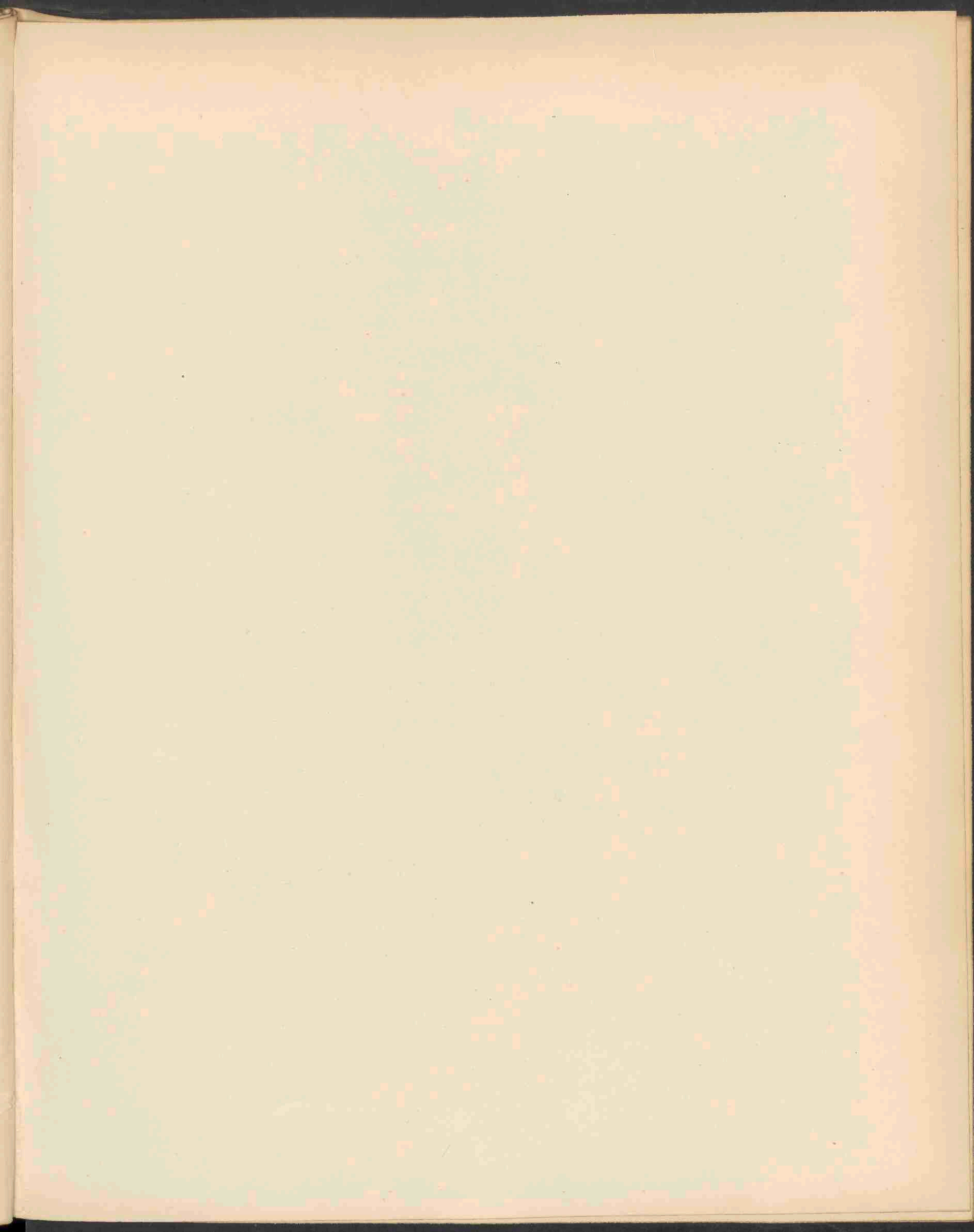
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Fleurs en grappes axillaires, très-courtes, 2—4 flores. Feuilles à 5—8 paires de folioles; folioles oblongues ou obovées, obtuses; étendard poilu; calice à dents subulées, presque aussi longues que le calice; légumes réfléchis, oblongs, hérissés par des poils simples. Selon M. POSPICHAL „*Flora des Oesterreichischen Küstenlandes*” la plante nous montre les deux variétés suivantes: α) *typica*, corolle jaunâtre aux ailes et à carène plus claires, légumes à couleur d'olive avec les formes f_1 : *genuina*, corolle jaunâtre blanche, étendard strié olivâtre; f_2 . *ochroleuca* Tommas. *Herb. illyr.*; corolle jaune d'ochre, étendard d'un vert d'olive à la base; β) *striata* M. Bieberst. *Flor. Taur-Cauc.* II. 162 (1808), *purpurascens* DC. *Hort. Monsp.* 155 (1813): corolle d'un rouge pourpré aux ailes et à carène plus claires, étendard obscurément veiné, légumes bruns.

La plante se distingue d'abord de *V. sepium* par l'étendard et le légume poilus.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: 1. Calice avec les étamines et l'ovaire; 2. carène; 3. étendard; 4. tige fructifère; 5. légume déhiscé; 6. graine (gr. nat.).

LIEU NATAL: Dans les champs de l'Autriche, en Styrie, Moravie et Istrie, et importée dans beaucoup d'autres pays.

Dans les Pays-Bas elle est rencontrée pour la première fois par M. TH. ABELEVEN dans les fortifications en dehors du Hezelpoort à Nimègue; ensuite par M. SMITH Jr. pendant le tracé du Parkweg à Amsterdam, par M. GARJEANNE près d'Amersfoort, et par MM. P. WES-TERHOF et H. W. PETERS près de Deventer. Un exemplaire trouvé par ces Messieurs, nous a été offert par l'intermédiaire bienveillant de M. H. HEUKELS à Amsterdam.

POTENTILLA INCLINATA VILL. VAR. VIRESCENS. 1613.

POTENTILLA INCLINATA Vill.

Var. VIRESCENS Besser.

Neergebogen Ganserik.

1613

Hoogduitsch: Geneigter Gänserich.

Engelsch: Incline Potentil.

Bloeit: Mei—Sept. 2

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XII. Ord. III. Icosandria Polygynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Rosaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie deel IV, N°. 313.

SOORTELIJKE KENMERKEN: E rhizomate multicipite caulibus floriferis et fasciculis foliorum e basi decumbente adscendentibus molliter villosis et simul tomentosus, jam infra medium corymbosis; foliis quinatis, foliolis oblongo-lanceolatis basin versus attenuatis inciso-serratis, subtus tenuiter canescenti-tomentosis pilisque patentibus adspersis ciliatisque, in varietate nostra tamen subglabris, carpellis rugulosis carina filiformi obsoleta cinctis.

Stengel van uit een neerliggenden voet opstijgend, zacht behaard, tevens viltig, reeds onder het midden tuilvormig vertakt; bladen 5deelig; blaadjes langwerpig-lancetvormig, aan den voet versmald, ingesneden-getand, van onderen zacht witviltig, en met afstaande haren langs de randen en op de oppervlakte, bij onze variëteit echter bijna kaal; vruchtjes rimpelig, met smallen vleugelrand.

VERKLARING DER AFBEELDING: 1. Geopende bloem van boven; 2. idem van onder; 3 en 4. vruchtjes (vergroot).

GROEIPLAATS: Het eigenlijke gebied van *P. inclinata*, zijnde droge, steile heuvels, strekt zich uit van de Oostenrijksche Rijkslanden door geheel Duitschland, tot Westphalen, den Elzas en de provincie Luik; in Zwitserland zeldzaam, voorts ingevoerd in verschillende landen.

Bij ons te lande werd zij het eerst waargenomen in 1886 door de Heeren KOBUS en GOETHART, aan het Pothoofd te Deventer, later door den Heer GARJEANNE bij Amersfoort, door den Heer KOK ANKERSMIT bij Zutphen, bij Neerweert door GOETHART en mijzelf, terwijl ik haar voorts nog aantrof bij Huizen. Bovendien werd zij verzameld door den Heer VAN DER LEK langs het kanaal bij 's-Gravenhage. Het afgebeelde exemplaar is vervaardigd naar eene plant gezaaid in den Leidschen Hortus uit zaad van de bij Amersfoort verzamelde planten.

POTENTILLA INCLINATA Vill.

Var. VIRESCENS Besser.

Potentille inclinée.

Fleurit: Mai—Sept. 24.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XII. O. III. Icosandria Polygynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Rosacées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 313, Vol. IV.

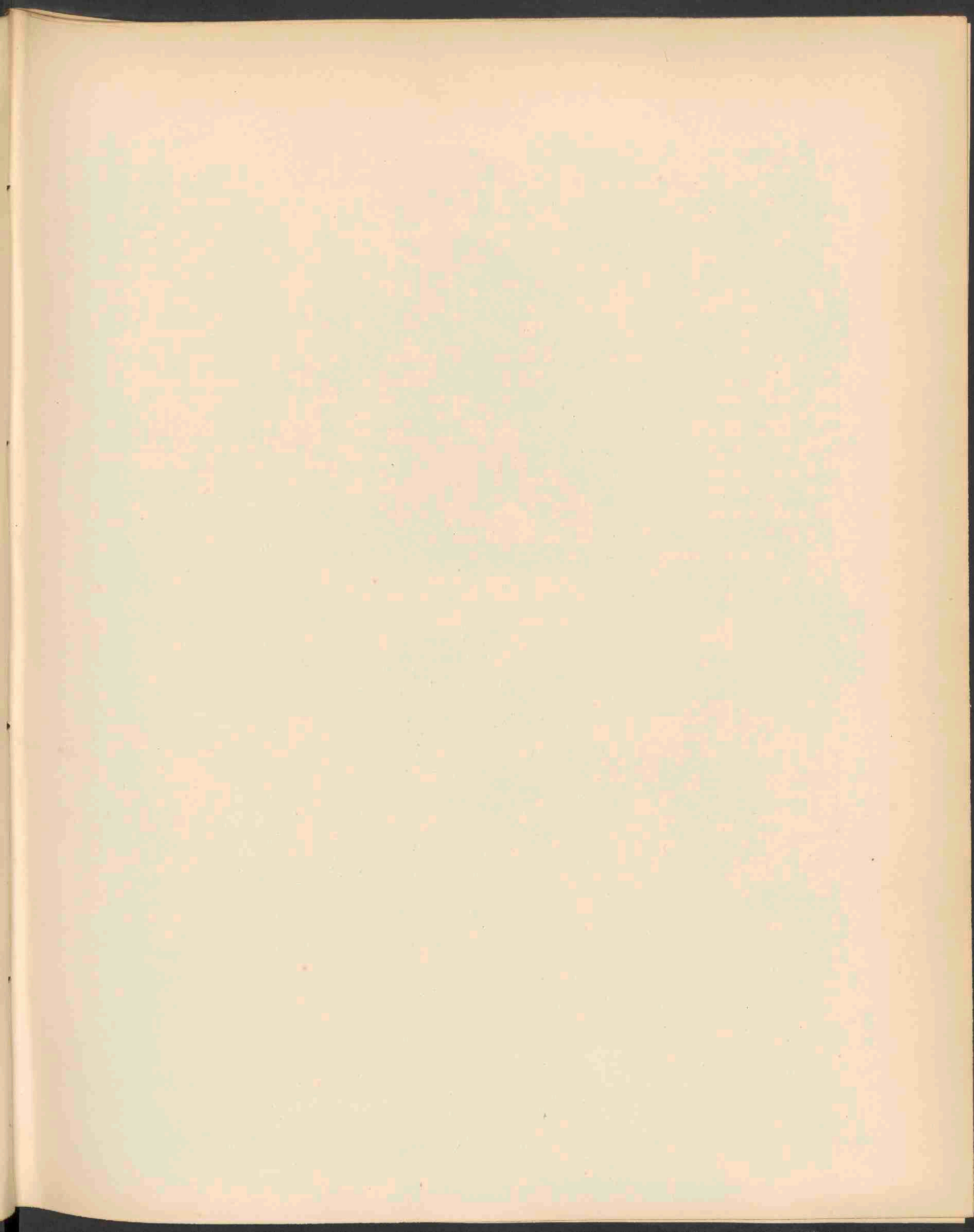
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tige de la partie inférieure diffuse ascendante, velue et tomenteuse, déjà ramifiée au dessous du milieu; feuilles à 5 folioles, oblongues-lancéolées, atténuées à la base, incisées-dentées, tomenteuses-argentées en dessous, à poils étalés le long des bords et à la surface, mais presque nues dans notre variété. Carpelles mûrs ridés, très finement ailés.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: 1. Fleur épanouie en dessus; 2. idem en dessous; 3 et 4. carpelles mûrs (grossis).

LIEU NATAL: L'aréal propre s'étend des pays de l'empire d'Autriche, par l'Allemagne entière jusque dans la Westphalie, l'Alsace et la province de Liège; rare en Suisse, introduite dans des pays divers. Elle croît surtout sur des collines arides et escarpées.

PAYS-BAS: Elle fut trouvée pour la première fois en 1886 par MM. KOBUS et GOETHART au Pothoofd près de Deventer, plus tard par M. GARJEANNE aux environs d'Amersfoort, par M. KOK ANKERSMIT près de Zutphen; près de Neerweert par M. GOETHART et moi-même, tandis que je l'ai trouvée aussi près du village de Huizen. Elle est signalée ensuite par M. VAN DER LEK, le long du canal de Schéveningue.

L'exemplaire représenté est dessiné d'après une plante cultivée dans le jardin botanique de Leide, de semences recueillies d'Amersfoort.

AGARICUS ULMARIUS BULL. 1614.

AGARICUS ULMARIUS Bull.

Iepen Plaatzwam.

1614

September—November.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamia, Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. O. Hymenomycetes. Trib. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel X, N°. 725. Ondergeslacht Pleurotus.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Pileo carnosocompacto, convexo-plano, glabro, submaculato vel tessulato, udo, stipite subexcentrico deorsum incrassato subtomentoso, lamellis adnexis (emarginatis vel rotundatis) subconfertis latis albidis.

Hoed vleezig, gedrongen, bol-vlak, kaal, min of meer gevlekt, somtijds met in vakjes gespleten huid, vochtig; steel min of meer zijdelingsch, naar onder toe dikker, min of meer wollig; plaatjes aangewassen, vrij dicht opeen, dik, witachtig; sporen min of meer bolrond, 5—6 m.m.M. Deze zwam wordt gewoonlijk zeer groot; somtijds komt zij zonder steel voor den dag, somtijds gesteeld. De kleur van den hoed is bleek-geel of vaal-geel. De door mij gevonden exemplaren hadden gewoonlijk een bleek gele kleur. — *Agaricus inclusus* Scop. — *A. ursipes* Lasch. — Bull. t. 510; Sow. t. 17; Cooke Ill. t. 227; Pers. Myc. eur. 3 N°. 63; Saccardo Syll. V. 341.

GROEIPLAATS: Op stammen van boomen, voornamelijk van iepen; veelvuldig over Europa en N.-Amerika.

NEDERLAND: Bij Amsterdam, Haarlem, Rotterdam, in het Westland en Z.-Beveland.

De hier afgebeelde exemplaren heb ik in 1888—89 verzameld in een holte van een iepenboom, op de hofstede „het Klooster” buiten Haarlem, waarin deze soort alle jaren terugkwam. De exemplaren waren zeer verscheiden van vorm, nu eens gesteeld dan weder ongesteeld.

AGARICUS ULMARIUS Bull.

Agaric des Ormes.

Septembre—Novembre.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamie. Champignons.

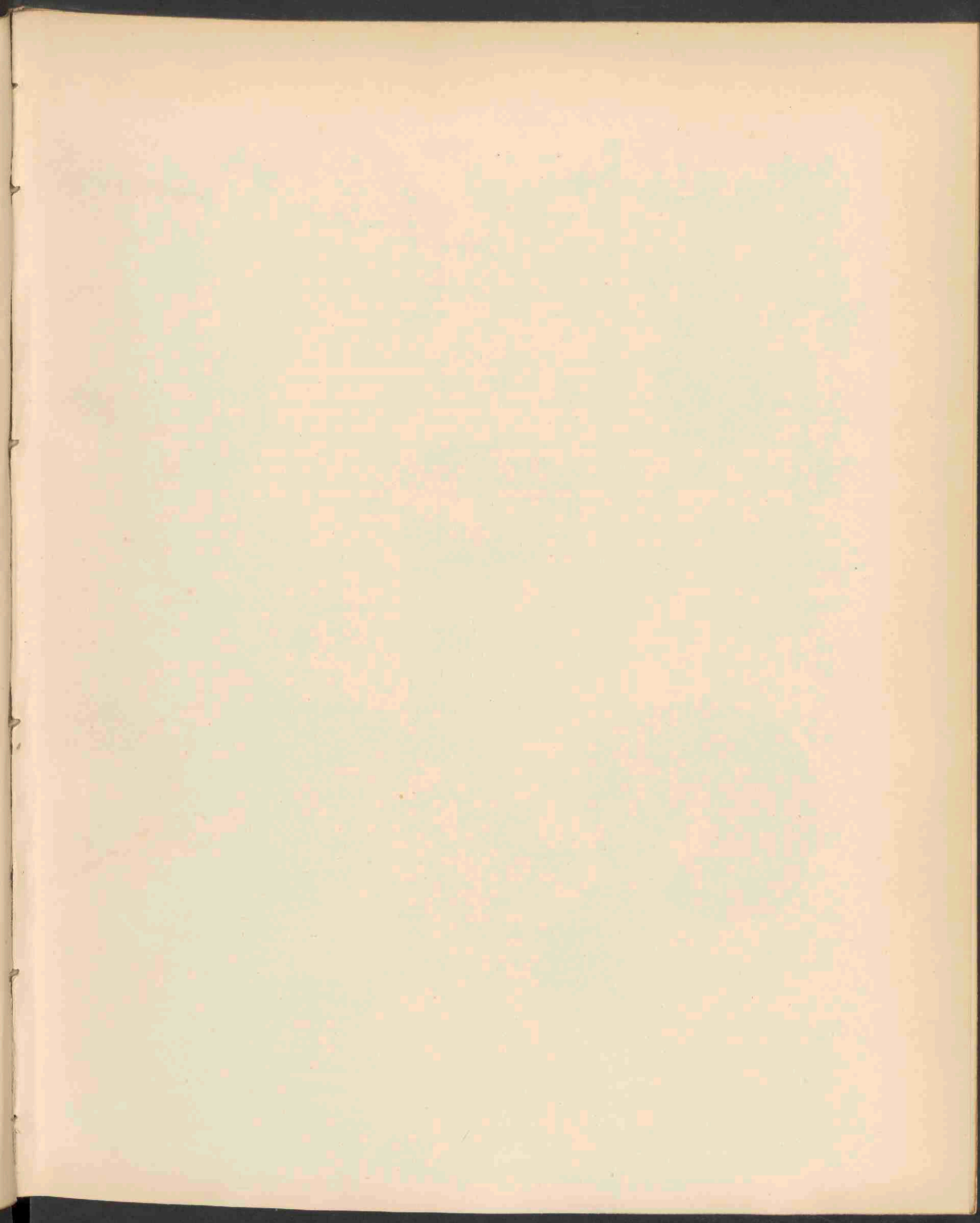
SYSTÈME NATUREL: Cellulares Mycètes. O. Hyménomycètes.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 725, Vol. X. Sous-genre Pleurotus.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Chapeau charnu, ferme, un peu convexe, glabre, humide, jaunâtre, souvent bigarré de taches ou divisé en facettes, humide; stipe excentrique, épaissi et un peu tomenteux à la base. Lamelles adnexes, émargonnées ou arrondies, plus ou moins contigues, larges, blanchâtres. — *Bull.* t. 510; *Sowerby* t. 17; *Cooke Ill.* t. 227; *Pers. Myc. eur.* 3, N°. 63; *Saccardo Sylloge*, V. 341. — *Agaricus inclusus* Scop. *A. ursipes* Lasch.

HABITAT: Sur les troncs d'ormes et d'autres arbres feuillés. Europe et Amérique septent.

PAYS-BAS: Prov. de Hollande et de Zélande. Les exemplaires représentés ont été recueillis plusieurs années de suite dans la même cavité d'un gros tronc d'orme, près de Harlem.

AGARICUS [CORTINARIUS] TORVUS FRIES . 1615 .

CORTINARIUS TORVUS Fr.

Stevige Cortinarius.

1615

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamia Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. O. Hymenomycetes. Trib. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel XI, N°. 844.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Pileo carnosio convexo expanso obtuso dilute testaceo, squamulis fibrillisve canescente, demum pertuso glabrato; stipite valido e velo albo persistente vaginato annulatoque apice violaceo-cortinato; lamellis crassis, distantibus, perlatis, e purpureo-umbrino cinnamomeis.

Hoed vleezig, bol, daarna uitgespreid, stomp, eenigszins witachtig door schubjes en vezeltjes, later met kleine gaatjes doorboord en kaal; steel dik, door den aanblijvenden witten sluier scheedevormig en ringvormig omsloten, aan den top violet-vezelig; plaatjes dik, verwijderd geplaatst, zeer breed, eerst lila-bruin, daarna kaneelkleurig.

GROEIPLAATS: Bosschen, voornamelijk beuken. Europa en Noord-Amerika. Houding stevig; steel eerst bolvormig, daarna verlengd en meer gelijk van dikte; ring duidelijk en min of meer aanblijvend; hoed 8 c.M. en breeder; aanvankelijk violetbruin. Steel 8—14 c.M. lang, 1½ c.M. breed.

NEDERLAND: Gevonden bij Waalsdorp door Mej. C. E. DESTRÉE, in 1887, en door mij in het Bloemendaalsche Park bij Haarlem, in September 1897. Van daar zijn de hier afgebeelde exemplaren afkomstig.

CORTINARIUS TORVUS Fries.

Cortinaire robuste.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamia. Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. O. Hyménomycètes. Trib. Agaricineae.

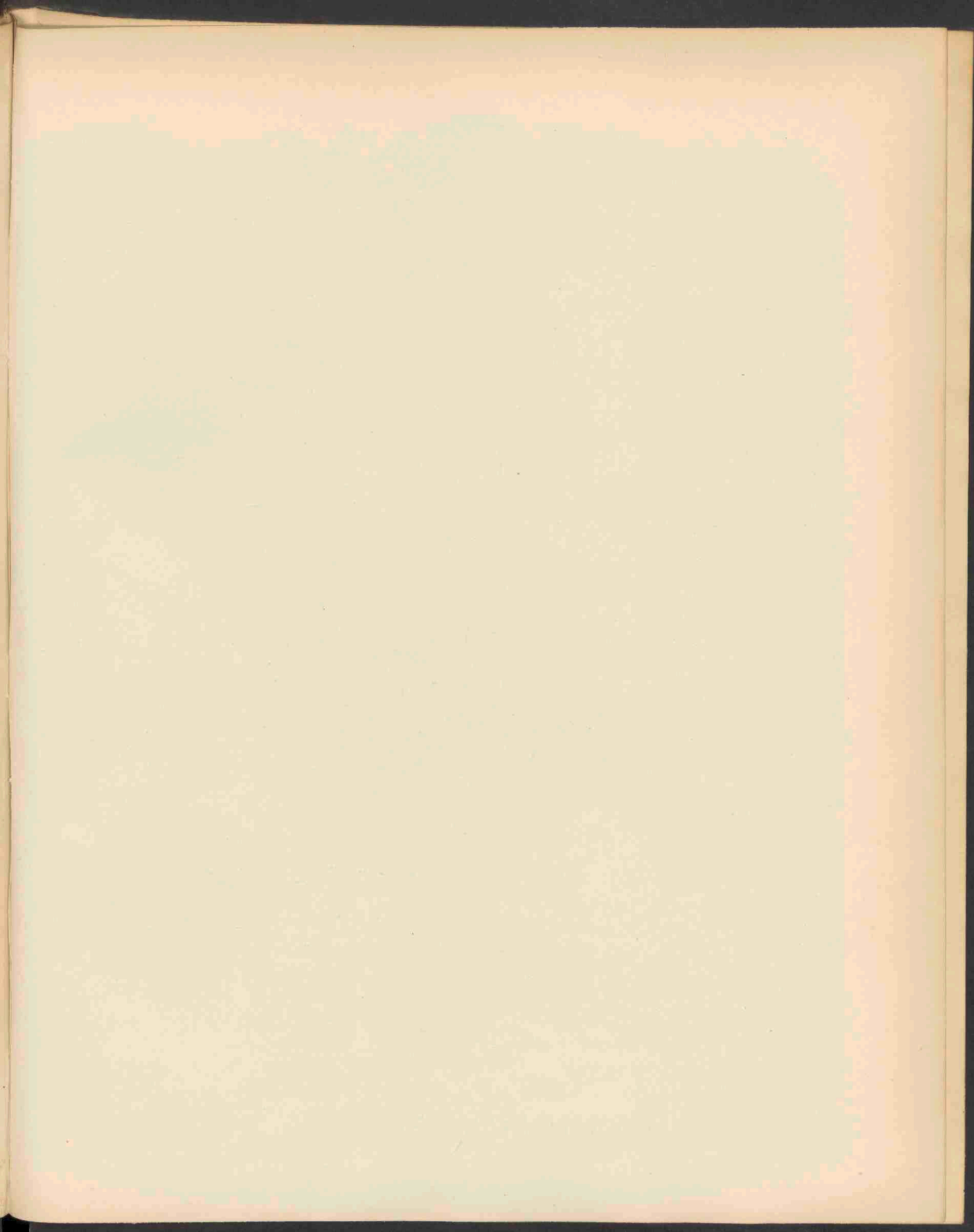
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 725. Vol. X.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Chapeau convexe étalé, obtus, rouge brunâtre, avec des fibrilles ou squamules blanchâtres, à la fin presque glabre et perforé de petits trous; stipe robuste, plein, bulbeux, puis allongé, chaussé par un tissu blanc, annulé, à sommet présentant une cortine violette. Lamelles espacées, épaisses, larges, d'abord violacées, plus tard pourpre lavé-d'ombre, à la fin cannelle-foncé.

Le stipe est très souvent rongé par les vers., *Fries. Ep.* 375; *Sacc. Syll.* V. 950. *Fries. Ic.* tab. 157. I.; *Grevillea* VII, t. 117, f. 2; *Cooke Ill.* t. 801.

HABITAT: Bois; surtout bois de hêtres. Europe, Amérique sept.

PAYS-BAS: Pleine de Waalsdorp, près de la Haye. J'ai trouvé les exemplaires représentés dans le bois de Bloemendaal près de Harlem, en Sept. 1897.

MEDICAGO MEDIA PERS. 1616.

Jan 1899 N. 4.

MEDICAGO MEDIA Pers.

Hybride Rupsklaver.

Hoogduitsch: Sandluzerne.

Engelsch: Hybrid Lucerne.

Bloeit: Juni—Sept. 24.

1616.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XVII, O. III. Diadelphia Decandria.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Papilionaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel IX, N°. 708.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Planta *M. sativae* valde affinis, floribus tamen initio flavis, deinde viridibus, denique violaceis; leguminibus $\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ -plo contortis. Hybrida inter *M. falcata* et *M. sativam*.

De geheele plant stemt bijna volkomen overeen met *Med. sativa*, zie Dl. XIV, N°. 1222, waarvan zij echter verschilt door de kleur der bloemen, die wisselt van geel door groen tot violet, terwijl de peulen $\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ maal gewonden zijn. Men beschouwt haar als een hybride tusschen *M. falcata* en *M. sativa*.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a. b.* Bloemen van beneden en van terzijde gezien; *c.* kelk met meeldraden; *d.* vruchtbeginsel; *e.* vruchttak; *f.* peul, vergroot; *g.* en *h.* zaden, waarvan het laatste vergroot.

GROEIPLAATS: Vrij algemeen tusschen de stamouders verspreid. Daar *M. sativa*, oorspronkelijk uit Spanje, zich ver buiten haar oorspronkelijk gebied heeft verspreid, is dit ook met *Medicago media* het geval.

NEDERLAND: Zij werd gevonden bij Terneuzen, en op den St. Pietersberg door de Heeren KOBUS en GOETHART, bij Wijhe op de excursie der leden van de Nederl. Botanische Vereeniging.

De afbeelding is genomen naar eene plant, gevonden door mij op den Klopperwaard bij Werkendam, alwaar zij sinds vele jaren voorkomt.

MEDICAGO MEDIA Pers.

Luzerne moyenne.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XVII, O. III. Diadelphie Décandrie.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Papilionacées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 708, Vol. IX.

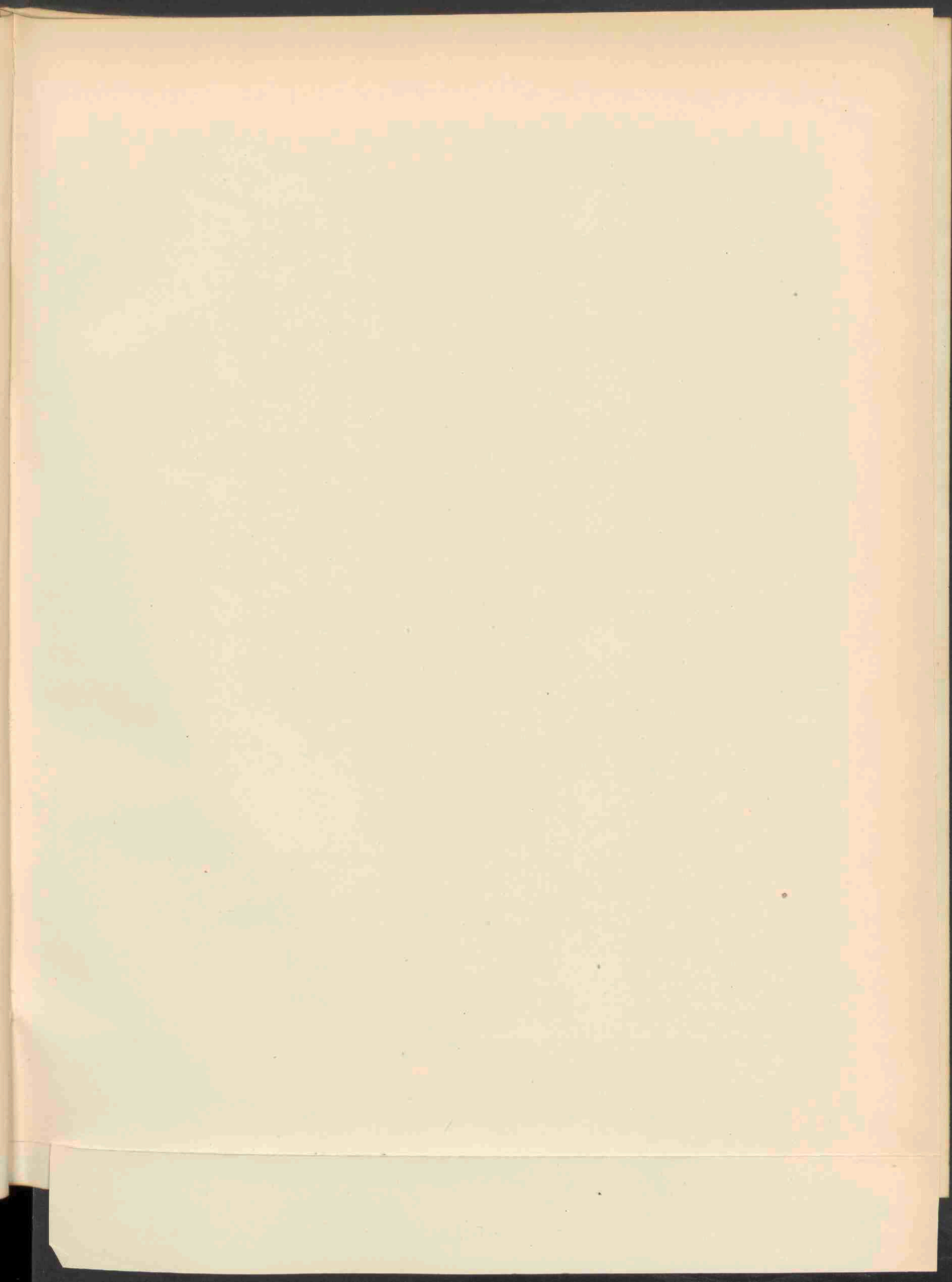
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: La plante ressemble beaucoup au *Medicago sativa*, dont elle se distingue par la couleur des fleurs, qui varie de jaune en vert et en violet, tandis que la gousse est courbée en spirale en formant $1\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ tours. Elle est une forme hybride entre *M. falcata* et *M. sativa*.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a. b.* Fleurs, vues en dessous et de côté; *c.* calice avec les étamines; *d.* ovaire; *e.* grappe fructifère; *f.* gousse (gr.); *g.* et *h.* graines, dont la dernière est grosse.

HABITAT: Assez commun parmi le type. Parceque *M. sativa*, originaire d'Espagne, s'est répandue très-loin de son territoire originaire, le *M. media* l'a suivie.

PAYS-BAS: Dans notre pays elle a été signalée près de Ter Neuzen, près de Maëstricht par M.M. KOBUS et GOETHART, et à Wijhe (prov. d'Overysel) pendant l'excursion des membres de la Société neerlandaise de Botanique.

L'Exemplaire représenté est recueilli par moi-même dans le „Klopperwaard” près du village de Werkendam, où la plante croît déjà pendant plusieurs années.

TRAGOPOGON ORIENTALE L. 1617.

TRAGOPOGON ORIENTALE L.

Oostersche boksbaard.

Hoogduitsch: Orientalischer Bocksbart. 1617

Engelsch: Oriental Goat's Beard.

Bloeit: Mei—Juli. ☉.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XIX. Ord. I. Syngenesia Polygamia aequalis.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Compositae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel V, No. 342.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Floribus involuero plerumque longioribus, acheniis marginalibus rostro filiformi fere duplo longioribus squamoso-muricatis, squamis cartilagineis aurantiaco-flavis, ceteris ut in *Tragopogone pratense*.

Bloemen meestal langer dan het omwindsel, oranjegeel, randvruchtjes bijna tweemaal langer dan den draadvormigen snavel, schubvormig gestekeld; schubben kraakbeenig. Overigens overeenkomende met *Tragopogon pratense*.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a. b.* Randbloemen; *c. d.* schijfbloemen; *e.* overlangsche doorsnede door den bloembodem; *f.* vruchtje; *g.* idem vergroot.

GROEIPLAATS: Op zonnige weiden in Midden-Europa, van Frankrijk en Duitschland tot de Donaustreken en Midden- en Zuid Rusland en in Siberië, en voorts dikwijls ingevoerd.

Bij ons werd zij tot nog toe alleen waargenomen in de duinen bij Scheveningen; terwijl de afgebeelde plant ons werd toegezonden door den Heer H. HEUKELS, als gevonden door den Heer J. E. C. VAN EMBDEN, op een wal van klei achter de R. C. Begraafplaats aan de Biltstraat bij Utrecht.

TRAGOPOGON ORIENTALE L.

Salsifis d'Orient.

Fleurit: Mai—Juillet. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XIX. O. I. Syngénésie, Polygamie égale.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Composées.

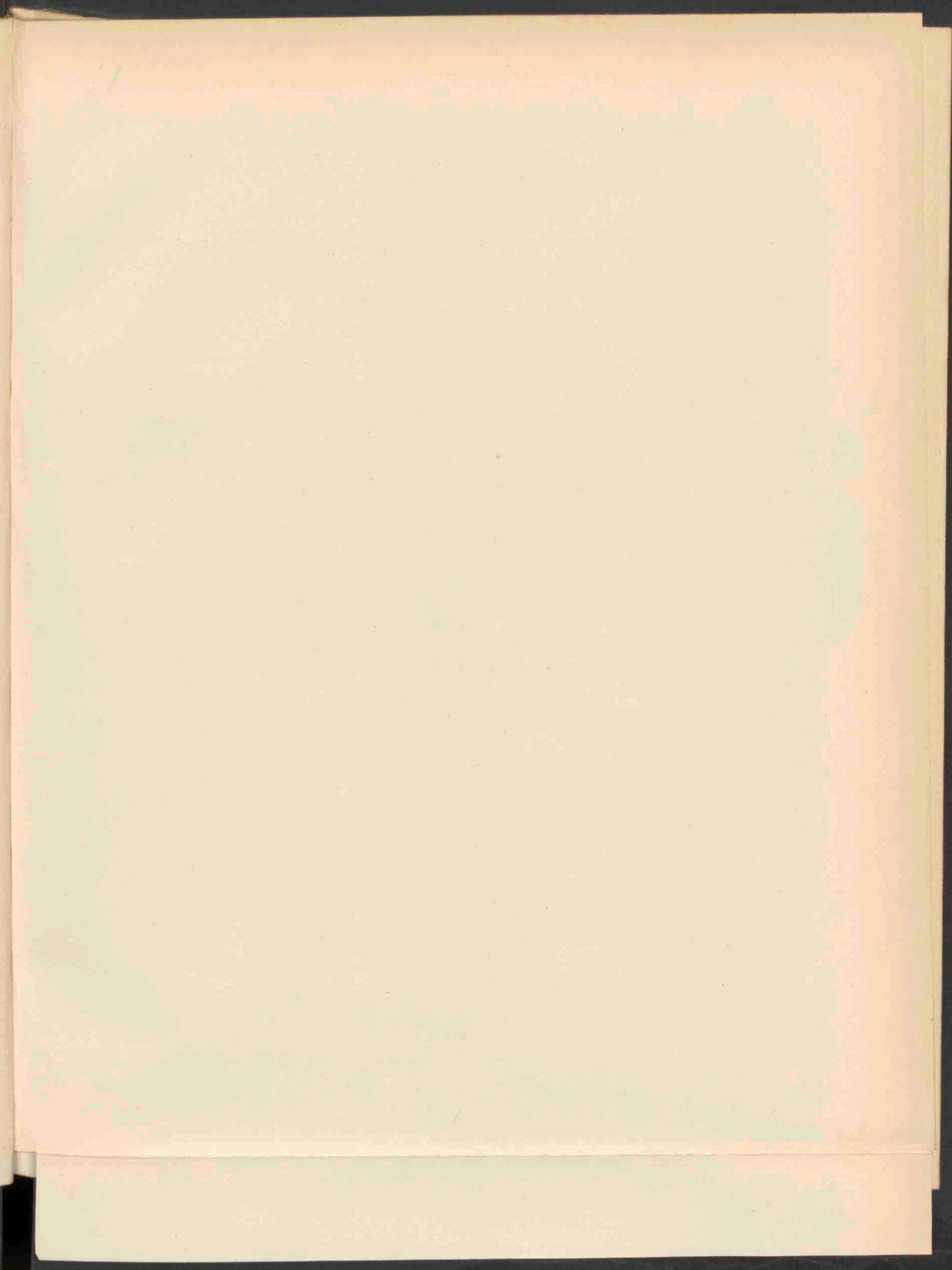
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 342, Vol. V.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Fleurs généralement plus longues que le péricline, d'un jaune orange-âtre. Akènes égalant deux fois la longueur du bec filiforme, qui les surmonte; scabres écailleux, à écailles cartilagineuses.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a. b.* Fleurs de la circonférence; *c. d.* fleurs du disque; *e.* section longitudinale du réceptacle; *f.* akène; *g.* le même grossi.

HABITAT: Dans les prés fertiles de l'Europe centrale, de la France et de l'Allemagne jusqu'aux régions Danubiales et la Russie centrale et australe et en Sibérie. Importée plusieurs fois.

PAYS-BAS: Chez nous elle a été signalée seulement pour les dunes près de Schéveningue, tandis que la plante dessinée nous a été offerte par l'intermédiaire de Mr. H. HEUKELS de la part de Mr. J. E. C. VAN EMBDEN, qui l'a trouvée sur un rivage d'argile derrière le cimetière catholique près du Biltstraat à Utrecht.

VERBASCUM PHOENICEUM L. 1618.

VERBASCUM PHOENICEUM L.

Donkerroode Toorts.

Hoogduitsch: Dunkelrothes Wollkraut.

Engelsch: Dark red Mullein.

Bloeitijd: Juni—Juli ☉.

1612

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. O. I. Pentandria Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Verbasceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel III, N°. 162.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Foliis subtus pubescentibus, radicalibus petiolatis ovatis oblongisve crenatis, caulinis mediis et superioribus multo minoribus minute-crenatis sessilibus, racemo glanduloso-piloso, pedicellis solitariis bractea multo longioribus, antheris omnibus aequalibus, non decurrentibus.

Bladen van onder behaard; de wortelbladen gesteeld, eivormig of ovaal, gekarteld; middelste en bovenste stengelbladen veel kleiner, klein gekarteld, zittend; bloeitros klierig behaard, bloemstelen alleenstaand, veel langer dan het schutblad; meeldraden alle even lang; helmknoppen niet aflopend.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* afzonderlijke bloem, nadat de kroon is afgevallen; *b.* bloemkroon uitgespreid; *c.* schutblaadje; *d.* meeldraden van voren en van achteren; *e.* vruchtbeginsel met stijl en stempel.

GROEIPLAATS: Op onvruchtbare steile heuvels. Zij heeft zich van de oostkust der Middellandsche zee verspreid over Kroatië, Oostenrijk, Moravië, Silezië en Bohemen, door Saksen en Thuringen tot Maagdeburg, terwijl zij verder hier en daar verspreid voorkomt.

NEDERLAND: In ons land werd zij tot dusver nog niet waargenomen; de afgebeelde plant werd gevonden in de duinen bij Santpoort, door den Heer H. HEUKELS, die ons de plant welwillend voor de „Flora Batava” aanbod.

VERBASCUM PHOENICEUM L.

Molène pourpre.

Fleurit Juin—Juillet. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. V. O. I. Pentandrie Monogynie.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Verbascées.

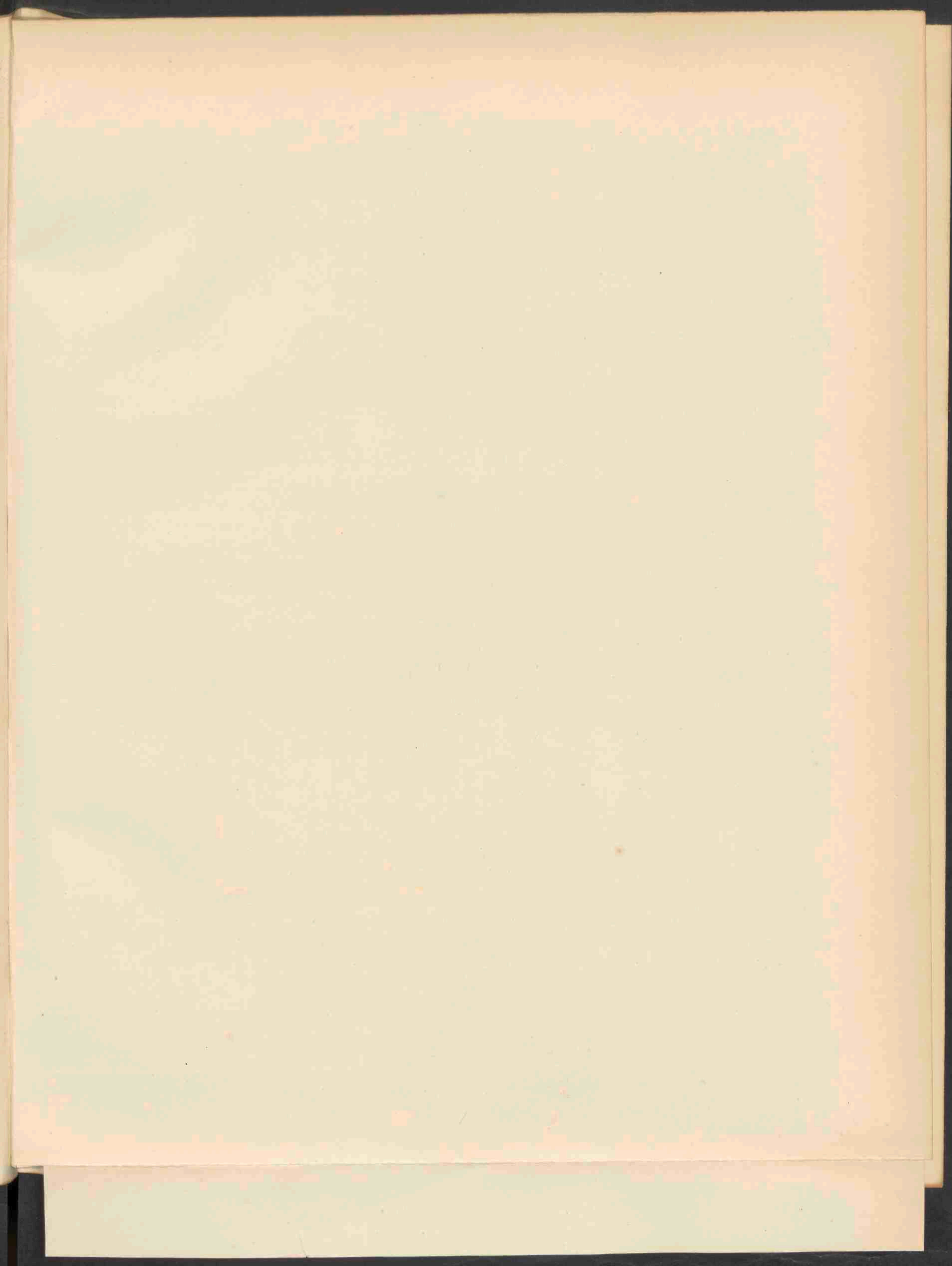
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 162, Vol. III.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Feuilles pubescentes en dessous, les radicales petiolées, ovales-oblongues, crénelées, les caulinaires moyennes et les supérieures beaucoup plus petites, finement crénelées, sessiles; grappe glanduleuse-velue; pedicelles solitaires plus longues que les bractées, toutes les étamines égales, les anthères non décurrentes.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur isolée dont la corolle est écartée; *b.* corolle étalée; *c.* bractée; *d.* étamines de devant et de derrière; *e.* ovaire avec le style et le stigmate.

HABITAT: Collines arides et âpres. Elle s'est disséminée du littoral dans la Croatie, l'Autriche, la Moravie, la Silésie et le Bohême, par le Saxe et la Thuringie jusqu'à Magdebourg, tandis que plus loin elle s'est répandue aussi çà et là.

PAYS-BAS: Chez nous elle n'avait pas encore été trouvée; la plante représentée a été recueillie en 1897 dans les dunes près de Santpoort, par M. H. HEUKELS, qui nous l'a gracieusement offerte pour le Flora Batava.

ERIOPHORUM GRACILE KOCH. 1619.

ERIOPHORUM GRACILE Koch.

Sierlijk Wollegras.

Hoogduitsch: Schlankes Wollgras.

Engelsch: Slender Cotton Grass.

Bloeitijd: Mei—Juni. 2.

1619

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. III. O. I. Triandria Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Monocotyledoneae. O. Cyperaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel I, N°. 32.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Culmo obsolete trigono; foliis triquetris, spiculis pluribus, pedunculis tomentoso-scabris.

Halm stomp driehoekig; bladen driekantig; aartjes talrijk; bloemstelen ruwharig.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Vruchtje met omgevend vruchtpluis; *b.* omtrek vruchtje; *c.* schutblaadje; *d.* gedeelte van den bloeisteel; *e.* vruchtpluishaar; *f.* gedeelte van een blad; alle figuren verschillend vergroot.

GROEIPLAATS: In veensloten en op moerassige, veenachtige gronden, door geheel Europa verspreid; ook in Aziatisch Rusland en Noord Amerika, ofschoon veel zeldzamer dan de andere soorten.

NEDERLAND: Zij werd bij ons te lande het eerst waargenomen in de venen bij Achttienhoven, later bij Apeldoorn door den Heer H. J. KOK ANKERSMIT; te Maashees door wijlen Dr. VAN DER SANDE LACOSTE, en in het Kootwijkerveen door den Heer KOK ANKERSMIT.

Zij werd dit jaar door Dr. J. W. CHE. GOETHART en mij gevonden in veensloten langs den Raaiweg onder Kortenhoef en door ons ter afbeelding ingezameld.

ERIOPHORUM GRACILE Koch.

Linaigrette grêle.

Fleurit: Mai—Juin. 24.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. III. O. I. Triandrie Monogynie.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Monocotylédonées. O. Cyperacées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 32, Vol. I.

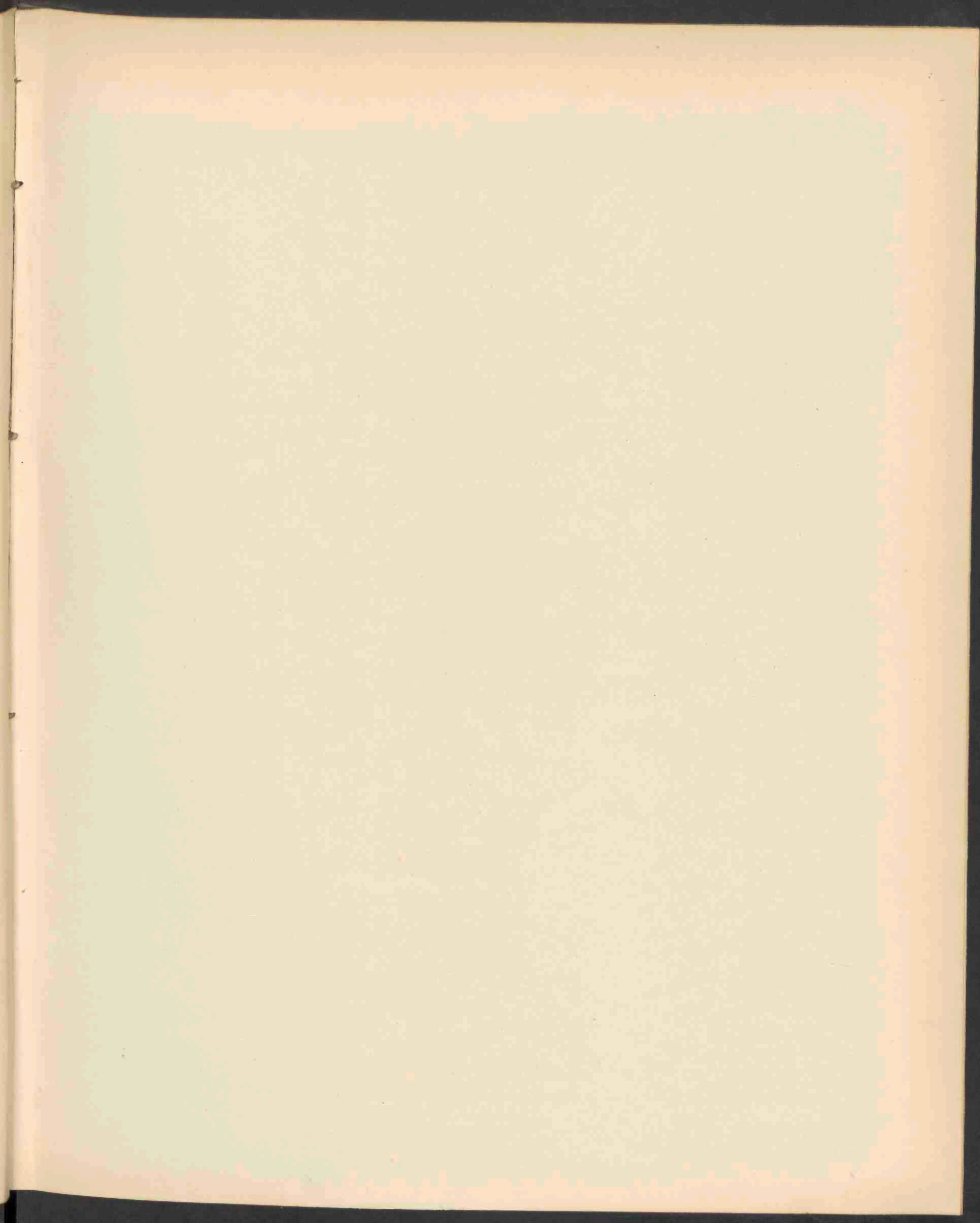
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tiges très-grêles, obtusément trigones; feuilles triquètres dans toute leur longueur, capitules nombreux à pédoncules rudes et brièvement tomenteux.

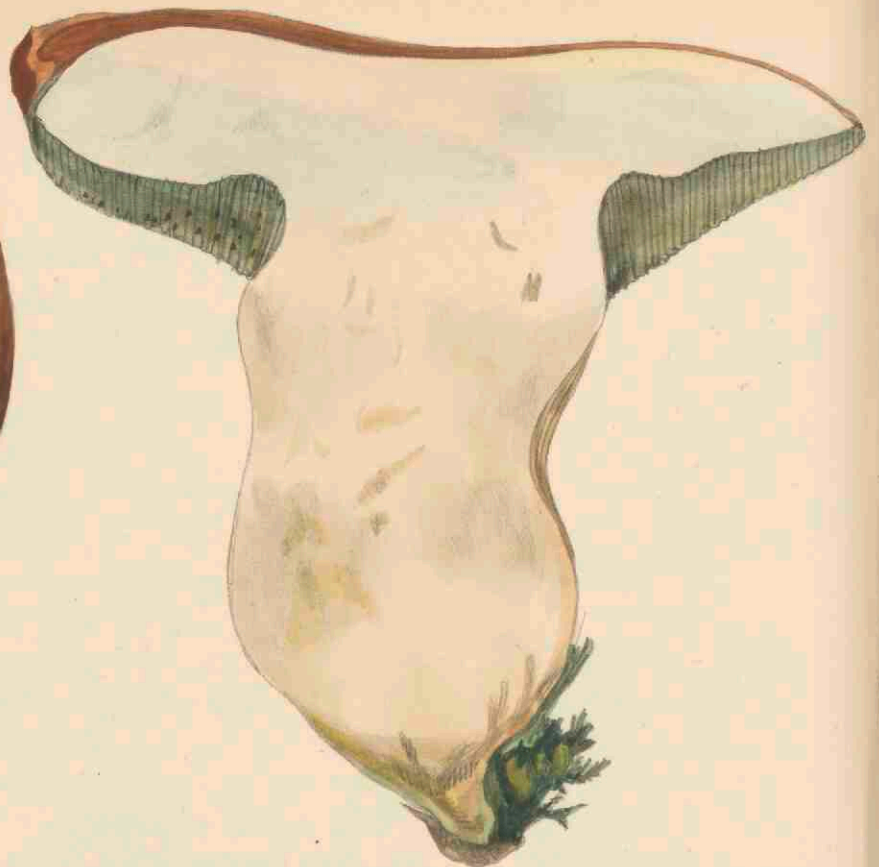
EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Akène avec la laine. *b.* section transversale de l'akène; *c.* écaille florale; *d.* partie du pédoncule; *e.* partie d'un poil simple de la laine; *f* partie de la feuille; toutes les figures diversement grossies.

HABITAT: Marais tourbeux, répandue dans toute l'Europe, aussi que dans la Russie asiatique et l'Amérique septentrionale, quoique plus rare que les autres espèces de Linaigrette.

PAYS-BAS: Dans notre pays elle a été signalée pour la première fois dans les tourbières de Achttienhoven, plus tard à Apeldoorn par Mr. H. J. KOK ANKERSMIT, à Maashees par feu le Dr. VAN DE SANDE LACOSTE et dans la tourbière de Kootwijk par Mr. KOK ANKERSMIT.

Elle est récoltée cette année par Mr. GOETHART et moi-même dans les fossés tourbeux le long du Raaiweg près de Kortenhoef. La plante figurée a été trouvée en cet endroit.

BOLETUS TOROSUS FRIES . 1620 .

BOLETUS TOROSUS Fries.

Stieren-Pijpzwam.

Herfst.

1620.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamia Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. Ord. Hymenomycetes. Trib. II. Polyporei.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie deel XII, N°. 936.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Pileo pulvinate impolito lividofuscescente, tacto nigro-maculato, demum lutescente, stipite curto bulboso, reticulato, purpurascete, superne luteo, tubulis elongatis, poris minutis rotundis luteis demum rubris.

Hoed kussenvormig, plomp, vaal-bruinachtig, door aanraking zwart-vlekkig, later geelachtig; steel kort, bolvormig met netvormige vezels bekleed, roodachtig; poriën klein, rond, geel, later rood.

Houding gedrongen, kort, stevig; reikt aangenaam; vleesch zwavelgeel, groenachtig, later op de breuk blauwachtig. *Fries Ep.* p. 417, *Hym.* 507; *A. Pachypus Secr.* N°. 24. *B. Pachypus Rostk.* t. 28. — *Schaeff.* t. 505.

GROEIPLAATS: Bosschen in Zwitserland.

NEDERLAND: Door mij het eerst gevonden in den Haarlemmerhout, aan den voet van een beukenstam, in Oct. 1892.

BOLETUS TOROSUS Fries.

Bolet-Taureau.

Automne.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamie. Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. Ord. Hyménomycètes. Trib. Polyporées.

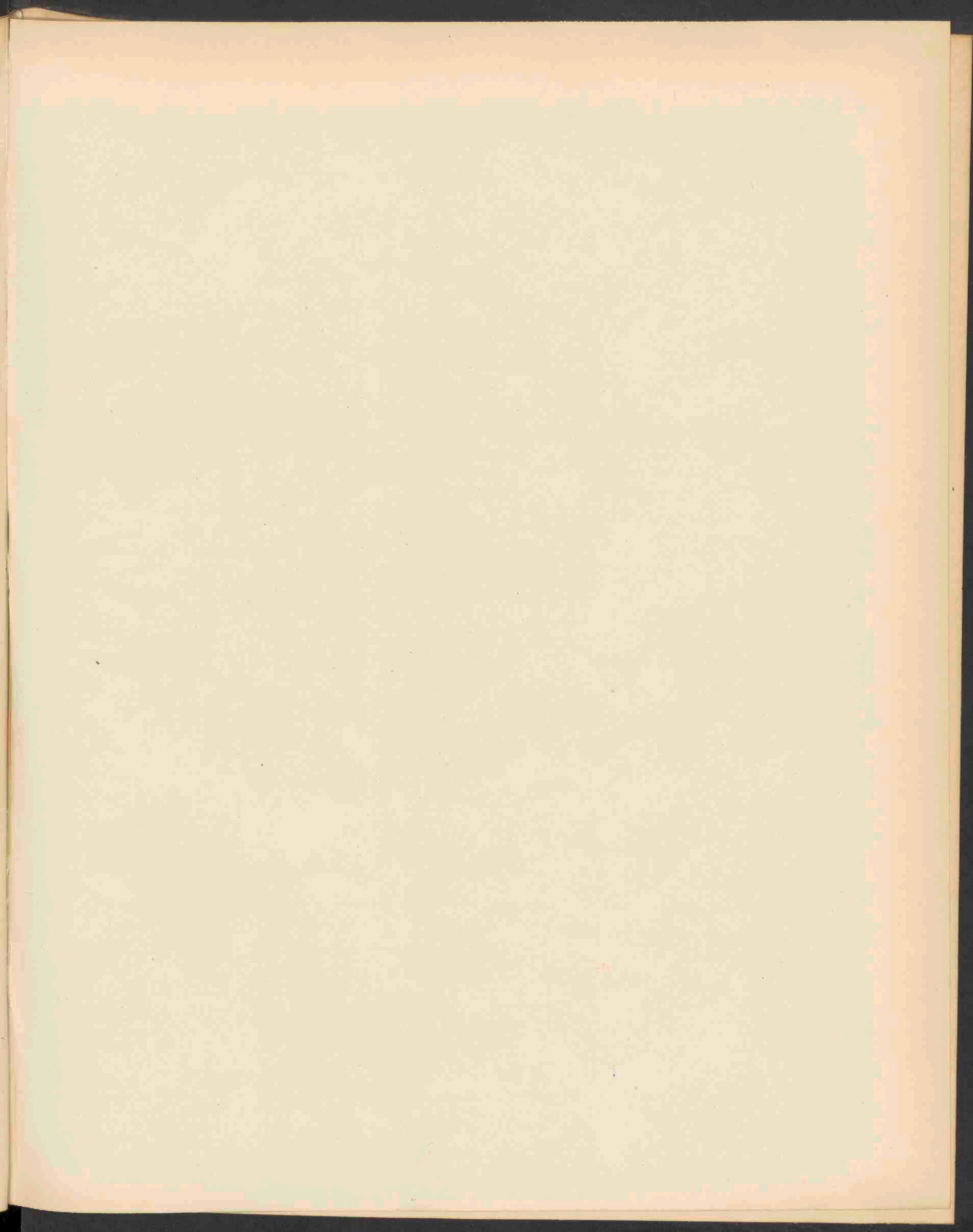
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 936. Vol. XII.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Chapeau pulviné, impoli, d'un brun livide, à taches noirâtres aux blessures, puis jaunâtre; stipe court, épaissi en bulbe à la base, couvert d'un réseau de fibres, brun rougeâtre, jaune au sommet; tubes allongés, pores petites, arrondies, jaunes, puis rouges.

Ce Bolet a le port court, trapu, robuste; son odeur est agréable, sa chair est d'un jaune soufre, verdâtre, plus tard bleuâtre à la fracture. *Fries. Ep. p. 417. Hym. eur. 507. A. Pachypus Secr. N°. 24. B. Pachypus Rostk. t. 28.*

HABITAT: Bois et forêts en Suisse.

PAYS-BAS: Trouvé la première fois par moi dans le Bois de Harlem en Octobre 1892.

IMPATIENS PARVIFLORA D.C. 1621.

Jan 1899 N. Ha
P.T.H.

IMPATIENS PARVIFLORA D. C.

Kleinbloemig Springkruid. Balsamine.

Hoogduitsch: Kleinblütiges Springkraut.

Engelsch: Small-flowered Balsam.

Bloeitijd: Juli—Augustus. ☉.

1621

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. O. I. Pentandria Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Balsamineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel IV, No. 316.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Pedunculis paucifloris, floribus parvis erectis, calcare parvo recto obtuso.

Bloemstelen weinigbloemig; bloemen klein, rechtopstaand; spoor klein, recht en stomp.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Zijdelingsche kelkblaadjes; *f.* achterst gespoord kelkblad; *b.* bloem van voren; *c.* bloem van terzijde; *d.* voorste bloemblad; *e.* zijdelingsch bloemblad, door vergroeiing uit twee andere ontstaan; *g.* meeldraden; *h.* opengesprongen vrucht; *i.* zaad.

GROEIPLAATS: Afkomstig uit Mongolië en voorkomende in Oost-Europa en Russisch Azië, heeft zij zich hier en daar als onkruid genesteld in verschillende plaatsen van Europa.

NEDERLAND: Bij ons werd zij aangetroffen bij Kuilenburg, van welke plaats zij ons door den Heer E. J. M. DE HAAS S.J. in 1898 werd toegezonden, terwijl zij ons ook werd aangeboden door den Heer E. HEIMANS, als gevonden bij Valkenburg in Limburg.

IMPATIENS PARVIFLORA D. C.

Balsamine à fleurs petites.

Fleurit: Juillet—Août. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. V. O. I. Pentandrie Monogynie.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Balsaminées

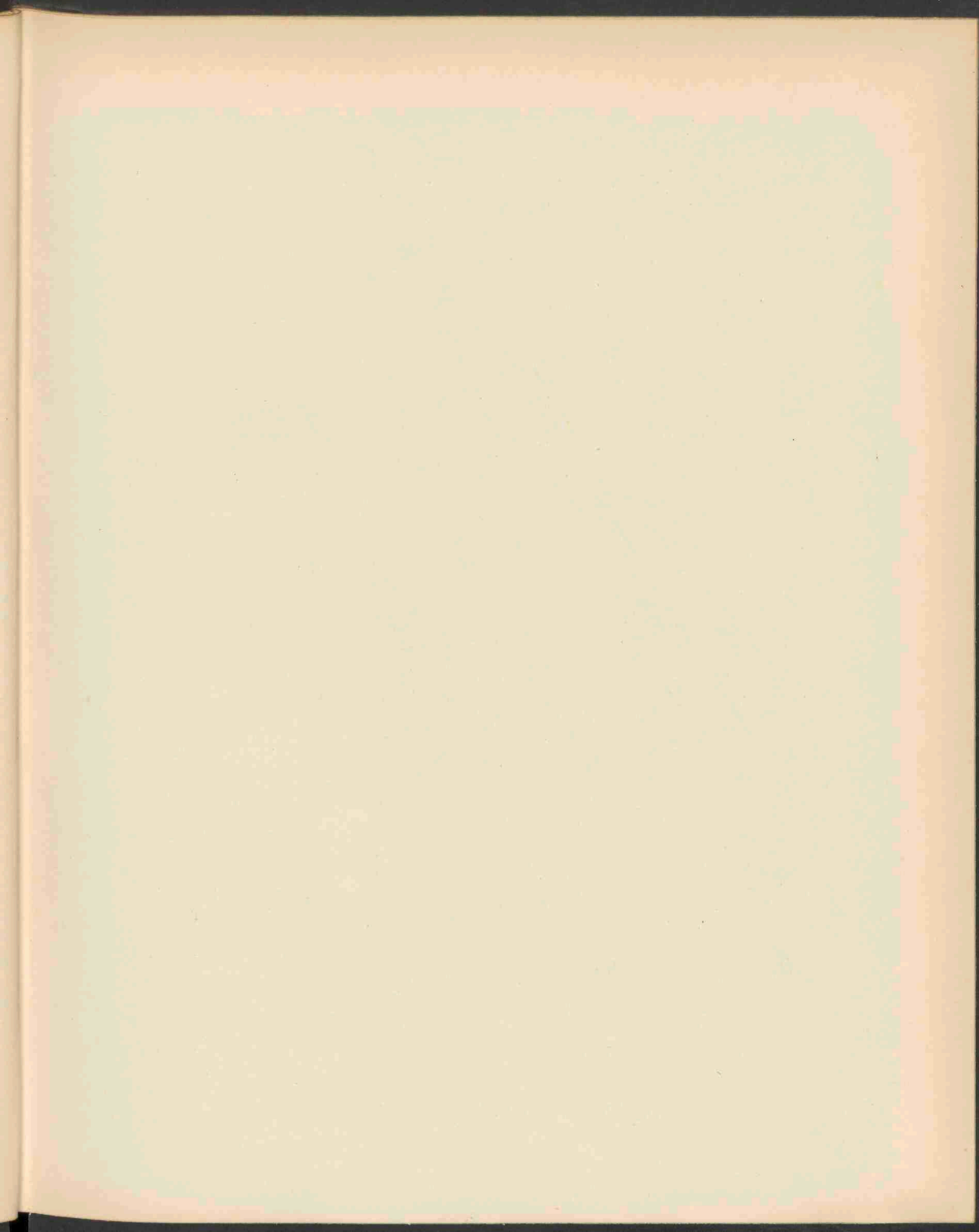
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 316, Vol. IV.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Pédoncules pauciflores; fleurs petites, à éperon droit et mince.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Sépales latéraux; *f.* sépale postérieur avec l'éperon; *b.* fleur vue en face; *c.* fleur vue de côté; *d.* pétale antérieur; *e.* pétale latéral composé de deux autres; *g.* étamines; *h.* capsule ouverte; *i.* graine.

HABITAT: Originnaire de la Mongolie, elle s'étend dans l'Europe orientale et la Russie asiatique et s'est nichée comme mauvaise herbe en plusieurs endroits de l'Europe.

PAYS-BAS: Chez nous elle a été trouvée pour la première fois sous les arbres des boulevards de Culembourg, d'où notre plante nous a été offerte en 1898 par le révérend père E. M. J. DE HAAS S.J., tandis qu'elle a été recueillie nouvellement par Mr. E. HEIMANS près de Fauquemont.

ROSA ARVENSIS HUDS. 1622.

ROSA ARVENSIS Huds.

Akker Roos.

Hoogduitsch: Acker Rose.

Engelsch: Field Rose.

Bloeitijd: Juni. h.

1622

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XII. O. III. Icosandria Polygynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Rosaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel IV, N°. 309.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Aculeis sparsis validis falcatis basi compressis, ramis elongatis flagelliformibus decumbentibus, foliolis 5—7 subrotundo-ellipticis crenato-serratis discoloribus, subtus opacis deciduis, stipulis omnibus conformibus oblongo-linearibus planis; laciniis calycis plerumque indivisis, de fructu maturescente deciduis. Stylis connatis stamina aequantibus; fructibus erectis, ellipticis vel subglobosis

Stekels verspreid, krachtig, teruggebogen, aan den voet samengedrukt; takken lang, zweepvormig, neergebogen; blaadjes 5—7, rondachtig-elliptisch, gekarteld-gezaagd, van achter donkerder, afvallend; steunblaadjes alle gelijkvormig, langwerpig lijnvormig, vlak; kelkslippen meestal gaaf en vóór de vruchtrijpheid afvallend. Stijlen meestal vergroeid tot een zuil van gelijke lengte als de meeldraden; vruchten opgericht, elliptisch of bijna rond.

VERKLARING DER AFBELDING: *a.* Kelk van achter; *b.* uitgebloeide bloem; *c.* overlangsche doorsnede van deze; *d.* bloemblad.

GROEIPLAATS: In heggen en ruigten, in West- en Midden-Europa en dikwijls even algemeen als *Rosa canina*, doch zich niet zoover naar het Noorden uitstrekkend, noch voorkomend in Oost-Europa. In Engeland en Ierland komt zij overvloedig voor, doch wordt in Schotland zeldzamer.

NEDERLAND: Voor het eerst gevonden bij Ter Apel door den Heer H. J. KOK ANKERSMIT, die de plant in Juni 1898 voor onze Flora ter afbeelding aanbood.

ROSA ARVENSIS Huds.

Rosier des champs.

Fleurit: Juin. h.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XII. O. III. Icosandrie Polygynie.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Rosacées.

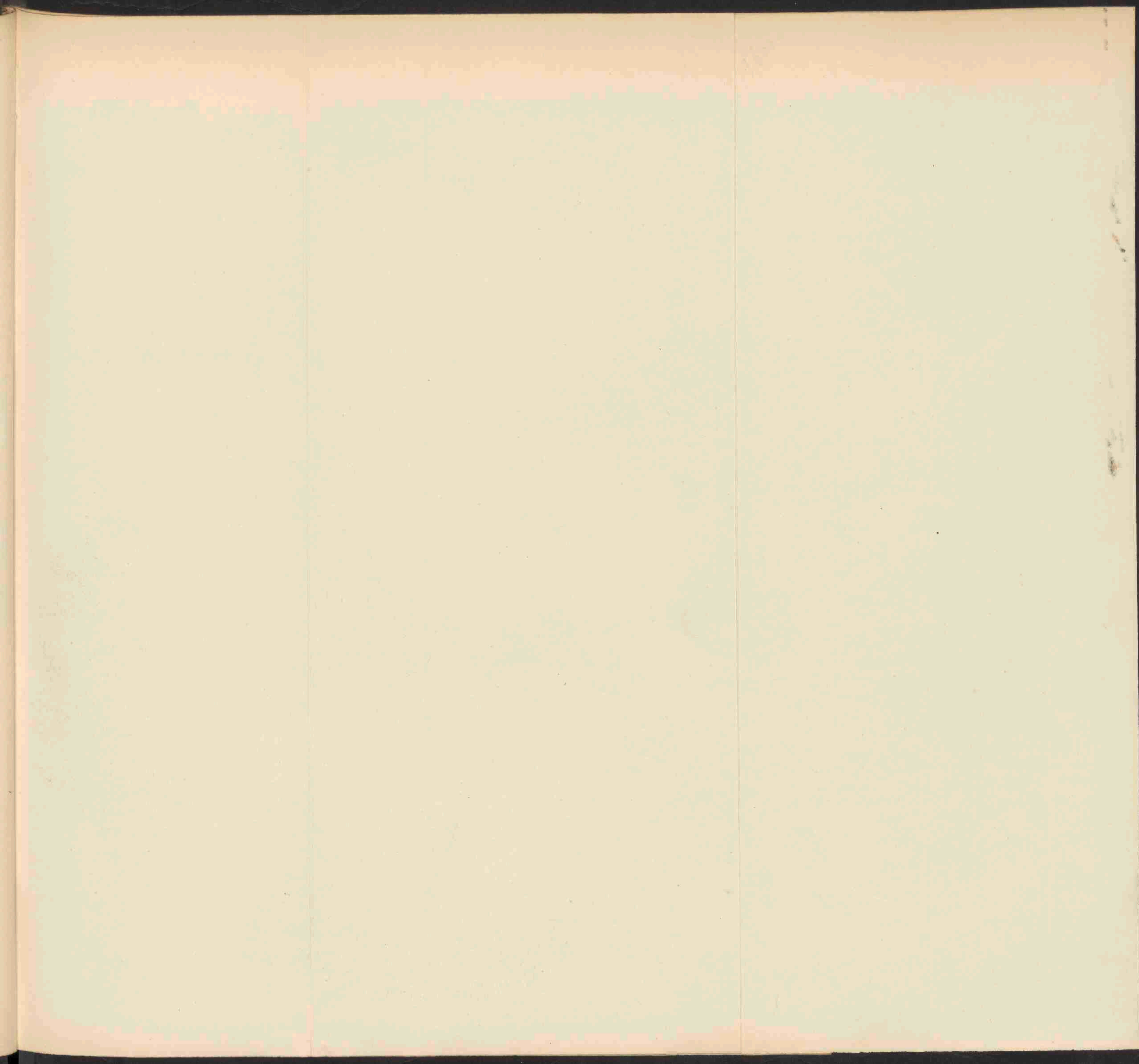
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 309, Vol. IV.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Aiguillons épars, robustes, un peu courbés en faux, comprimés à la base; tiges et rameaux allongés flagelliformes, décombants. Folioles 5—7, subrondes-elliptiques, crénelées-serrées, caduques; stipules toutes semblables, oblongues-linéaires planes. Divisions du calice entières, caduques à la maturité du fruit. Styles soudés en colonne presque aussi longue que les étamines. Fruit globuleux, quelquefois ovale, dressé.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Calyce en dessous; *b.* fleur épanouie; *c.* coupe longitudinale de la fleur; *d.* pétale.

HABITAT: Haies et buissons dans l'Europe occidentale et centrale et souvent aussi commun que le *Rosa canina*; il ne s'étend pas aussi loin vers le nord et manque dans l'Europe orientale. Dans l'Angleterre et l'Irlande il croît abondamment, plus rarement en Ecosse.

PAYS-BAS: Rencontré pour la première fois en Juin 1898 près de Ter Apel (prov. de Groningue) par M. H. J. KOK ANKERSMIT, qui nous a offert la plante pour notre flore.

MYRRHIS ODORATA SCOP. 1623.

MYRRHIS ODORATA Scop.
Welriekende Myrrhis. Roomsche kervel.

Hoogduitsch: Süßdolde.

Engelsch: Sweet Cicely. Myrrh.

Bloeitijd: Mei—Juni 24.

1623

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. O. II. Pentandria Digynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Umbelliferae.

GESLACHTSKENMERKEN: Calycis margo obsoletus. Petala obovata emarginata cum lanicula inflexa. Fructus a latere compressus. Semen involutum, tectum membrana duplici, exteriore elevata in juga 5 arguta acute carinata intus cava, interiore arcuata adnata. Vittae nullae.

Kelkrand onbeduidend. Bloembladen omgekeerd eivormig, uitgerand, met ingebogen top. Vruucht zijdelings afgeplat. Zaad ingerold, door twee vliesjes bedekt; het buitenste met 5 zeer ver uitstekende scherpe ribben, die inwendig hol zijn; het binnenste met het zaad saamgegroeid; geen oliestriemen.

SOORTELIJKE KENMERKEN: foliis villosulis pilis brevibus, involucellis lanceolatis acuminatis.

Bladen met korte haren; blaadjes van het omwindseltje lancetvormig aangespitst.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Afzonderlijk schermpje; *b.* bloem van boven gezien; *c.* vrucht; *d.* dwarsdoorsnede der vrucht.

GROEIPLAATS: De eenige soort, die van het geslacht bekend is, is afkomstig van de bergweiden in Midden- en Zuid-Europa, van de Pyreneeën tot den Caucasus. Door haar langdurige cultuur in noordelijk Europa heeft zij zich vaak gevestigd in de nabijheid van boerderijen. In Wales, noordelijk Engeland en Schotland schijnt zij volkomen ingeburgerd te zijn.

NEDERLAND: Bij ons werd zij op gelijke wijze herhaaldelijk in de nabijheid van boerenwoningen aangetroffen, o. a. bij Werkendam, bij den Plasmolen enz. De afgebeelde plant werd ons in Mei 1898 aangeboden door bemiddeling van den Heer H. HEUKELS namens den Heer P. VAN DEN BURG, candidaat in de medicijnen, die haar bij Laag-Soeren verzamelde, alwaar de plant niet zeldzaam schijnt te zijn.

EIGENSCHAPPEN: De geheele plant riekt en smaakt aangenaam anijsachtig. In oude tijden, toen de artsenijschat nog meer aan planten dan aan chemicaliën ontleend werd en vooral de aromatica hoog in eere waren, bezigde men het versche kruid en evenzoo de gedroogde bladen en wortels als bloedreinigend middel en ook als verzachtende medicijn bij hoest enz. De jonge geurige blaadjes werden ook in de keuken gebruikt; wellicht nog hier en daar als huismiddel ten platten lande. Nu wordt Myrrhis weinig ten nutte gemaakt. In deze plant zou volgens SCHROEDER dezelfde zoete stof voorkomen als in het zoethout, n.l. glycyrrhizine.

MYRRHIS ODORATA Scop.

Cerfeuil musqué.

Fleurit Mai—Juin. ♀.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. V. O. II. Pentandrie Digynie.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Umbellifères.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Calice à limbe oblitéré. Pétales obovés, émarginés, avec un lobule fléchi en dedans. Fruit oblong, comprimé par le côté; méricarpes munis de deux membranes, dont l'extérieure formant 5 côtes égales, relevées en carène tranchante, creusés en dedans; valécules sans bandelettes. Involucre nul.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Feuilles molles; involucelle à 5—7 folioles lancéolées acuminées.

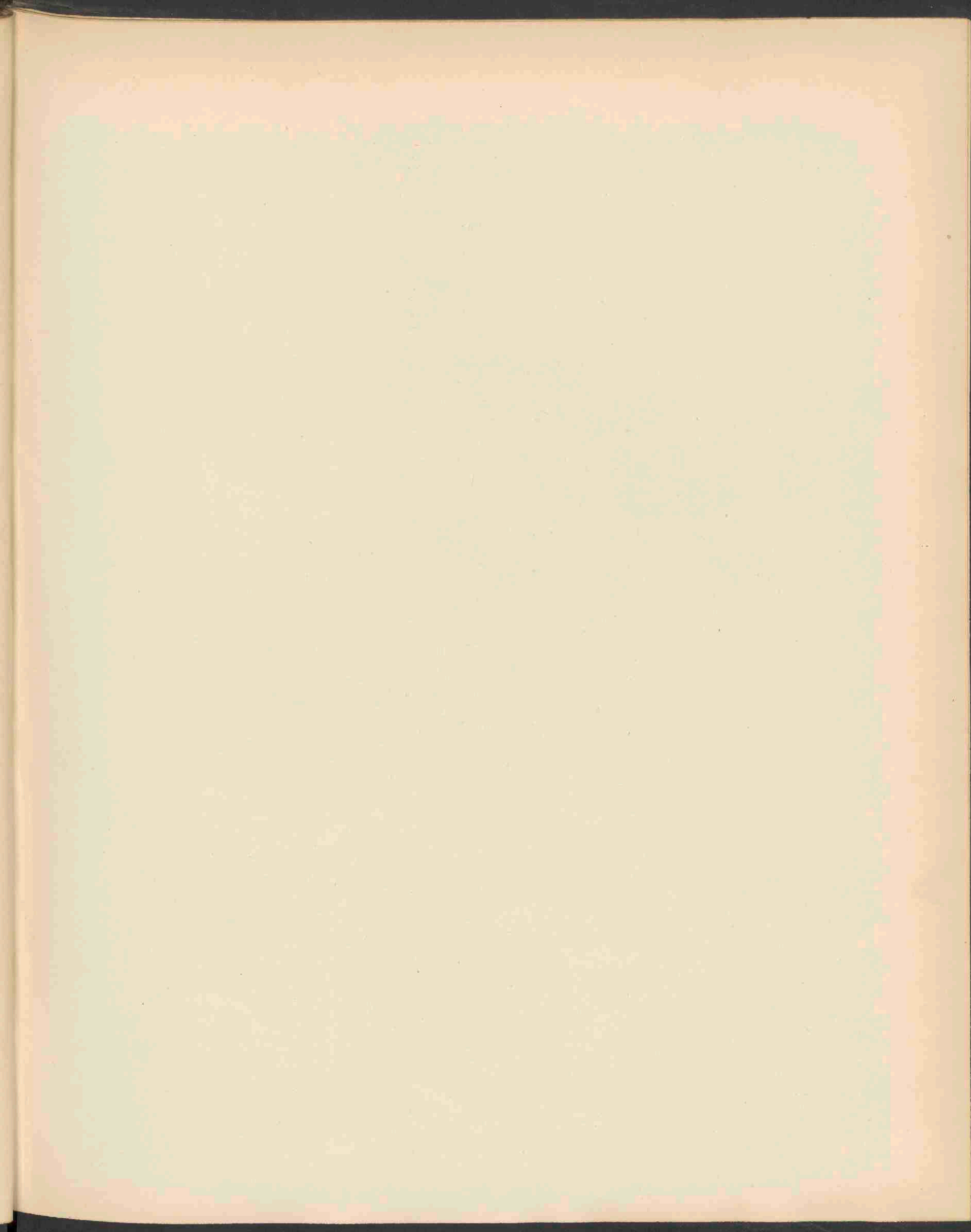
EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Ombelle simple; *b.* fleur vue en dessus; *c.* fruit; *d.* coupe transversale du fruit.

HABITAT: La seule espèce de ce genre est originaire des pâturages montagneux de l'Europe méridionale et centrale, des Pyrénées jusqu'au Caucase. Elle a été cultivée depuis longtemps dans les jardins de l'Europe septentrionale et devient quelquefois subspontanée dans le voisinage des habitations. Il semble qu'elle est tout-à-fait naturalisée en Galles, dans le nord d'Angleterre et en Ecosse.

PAYS-BAS: Chez nous elle a été trouvée mainte fois dans le voisinage des fermes, par exemple à Werkendam, le Plasmolen etc. La plante dessinée nous a été offerte par l'intermédiaire de M. H. HEUKELS, de la part de M. P. VAN DEN BURG, candidat en médecine à Utrecht, qui l'a recueillie en Mai 1898 près de Laag-Soeren, où elle n'est pas rare.

PROPRIÉTÉS: Cette plante a une odeur et un goût agréable, ressemblant à l'anis. Aux temps anciens, lorsque en médecine on employait beaucoup plus de plantes que de produits chimiques, et que les arômes étaient en haute faveur, elle était renommée comme dépurative et émolliente. Les feuilles jeunes odorantes trouvaient aussi un emploi dans la cuisine. Aujourd'hui on ne fait plus de cas de cette plante, que peut-être çà et là chez la population agraire.

Selon SCHRÖDER le Myrrhe contient de la glycyrrhizine, qu'on trouve aussi dans la réglisse.

RAMISCHIA SECUNDA GRCK . 1624 .

RAMISCHIA SECUNDA Greke.

Eenzijdswendig Wintergroen.

Hoogduitsch: Einseitsblütiges Birnbaümchen.

Engelsch: Serrated Wintergreen.

Bloeitijd: Juni—Juli. 2.

1624

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. X, O. I. Decandria Monogynia

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Pyrolaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Nectarium ad basin ovarii disciforme 10-partitum, pollen maturitate liberum. Capsula 5-ocularis.

Ringvormig nectarium aan den voet van het vruchtbeginsel, 10-deelig; stuifmeelkorrels bij rijpheid afzonderlijk (geen tetraden); kapsel 5-hokkig.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Racemum secundum. Corolla ovali-oblonga virescenti-alba. Folia ovata acuminata.

Bloemen naar ééne zijde gekeerd; bloemkroonbladen ovaal-langwerpig, groenachtig wit; stijl een weinig naar buiten gebogen. Bladen eivormig toegespitst.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Bloem van ter zijde; *b.* fructificatie-organen.

GROEIPLAATS: Zij vergezelt *Pyrola minor*, doch treedt ook meer lokaal op en meestal noordelijker of op grooter hoogte. Zij bewoont vochtige bosschen, doch in Midden- en Zuid-Europa zelden buiten de bergstreken.

NEDERLAND: Ofschoon zij onder *Pyrola rotundifolia* uit de duinen van Wassenaar in het herbarium werd aangetroffen, werd zij met zekerheid in 1898 verzameld in de bosschen bij Hummelo, door den Heer E. HEIMANS, die zoo vriendelijk was daarvan exemplaren ter afbeelding aan ons af te staan.

RAMISCHIA SECUNDA Greke.

Pyrole unilatérale.

Fleurit: Juin—Juillet. 2.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. X, O. I. Décandrie Monogynie.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Pyrolacées.

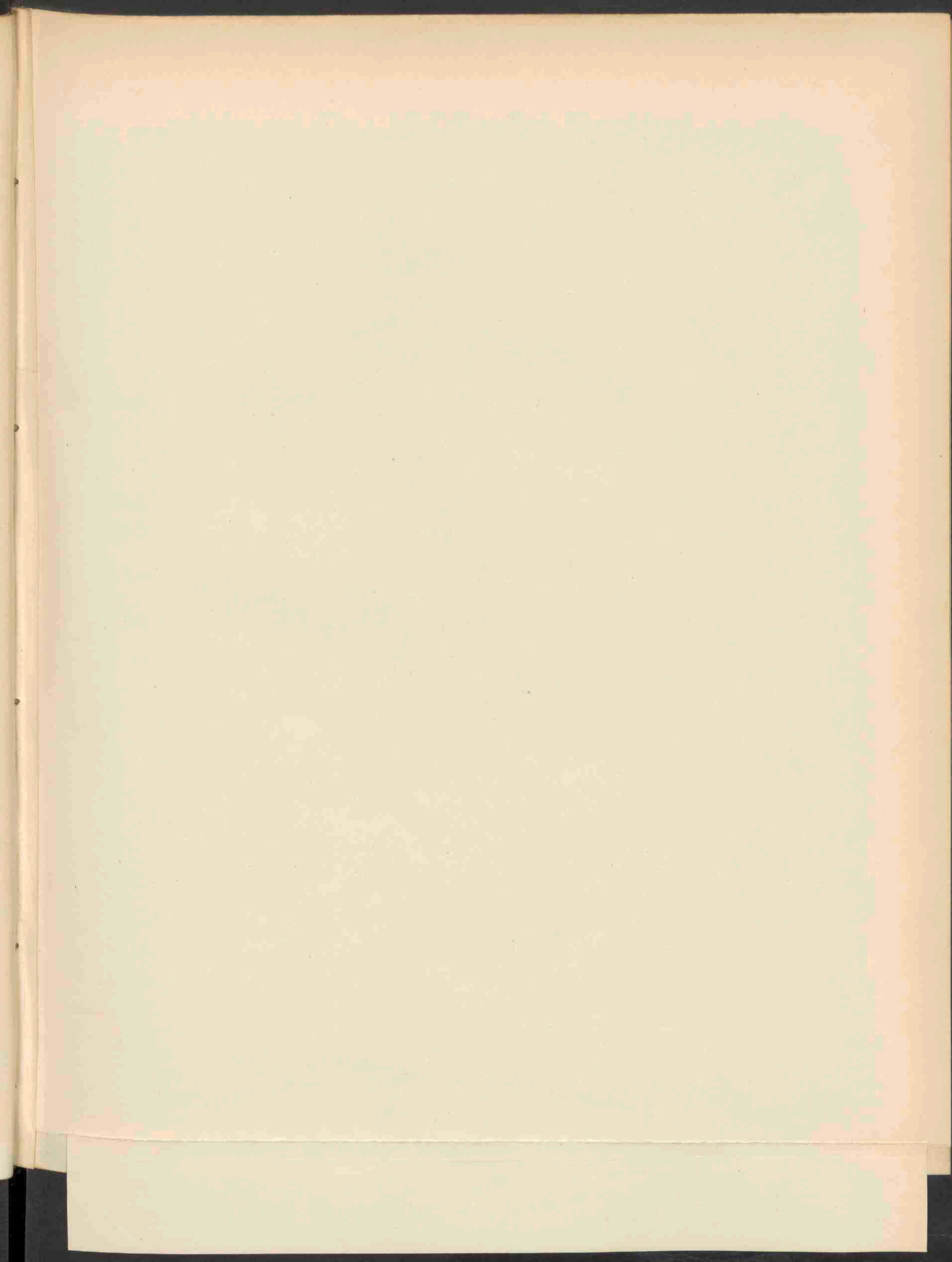
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Nectaire à la base de l'ovaire en forme d'un disque, 10-partite; pollen libre à la maturité. Capsule 5-loculaire.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Fleurs en grappe unilatérale. Corolle ovale-oblongue, d'un blanc verdâtre. Feuilles ovales, acuminées.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur vue de côté; *b.* organes fructifères.

HABITAT: Elle accompagne le *Pyrola minor*, mais elle est plus restreinte dans son apparition et le plus souvent dans les régions septentrionales ou de plus grande altitude. Elle aime les bois de sapins humides, mais en Europe centrale et australe rarement hors des contrées montagneuses.

PAYS-BAS: Quoiqu'elle fût trouvée dans l'herbier parmi des exemplaires de *Pyrola rotundifolia* des dunes près de Wassenaar, elle a été constatée certainement cette année (1898) dans les forêts près de Hummelo (prov. de Gueldre) par M. E. HEIMANS, qui a eu l'obligeance de présenter des exemplaires pour notre Flore.

CAREX BUXBAUMII WHLB . 1625 .

CAREX BUXBAUMII Whlb.

Buxbaum's Zegge.

Hoogduitsch: Buxbaum's Segge.

Engelsch: Buxbaum's Carex.

Bloeitijd: April—Mei. 2.

1625

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXI. O. III. Monoecia Triandria.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Monocotyledoneae. O. Cyperaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie deel XII, N°. 946.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Spica terminali androgyna obovata inferne mascula, femineis sub 3, infima breviter pedunculata remotiore; bractea foliacea basi bi-auriculata vel brevissime vaginante fulta, stigmatibus 3, fructibus glabris ellipticis triquetris obtusis brevissime rostratis, rostello terete minute bidentato, glumis cuspidatis, foliorum vaginis reticulato-fissis.

Topaartje omgekeerd-ovaal, onderaan mannelijk, de andere (2—3) vrouwelijk, het onderste kort-gesteeld, iets verder verwijderd en gesteund door een bladachtig schutblad, dat aan den basis twee oortjes heeft of kort scheedevormig is. Stijlen 3. Vruchten kaal, elliptisch, driehoekig stomp, kort gesnaveld; snavel rolrond kort tweetandig; kafjes scherp toegespitst; bladscheeden rafelend.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Rijpe aartjes, iets vergroot; *b.* doorsnede bloemstengel; *c.* doorsnede vruchtje met kafje; *d.* Vruchtje met kafje; *e.* urtje met de 3 stijlen.

GROEIPLAATS: Op veenachtige weiden gezellig, doch verspreid voorkomend, in Noord- en Arctisch Europa, Azië en Noord-Amerika, op de gebergten van Midden-Europa en in Australië.

NEDERLAND: In ons land werd zij dit jaar (1898) voor het eerst gevonden op kraggen in het land van Vollenhove, door de Heeren D. LAKO en Dr. J. W. CHR. GOETHART, die ons exemplaren ter afbeelding toezonden.

CAREX BUXBAUMII Whlb.

Carex de Buxbaum.

Fleurit: Avril—Mai. ♀.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXI. O. III. Monoecie Triandrie.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Monocotylédonées. O. Cyperacées.

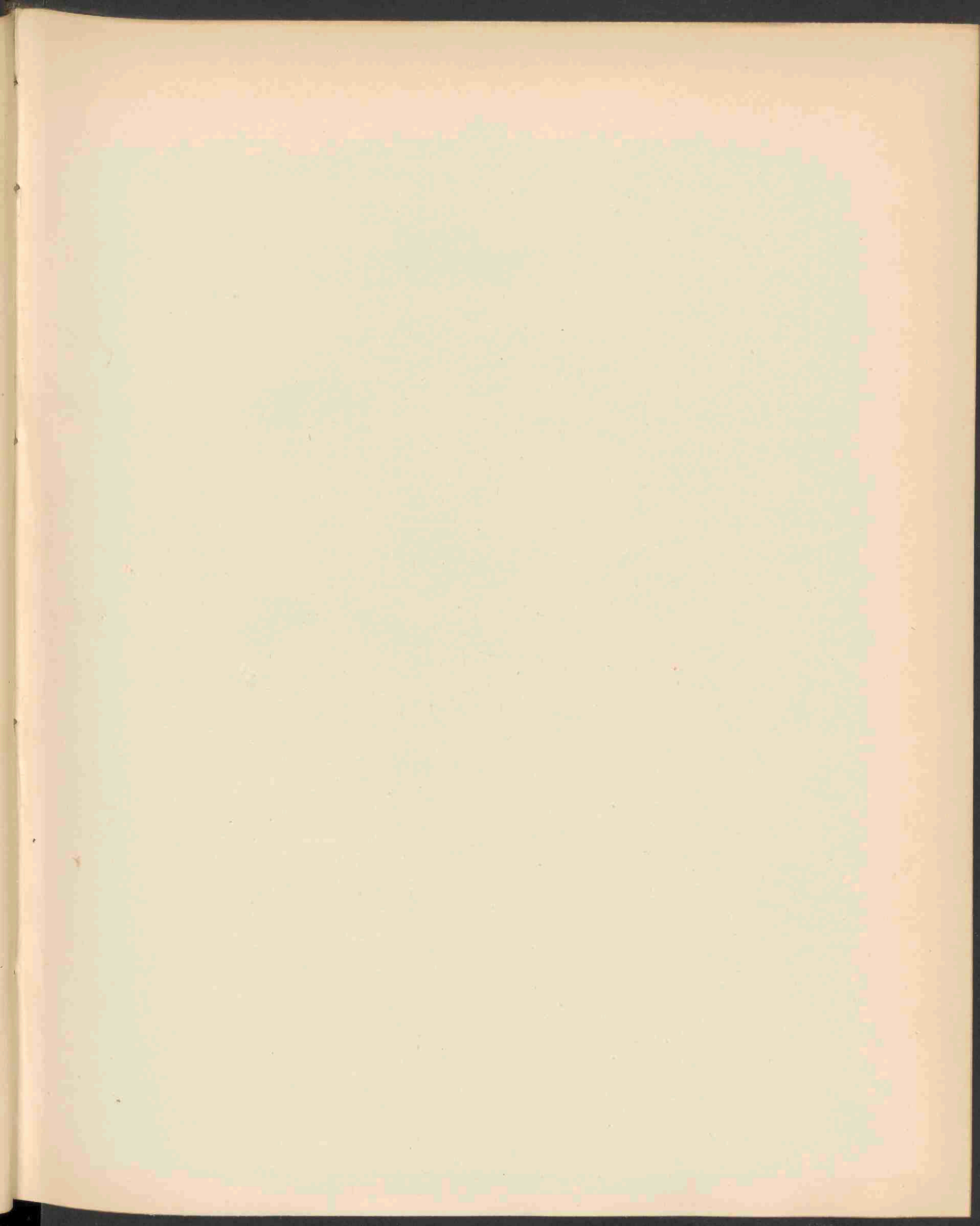
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 946. Vol. XII.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Epi supérieur mâle à la base, obovale, les autres (2—3) femelles, l'inférieur brièvement pédonculé et plus éloigné, bractée inférieure herbacée, auriculée à la base ou brièvement vaginée. Trois stigmates. Utricules fructifères glabres, elliptiques, triquètres, obtus, brièvement rostrés, à bec extrêmement court, superficiellement échancré. Ecailles femelles cuspidées. Gâines des feuilles se déchirant en filaments réticulés.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Epi mûr, un peu grossi; *b.* coupe transversale de la tige; *c.* coupe de l'akène avec l'écaille; *d.* akène avec l'écaille; *e.* utricule avec les trois styles.

HABITAT: Plante des prairies marécageuses, sociale, mais dispersée en Europe septentrionale et arctique, dans l'Asie et l'Amérique du Nord, sur les montagnes de l'Europe centrale et en Australie.

PAYS-BAS: Chez nous elle a été trouvée pour la première fois cette année (1898) par M.M. LAKO et GOETHART sur les pièces tourbeuses, nommées kraggen, au pays de Vollenhove (prov. d'Overijsel). Un exemplaire nous a été offert pour notre Flore.

ADONIS AESTIVALIS L. 1626.

Oct 1899 N. 21

ADONIS AESTIVALIS L.

Zomer Adonis.

1626.

Hoogduitsch: Adonis-Röschen.

Engelsch: Summer Adonis. Summer Pheasant's Eye.

Bloeitijd: Mei—Juli. ☉

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XIII. Ord. III. Polyandria Polygynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledonae. O. Ranunculaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel XII. No. 883.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Calyce glabro petalis expansis adpresso, carpellis margine superiore dentatis, dente baseos acuto, rostro adscendente concolore.

Kelk kaal, tegen de uitgespreide bloembladen aangedrukt; vruchtbeginsel aan de rugzijde aan de basis met een scherp tand, van boven met een scheef opstijgenden, eenkleurigen groenen snavel.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Bloem van voren gezien; *b.* kelkblad; *c.* bloemblad; *d.* meel-draad; *e.* carpellen.

GROEIPLAATS: Zij komt onder het koren voor op kalk- en kleihoudenden bodem en bereikt in Westfalen de Noord-Oostgrens van hare normale verspreiding. Zij wordt echter vaak met graan ingevoerd en slaat dan op plaatsen op waar afval weggegooid wordt.

NEDERLAND: Zij werd door mij aangetroffen onder Zoeterwoude, op den berm van den rijks-weg tegenover de meelfabriek, naar welke plant de afbeelding is vervaardigd. Zij werd ook aangetroffen door den Heer TH. H. A. J. ABELEVEN in de vestingwerken bij Nijmegen, terwijl in het Stamherbarium zich bevinden exemplaren van Niezijl in het Westerkwartier, voorts ook door DE BEYER uit de omstreken van Nijmegen.

In het XIIde Deel werd door GEVERS DEYNoot op plaat 883 een plant afgebeeld onder den-zelfden naam, die echter voorstelt Adonis autumnalis, de als kooltjesvuur gekweekte tuinplant, die door hem bij Weurt zoude zijn gevonden. De Heer ABELEVEN betwijfelde terecht de indigeniteit dezer plant, zoodat zij ook niet verder vermeld werd in diens tweede uitgave van de Flora van Nijmegen voor die groeiplaats.

ADONIS AESTIVALIS L.

Goutte de Sang d'été.

Fleurit: Mai—Juillet. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XIII. Ord. III. Polyandria Polygynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Ranunculacées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le no. 883, Vol. XII.

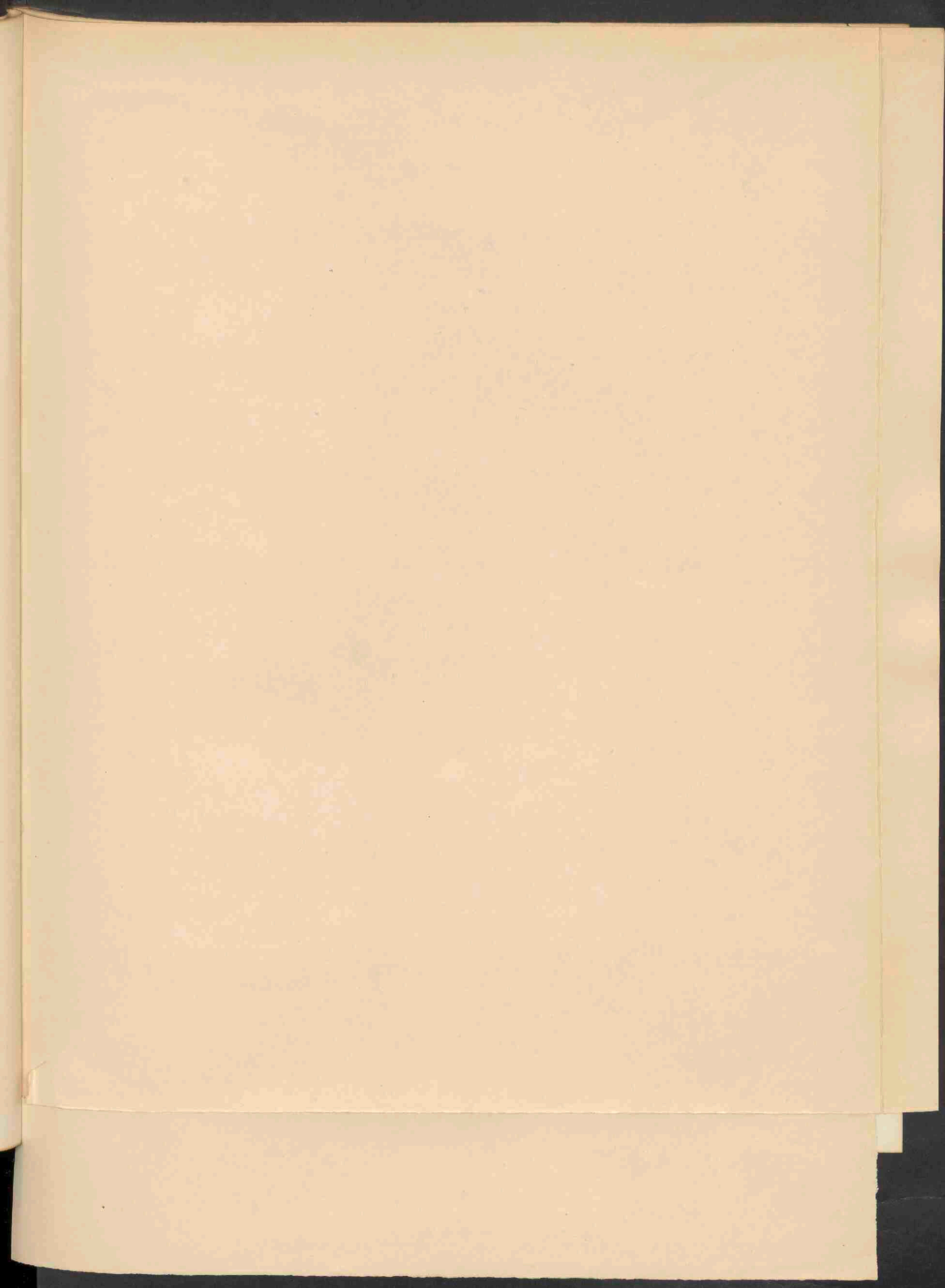
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Sépales glabres, jaunâtres, appliqués sur les pétales, carpelles à bord supérieur présentant une dent éloignée du bec, à bec concolore oblique-ascendant par rapport au bord supérieur.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur vue en face; *b.* Sépale; *c.* Pétale; *d.* Etamine; *e.* Carpelles.

HABITAT: Champs et moissons, surtout dans les blés aux terrains calcaires et argileux; elle atteint en Westphalie la limite septentrionale de sa dispersion normale. Cependant elle est maintefois introduite avec le blé et pousse aux endroits où l'on met les débris des grains.

PAYS-BAS: C'est ainsi que j'ai trouvé la plante à Zoeterwoude sur la berme de la chaussée vis à-vis le moulin à blé; la figure de notre planche est prise d'après cette plante. Elle a été aussi trouvée par M. TH. H. A. J. ABELEVEN dans les fortifications près de Nimègue, d'autres exemplaires sont déposés dans l'herbier de notre Société provenant aussi de Nimègue, récoltés par feu M. DE BEYER et de Niezijl (Prov. de Groningue).

Dans le Vol. XII No. 883 Mr. GEVERS DEYNoot nous a procuré un dessin d'une plante sous le même nom que le nôtre, qui représente pourtant la Goutte de Sang cultivée, qui serait trouvée près de Weurt. Mr. ABELEVEN révoquait en doute l'indigénité de cette plante, de manière qu'elle n'est plus mentionnée pour cet endroit dans l'édition seconde de la Flore de Nimègue.

HESPERIS BICUSPIDATA WILLD. 1627.

HESPERIS BICUSPIDATA Willd.

Tweespletige bloem van Damast.

Hoogduitsch: Zweispaltige Nachtblume, Nachtviole.

Engelsch: Bicuspidate Hesperis.

Bloeit: Voorjaar. 2.

1622

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XV. O. III. Tetradynamia Siliquosa.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Cruciferae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel XII, N°. 923.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Pube brevi ramosa velutina, foliis radicalibus oblongis obtusis sinuato-lobatis, caulinis oblongo-lanceolatis, acutis, acute denticulatis, pedicello calyci breviter hirto sub-aequilongo, petalorum ungue exserto lamina purpureo-violacea, elliptico-spathulata, siliquis (junioribus) strictis glabris.

Stengel door korte vertakte beharing fluweelig; wortelbladen langwerpige-stomp, bochtig gelobd; stengelbladen langwerpige-lancetvormig, puntig, scherp getand, de bloemsteel bijna even lang als de kort behaarde kelk; nagel der bloemkroonbladen boven den kelk uitstekend, bloembladen purper violet, elliptisch spatelvormig, (jonge) hauwen aangedrukt, glad.

Door de beharing en in de overige kenmerken aan *H. violacea* verwant, waarvan zij echter verschilt door den vorm der bloembladen en de getande stengelbladen.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* bloem, *b.* bloemblad, *c.* bloem na verwijdering der bloembladen, *d.* stijl, *e.* kelk.

GROEIPLAATS: De plant komt uit Zuid-Europa en schijnt voornamelijk in Armenië thuis te behooren.

NEDERLAND: Bij ons te lande werd zij in het voorjaar van 1898 gevonden door de dames VAN LENNEP op Leiduin. Door bemiddeling van den Heer VAN EEDEN werden exemplaren ter afbeelding in de Flora Batava afgestaan.

V.

HESPERIS BICUSPIDATA Willd.

Julienne bicuspidée.

Fleurit: Printemps. 2.

SYSTEME DE LINNÉ: Cl. XV. O. III. Tetradynamia Siliquosa.

SYSTEME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Crucifères.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 923, Vol. XII.

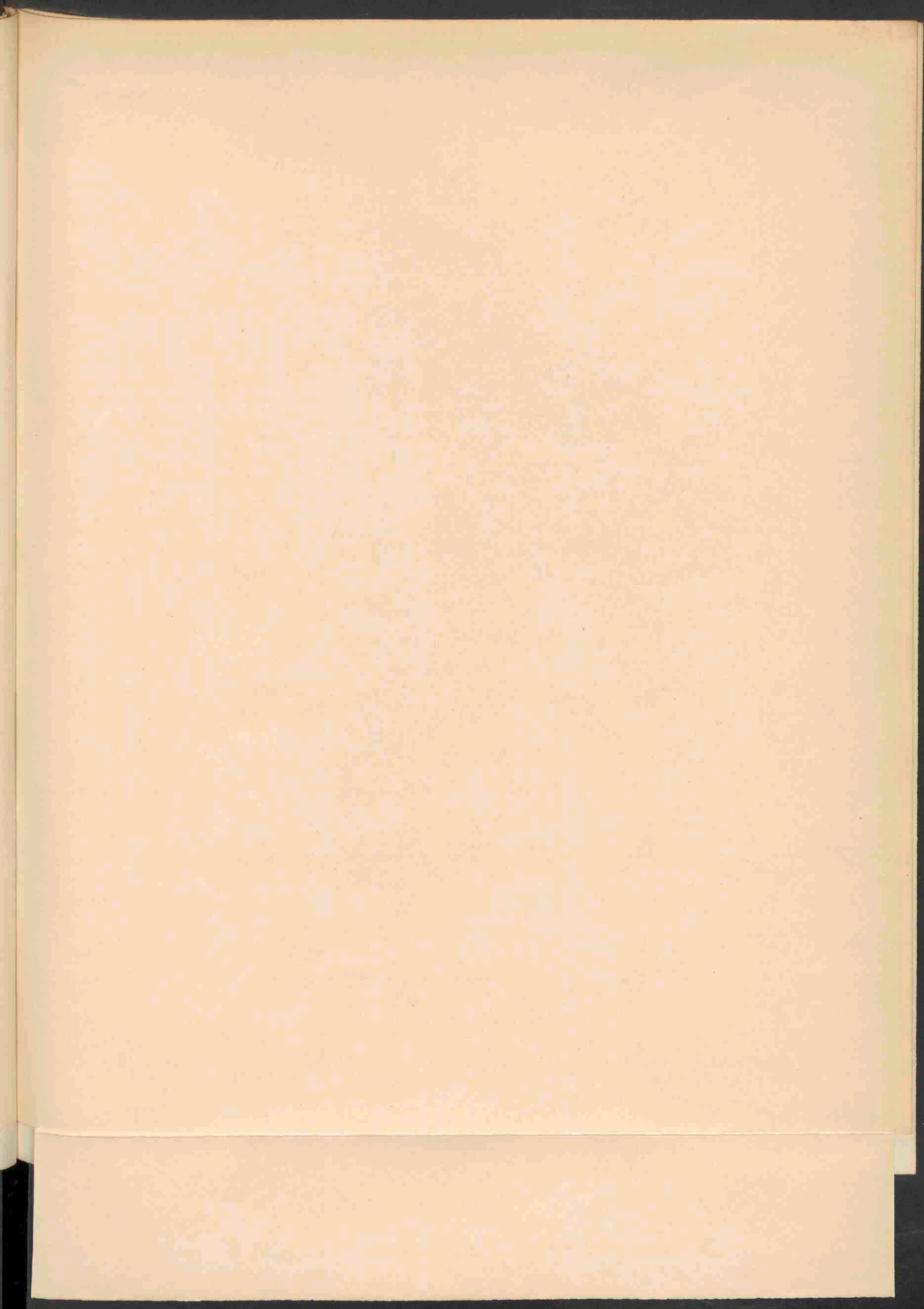
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Pubescence brève rameuse; feuilles radicales oblongues-lancéolées, aiguës et finement dentées; pedoncules presque aussi longs que le calice brièvement poilu; pétales à ongles dépassant les sépales, elliptiques-spathulés, siliques (jeunes) glabres, dressées.

Par la pubescence et les autres caractères se rapprochant de l'*Hesperis violacea*, dont elle se distingue par la forme des pétales et les feuilles dentées.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur, *b.* Pétale, *c.* Fleur dont les pétales sont écartés., *d.* Style, *e.* Calice.

HABITAT: La plante est d'origine de l'Europe méridionale et se trouve surtout en Arménie.

PAYS-BAS: La plante dessinée a été trouvée à Leiduin près du village de Vogelenzang, au printemps de 1898, par Mlles. VAN LENNEP qui ont communiqué leur découverte à Mr. VAN EEDEN.

DRABA

MURALIS L . 1628 .

DRABA MURALIS L.

Muur-Vroegeling.

Hoogduitsch: Mauer-Hungerblume.

Engelsch: Wall-Whitlow-grass.

Bloeitijd: April—Mei. ☉.

1628

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XV. Ord. I. Tetradynamia Siliculosa.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Cruciferae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel VI, No. 480.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Caule folioso, foliis caulinis ovatis amplexicaulibus, pedicellis horizontaliter patentibus silicula glabra duplo longioribus, radice simplici.

Stengel bebladerd. Stengelbladen eivormig; stengelomvattend; vruchtsteeltjes loodrecht uitstaand, tweemaal langer dan de gladde hawtjes; wortel enkelvoudig.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* afzonderlijk bloempje, vergroot.

GROEIPLAATS: Deze plant komt voor behalve in Boheme, Moravië, Silezië en Thuringen in het geheele Rijngebied, van Basel tot in ons land, waar zij vroeger door VAN DER TRAPPEN bij Gorkum werd aangetroffen en door DASSEN bij Zwolle. Ten vorigen jare werd zij nabij Deventer gevonden door den Heer H. J. KOK ANKERSMIT, die ons een plant ter afbeelding toezond.

V.

DRABA MURALIS L.

Drave des Murailles.

Fleurit: Avril—Mai. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XV. Ord. I. Tétradynamia Siliculosa.

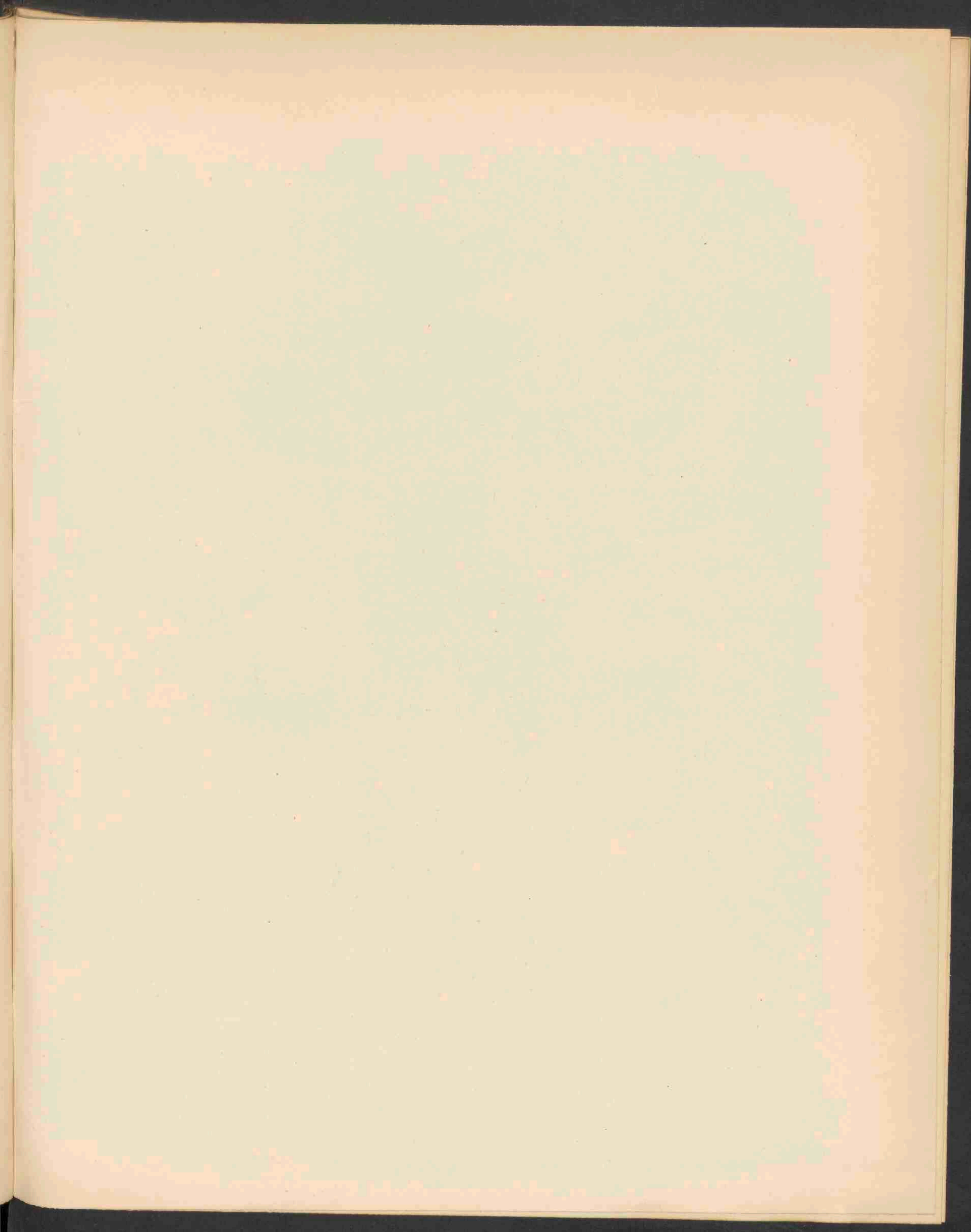
SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Crucifères.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le No. 480, Vol. VI.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tige dressée feuillée; feuilles cordiformes amplexicaules dentées; pédicelles étalées, deux fois plus longues que les silicules glabres.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur grossie.

HABITAT: Cette plante se trouve dans la Bohême, la Moravie, la Silésie et la Thuringe, dans toutes les contrées du Rhin, de Basel jusque dans notre pays, où elle a été trouvée par feu Mr. VAN DER TRAPPEN aux environs de Gorinchem et par feu Mr. DASSEN près de Zwolle. Elle a été récoltée l'année passée près de Deventer, par Mr. H. J. KOK ANKERSMIT, qui nous a offert la plante pour notre Flore.

TRIFOLIUM MINUS RELHAN. 1629.

TRIFOLIUM MINUS RELHAN.

Kleine Klaver.

Hoogduitsch: Kleiner Klee.

Engelsch: Little Clover.

Bloeitijd: Mei—herfst. ☉.

1629

STELSEL VAN LINNAEUS: CL. XVII. Ord. IV. Diadelphia Decandria.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae O. Papilionaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. I. No. 58.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Capitulis paucifloris, floribus sulphureis, pedunculis folio saepe duplo longioribus, filiformibus, rectis, pedicellis calycis tuba brevioribus, foliolo terminale plerumque petiolato, caulibus plerumque procumbentibus vel erectis.

Hoofdjes armbloemig met zwavelgele bloempjes; gemeenschappelijke bloemstelen meestal tweemaal langer dan het blad, draadvormig, recht; afzonderlijke bloemsteeltjes langer dan de kelkbuis; eindblaadjes meest gesteeld; stengel nederliggend of opgericht.

VERKLARING DER AFBEELDINGEN: *a.* bloem van ter zijde, *b.* bloem van onder gezien, *c.* kelk, *d.* meeldraden en vruchtbeginsel.

GROEIPLAATS: Deze plant is algemeen op schrale gronden, langs wegen, vooral in zandige streken. Door KOCH werd zij, en waarschijnlijk terecht, voor een vorm van *T. procumbens* gehouden. De afgebeelde plant werd in de omstreken van den Haag verzameld.

TRIFOLIUM MINUS RELHAN.

Petit Trèfle.

Fleurit: Mai—Sept. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XVII. Ord. IV. Diadelphia Decandria.

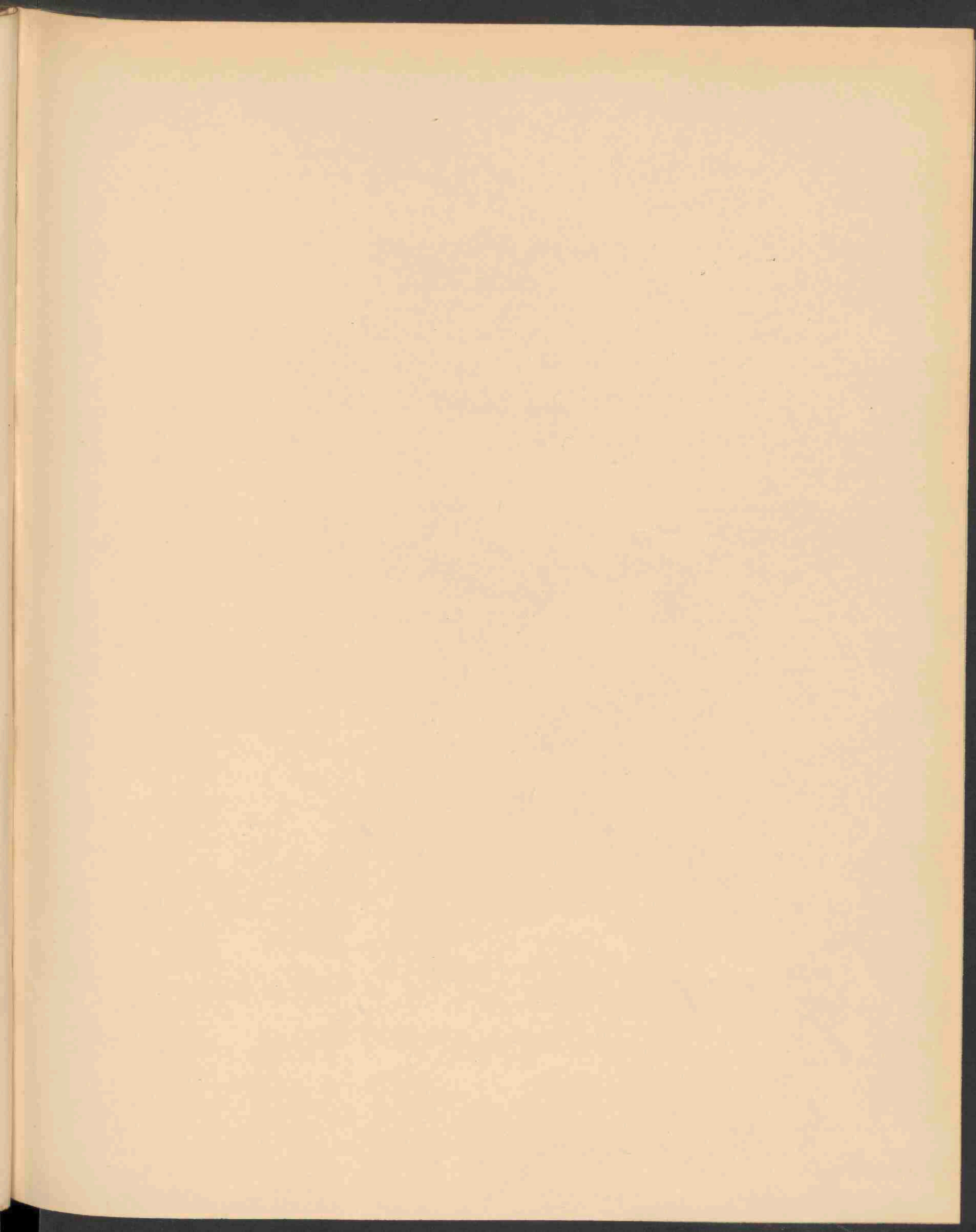
SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées O. Papilionacées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le No. 58. Vol. I.

CARACTÈRES SPECIFIQUES: Capitules pauciflores à fleurs d'un jaune soufre; pédoncule deux fois plus long que la feuille, filiforme, dressé; pédicelles plus longues que le tube du calice. Foliolle moyenne souvent pétiolulée. Tige étalée diffuse ou dressée.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur vue de côté, *b.* Fleur vue en dessous, *c.* Calice, *d.* Etamines et ovaire.

HABITAT: Cette plante est abondante aux terrains arides, aux bords des chemins, surtout dans les contrées sablonneuses. Par KOCH elle fut prise pour une variété du *Trifolium procumbens*. La plante dessinée a été récoltée aux environs de la Haye.

AGARICUS INVERSUS SCOP. 1630.

AGARICUS INVERSUS Scop.
Omgekeerde Plaatzwam.

1620

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. O. V. Cryptogamia Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes O. Hymenomyces. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel X, N°. 725. — Ondergeslacht Clitocybe.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Pileo carnosofragili e convexo infundibuliformi, glabro rufescente, margine involuto tenui, stipite e spongioso farcto cavo-rigidulo glabro, carne pallida, lamellis decurrentibus simplicibus pallidis, dein rufescentibus.

Hoed vleezig-breekbaar, eerst bol, dan trechtvormig, kaal, rosrood; rand omgebogen, dun, steel sponzig-opgevuld, later hol, stijf, kaal; vleesch bleek; plaatjes aflopend, enkelvoudig, bleek, later rosrood.

GROEIPLAATS: Op dennenfelden. Europa, Australië.

Deze soort is na verwant aan *A. catinus* Fries, *Fl. Bat.*, Deel XIX, 1504. In het begin is zij regelmatig, gewoonlijk 13—15 c.m. De steel is gewoonlijk naar boven smaller. Dikwijls is zij alleenstaand, somtijds ook min of meer zodevormend met gebogen stelen. *Clitocybe inversa* Scop. Schaeff t. 65, 212, Scop. *carn.* 445, Berkl. *Outl.* 14, Kickx 162, Fries, *Hym. eur.* 96, *A. infundibuliformis* Bull. 553, een variëteit met uitgespreide, golvend ingesneden hoedjes. *A. lobatus* Sow. t. 86.

NEDERLAND: Ik vond deze soort het eerst in Sept. 1897 en later in Nov. 1898 in het bosch van Saxenburg bij Bloemendaal.

v. E.

AGARICUS INVERSUS Scop.

Agaric inverse.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. O. V. Cryptogamie Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. O. Hyménomycètes, Trib Agaricinées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 725, Vol. X. — Sous-genre Clitocybe.

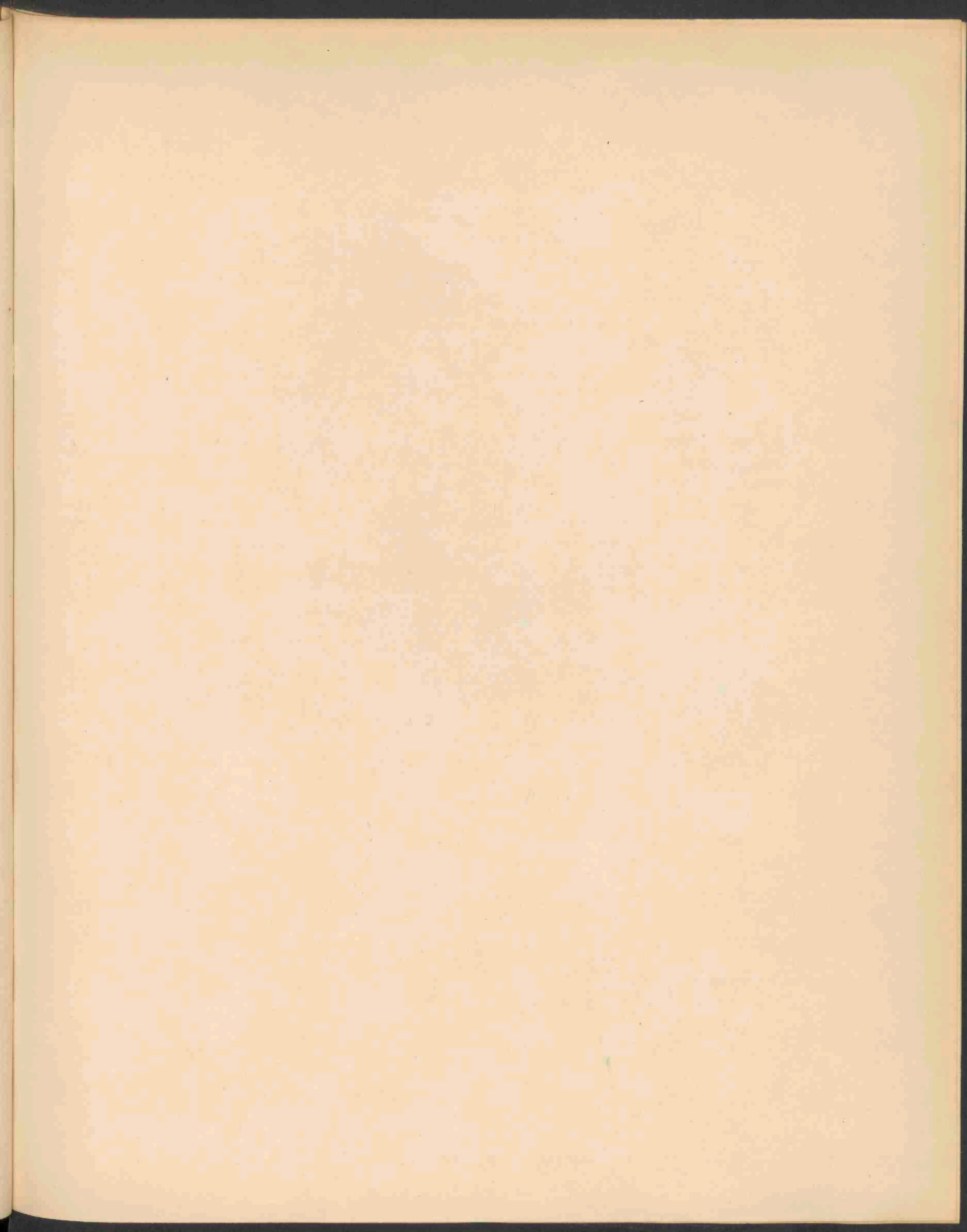
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Chapeau charnu fragile, convexe, puis en entonnoir; stipe d'abord spongieux, ensuite rempli, cave, un peu rigide, glabre, à chair pâle; lamelles décurrentes simples, pâles, plus tard rousses.

HABITAT: Jeunes bois de pins. Europe, Australie.

Très rapproché d'*A. catinus* Fries, (*Fl. Bat.* XIX, 1504). Au commencement régulier, large d'environ 13—14 cent. Le stipe est ordinairement plus mince au sommet. Souvent solitaire, mais aussi quelquefois gazonnant à stipes courbés. *Clitocybe inversa* Scop., *Schaeff* t. 65, 212, *Scop. Carn.* 445, *Berkl. Outl.* 14, *Kickx* 162, *Fries Hym. eur.* 96, *A. infundibuliformis* Bull. 553. Variété à chapeaux étalés, ondulés incisés. *A. lobatus* Sow. t. 86.

PAYS-BAS: J'ai trouvé ce champignon la première fois en Sept. 1897 et plus tard en Octobre 1898, dans le bois de Saxenburg près de Harlem.

v. E.

VICIA NARBONENSIS L. 1631.

Oct 1899 N. 21a

VICIA NARBONENSIS L.

Fransche Wikke.

Hoogduitsch: Französische Wicke.

Engelsch: French Vetch. French Tare.

Bloeit: Mei—Juni. ☉.

1631

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XVII. Ord. IV. Diadelphia Decandria.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Papilionaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. II. N°. 117.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Racemis axillaribus 2—4floris brevissimis, foliis superioribus bi-tri-jugis, foliolis ovalibus obtusis dentatis integerrimisque, vexillo glabro, dentibus calycis ovato-lanceolatis inaequalibus, superioribus demidio brevioribus, leguminibus compressis margine muricato-ciliatis glabris vel pilosis, pilis basi bulbosis.

Twee-vierbloemige, zeer korte okselstandige bloemtrossen; bovenste bladen 2—3-jukig, blaadjes ovaal, stomp, getand of gaaf; vlag onbehaard; kelktanden langwerpig, lancetvormig, ongelijk, de bovenste de helft korter; peulen samengedrukt met stekelharigen rand, glad of behaard; haren met aangezwollen voet.

VERKLARING DER AFBEELDINGEN: *a.* Bloem van onder gezien; *b.* vlag; *c.* vleugel; *d.* kiel; *e.* kelk met meeldraden; *f.* gedeelte der geopende peul.

GROEIPLAATS: De plant stamt uit Zuid Europa, doch wordt vaak aangeplant en komt nu en dan ook verwilderd of ingesleept voor.

NEDERLAND: Zij werd in ons land het eerst gevonden door den Heer TH. H. A. J. ABELEVEN, in de voormalige vestingwerken bij de Hezelpoort te Nijmegen; later werd zij ook op het Pot-hoofd waargenomen. De afgebeelde plant werd gevonden bij Amsterdam en ons door den Heer J. R. KATZ ter afbeelding toegezonden.

VICIA NARBONENSIS L.

Vesce de Narbonne.

Fleurit: Mai—Juin. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XVII. Ord. IV. Diadelphia Decandria.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Decotylédonées. O. Papilionacées.

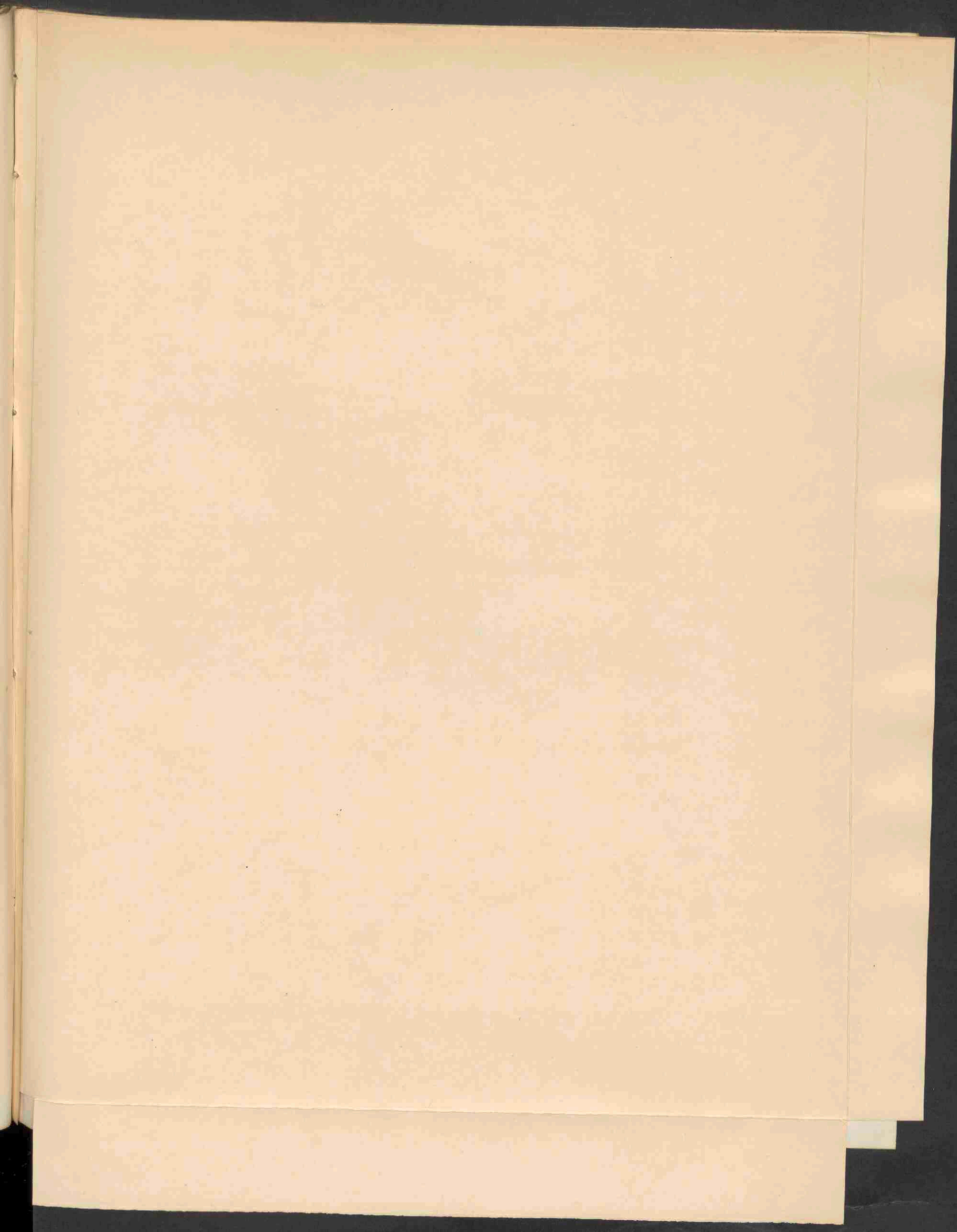
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 117. Vol. II.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Fleurs 2—4 en grappes axillaires très-courtes; feuilles supérieures à 2—3 paires de folioles ovales, obtuses, dentées ou entières. Etendard glabre; calice à divisions ovales-lancéolées, inégales, les supérieures à moitié plus courtes. Légumes comprimées, glabres ou pubescentes, les poils à la base renflés, à bords ciliés-épineux.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur vue en dessous; *b.* Etendard; *c.* Aile; *d.* Carène; *e.* Calice avec les étamines; *f.* Partie de la légume ouverte.

HABITAT: La plante est d'origine de l'Europe méridionale, mais elle est souvent cultivée et se trouve plusieurs fois subsponnée dans les moissons.

PAYS-BAS: Dans notre pays elle a été signalée pour la première fois par Mr. TH. H. A. J. ABELEVEN, dans les fortifications près du Hezelpoort à Nimègue; plus tard elle a été trouvée au Pothoofd. La plante dessinée a été trouvée par Mr. J. R. KATZ à Amsterdam, qui eut la bienveillance de nous offrir ce specimen pour notre Flore.

PRUNUS PETRAEA TAUSCH. 1632.

PRUNUS PETRAEA TAUSCH.
Kleine Vogelkers of Steenkers.

Hoogduitsch: Steinkirschen.

Engelsch: Stone Cluster Cherry.

Bloeitijd: Mei. h.

1632

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XII. O. I. Icosandria Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Amygdaleae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. II. No. 85.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Racemis florigeris et fructigeris erectis, foliis paulo grossius serratis; in axillis nervorum breviter et fasciculato pilosis, caetera ut in P. Padus.

Bloei- en vruchtrossen schuins opstaande; de bladeren een weinig grover gezaagd, terwijl in de oksels der hoofdnerven met de zijneren kleine haarbundels voorkomen; overigens verschilt zij niet van Prunus Padus.

VERKLARING DER AFBEELDINGEN: *a.* bloem, nadat de bloembladen verwijderd zijn; *b.* bloemblad; *c.* bloem, waarvan de voorste helft verwijderd is.

GROEIPLAATS: Deze heester, die door velen als een variëteit van Prunus Padus wordt beschouwd, schijnt uit de Sudeten te stammen en veelvuldig te zijn aangeplant.

NEDERLAND: Het eerst werd op deze plant de aandacht gevestigd door den Heer D. LAKO, die haar veelvuldig in de omstreken van Almelo aantrof; later werd zij door SURINGAR op zijne voorjaars-excursies ook algemeen waargenomen in het Haagsche Bosch en bij Bloemendaal. Zelf vond ik haar op Stadwijk bij Voorschoten, van waar ook de afgebeelde plant stamt.

V.

PRUNUS PETRAEA TAUSCH.

Cerisier pétreux.

Fleurit: Mai. h.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XII. O. I. Icosandria Monogynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées O Amygdalées.

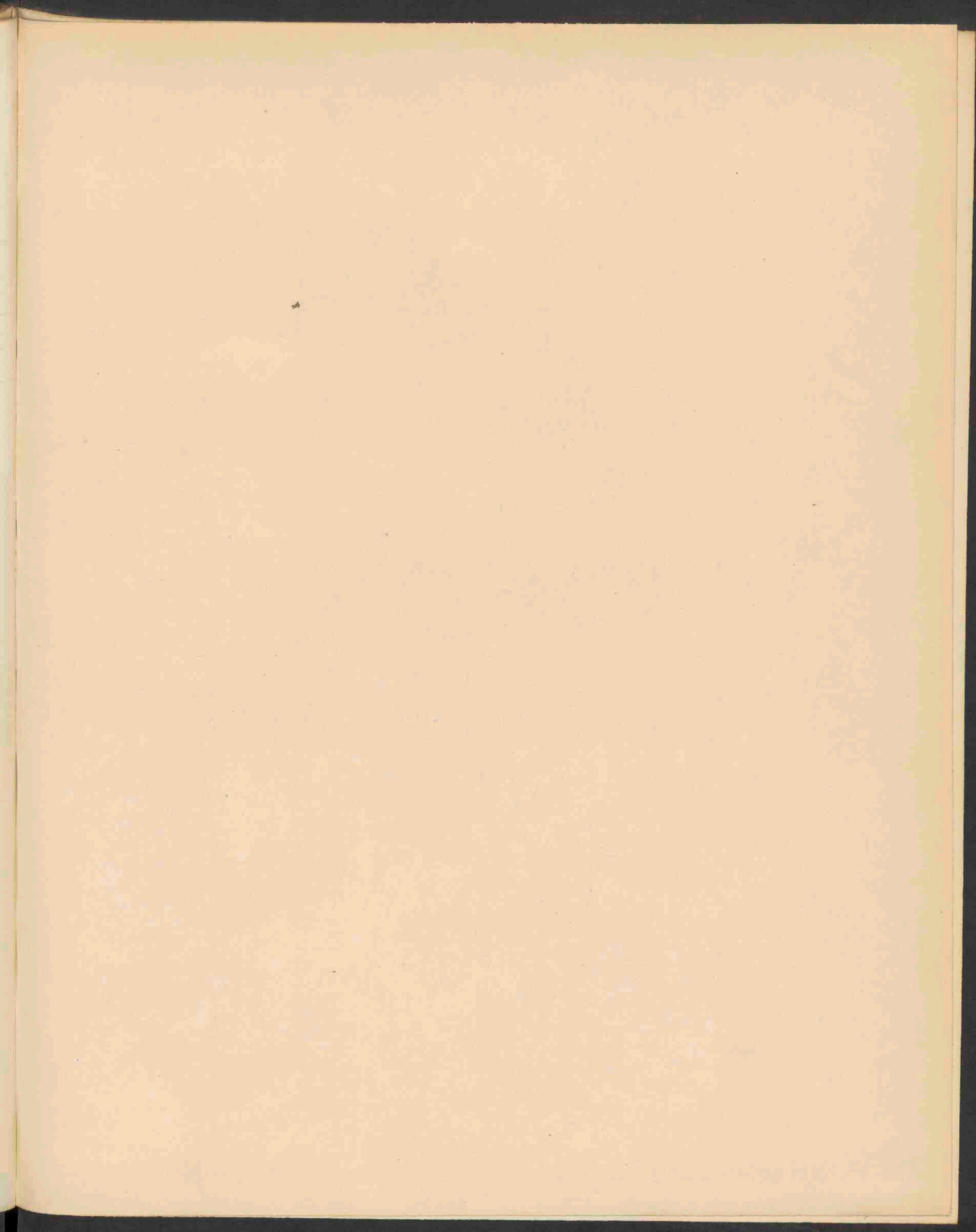
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 85. Vol. II

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Grappes florifères et fructifères obliquement dressées, les feuilles plus grossièrement dentées, tandis que des petits paquets de poils se trouvent aux aisselles des nervures. Du reste la plante ne se distingue pas du Cerisier-à-grappes.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur, dont les pétales sont écartés; *b.* Pétale; *c.* Fleur, dont la moitié antérieure est écartée.

HABITAT: Cet arbrisseau, que plusieurs auteurs prennent pour une variété du Cérurier à Grappes, semble être d'origine des Sudètes et est souvent planté dans les parcs et quelquefois naturalisé dans les bois.

PAYS-BAS: Mr. LAKO fut le premier qui a fait attention à cette plante, la trouvant abondante dans les environs d'Almelo; plus tard elle a été trouvée aussi en grand nombre par Mr. SURINGAR au bois de la Haye et près de Bloemendaal; moi même j'ai trouvé à Stadwijk près du village de Voorschoten l'original pour notre planche.

ISNARDIA PALUSTRIS L. 1633.

ISNARDIA PALUSTRIS L.

Waterlepeltje.

Hoogduitsch: Sumpf Isnardie.

Engelsch: Marsh Ludwigia.

Bloeit: Juli—Aug. ♀.

1633

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. IV. Ord. I. Tetrandria Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Onagrarieae.

GESLACHTSKENMERKEN: Calycis limbus 4-partitus, persistens. Petala 4, vel nulla. Stamina 4. Stylus a basi filiformis, deciduus, stigma capitatum. Capsula 4-valvis, 4-ocularis, polysperma, loculicido-dehiscens.

Kelkzoom 4-deelig, blijvend. Bloembladen 4 of bij onze soort ontbrekend. Meeldraden 4. Stijl geheel draadvormig, afvallend. Stempel knopvormig. Kapsel vierkleppig, vierhokkig, veel-eiig, hokverbrekend openspringend.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Caule basi radicante, glabro, foliis oppositis ovatis acutis in petiolum attenuatis, floribus axillaribus solitariis sessilibus apetalis.

Stengel aan de basis wortelend, glad; bladen overstaand, eivormig, aangespitst, in den bladsteel versmald; bloemen okselstandig, alleenstaand, zittend, zonder bloembladen.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Bloem van terzijde gezien; *b.* Bloem van voren; *c.* Meeldraden.

GROEIPLAATS: In slooten, langzaam stroomende wateren en moerasvenen, zeer verspreid voorkomende. In Europa wordt zij voornamelijk in Noord-West-Duitschland aangetroffen en overschrijdt daarbij ook onze grenzen, zoodat zij menigvuldig in onze oostelijke provinciën werd waargenomen. De afgebeelde planten danken wij aan de vriendelijkheid van den Heer H. J. KOK ANKERSMIT, die haar uit de omstreken van Apeldoorn toezond.

ISNARDIA PALUSTRIS L.

Isnardie palustre.

Fleurit: Juillet—Aug. 24.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. IV. Ord. I. Tétrandria Monogynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Onagariées.

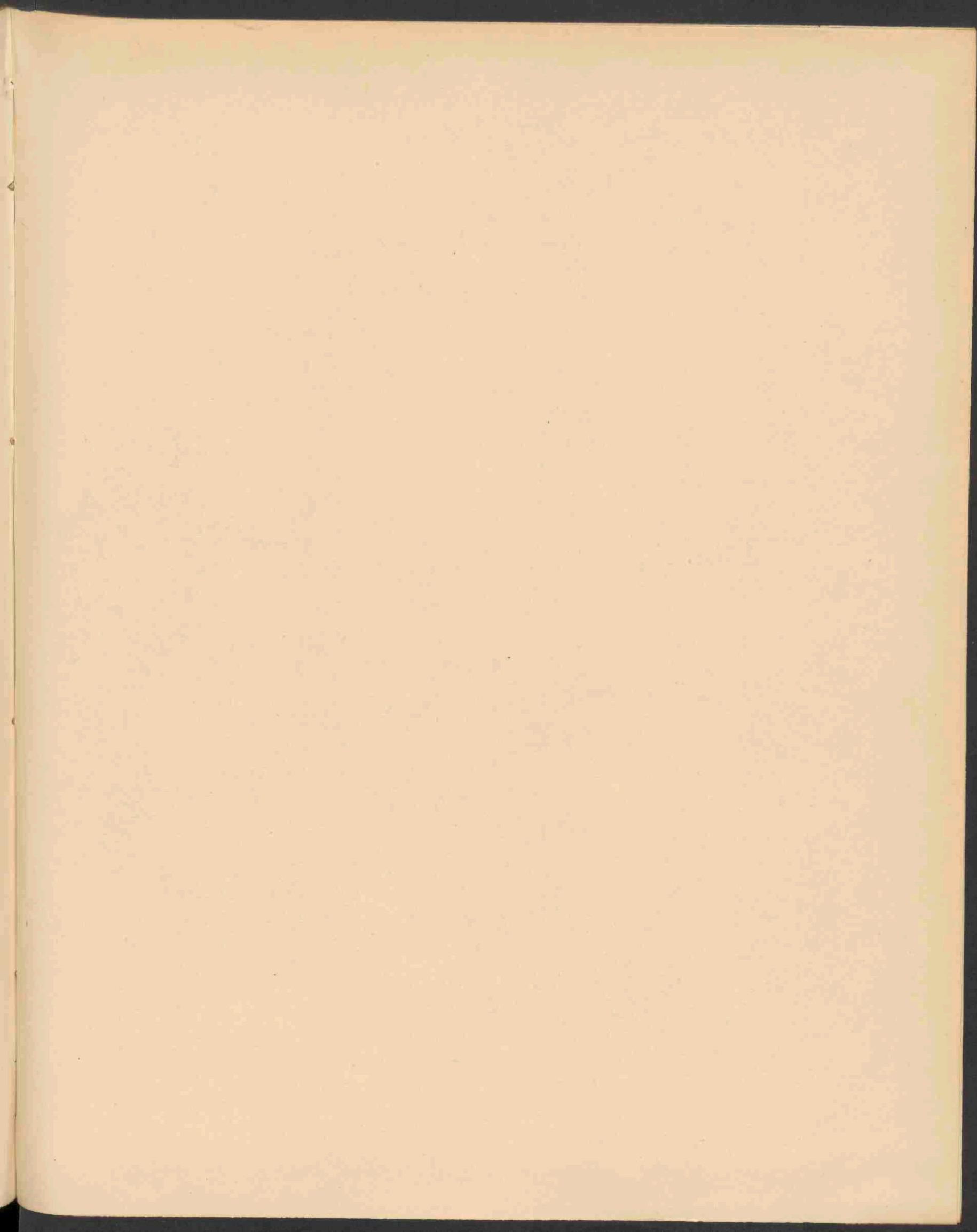
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Calice à limbe 4-denté, persistant. Pétales quatre ou nuls. Etamines 4. Style filiforme à la base, stigmate capité. Capsule à 4 valves, à 4 loges polyspermes et à déhiscence loculicide.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tige couchée-radicante ou nageante, glabre. Feuilles glabres, opposées, rétrécies en pétiole, ovales aiguës; fleurs herbacées, solitaires, sessiles à l'aisselle des feuilles.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur vue de côté; *b.* Fleur vue en face; *c.* Etamines.

HABITAT: Lieux inondés, bords des étangs, très répandue. En Europe elle est surtout rencontrée au Nord-Ouest de l'Allemagne et elle passe aussi nos frontières; ainsi elle est abondante dans nos provinces orientales. La plante figurée sur notre planche nous a été offerte par Mr. H. J. Kok ANKERSMIT, qui l'a trouvée aux environs d'Apeldoorn.

V.

SILAUS PRATENSIS BESS. 1634.

SILAUUS PRATENSIS BESS.

Weidekervel.

Hoogduitsch: Wiesen Silau.

Engelsch: Meadow Silaus, Pepper Saxifrage.

Bloeit: Juni—Aug. 24.

1634

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. Ord. II. Pentandria Digynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Umbelliferae.

GESLACHTSKENMERKEN: Calycis margo obsoletus. Petala obovato-oblonga, in lacinulam inflexam coarclata, integra vel submarginata, basi appendiculata vel truncato-sessilia, caetera ut Ligustici.

Kelkrand onduidelijk. Bloembladen omgekeerd ei-langwerpig, tot een naar binnen gebogen slipje samengetrokken, onverdeeld of een weinig uitgerand, aan den voet met aanhangsels voorzien of afgeknot, zittend. Overigens als bij Ligusticum.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Caule angulato, foliis radicalibus tri- et quadripinnatis, segmentis lateralibus integris aut bipartitis, terminalibus tripartitis, laciniis linearibus mucronatis, involuero 1—2 phyllo. Flores pallido-lutei.

Stengel hoekig, wortelbladen 3—4 maal gevind, de zijdelingsche segmenten onverdeeld of 2-deelig, de eindsegmenten 3-deelig; slippen lijnvormig gepunt; omwindsel 1—2 bladig. Bloemen geelachtig wit.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* geopende bloem; *b.* vrucht, waarvan slechts de helft tot rijpheid is gekomen; *c.* dwarsdoorsnede door een vruchthelft.

GROEIPLAATS: In weilanden en op vochtige grazige plaatsen, door geheel Europa en Russisch Azië, behalve in het hooge noorden; ook in Groot Britannië, doch schaarsch in de westelijke streken en in Ierland.

NEDERLAND: Bij ons te lande volgt zij voornamelijk den loop der groote rivieren, vooral langs de Maas. Volgens opgaven werd zij gevonden bij Maastricht, Meers, Den Bosch, Heusden, Andel, Poederoyen, Werkendam, Giessendam, Sliedrecht, Dordrecht, Zutfen, Arnhem, Ooische Waard bij Nijmegen, Vreeswijk en Bruinisse. Het afgebeelde exemplaar werd door mij bij Werkendam verzameld, waar zij zeer algemeen is langs den dijk bij den Thomaswaard.

SIL AUS PRATENSIS BESS.

Sil aus des prés.

Fleurit: Juin—Août. 24.

SYSTEME DE LINNÉ: Cl. V. Ord. II. Pentandria Digynia.

SYSTEME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Umbellifères.

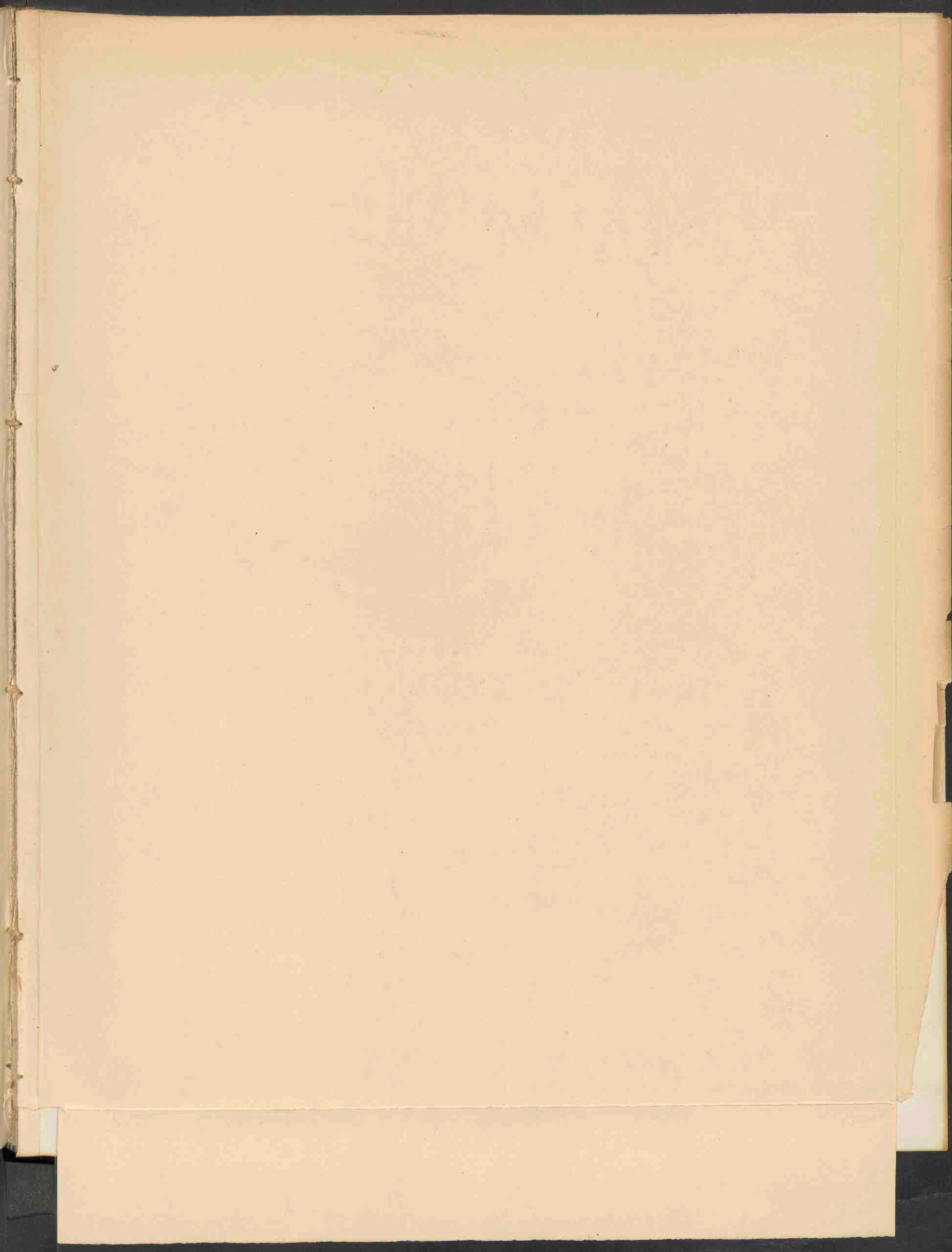
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Calyce à limbe presque nul. Pétales obovales-oblongs, prolongés en un lobule replié en-dedans, entiers ou un peu émarginés, à base large, ordinairement prolongés en deux appendices latéraux au-dessous de l'insertion.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tige anguleuse-sillonnée; feuilles inférieures tri-quadri-pennatiséquées à segments latéraux intègres ou bipartits, les terminaux tripartits, à lanières lineaires-lancéolées, mucronulées; involucre à 1—2 folioles. Fleurs d'un jaune pâle.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur ouverte; *b.* Fruit, dont seulement une carpelle s'est développée; *c.* Coupe transversale d'une carpelle.

HABITAT: Prairies et lieux humides, dans toute l'Europe et dans la Russie asiatique excepté au nord extrême; aussi en Angleterre, cependant rare aux contrées occidentales et en Irlande.

PAYS-BAS: Chez nous la plante accompagne les grands fleuves, surtout la Meuse. Selon les données elle a été trouvée à Maëstricht, Meers, Bois-le-Duc, Heusden, Andel, Poederoyen, Werkendam, Giessendam, Sliedrecht, Dordrecht, Arnhem, Ooische Waard près de Nimègue, Zutfen, Vreeswijk et Bruinisse. L'exemplaire dessiné a été recueilli par moi-même à Werkendam, où la plante est très commune le long de la digue près du Thomaswaard.

POLYPORUS GIGANTEUS FR. 1685.

POLYPORUS GIGANTEUS Fries.

Grootste Polyporus.

1635

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. O. V. Cryptogamia Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. O. Hymenomyces. Polyporei.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel X, N°. 730.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Imbricato-multiplex e carnosus lento subcoriaceus, pileis dimidiatis latissimis flaccidis sub-zonatis rivulosis spadiceis, postice depressis, stipitibus e tubere communi connato ramosis, poris minutis subrotundis pallidis demum laceris.

Dakpanachtig overeenliggend, veelvoudig, eerst vleezig zacht, daarna min of meer lederachtig, met breede, slappe, gehalveerde, min of meer met breede kringen geteekende, gevoorde, glanzend-bruine, later neergedrukte hoedjes; stelen saamgegroeid-takkig uit een gemeenschappelijke knol; poriën klein, min of meer rond, bleek, later gescheurd.

GROEIPLAATS: Europa, aan den voet van boomstronken, zeer groot, soms 30—60 centim., zelfs tot 1,20 M. breed, met hoedjes van 30 c.m. breed, met strakke huid, die zich in korreltjes of vezelachtige schubjes afscheidt.

De poriën worden donker bij aanraking. *Fries Syst. Myc. I*, p. 356, *Hym. eur.* 540, *Berkl. Outl.* 240, *Hussey I*, 82, *Kickx*, p. 226, *Boletus Pers. Syn* p. 521 B., *B. mesentericus* *Schaeff* 267. *B. elegans* *Bolt*, 176, *Sacc. Syll.* VI, 99.

NEDERLAND: Naaldwijk, Laag Soeren, OUDEMANS, Aug. 1882, Haarlemmerhout Oct. 1898.

v. E.

POLYPORUS GIGANTEUS Fries.

Polypore gigantesque.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. O. V. Cryptogamie, Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. O. Hyménomycètes. Trib. Polyporées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 730. Vol. X.

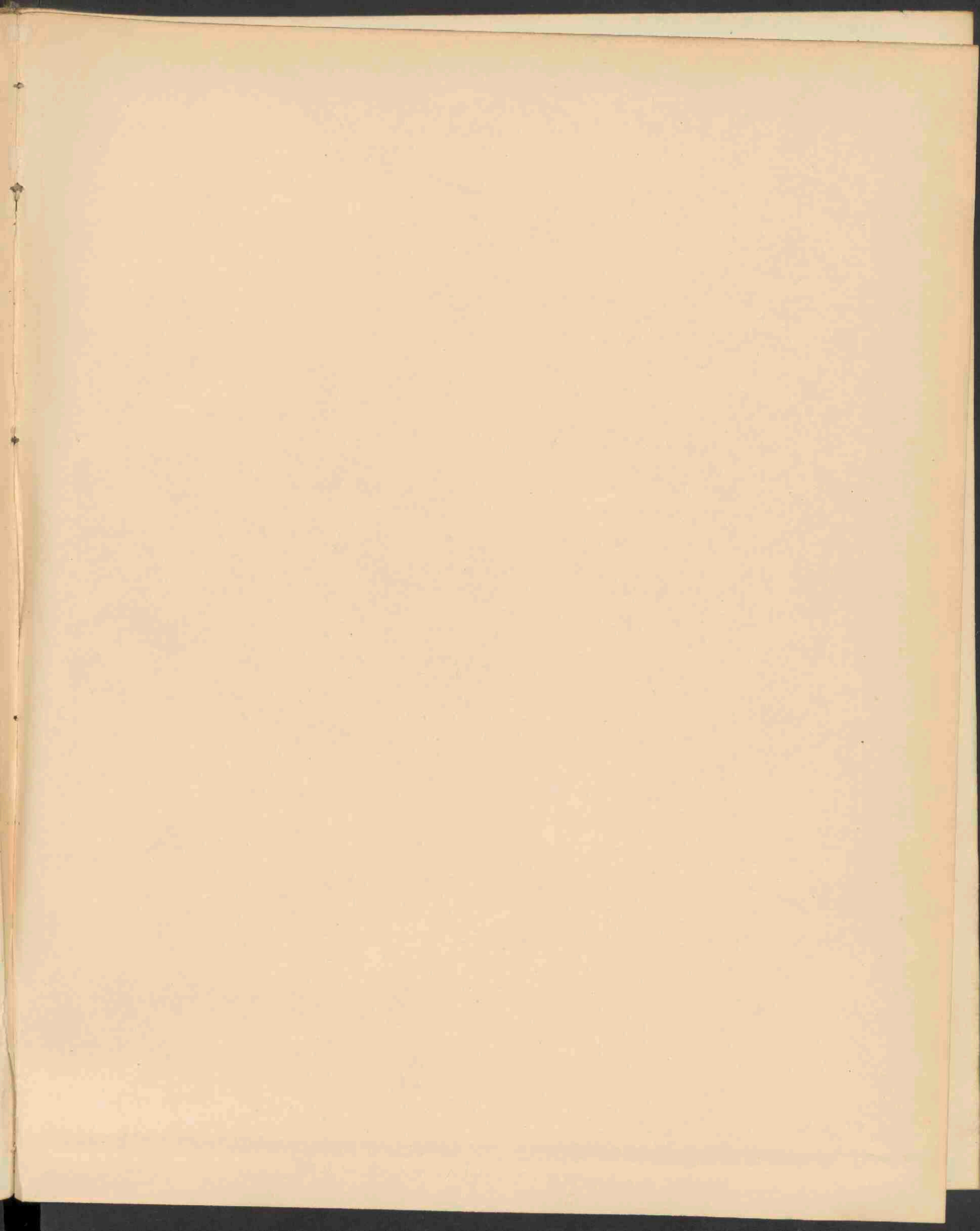
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Champignon imbriqué multiple, charnu, pliable, plus ou moins coriace, à chapeaux dimidiés, très larges, flasques, plus ou moins zônés, ridés, d'un brun luisant, plus tard déprimés; stipes connés-rameux en tubercule commun; pores petits, plus ou moins arrondis, pâles, lacérés.

HABITAT: Europe, au pied de troncs d'arbre, très grand, souvent de 30—60 centim. même jusqu'un Mètre de largeur, à chapeaux de 30 cent. munis d'une peau rigide, se divisant en petits granules ou écailles fibreux. Les pores s'obscurcissent au contact.

Fries Syst. Myc. I, p. 356, Hym. eur. 540, Berkl. Outl. 240, Hussey I, 82, Kickx, p. 226, Boletus Pers. Syn. p. 521 B., B. mesentericus Schaeff, 267, B. elegans, Bolt, 176.

PAYS-BAS: Naaldwijk (Hollande), Laag Soeren (Gueldre), Bois de Harlem, Oct. 1898.

v. E.

TURGENIA LATIFOLIA HOFFM. 1636.

Jan 1909 N-11

TURGENIA LATIFOLIA Hoffm.

Borstelscherm.

Hoogduitsch: Breitblättrige Turgenie.

1636.

Engelsch: Broadleaved Hen's foot.

Bloeit: Juni—Aug. ☉.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. Ord. II. Pentandria Digynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Umbelliferae.

GESLACHTSKENMERKEN: Fructus a latere contractus, subdidymus. Mericarpia jugis 2, plano commissurali impositis, muriculatis, caeteris septem bi-trifariam aculeatis, aculeis aequalibus. Caetera ut *Caucalidis*.

Vrucht zijdelings samengedrukt, bijna dubbel; deelvruchtjes met 2, op de voegvlakte geplaatste, bestekelde ribben, de 7 overigen 2—3 rijig bestekeld, stekels gelijk. Overigens als bij *Caucalis*.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Foliis pinnatis, pinnis lanceolatis inciso-serratis, umbella 2—3 radiata aculeolis jugorum commissuralium diametrum transversalem commissurae aequantibus brevioribusve.

Bladen gevind met lancetvormige ingesneden-gezaagde slippen; schermen 2—3-stralig; stekeltjes der voegzijde de dwarsmiddellijn dezer zijde naderend of korter dan deze.

GROEIPLAATS: Onder het koren, in de landen rondom de Middellandsche Zee en Midden-Europa, waarschijnlijk afkomstig van Midden West Azië.

NEDERLAND: In Noordelijk Europa komt zij slechts toevallig voor, ingesleept met granen. Op deze wijze vond zij ook haar weg naar ons land, waar zij bij graanpakhuizen en bij losplaatsen werd gevonden. Zij werd waargenomen bij Nijmegen, Deventer, het Pothoofd, den Bosch, Leiden, Zoeterwoude en Amersfoort, terwijl de afgebeelde plant door mij werd gevonden tegenover de meelfabriek onder Zoeterwoude in Juni 1898.

TURGENIA LATIFOLIA Hoffm.

Turgénie à larges feuilles.

Fleurit: Juin—Août. ☉.

SYSTEME DE LINNÉ: Cl. V. Ord. II. Pentandria Digynia.

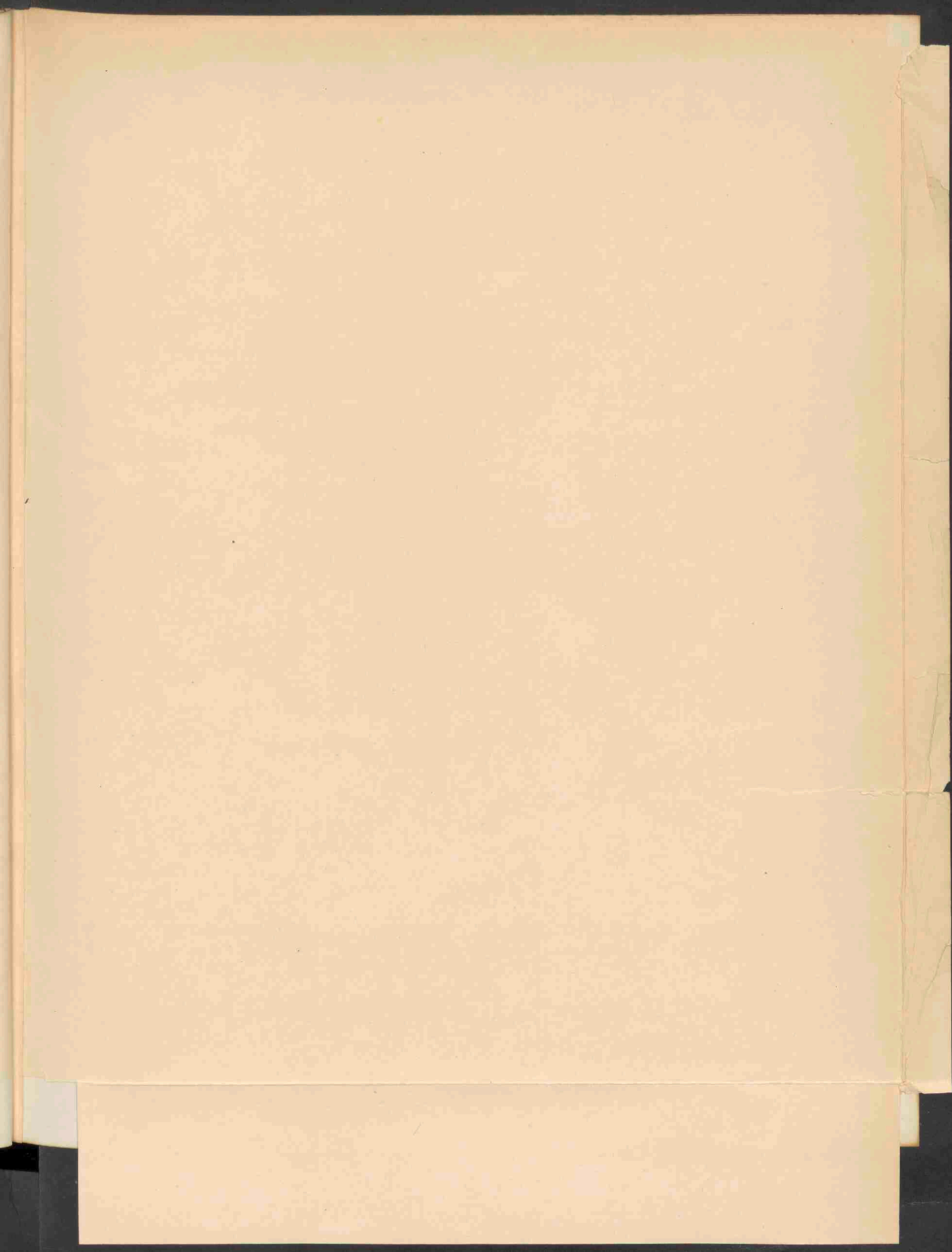
SYSTEME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Umbellifères.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Fruit comprimé perpendiculairement à la commissure, presque didyme. Carpelles à deux côtes marginales à épines disposées sur un seul rang, les sept autres développées en aîles découpées presque jusqu'à la base en épines robustes disposées sur 2—3 rangs. Les autres caractères comme dans le *Caucalis*.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Feuilles pinnatipartites, à segments lancéolés, incisés-serrés; ombelles à 2—3 rayons; les épines des côtes commissurales égalant ou plus courts que le diamètre transversal de la commissure.

HABITAT: Dans les blés aux contrées de la Méditerranée dans Europe centrale; originaire de l'Asie ouest centrale.

PAYS-BAS: En Europe septentrionale elle se trouve seulement importée par les semences. De cette manière elle a pris sa course pour notre pays où elle a été trouvée près des magasins de blé et des débarcadères. Elle a été signalée à Nimègue, Deventer, au Pothoofd, Bois le Duc, Leide, Zoeterwoude et Amersfoort, tandis que la plante dessinée a été trouvée par moi près d'un moulin à blé au voisinage de Zoeterwoude en Juin 1898.

VALERIANA SAMBUCIFOLIA MIKAN. 1637.

VALERIANA SAMBUCIFOLIA Mikan.

Vlier Valeriaan.

Hoogduitsch: Hollunderblättriger Baldrian.

Engelsch: Elder leaved Valerian.

Bloeit: Juni—Juli. 2.

1632

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. III. Ord. I. Triandria Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Valerianeae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel I, N°. 22.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Foliis omnibus pinnatis-4—5 jugis, foliolis lanceolatis oblongisve dentato-serratis, caule sulcato, radice unicauli stolonifera.

Bladen allen 4—5 jukkelig gevind; blaadjes lancetvormig of langwerpig, getand-gezaagd. Stengel gevoerd; wortelstok met lange uitloopers en met slechts een bloeistengel.

Ik heb hier de diagnose van KOCH aangehaald, omdat de soort als zoodanig mij nooit is opgevallen en ik *V. sambucifolia*, altans wat daarvoor in ons land wordt gehouden, voor niets anders houd dan een verarmden vorm der gewone *V. officinalis*. Inderdaad zijn mij de aangegeven verschillen van te weinig beteekenis, om hierop een andere soort te gronden.

Bovendien zijn de kenmerken bij verschillende schrijvers met elkander in strijd. GARCKE zegt bijv.: wortelstok met lange bovenaardsche uitloopers; ASCHERSON schrijft haar lange onderaardsche uitloopers toe. Het hoofdverschil schijnt gelegen in het aantal bladparen, dat bij *V. sambucifolia* 3—5, bij *V. officinalis* 5—11 moet zijn: volgens anderen bij de eerste soort 9—11, bij de laatste 15—21.

ASCHERSON houdt haar voor een goede soort: „Ihrer Tracht und ihrem Vorkommen nach macht die Pflanze den Eindruck einer Art,” waaraan hij den ouderen naam *V. excelsa* Poir geeft.

Ik kan niet ontkennen, dat ik in de afgebeelde plant een aan de beschrijvingen van *V. sambucifolia* beantwoordenden vorm zie, die ik echter voor een schaduwvorm houd der gewone *V. officinalis*, of dat de ware *V. sambucifolia* mij onbekend is gebleven.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Gedeelte van de inflorescentie; *b.* Afzonderlijke bloem van boven gezien; *c.* Bloem van terzijde.

GROEIPLAATS: Zij schijnt voor te komen in schaduwrijke, vochtige loofbosschen, aan bronnen en beeken in het geheele gebied van *Valeriana officinalis*.

NEDERLAND: In ons land werd zij herhaaldelijk waargenomen, ofschoon mij de gegevens ontbreken, om de juistheid daarvan te kunnen bevestigen. De hier afgebeelde exemplaren werden ons toegezonden door den Heer W. C. VAN EMBDEN, die haar tegelijk met de gewone soort vond bij het Ezelsdijkje bij Utrecht.

VALERIANA SAMBUCIFOLIA Mikan.

Valériane à feuilles de Sureau.

Fleurit: Juin—Juillet. 2.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. III. O. I. Triandria Monogynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Valérianées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 22, Vol. I.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Feuilles toutes pinnatiséquées, à 4—5 paires de folioles; celles-ci lancéolées ou oblongues dentées-serrées; tige sillonnée; souche unicaule émettant des rejets aériens radicans.

J'ai cité la diagnose de KOCH, parce que l'espèce comme telle ne m'a jamais frappé et je n'ai pris le *V. sambucifolia*, c. à d. la plante qu'on a nommée ainsi dans notre pays, que pour une forme appauvrie du *Valériana officinalis*. Vraiment les différences citées me semblent de si peu d'importance qu'il n'est pas possible de leur attribuer une valeur spécifique.

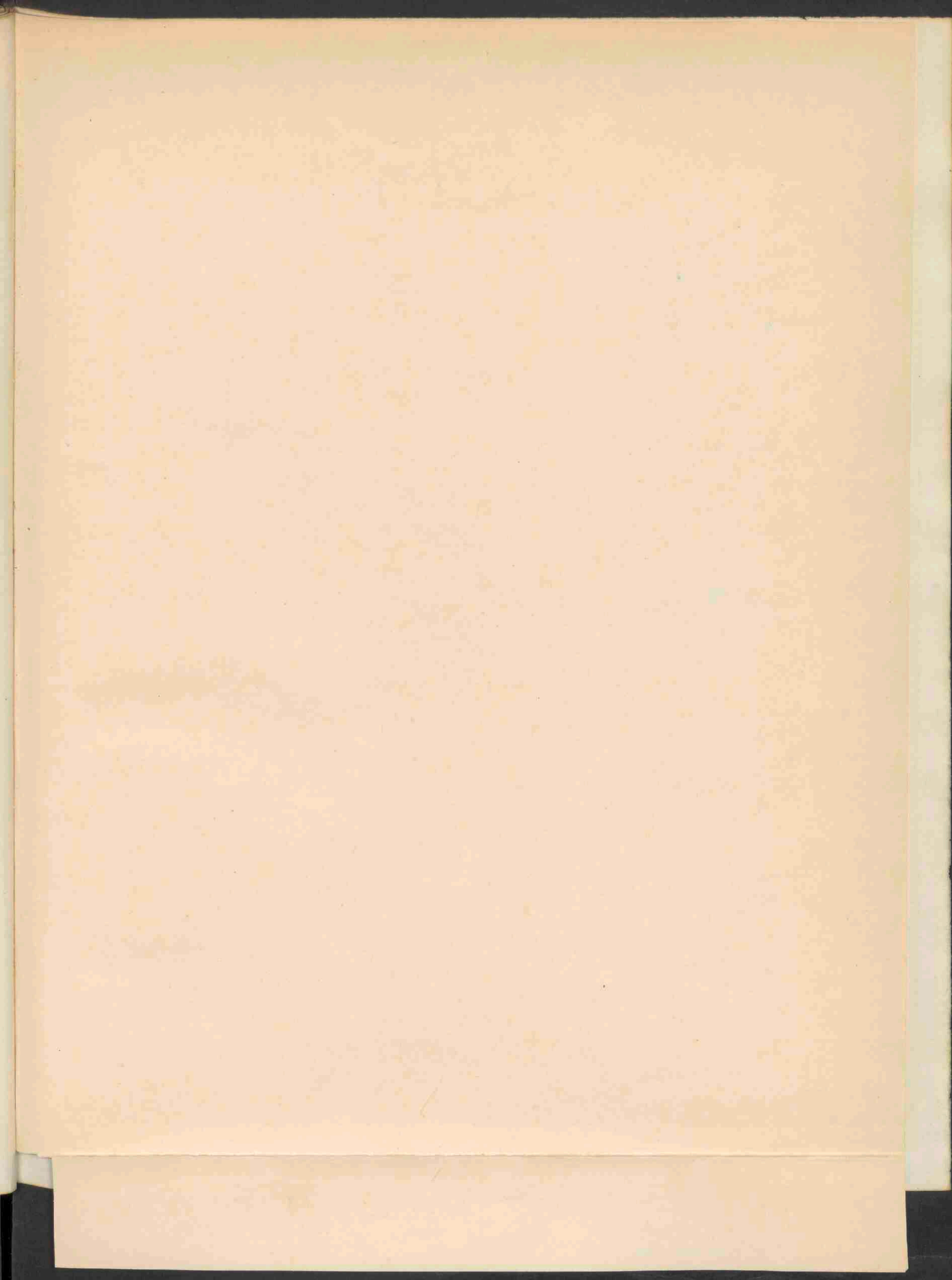
En outre les caractères ne sont pas d'accord chez les divers auteurs; GARCKE p. e. dit: souche à longs rejets aériens; ASCHERSON cependant lui attribue des rejets souterrains. La différence principale consiste probablement dans le nombre des paires de folioles, qui est chez *V. sambucifolia* 3—5, chez *V. officinalis* 5—11, mais selon quelques auteurs ce nombre est chez la première espèce 9—11, chez la dernière 15—21. ASCHERSON la prend pour une bonne espèce: „Ihrer Tracht und ihrem Vorkommen nach macht die Pflanze den Eindruck einer Art,” à laquelle il a restitué le nom de *V. excelsa* Poir.

Certainement je trouve dans la plante dessinée une forme correspondante aux descriptions de *V. sambucifolia*, que je prends cependant pour une forme ombrageuse de l'espèce ordinaire, ou peut-être la vraie Valériane à feuilles de Sureau m'est inconnue.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Partie d'une inflorescence; *b.* Fleur vue du sommet; *c.* Fleur vue en profil.

HABITAT: La plante croît dans les endroits humides des bois, près des sources et des ruisseaux dans tout le territoire de *V. officinalis*.

PAYS-BAS: Dans notre pays elle fut maintes fois constatée, quoique les données me manquent pour affirmer leur exactitude. Les exemplaires figurés nous sont envoyés par Mr. W. C. VAN EMBDEN, qui les a trouvés avec l'espèce ordinaire à „het Ezelsdijkje”, près d'Utrecht.

HIERACIUM STRICTUM FR. 1638.

HIERACIUM STRICTUM Fr.
Gestrekt Havikskruid.

1638

Hoogduitsch: Lancetliches Habichtskraut.

Engelsch: Strict Hawk-weed.

Bloeit: Aug.—Sept. 21.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XIX. Ord. I. Syngenesia, Polygamia aequalis.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Compositae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel I, N°. 29.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Aphyllipodium; caule cavo, rigido, ex alis ramoso ramisque aphyllis strictis; foliis oblongis lanceolatisve denticulatis, basi angustata subamplexicaulibus, subtus tripli nerviis, subreticulatis, glaucis; pedunculis cano-floccosis, involueris nigricantibus, tenue glanduloso-pilosis, squamis intimis obtusis; ligulis ciliatis; achaeniis fusco-atris.

Stengel zonder wortelroset, hol, stijf met rechte, onbebladerde zijtakken; bladen langwerpig of lancetvormig getand, aan den voet versmald, iets stengelomvattend, van onder drienervig, een weinig netvormig geaderd, blauw-groen; bloemstelen wit wollig; omwindselblaadjes zwart-groen, fijn klierig behaard, de binnenste stomp; straalbloempjes gewimperd; vruchtjes bruin-zwart.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Buitenst bloempje, *b.* Binnenst bloempje; *c.* omwindselblaadje; *d.* Vruchtje met pluis.

GROEIPLAATS: Bij de moeielijkheid om in het geslacht Hieracium nauwkeurig de soorten te kunnen omschrijven, is er eenige twijfel over de verspreiding van deze soort. Met zekerheid wordt zij opgegeven voor de Sudeten en voor Engeland, waar zij grazige rotshellingen schijnt te bewonen.

NEDERLAND: Zij werd reeds in den Prodrusus vermeld voor de batterijen bij het Vossegat bij Utrecht, aldaar verzameld door DORNSEIFFEN. Ook de hier afgebeelde plant werd aldaar verzameld in Augustus 1898 door den Heer W. C. VAN EMBDEN, die haar ter afbeelding voor de Flora Batava afstond. De navolgende groeiplaatsen werden bovendien nog vermeld: Jelsum, Breda en Diepenveen.

Daar de soort zeer veranderlijk is, zal een nader onderzoek van het tegenwoordige herbarium materiaal moeten aantonen, of ze wellicht ook niet elders wordt aangetroffen, wat mij niet onwaarschijnlijk voorkomt.

HIERACIUM STRICTUM Fr.

Epervière roide.

Fleurit: Aug.—Sept. 21.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XIX. Ord. I. Syngenesia Polygamia aequalis.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Composées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 29, Vol. I.

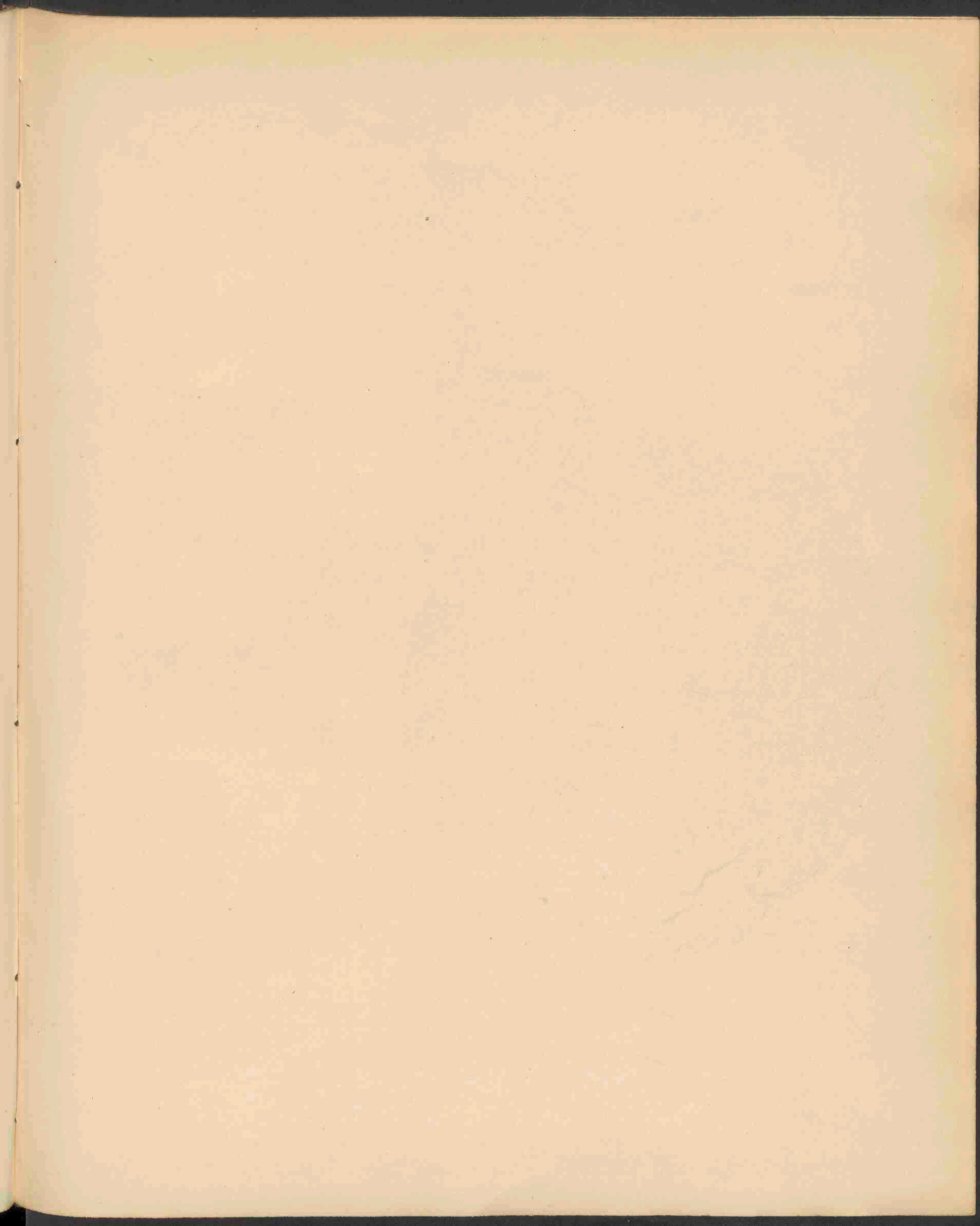
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tige dépourvue de feuilles radicales, creuse, dressée; rameaux et pedoncules minces, étalés-dressés, se subdivisant à angle droit; feuilles oblongues ou lancéolées, dentées, reserrées au dessus de la base, à pétiole ailé et dilaté-embrassant à la base, en dessous triple-veinées et subréticulées, glauques; pédoncules blancs-floconneux; péricline à folioles extérieures courtes et disposées en calicule, avec des poils simples à base noire, tomenteux et poilus-glanduleux, à folioles intérieures presque obtuses. Corolles à dents ciliées. Akènes d'un pourpre roux.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleuron de la circonférence; *b.* Fleuron de l'intérieur du capitule; *c.* Foliole de l'involucre; *d.* Akène à aigrette.

HABITAT: La difficulté de bien fixer les espèces dans le genre Hieracium nous donne quelque incertitude sur la distribution de cette espèce. Elle a été constatée bien certainement dans les Sudètes et aussi en Angleterre, où elle habite les pentes herbeuses des rochers.

PAYS-BAS: Dans le Prodromus Florae Batavae elle a été signalée dans les batteries près du Vossegat aux environs d'Utrecht, où elle a été cueillie par Mr. DORNSEIFFEN. Aussi la plante figurée sur notre planche a été trouvée au même endroit par Mr. W. C. VAN EMBDEN, qui l'a offerte pour notre Flore. Les localités suivantes sont mentionnées pour cette plante: Jelsum, Breda et Diepenveen.

Parceque l'espèce est très variable, la révision critique de l'herbier de la Société botanique Neerlandaise nous fera connaître vraisemblablement encore plusieurs autres localités.

SOLANUM ROSTRATUM, DUN. 1639.

SOLANUM ROSTRATUM Dun.

Gesnavelde Nachtschade.

Hoogduitsch: Geschnäbelter Nachtschatten.

Engelsch: Spiny Nightshade.

Bloeit: Mei—Sept. ☉.

1639.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. Ord. I. Pentandria Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Solaneae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. II. N°. 112.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Annua, dense stellato-pubescente, plerumque aculeolis flavis subulatis valde armato; caule erecto, ramoso; foliis ovatis v. oblongis, irregulariter 5—7 pinnato-lobatis vel 1—2 pinnatifidis, petiolatis; lobis plerumque oblongis, obtusis; floribus in racemis, flavis, racemis lateralibus, pedicellis longis erectis; calyce dense aculeolato, baccam circumdante et includente, aculeis fructus longitudinem aequantibus vel eo longioribus; calycis lobis lanceolatis, acuminatis; corolla sub-irregulare, lobis ovatis, acutis; staminibus et stylo declinatis, stamine inferiore longiore, rostro incurvato.

Eenjarig, dicht met sterharen bezet, meestal met gele elsvormige stekels sterk bewapend; stengel opgericht vertakt. Bladen eivormig of langwerpig in omtrek, onregelmatig vinvormig, 5—7 lobbig of 1—2 vindeelig; bloemen in trossen, geel; trossen zijdelingsch, met krachtige stelen, zoowel bij de bloem als in de vrucht opgericht; kelk dicht bestekeld, de bes omgevende en ten laatste geheel insluitende, waarbij de stekels even groot of zelfs langer dan de vrucht worden; kelkslippen lancetvormig, aangespitst; kroon een weinig onregelmatig met eivormige spitse lobben; meeldraden en stijl gebogen, de onderste meeldraad langer, met een naar binnen gebogen snavel.

VERKLARING DER AFBEELDINGEN: *a.* Bloem opengespreid; *b.* Bloemkelk; *c.* Bloemkelk vergroot; *d.* Meeldraad; *e.* Onderste meeldraad; *f.* Stamper met stijl.

GROEIPLAATS: Inheemsch in Noord-Amerika op weiden, van Nebraska tot Texas en Mexico, nu en dan als onkruid aan ruigten, in Ontario tot Nieuw Jersey als adventiefplant uit het Westen. Zij wordt nu en dan verkeerdelijk voor de „Russian Thistle” aangezien, waaronder men echter *Salsola Kali* var. *Tragus* verstaat. Tevens kan het niet van belang ontbloot zijn te weten dat zij het oorspronkelijk voedsel vormt voor de Colorado-kevers of „Potato-bug” d. i. aardappelluis.

NEDERLAND: In ons land werd zij het eerst waargenomen door den Heer H. Dros te Bennekom als opslag uit kippenvoer, waar de plant groote afmetingen begon aan te nemen. De afgebeelde plant werd door den Custos van het Botanisch Laboratorium, F. J. STRUYKENKAMP, op de vervallen buitenplaats Groenhoven bij Leiden in September 1898 gevonden en door mij voor de Flora Batava ter afbeelding gezonden. Waarschijnlijk dankt zij ook daar aan dezelfde oorzaak als te Bennekom haar voorkomen. Onlangs kwam mij ter kennis dat zij ook elders in ons vaderland werd waargenomen.

SOLANUM ROSTRATUM Dun.

Morelle rostrée.

Fleurit: Mai—Sept. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. V. Ord. I. Pentandria Monogynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Solanées.

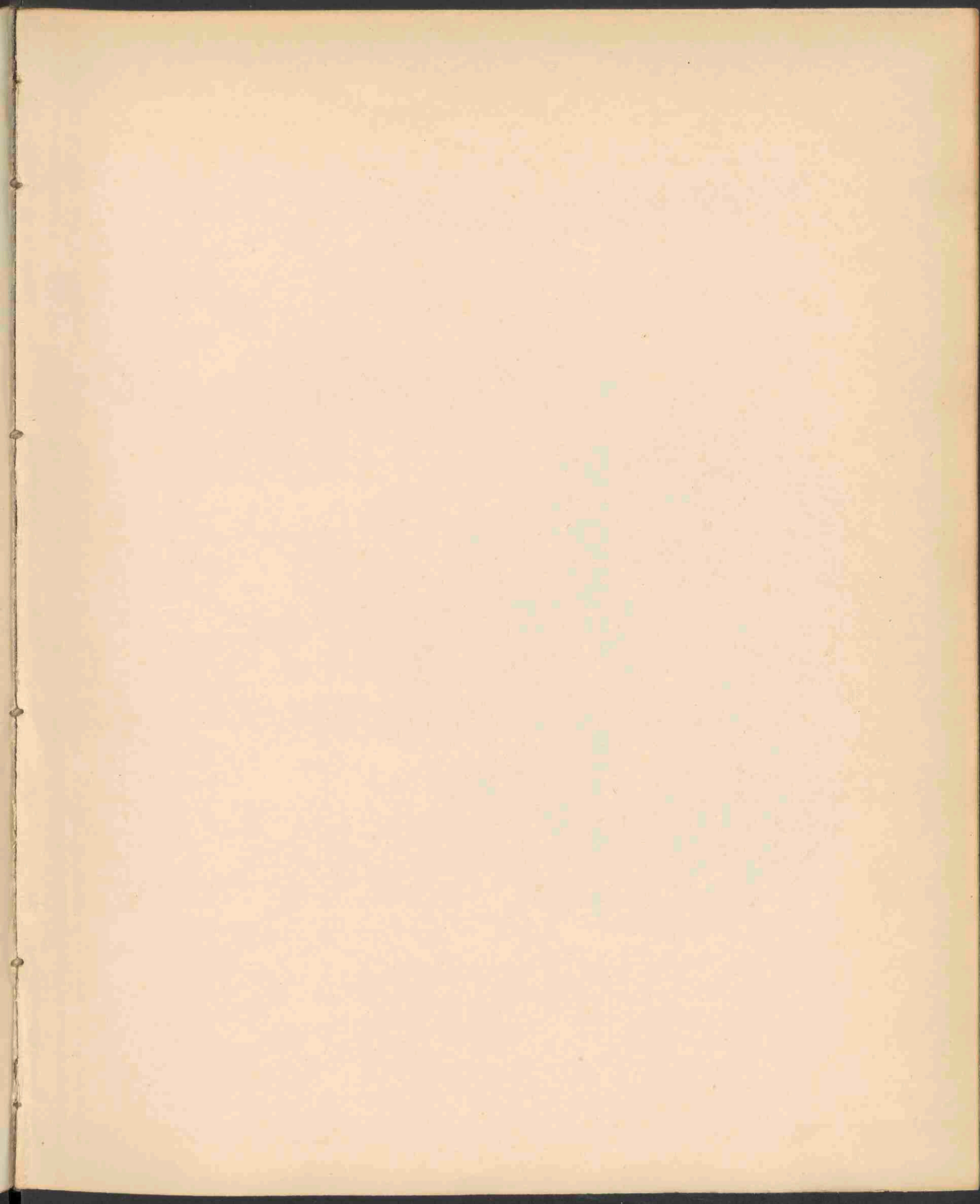
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 112. Vol. II.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Plante annuelle; tige étoilée-pubescente, ordinairement fortement armée d'aiguillons jaunes, subulées, dressée rameuse. Feuilles ovales ou oblongues, irrégulièrement 5—7 pinnatiséquées ou 1—2-sinuées-pennatifides pétiolées, à lobes le plus souvent oblongs, obtus; fleurs en corymbes latéraux longuement pédonculés, jaunes; calice densément aculéolé, à la fin enveloppant la baie; aiguillons de la même longueur que le fruit ou plus longs que lui, lobes du calice lancéolés, acuminés; corolle un peu irrégulière à lobes ovales aigus; étamines et style déclinés, l'étamine inférieur plus long, au bec incurvé.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur déployée; *b.* Calice; *c.* Calice agrandi; *d.* Étamine; *e.* Étamine inférieur; *f.* Carpelle et style.

HABITAT: Originaire de l'Amérique septentrionale dans les prairies de Nebraska, parfois comme mauvaise herbe dans les broussailles, d'Ontario jusqu'à New Jersey comme plante adventive de l'ouest. On la prend de temps à temps pour le chardon russe, qui est cependant le *Salsola Kali* var. *Tragus*. Ainsi il n'est pas sans importance de savoir qu'elle procure la nourriture originale de l'hanneton de Colorado ou du „pou de la pomme de terre.”

PAYS-BAS: Dans notre pays elle a été trouvée pour la première fois par Mr. H. DROS à Bennekom poussée de patûre de poule, où la plante commença à occuper de grandes extensions. La plante dessinée a été recueillie par le Custos du laboratoire botanique, Mr. F. J. STRUYKENKAMP, près de la Maison de campagne Groenhoven au voisinage de Leiden en Septembre 1898 et offerte par moi pour le Flora Batava. Probablement à cet endroit elle est de la même origine que la plante à Bennekom. Récemment on m'a communiqué qu'elle a été trouvée aussi ailleurs dans notre pays.

AGARICUS SILVICOLA VITT. 1640.

AGARICUS SILVICOLA Vitt.

Bosch-Plaatzwam.

1640

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. O. V. Cryptogamia Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. O. Hymenomyces. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel X, No. 725. Ondergeslacht Psalliota.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Pileo laevigato nitido albo, stipite farcto elongato subbulboso, annulo simplici, carno sub-immutabili, lamellis ex albide fusciscentibus.

Hoed glad, glanzend, wit; steel gevuld, lang uitgerekt, min of meer bolvormend; ring enkelvoudig; vleesch onveranderlijk; plaatjes eerst wit, daarna bruin wordend. *Krombh. VIII, Gonn. et Rabenhorst II, 2; Paul. t. 183; Fr. Hym. eur. 280; Cooke Ill. 529; A. edulis Pers. Saccardo Syll. V. 998; Agaricus (Psalliota) campestris L. Var. silvicola Vitt.*

GROEIPLAATS: In bosschen, Europa. — Deze soort is verwant aan de *A. campestris*, Fl. Bat. deel X, No. 735, doch komt in bosschen, niet in weilanden voor en is niet als eetbaar aan te bevelen.

Ik vond haar in de bosschen van Bloemendaal. Het exemplaar onzer afbeelding is uit Elswout, in Oct. 1869.

v. E.

AGARICUS SILVICOLA Vitt.

Agaric des bois.

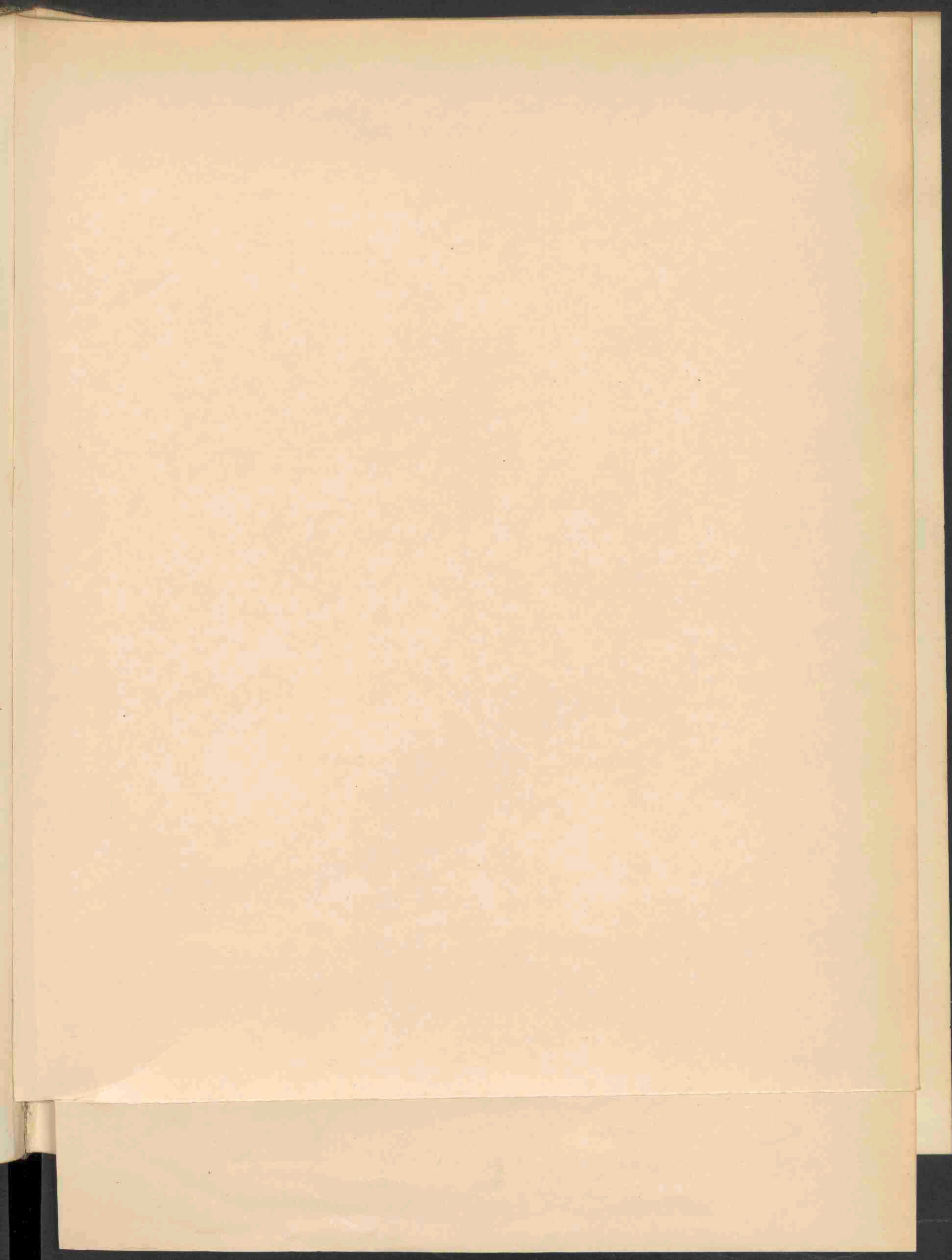
SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. O. V. Cryptogamie. Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. O. Hyménomycètes Agaricinées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez Vol. X, No. 735. Sous-genre Psalliota.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Chapeau poli, luisant, blanc; stipe rempli, allongé, plus ou moins bulbeux; anneau simple, chair peu changeante; lamelles d'abord blanchâtres, puis brunissantes. *Kromh. VIII; Gonn. et Rabenhorst II, 2; Paul, t. 183; Fries. Hym. eur. 280; Cooke Ill. 529; A. edulis Pers. Saccardo Syll. V. 998; Agaricus (Psalliota) campestris L, Var. silvicola Vitt.*

HABITAT: Bois de l'Europe. — Allié à l'*A. campestris* L., F. B. Vol. X, No. 735, mais plus fréquent dans les bois que dans les pâturages Moins recommandable pour la cuisine. Harlem, Naarden, Leiden, Naaldwijk. Je l'ai trouvé dans les bois de Bloemendaal. Le spécimen de la planche provient d'Elswout, en Oct. 1869.

VERBASCUM THAPSIFORMI-NIGRUM SCHRAD. 1641.

Jan 1900 N-11 a
P.U.C.

VERBASCUM THAPSIFORMI-NIGRUM Schied.

Gekruiste Toorts.

Hoogduitsch: Bastard Wollkraut.

1641

Engelsch: Hybrid Mullein.

Bloeit: Juni—Aug. ©

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. O. 1. Pentandria Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dictotyledoneae. O. Verbasceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel III, No. 162.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Flores magnae aggregatae in paniculo magno pyramidato, ramossissimo, ramis elongatis, erectis, breviter tomentosis; pedicellis calyce brevioribus; segmentis calycis tomentosis, lanceolatis. Corolla magna, plana lutea cum fauce violacea. Stamina filamenta omnia violaceo-lanata, basi tamen albo-lanata; antherae staminum longiorum oblique inseriatae. Stigma capitatum. Folia breviter tomentosa in utraque facie, radicalia magna, oblonga, sinuato-crenulata, in petiolum attenuata; caulinarum medioera ovalia, acuminata, sessilia, vix decurrentia; ramalia sessilia, non decurrentia. Caule erecto, robusto, sub-angulato, paullo pubescente.

Bloemen groot, in groepen tot een groote pyramidale pluim vereenigd; deze zeer vertakt, met lange, opgerichte, kortkroesharige, lancetvormige kelkklippen. Bloemkroon groot, vlak, geel met paarse keel; helmraden van boven met paarse wol bezet, beneden echter witwollig; helmhokjes der langste meeldraden scheef aangehecht. Stempel knopvormig. Bladeren kort behaard aan beide zijden; de wortelbladen groot, langwerpig, bochtig-gekarteld, in den bladsteel ver-smald; de stengelbladen middelmatig, ovaal, aangespitst, zittend, ter nauwernood aflopend, die der stengeltakken zittend, niet aflopend. Stengel rechtopstaand, krachtig, naar boven eenigszins hoekig, een weinig behaard.

VERKLARING DER AFBEELDING: a. Bloem zonder bloemkroon; b. Bloemkroon van boven gezien; c. Bloemkroon open; d. Meeldraad; e. Stamper.

GROEIPLAATS: *Verbascum thapsiformi-nigrum* Schiede (*V. adulterinum* Koch) werd beschreven o. a. in KOCH's Synopsis p. 591 en in GRENIER et GODRON, Flore de France II, p. 555, bij den eersten vermeld als hier en daar voorkomende, bij de laatste voor Nancy en Guebwiller in den Elzas. Toch komen deze beschrijvingen niet geheel overeen met de afgebeelde plant. Daar echter geen enkele der beschrijvingen van goede *Verbascum*-soorten op ons exemplaar past en ook van de beschreven hybriden, voor zooverre mij bekend, geen passende diagnose kan gegeven worden, heb ik de plant voor een hybride van *V. thapsiforme* en *V. nigrum* gehouden, met dien verstande dat zij een veel meer intermediair karakter draagt dan bijv. de *V. thapsiformi-nigrum* bij GRENIER en GODRON en dezelfde bij KOCH. Ik had reeds gelegenheid op die verschillen te wijzen in het Nederlandsch Kruidkundig Archief 3. I. p. 596 en wil derhalve hier slechts opmerken dat de exemplaren ongeveer 2½ M. lang waren.

NEDERLAND: In ons land werd zij vermeld voor Weurt, gevonden door den Heer ABELEVEN, in 1844, ofschoon de Heer VAN DEN BOSCH deze plant tot de twijfelachtige indigenen rekende; de beschrijving der plant bij Apeldoorn gevonden komt ook niet met de onze overeen; haar hybride natuur werd voor onzeker gehouden omdat *V. thapsiforme* daar niet was aangetroffen.

Het is echter zeer goed mogelijk dat al deze planten toch hybriden zijn tusschen de gemelde soorten, die echter onder elkander weer zeer verschillen.

De afgebeelde plant werd gevonden door de dames VAN LENNEP, op Leyduin, den 5 Juli 1898, en door den Heer VAN EEDEN gedeeltelijk voor deze Flora afgestaan, een ander deel overgebracht naar den tuin van het Koloniaal Museum; het lot der laatste plant is mij verder onbekend.

VERBASCUM THAPSIFORMI-NIGRUM Schiede.

Molène intermédiaire.

Fleurit: Juin—Août ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. V. O. I. Pentandria Monogynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Verbascées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 162, Vol. III.

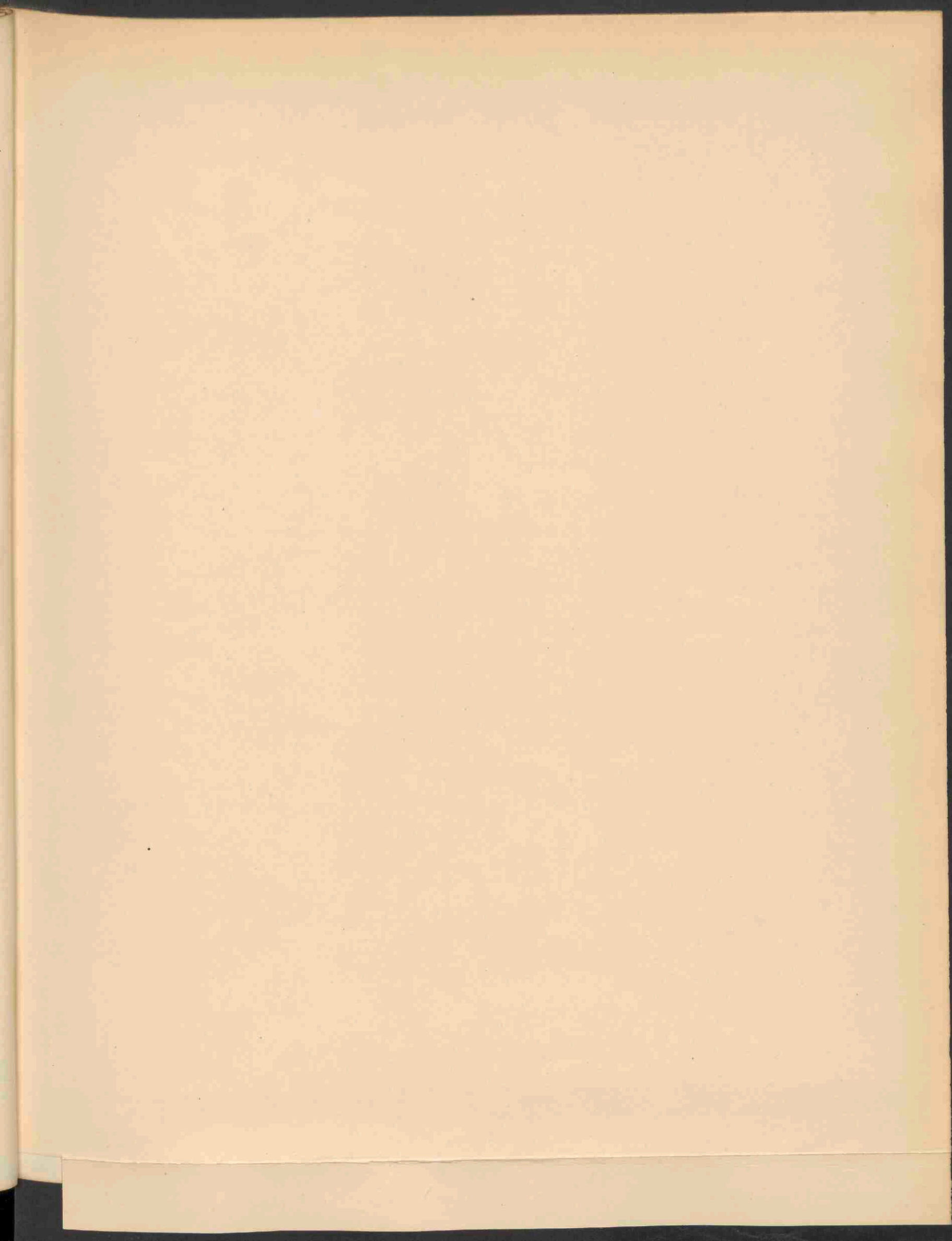
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Fleurs grandes, agrégées formant une grande panicule pyramidale, très-rameuse à rameaux allongés, dressés, brièvement tomenteux; pédicelles plus courts que le calice. Celui-ci tomenteux à segments lancéolés. Corolle grande, plane, jaune avec la gorge violette. Etamines à filets tous pourvus de poils violets, qui deviennent à la base blancs; anthères des étamines longues insérées obliquement. Stigmate en tête. Feuilles tomenteuses sur les deux faces, les radicales grandes, oblongues, sinuées-crenelées, atténuées en pétiole; les caulinaires moyennes ovales, acuminées, sessiles, à peine décurrentes, les raméales sessiles, non décurrentes. Tige dressée, robuste, un peu anguleuse au sommet, finement pubescente.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur sans corolle; *b.* Corolle vue en dessus; *c.* Corolle découpée et déployée; *d.* Etamine; *e.* Stigmate.

HABITAT: *Verbascum thapsiformi-nigrum* Schiede. (*V. adulterinum* Koch) a été décrit p. e. dans la Flore de France de GRENIER et GODRON, II, p. 555; le premier cité l'indique cà et là pour l'Allemagne, les auteurs français l'ont décrit pour Nancy et Guebwiller en Alsace. Cependant les diagnoses ne sont pas tout-à-fait d'accord avec la plante figurée dans notre Flore. Parce que des descriptions des vraies espèces de *Verbascum* nulle ne convient avec notre plante et aussi parmi les descriptions des formes hybrides ne se trouve aucune diagnose convenable, j'ai pris la plante pour une hybride entre le *V. thapsiforme* et le *Verbascum nigrum*, bien entendu qu'elle a un caractère plus intermédiaire que p. e. chez le *V. thapsiformi-nigrum* de GRENIER et GODRON ou celui de KOCH. J'ai eu déjà l'occasion de mentionner ces différences dans le „Nederlandsch Kruidkundig Archief” 3, I, p. 596; ici je ne peux qu'y ajouter que les exemplaires avaient une longueur de 2½ M.

PAYS-BAS: Dans notre pays il a été mentionné pour Weurt près de Nimègue, trouvé en 1844 par Mr. ABELEVEN; Mr. VAN DEN BOSCH croyait que la plante était d'un indigénité douteuse; la description de la plante trouvée près d'Apeldoorn aussi ne convient pas avec notre spécimen; sa nature hybride a été mise en doute parce que le *V. thapsiforme* ne se trouve pas dans cette contrée. Cependant il est bien possible que toutes ces plantes sont de vraies hybrides entre les espèces nommées, qui montrent bien des différences l'une avec l'autre.

La plante dessinée a été trouvée par Mlles VAN LENNEP, à Leyduin aux environs de Harlem, le 5 Août 1898; Mr. VAN EEDEN nous a fourni l'original pour le dessin de la Flore Batave, un autre exemplaire a été transporté par lui dans le jardin du Musée colonial à Harlem; cependant le sort de cette plante m'a été resté inconnu.

SIDERITIS MONTANA L. 1642.

SIDERITIS MONTANA L.

Berg IJzerkruid.

Hoogduitsch: Berg Eisenkraut.

Engelsch: Mountain Ironweed.

Bloeit: Juli—Aug. ☉.

1642

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XIV. Ord. I. Didynamia Gymnospermia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Labiatae.

GESLACHTSKENMERKEN: Stamina cum stylo in tubo corollae abscondita, antherarum loculi rima longitudinali communi dehiscentes. Annulus pilorum interruptus ad insertionum staminum. Calycis fructiferi dentes patuli. Nuces apice rotundato-obtusae.

Meeldraden en stijl binnen de bloembuis besloten; helmhokjes met een gemeenschappelijke overlangsspleet zich openend. Haarring in de kroonbuis onderbroken bij de inplanting der meeldraden. Tandem der vruchtkelk afstaand. Nootjes aan den top afgerond stomp.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Herbacea, radice simplici, foliis lanceolatis, in petiolum attenuatis antice serratis; calycibus corolla longioribus labio calycis superiore trifido. Corolla primum concolor citrina mox vero margine fusca, denique tota labia fusca.

Kruidachtig, met enkelvoudigen wortel; bladen lancetvormig, in den bladsteel versmald, naar voren gezaagd; kelk langer dan de bloemkroon, bovenste lip der kelk driespletig. Bloemkroon eerst gelijkmatig citroengeel, weldra echter met donkerder rand, eindelijk de geheele lip donker bruin.

VERKLARING DER AFBEELDINGEN: *a.* Bloem van ter zijde; *b.* Bloem van voren; *c.* Kelk opengesneden; *d.* Gedeelte van de bloemkroon met meeldraden.

GROEIPLAATS: Op akkers en in wijnbergen in Zuid Oostelijk Europa, Spanje, Zuid Frankrijk, Noord Italic en den Levant, thans dikwijls met granen ingevoerd.

NEDERLAND: Zij werd in ons land het eerst gevonden door den Heer WAKKER op puin te Amsterdam in 1891; daarna als opslag in den tuin Marocco te Apeldoorn door den Heer KOK ANKERSMIT; op het St. Anthonis-eiland bij Maastricht door de Heeren DE HAAS en HOEVENAARS; te Dordrecht door den Heer POSTHUMUS op onbebouwd grond; van het Pothoofd bij Deventer verzameld door den Heer BISSCHOP VAN TUINEN, van de voormalige buitenplaats Groenhoven bij Leiden, van waar de afgebeelde plant stamt, terwijl zij ons later nogmaals van het Pothoofd werd toegezonden door de Heeren HEUKELS en KATZ.

SIDERITIS MONTANA L.

Siderite des Montagnes.

Fleurit: Juillet—Août ☉.

SYSTEME DE LINNÉ: Cl. XIV. Ord. I. Didynamia Gymnospermia.

SYSTEME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Labiées.

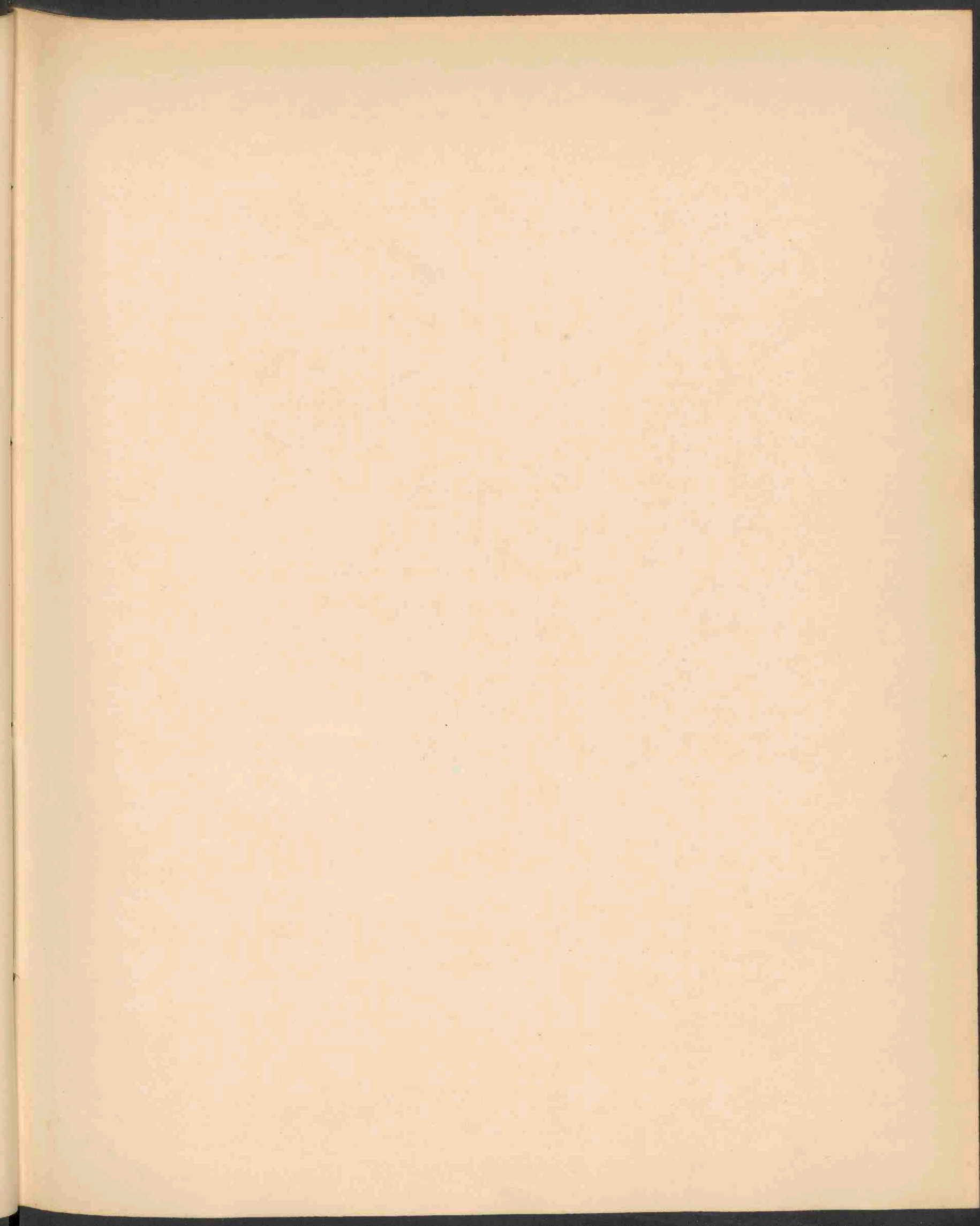
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Étamines comme le style incluses dans le tube de la corolle; anthères à deux loges opposées bout à bout et s'ouvrant par une fente longitudinale commune. Anneau de poils interrompu à l'insertion des étamines. Calice tubuleux à 5 dents épineuses, à la maturité du fruit étalées. Akènes arrondis-obtus au sommet.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Plante herbacée, racine simple. Feuilles lancéolées atténuées en pétiole, dentées dans leur moitié supérieure. Calice plus long que la corolle, à lobes inégaux, le supérieur trifide. Corolle d'abord jaune de citron, bientôt à bords plus foncés, à la fin toute la lèvre d'un brun foncé.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur vue de côté; *b.* Fleur vue en face; *c.* Calice ouvert; *d.* Partie de la corolle avec les étamines.

HABITAT: Dans les champs et les vignes de l'Europe Sud-est, dans l'Espagne, la France méridionale, l'Italie septentrionale et au Levant; aujourd'hui souvent importée avec le blé dans les autres pays de l'Europe.

PAYS-BAS: Dans notre pays elle a été trouvée pour la première fois en 1891 par Mr. WAKKER, entre des décombres près d'Amsterdam. Depuis par Mr. KOK ANKERSMIT, comme mauvaise herbe dans son jardin Marocco à Apeldoorn; dans l'île St. Anthonis près de Maestricht par M.M. DE HAAS et HOEVENAARS; à Dordrecht par Mr. POSTHUMUS sur un champ inculte, au Pothoofd près de Deventer par Mr. BISSCHOP VAN TUINEN, au ci-devant bien de campagne Groenhoven près de Leiden, d'où vient la plante dessinée, tandis qu'elle nous a été envoyée encore une fois du Pothoofd par M.M. HEUKELS et KATZ.

POTAMOGETON OBTUSIFOLIUS. M. K. 1643.

POTAMOGETON OBTUSIFOLIUS M. et K.

Stompbladig Fonteinkruid.

Hoogduitsch: Stumpfblättriger Sam- oder Laichkraut.

Engelsch: Dull-leaved Pond-weed.

Bloeit: Juli—Aug. 2.

1693

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. VI. Tetrandria. O. Tetragynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Monocotyledoneae. O. Potameae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel VI. Pl. 457.

SOORTELIJKE KENMERKEN: foliis omnibus submersis membranaceis pellucidis, sessilibus, exacte linearibus, obtusis breviter mucronulatis, 3—5 nerviis, pedunculis spicam 6—20-floram continuam aequantibus, caule compresso marginibus rotundato ramosissimo.

Alle bladen ondergedoken, vliezig doorschijnend, zittend en volkomen lijnvormig, stomp, soms met zeer kort spitsje, 3—5-nervig; bloemstelen van gelijke lengte als de 6—20 bloemige niet afgebroken aar; stengel samengedrukt met afgeronde kanten, sterk vertakt.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Top van een blad; *b.* Vruchtje.

GROEIPLAATS: Zij groeit in slooten en vijvers in de gematigde streken van Europa.

NEDERLAND: In ons land komt zij zeer verspreid voor; voornamelijk in de veenstreken en vooral in de oostelijke provinciën. Men zie Nederlandsch Kruidkundig Archief 2. VI., p. 682.

De afgebeelde plant werd gevonden door den Heer W. C. VAN EMBDEN, in slooten langs den Ezelsdijk bij Utrecht in Augustus 1898 en ons welwillend voor de Flora Batava aangeboden.

POTAMOGETON OBTUSIFOLIUS M. et K.

Potamot à feuilles obtuses

Fleurit: Juillet—Août. ♀.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. IV. Tetrandria. O. Tetragynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Monocotylédonées. O. Potamées.

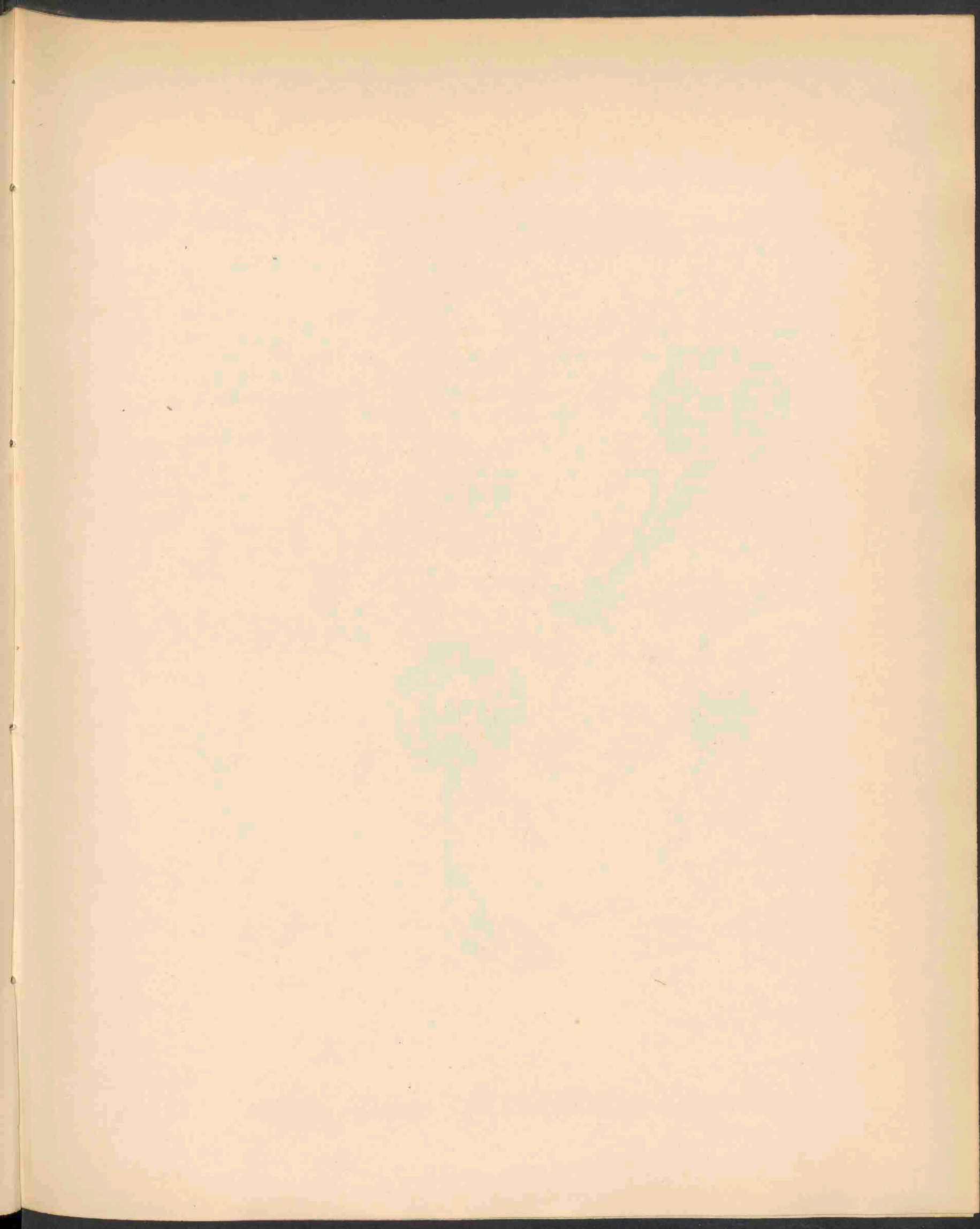
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 457. Vol. VI.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Feuilles toutes submergées, membraneuses-pellucides, sessiles, linéaires-graminiformes, obtuses brièvement mucronulées, à 3—5 nervures; pédoncules ne dépassant pas la longueur de l'épi 6—20-flore; tiges comprimées, non ailées, très rameuses.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Sommet d'une feuille; *b.* Carpelle.

HABITAT: Elle se trouve dans les fossés et les étangs de toutes les contrées tempérées de l'Europe.

PAYS-BAS: Dans notre pays elle est très répandue, surtout dans les contrées tourbeuses, particulièrement dans les provinces orientales. Voyez *Nederlandsch Kruidkundig Archief* 2. VI. p. 682. La plante dessinée a été trouvée par Mr. W. C. VAN EMBDEN, dans le fossé le long de l'Ezelsdijk près d'Utrecht en Août 1898.

AGARICUS ALBO-CYANEUS DESM. 1644.

AGARICUS ALBO-CYANEUS Desm.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. O. V. Cryptogamia Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares-Mycetes. O. Hymenomycetes.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel X, N°. 725. Ondergesl. Stropharia.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Pileo carnosio tenui umbonato levi viscoso, e viridi albicante, stipite cavo tenui flexuoso sicco levi albicante, annulo incompleto, lamellis attenuato adfixis ex albo carneo fuscis purpurascensibus, sporis ellipsoideis fuscis.

Hoed. Vleezig, dun, licht met een bultje; kleverig, eerst groen, dan wit wordend, steel hol, dun, bochtig, droogwordend, witachtig, ring onvolkomen; plaatjes smal aangehecht, eerst wit, dan vleeschkleur en bruin, purperachtig; sporen elliptisch, bruin.

GROEIPLAATS: Op vetten grond. Hoed 2—3 c.M. in middellijn; steel 5—7 c.M. lang.

De kleur dezer zwam is afwisselend lichtbruin, in groen overgaand. Zij komt nabij de *A. aeruginosus* (F. B. XI, 815). *Stropharia albo-cyanaea* Desm. *Cat.* 22. *Dub. Syn.* p. 807; *Pers. M. E. III.* T. 29, f. 2, 3. *Berkl. Outl.* p. 168; *Fr. Hym. eur.* p. 284. *Luc. Suit. Bull.* T. 113, *Cooke Ill.* T. 582; *A. pseudo-cyaneus* Letell. *Ann. Sc. natur.* 1835, p. 94.

Deze zwam is gevonden op Stadwijk onder Voorschoten door Dr. L. VUYCK. Tot dusver was zij voor Nederland nog niet vermeld.

AGARICUS ALBO-CYANEUS Desm.

Agaric blanc-bleuâtre.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. O. V. Cryptogamia Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. O. Hyménomycètes. Agaricinées.

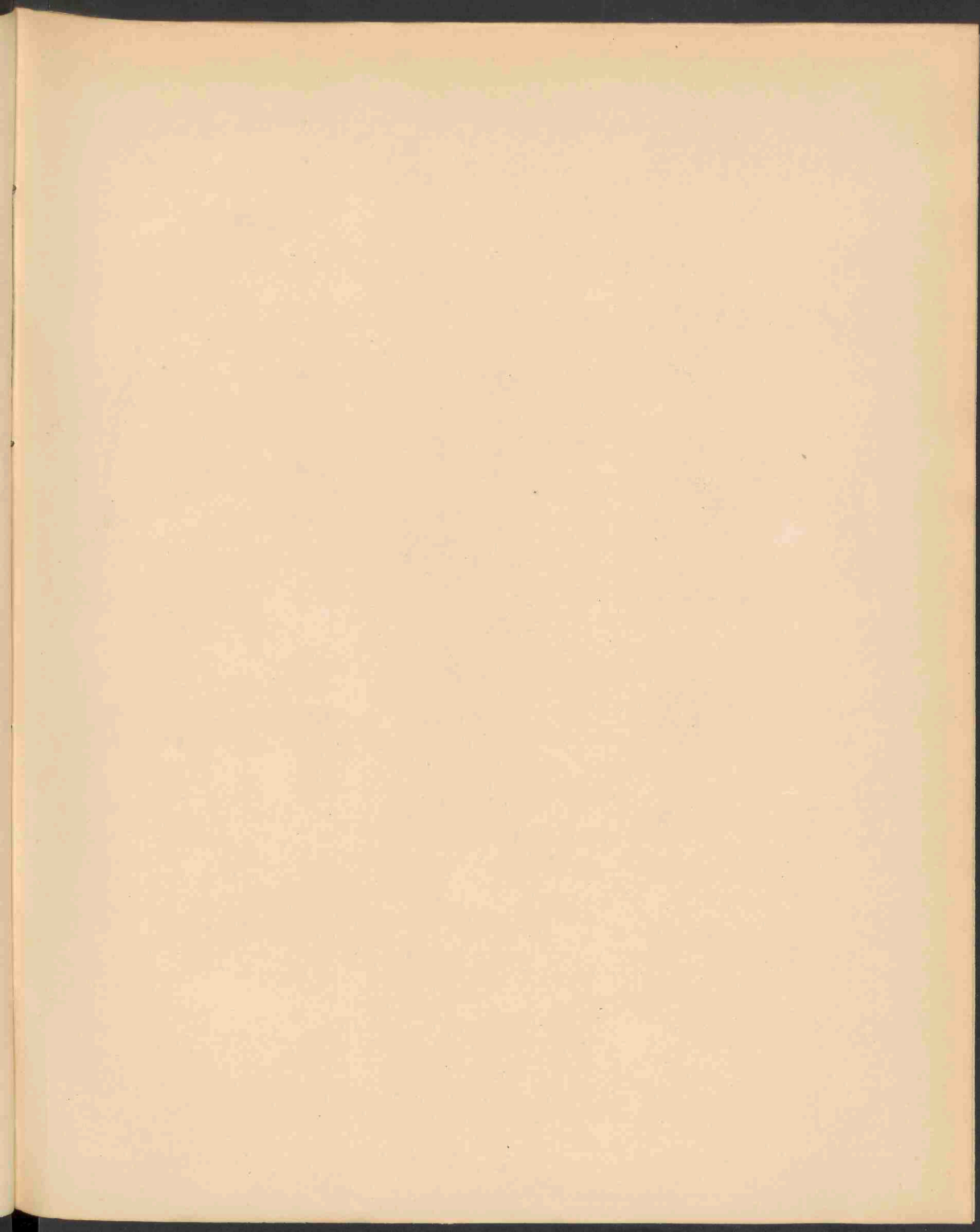
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 725. Vol. X. Sous-Genre Stropharia.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Chapeau charnu, mince, ombonné, léger, visqueux, d'abord vert bleuâtre, ensuite blanchissant, anneau incomplète, lamelles atténuées attachées, d'abord blanches, ensuite couleur de chair et brunes pourprés; spores elliptiques brunes.

La couleur de ce champignon est très variable, brun jaunâtre, changeant en vert. Il est très voisin du A. (*Stropharia*) *aeruginosus*.

HABITAT: Terre grasse. Chapeau de 2—3 c.M. de diamètre, stipe de 5—7 c.M. de longueur. *Stropharia albo-cyanea* Desm. *Cat.* 22, *Dub. Syn.* p. 807, *Pers. M. E.* III, T. 29, f. 2. 3. *Berkl. Outl.* p. 168. *Fr. Hym. eur.* p. 284. *Luc. Suit. Bull.* T. 813, *Cooke Ill.* T. 582. *A pseudo-cyaneus* *Letell. Ann. Sc. nat.* 1835, p. 94.

PAYS-BAS: Trouvé pour la première fois à Voorschoten (Hollande) par notre collaborateur Dr. L. VUYCK.

AGARICUS LURIDUS SCHAEFF 1645

AGARICUS LURIDUS Schaeff.

Vale Plaatzwam.

1625

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. O. V. Cryptogamia Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulaires Mycetes. O. Hymenomycetes. Trib. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel X, N°. 725. Ondergeslacht Tricholoma.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Pileo carnosio e convexo explanato subrepando, sicco glabro demum inciso, in fibrillas innatas secedente lurido, stipite faretto valido inaequali glabro, lamellis emarginatis confertis albidis.

Hoed vleezig, eerst bol dan uitgespreid, min of meer gegolfd, droog, kaal, later ingesneden, zich afscheidende in ingegroeide vezeltjes, vaal; steel gevuld, groot, ongelijk, kaal; plaatjes uitgerand, nauwstaand, witachtig.

Hoed afwisselend aschkleurig, bruin-geel, bleek; smaak niet scherp, rickt naar versch meel. Vleesch van hoed en steel zacht, water opnemend, nooit roodachtig; opperhuid van den hoed niet in schubben loslatend, plaatjes dun, nauw geplaatst. *Schaeff.* t. 69, *Fr. Epicrasis*, p. 31, *Hym. europ.* p. 54, *Berkl. Outl.* p. 99, *Cooke Ill.* t. 214, *Saccardo Syll.* V. 97.

GROEIPLAATS: In naaldbosschen. Europa en Noord-Amerika.

NEDERLAND: Gevonden door Prof. OUDEMANS te Hilversum, Driebergen en Apeldoorn in 1879, 1882 en 1890; door mij in Bussum in October 1898.

v. E.

AGARICUS LURIDUS Schaeff.

Agaric livide.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. O. V. Cryptogamia Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. O. Hyménomycètes Agaricinées.

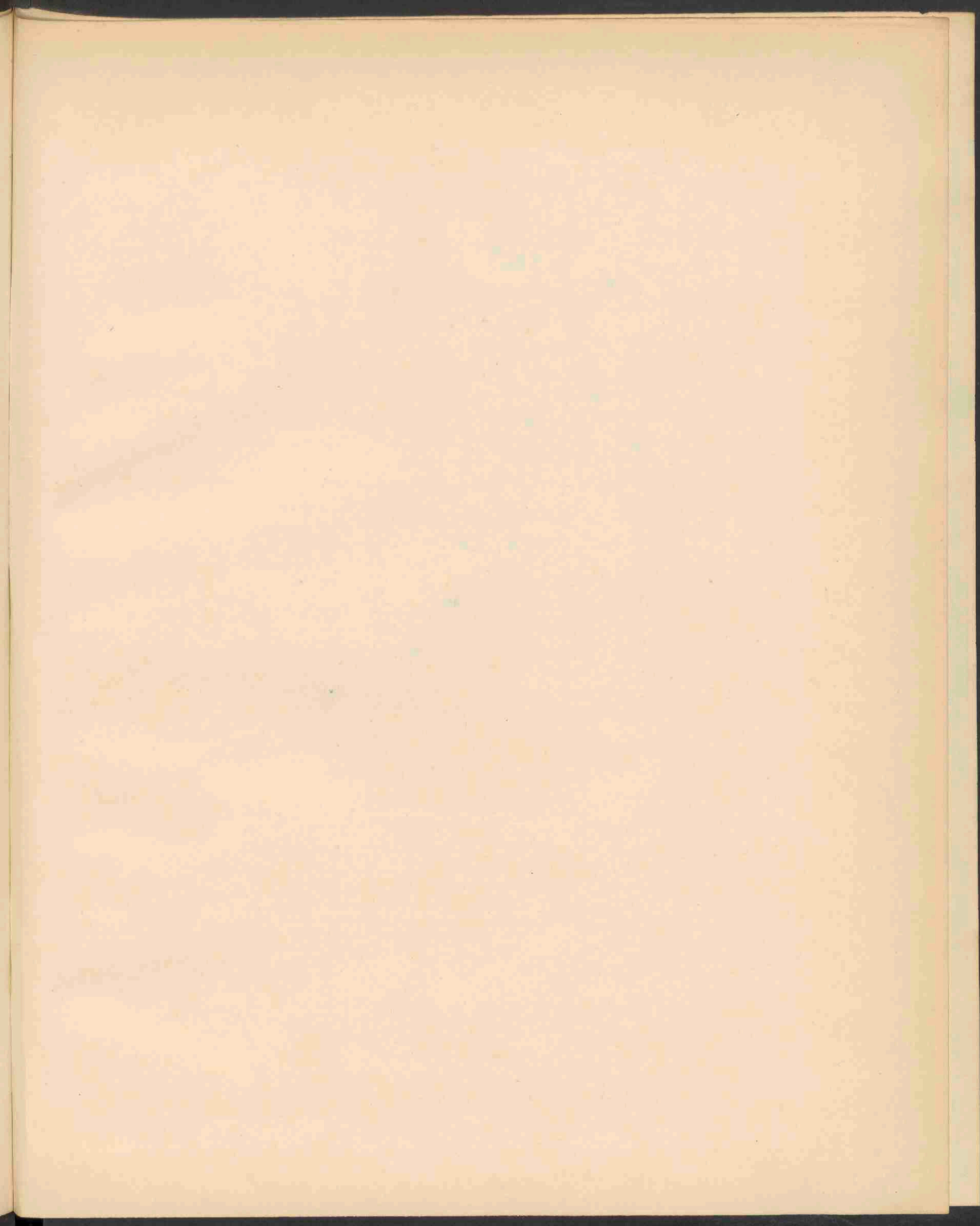
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 725. Vol. X. Sous-genre Tricholoma.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Chapeau charnu, d'abord convexe, puis aplani, au bord ondulé. sec, glabre, plus tard incisé, se divisant en fibrilles innées, livide; stipe rempli, robuste inégal, glabre; lamelles émarginées, rapprochées, blanchâtres. *Schaeff* t. 69, *Fr. Epicrasis* p. 31, *Hym. europ.* p. 54, *Berkl Outl.* p. 99, *Cooke Ill.* t. 214, *Saccardo Syll.* V 97.

HABITAT: Bois de pin. Europe, Amérique Boréale.

PAYS-BAS: Trouvé par Mr. le Prof. OUDEMANS, dans les provinces d'Utrecht et Gueldre en 1879, 1882 et 1890, par moi-même à Bussum (Hollande sept.) en Oct. 1898.

v. E.

TRIFOLIUM RESUPINATUM L. B. MAINS 1646.

Dec 1900 N. 8

TRIFOLIUM RESUPINATUM L.

Omgekeerde Klaver.

Hoogduitsch: Umgekehrter Klee.

Engelsch: Resupinate Clover.

Bloeit: Juni—Sept. ☉.

1646

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XVII. Ord. IV. Diadelphia Decandria.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Papilionaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. I. No. 58.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Capitulis denique globosis, pedunculis axillaribus folium aequantibus vel paulum superantibus, involucre 10—12 lobo brevissimo longitudine pedicellorum, calycibus fructiferis dorso globoso-inflatis reticulatis pilosis, dentibus duobus superioribus porrectis, caule procumbente adscendente. Flores rosei, resupinati.

Hoofdjes ten laatste bolvormig, okselstandige bloeistelen van gelijke lengte als het blad of iets langer, omwindsels 10—12 lobbig, zeer kort, even lang als de bloemsteeltjes; vruchtdragende kelken aan den rug bolvormig opgeblazen, netvormig geaderd, behaard, de twee bovenste tanden langer; stengel neerliggend-opstijgend. Bloemen rood, omgekeerd.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a. b.* bloemen van verschillende zijden gezien; *c.* idem ont-
daan van de vlag; *d.* kiel; *e.* meeldraden; *f.* bloemkelk; *g.* vruchtbeginsel; *h.* vruchtkelk.

GROEIPLAATS: Plant van Zuid-Europa, nu en dan in noordelijker streken ingevoerd.

NEDERLAND: Zij werd in ons land 't eerst gevonden in 1877 door den Heer H. J. Kok AN-
KERSMIT, op een land bemest met uit Palermo aangevoerde Sumac. Later werd zij weergevon-
den in 1898 door denzelfden bij 't Hoogje bij Amersfoort; in hetzelfde jaar door den Heer
L. RIETER, bij Venlo; eindelijk in 1899 door Mej. A. OGTROP, bij de meelfabriek te Middel-
burg, naar welke plant de afbeelding is vervaardigd, terwijl ook de Heer H. HEUKELS haar
inzond van een mij onbekende groeiplaats.

TRIFOLIUM RESUPINATUM L.

Trèfle résupiné.

Fleurit: Juin—Sept. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XVII. Ord. IV. Diadelphia Décandria.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Papilionacées.

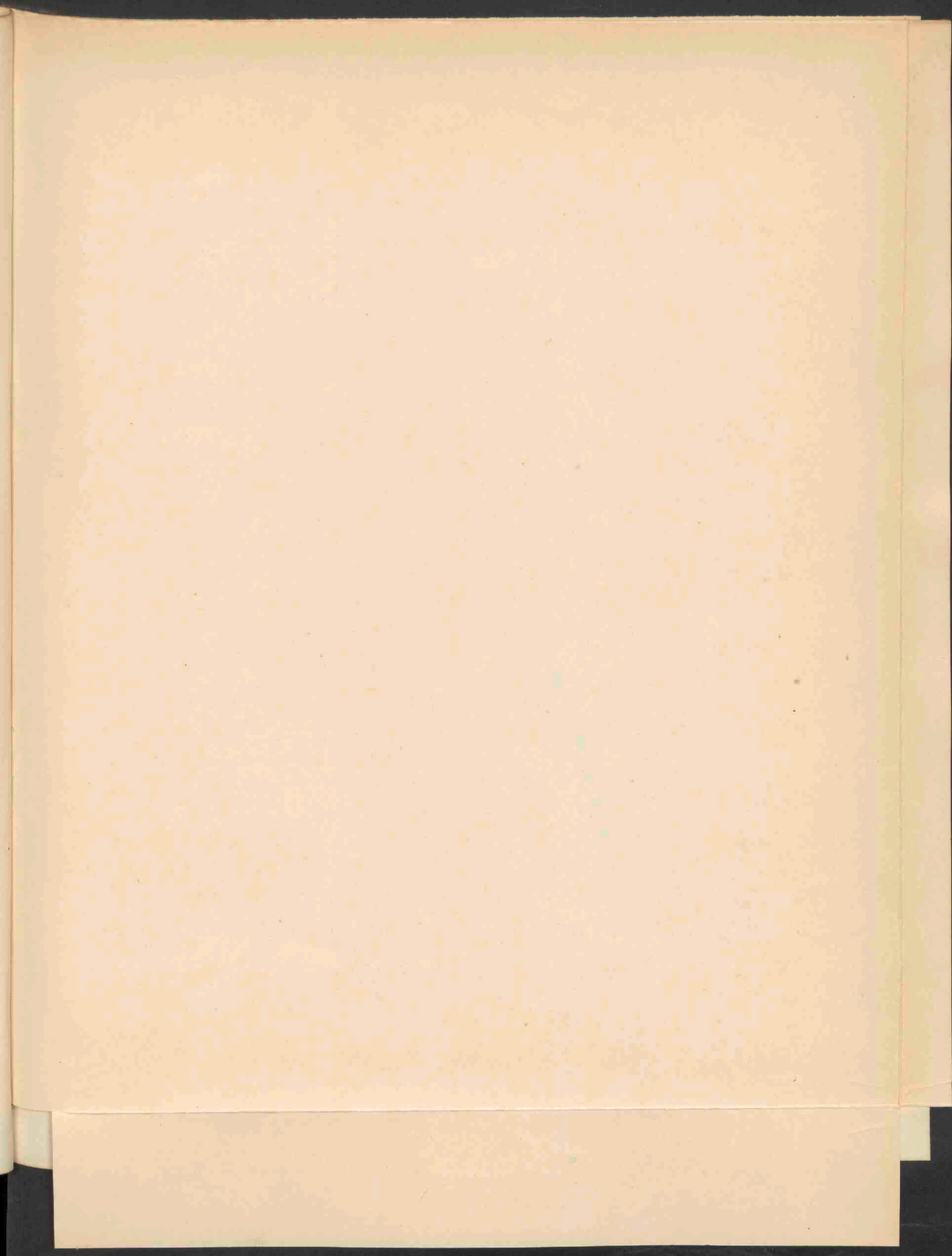
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le No. 58, Vol. I.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Capitules à la fin globuleux; pédoncule commun tantôt plus court, tantôt plus long que la feuille; involucre à 10—12 lobes, très-court, de la longueur des pédoncules. Calice fructifère à lèvre supérieure prolongée en cône porrigé et terminée par deux longues dents, velue, réticulée-veinée. Tiges diffuses ou ascendantes. Fleurs purpurines, résupinées.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a. b.* Fleurs vues de côtés différents. *c.* Fleur sans étendard. *d.* Carène. *e.* Etamines. *f.* Calice. *g.* Ovaire avec le style. *h.* Calice fructifère.

HABITAT: Plante de l'Europe méridionale, de temps en temps introduite aux contrées plus septentrionales.

PAYS-BAS: Dans notre pays elle a été trouvée pour la première fois dans une terre engraisée de Sumac, importé de Palerme, par Mr. H. J. KOK ANKERSMIT. Plus tard elle a été retrouvée en 1898 par le même près d'Ainersfoort et par Mr. L. RIETER près de Venlo, enfin en 1899 par Madelle A. OGTEROP aux terrains de la fabrique à blé à Middelbourg, la plante qui a servi pour notre planche, tandis que Mr. H. HEUKELS nous l'a envoyée d'un endroit inconnu.

CORIANDRUM SATIVUM L. 1647.

CORIANDRUM SATIVUM L.

Koriander.

Hoogduitsch: Gebauter Koriander.

Engelsch: Cultivated Coriander.

Bloeit: Juni—Aug. ☉

1642

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. Ord. II. Pentandria Digynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae O. Umbelliferae.

GESLACHTSKENMERKEN: Calicis margo quinquedentatus. Petala obovata, emarginata cum lacinula inflexa. Fructus globosus. Mericarpia jugis primariis 5, depressis, flexuosis, lateralibus ante marginem accessorium positis; secundariis 4 magis prominulis, carinatis. Valleculae evittatae. Albumen excavatum, membrana soluta tectum.

Kelkzoom vijftandig. Bloembladen omgekeerd eivormig, uitgerand met ingebogen top slipje. Vrucht bolvormig. Deelvruchtjes met 5 hoofdribben, laag en bochtig, de zijdelingsche voor den naastbijzijnden rand geplaatst; de bijribben 4, meer vooruitstekend, gekield. Dalen zonder striemen. Kiemwit uitgehold, door een loslatend vlies bedekt.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Caulis subterete, striato, glabro; foliis inferioribus mox caducis, pinnatifidis, foliolis subrotundis inciso-dentatis; mediis bi-pinnatifidis, superioribus tenuiter partitis. Umbellis 3—5 radiatis. Floribus externis radiantibus, albis.

Stengel rondachtig, gestreept, kaal; onderste bladen spoedig afvallend, vindeelig, met rondachtige, ingesneden-gezaagde blaadjes, de middelste dubbel-vindeelig, de bovenste fijn verdeeld. Schermen 3—5 stralig. Buitenste bloemen straalvormend, wit.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a* Afzonderlijk schermpje, *b* randbloem, *c* middenbloem, *d* vruchtbeginsel, *e* en *f* vruchten, *f* vergroot.

GROEIPLAATS: Zuid-Europeesche plant, hier en daar verbouwd en somtijds verwilderd.

NEDERLAND: In ons land werd zij nu en dan verwilderd aangetroffen. De afgebeelde plant werd ons toegezonden door Dr. M. GRESHOFF, die haar in vele exemplaren vond op ruigte langs een sloot bij het Station Santpoort in Augustus 1899.

CORIANDRUM SATIVUM L.

Coriandre cultivée.

Fleurit: Juin—Août. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. V. Ord. II. Pentandria Digynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Umbellifères.

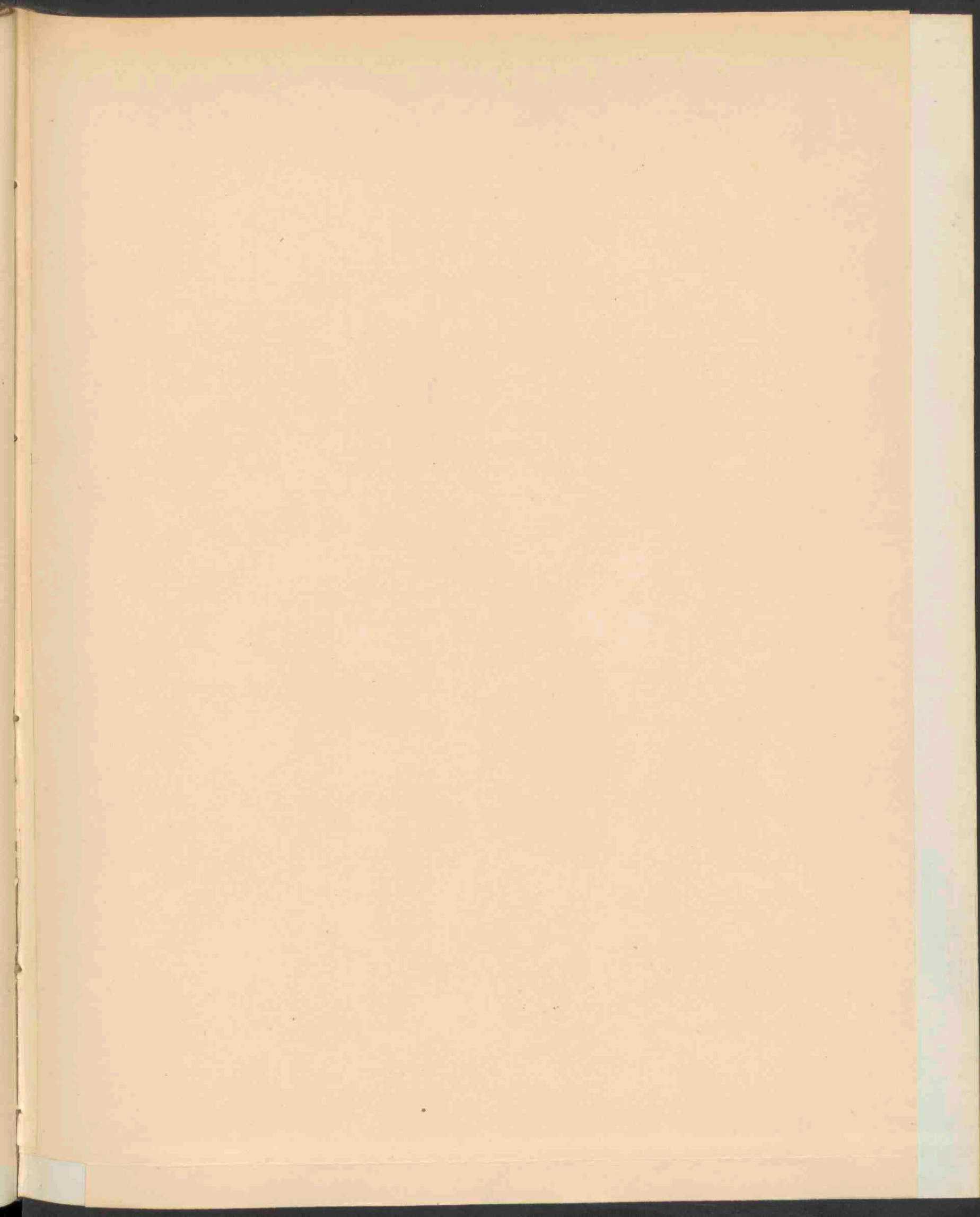
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Calice à 5 dents inégales. Pétales obovés, émarginés, avec un lobule fléchi en dedans. Fruit globuleux, méricarpes à 5 côtes primaires déprimées, flexueuses, les latérales placées près du bord, à 4 côtes secondaires carénées; vallécules sans bandelette. Graine excavée du côté de la commissure, couverte d'une membrane libre.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tige lisse, striée, glabre; feuilles inférieures pennatifides promptement se détachant, à segments larges rotondés, incisés-dentés; celles du milieu bi-pennatiséquées, les supérieures à segments découpés en lanières fines. Ombelle à 3—5 rayons, fleurs extérieures rayonnantes, blanches.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Ombelle. *b.* Fleur de la circonférence. *c.* Fleur du centre. *d.* Organe fem. *e* et *f.* Fruits.

HABITAT: Plante de l'Europe méridionale, cultivée çà et là et quelquefois spontanée.

PAYS-BAS: Dans notre pays trouvée quelque temps subspontanée. La plante dessinée nous a été offerte par Mr. le Dr. M. GRESHOFF, qui l'a trouvée en plusieurs exemplaires dans les broussailles le long d'un fossé près de la gare de Santpoort en Août 1899.

PETASITES ALBUS GÄRTN. 1648.

PETASITES ALBUS Gaertn.

Wit Groot Hoefblad.

Hoogduitsch: Weisse Pestwurz.

Engelsch: White Butterbur.

Bloeit: Maart—Mei 24.

1648

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XIX. Ord. II. Syngenesia Polygamia superflua.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae O. Compositae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. III. N°. 199.

SOORTELIJKE KENMERKEN: foliis subrotundo-cordatis angulatis mucronato-dentatis subtus lanuginoso-tomentosis, thyrsis ovato vel fastigiato, floribus femineis filiformibus, stigmatibus florum hermaphroditorum elongatis lineari-lanceolatis acuminatis. Flores ex albo flavescentes.

Bladen rond-hartvormig, hoekig toegespitst-getand, van onder wollig-viltig, bloeiwijze eivormig of lang eivormig, vrouwelijke bloemen draadvormig, stempels der tweeslachtige verlengd, lijn-lancetvormig, toegespitst. Bloemen geelachtig wit.

VERKLARING DER AFBEELDING: Pl 1648. *a. b.* tweeslachtige bloemen; *c.* vrouwelijke bloem; *g.* tweeslachtige bloem na verwijdering van het bloemdek, met schutblad; *d.* afzonderlijk hoofdje; *f.* groep van bloemen; *e.* omwindselblaadje.

GROEIPLAATS: Oorspronkelijk inheemsch aan rivieroeveren en op vochtige plaatsen in de bossen op hoge bergen. Daar zij echter ook in tuinen en op buitenplaatsen wordt gekweekt, kan hierdoor haar verspreiding bevorderd worden.

NEDERLAND: De afgebeelde plant werd gevonden door den Heer H. J. KOK ANKERSMIT bij 't Hoogje te Amersfoort in 1899 en ons welwillend voor deze Flora toegezonden. Later werd zij ook gevonden door den Heer C. A. BACKER bij Culemborg en door den Heer BORST PAUWELS in de nabijheid van Leiden.

PETASITES ALBUS Gaertn.

Pétasite blanc.

Fleurit: Mars—Mai 24.

1649

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XIX. Ord. II. Syngenesia Polygamia superflua.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Composées.

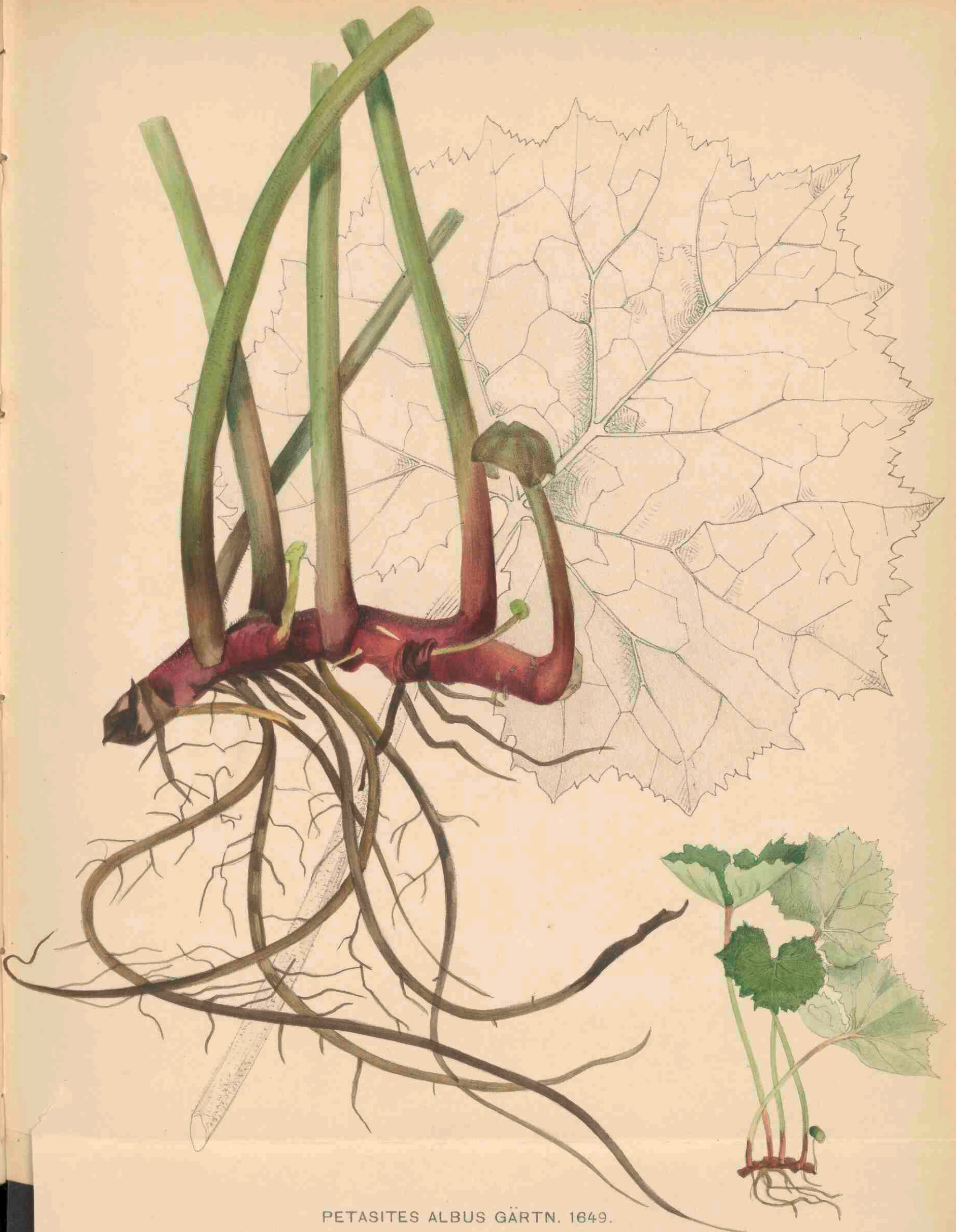
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 199, Vol. III.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: feuilles à limbe orbiculaire cordé, anguleux, mucroné-denté, en dessous tomenteux-lanugineux; thyse ovale ou fastigieux à fleurs femelles filiformes, stigmates des fleurs hermaphrodites allongés, linéaires-lancéolés, acuminés. Fleurs blanches jaunâtres.

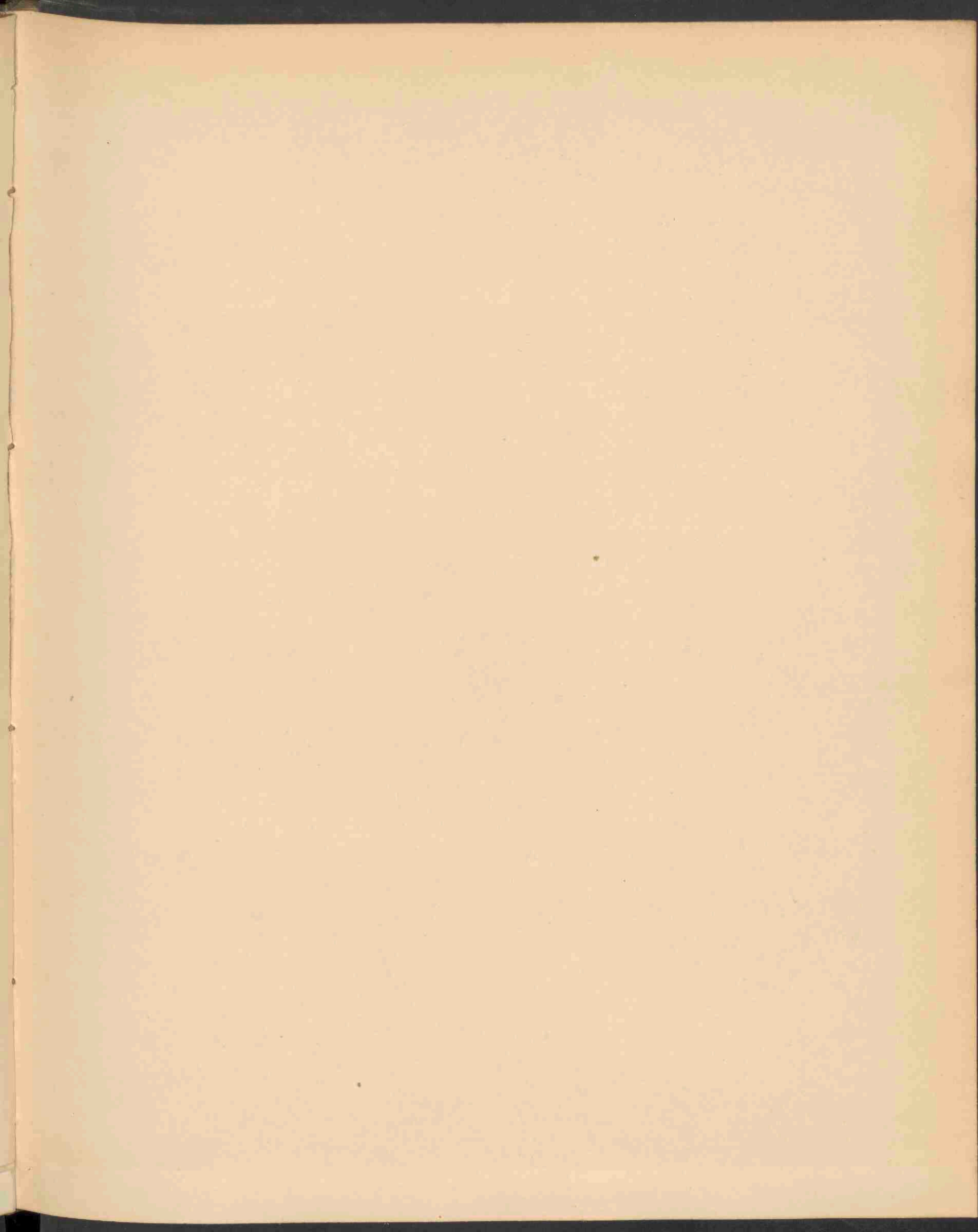
EXPLICATION DE LA PLANCHE: Pl. 1648. *a. b.* Fleurs hermaphrodites. *c.* Fleur femelle. *g.* Fleur hermaphrodite avec écaille, la couronne écartée. *d.* Calathide simple. *f.* Groupe de fleurs. *e.* Foliole du péricline.

HABITAT: Originaire des bords des rivières et des lieux humides dans les forêts aux montagnes. Cependant, la plante étant cultivée dans les jardins et les biens de campagne, sa dispersion de ces endroits est bien facile.

PAYS-BAS: La plante figurée dans nos planches nous a été offerte par la bienveillance de Mr. H. J. KOK ANKERSMIT, qui l'a trouvée près d'Amersfoort dans un endroit nommé „'t Hoogje" en 1899. Plus tard elle a été retrouvée par Mr. C. A. BACKER aux environs de Culemborg et par Mr. BORST PAUWELS dans un jardin non loin de Leyde.

PETASITES ALBUS GÄRTN. 1649.

BOLETUS FUSIPES RAB. 1650.

BOLETUS FUSIPES Rabenh.

Spoel-stelige Pijpzwam.

1650

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamia Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. O. Hymenomyces. Trib. Polyporei.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel XII, N°. 936.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Pileo pulvinate eburneo, tandem citrino, glutine pallescente oblinito; stipite deorsum attenuato elongato firmo albo fusco-maculato; tubulis decurrentibus inaequaliter guttatis. *Rabenh. exc. N°. 712 Gyrodon fusipes Heufl. Saccardo Syll. VII. 500.*

Hoed kussenvormig, ivoorwit, later lichtgeel, met een verbleekende kleverigheid bekleed; steel naar beneden versmald, verlengd, eerst wit, dan bruinachtig gevlekt; buisjes aflopend, ongelijk, met vlekjes geteekend. *Rabenh. exc. 712. Gyrodon fusipes Heufl. Saccardo Syll. VI. 500.*

Deze soort komt zeer nabij *Boletus Oudemansii*. Deel XII. N°. 936, doch verschilt door haar spoelvormigen steel.

GROEIPLAATS: Vermeld voor Zuid-Europa. Door mij gevonden bij Bussum onder dennen, in 1898.

v. E.

BOLETUS FUSIPES Rabenh.

Bolet à pied fusiforme.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamie Champignons.

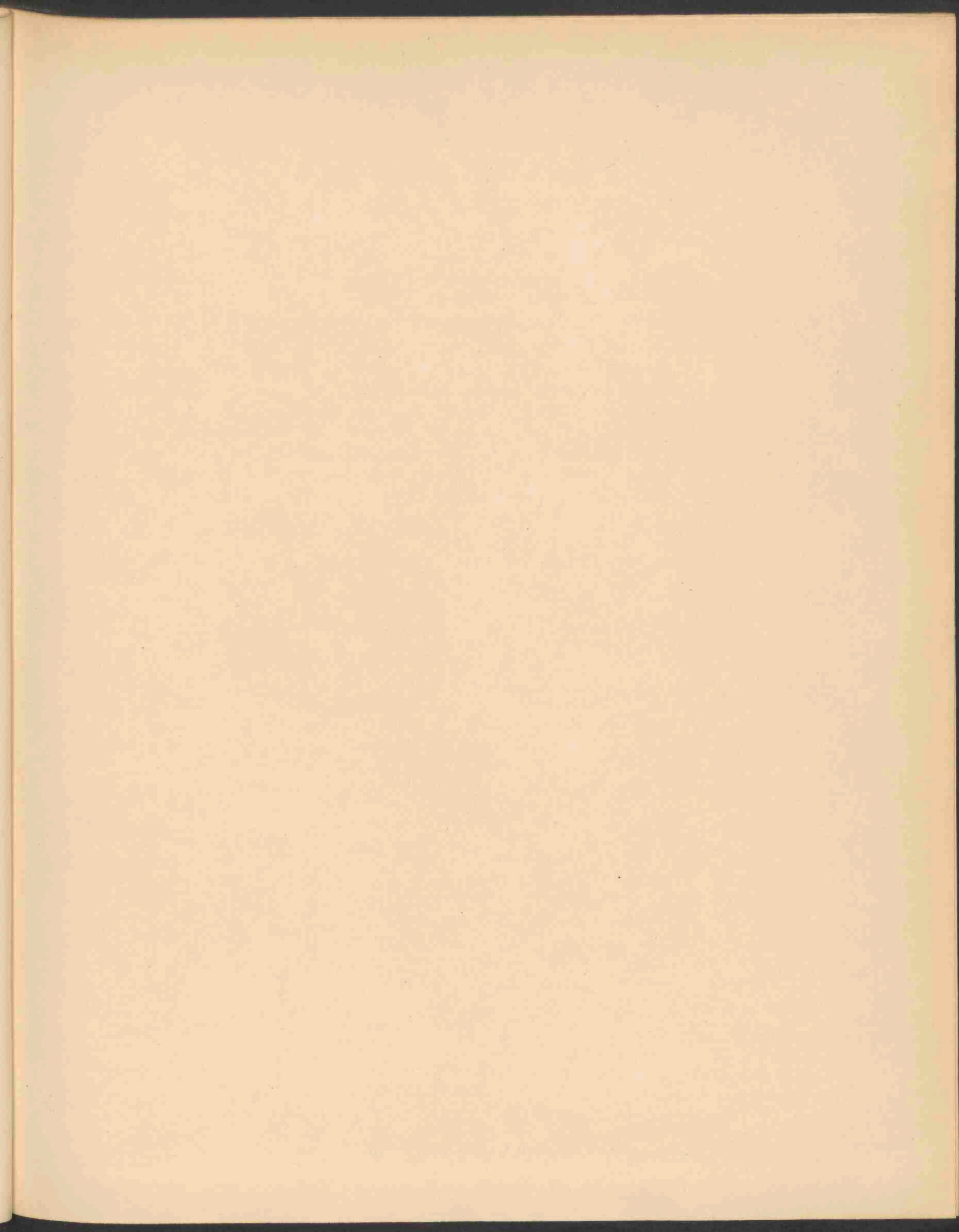
SYSTÈME NATUREL: Cellulaires, Mycetes. O. Hyménomycètes. Trib. Polyporées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 936, Vol. XII.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Chapeau en coussin blanc d'ivoire, plus tard jaune clair, couvert d'une couche visqueuse; stipe aminci en bas, allongé, ferme, blanc, plus ou moins maculé de brun; tubes décourants, irrégulièrement maculés. *Rabenh. exc. N°. 712. Gyrodon fusipes Heufl. Saccardo Syll. VI. 500.*

Ce Champignon ressemble au *Boletus Oudemansii* figuré dans notre Flore. Vol. XII. N°. 936, mais s'en distingue par la forme du stipe.

HABITAT: Cité pour l'Europe méridionale. Je l'ai trouvé près de Bussum (Holland sept.) en 1898.

CRUPINA VULGARIS CASS. 1851.

Dec 1900 N. 5 a

CRUPINA VULGARIS L.

Gewoon Kruipzaad.

Hoogduitsch: Gewöhnlicher Kriechsamem.

Engelsch: Common Kreeepingweed.

Bloeit: Juli—Aug. ☉.

1651

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XIX. Syngenesia. O. Polygamia frustranea.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Compositae.

GESLACHTSKENMERKEN: Involucrum imbricatum. Flores marginales neutri, disci hermaphroditi. Achenium teres, umbilico terminale. Pappus pluriserialis radiis setiformibus vel linearibus, serie penultima longiori, intima brevior connivente. Receptaculum setoso-paleaceum.

Omwindselblaadjes dakpanswijze dekkend. Randbloemen ongeslachtelijk, schijfbloemen tweeslachtig. Nootje glad, navel eindstandig. Vruchtpluis meerrijig met borstelvormige of lijnvormige stralen, de voorlaatste rij het langst, de binnenste kort samenneigend. Bloembodem met borstelvormige schubben.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Involuceri foliolis lanceolatis, acuminatis; foliis pinnatis scabris, pinnis linearibus, acutis mucronato-serrulatis.

Omwindselblaadjes lancetvormig, toegespitst; bladen vinvormig, ruw met lijnvormige spitse scherp-gezaagde slippen.

VERKLARING DER AFBEELDINGEN: *a.* Rand- en schijfbloemen afzonderlijk. *b.* Omwindselblaadje. *c.* Buitenste vruchtpluisharen. *d.* Rijpe vrucht met vruchtpluis.

GROEIPLAATS: De plant wordt gevonden in Portugal, Midden-Spanje, Midden- en Zuid-Frankrijk, Zwitserland, Italië, Istrië, de Donaustreken, Zuid-Rusland en Songarië.

NEDERLAND: Zij werd gevonden aan den spoordijk bij Haarlem door den Héer P. H. BUISMA, in Juli 1899, terwijl Dr. M. GRESHOFF ons een aldaar gevonden plant ter afbeelding toezond.

CRUPINA VULGARIS L.

Crupine ordinaire.

Fleurit: Juillet—Août. ☉.

SYSTEME DE LINNÉ: Cl. XIV. O. III. Syngenesia Polygamia frustranea.

SYSTEME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Composées.

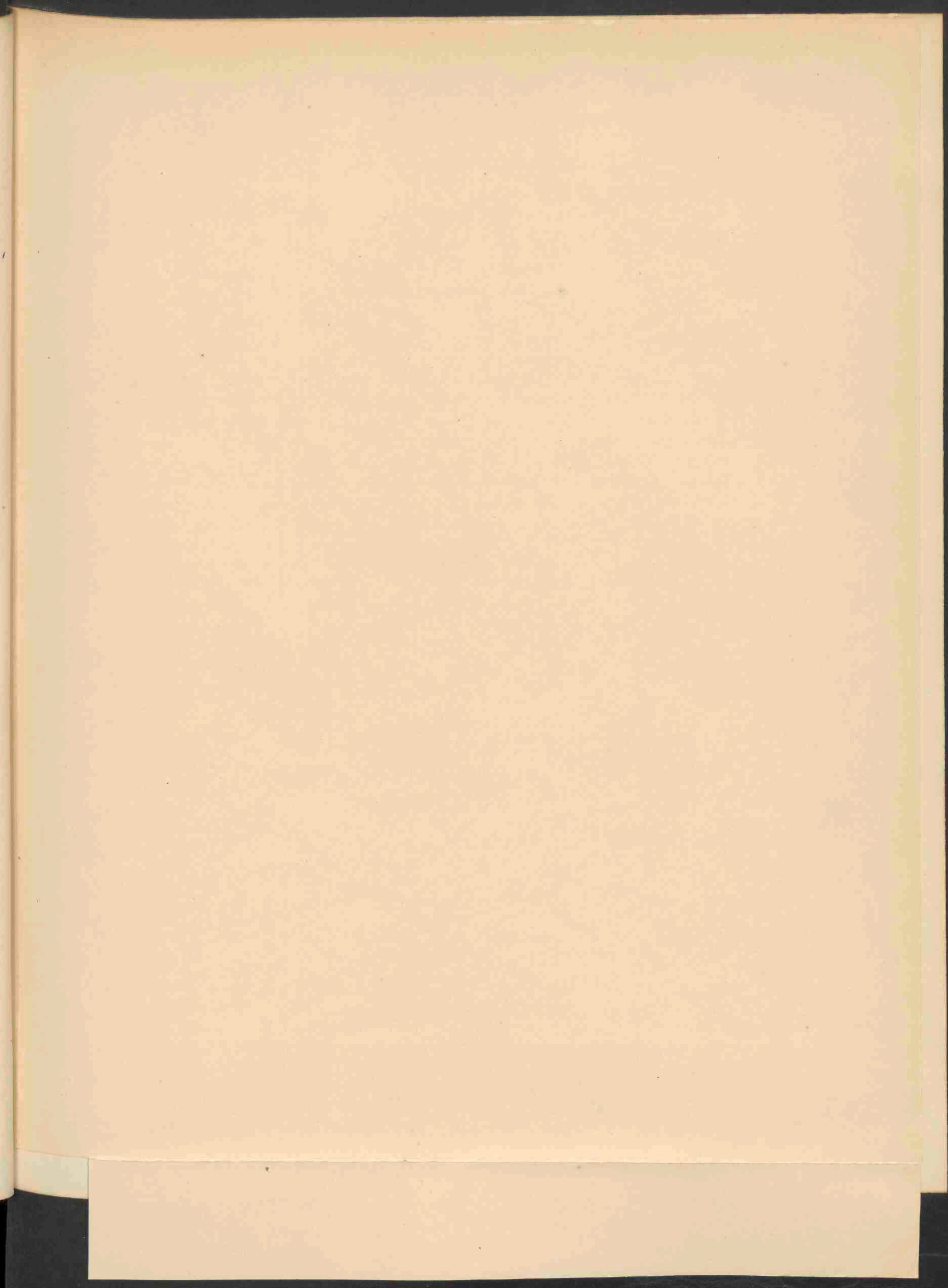
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Ecailles imbriquées. Fleurs marginales stériles, les autres hermaphrodites. Akènes dépourvus de côtes, hile basilaire. Aigrette double et persistante aux fleurs du centre; l'extérieure formée de poils fauves et denticulés, très-inégaux, imbriqués et non soudés à la base; l'intérieure formée de 10 petites écailles lancéolées, tres-courtes. Réceptacle muni de poillettes linéaires sétacées.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Ecailles très-inégales, aiguës et brièvement mucronées; feuilles pennatifides à segments écartés, étroits, linéaires, plus ou moins dentés, hérissées.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleurs marginales et une fleur hermaphrodite. *b.* Ecaille. *c.* Aigrette extérieure. *d.* Akène mûr avec l'aigrette.

HABITAT: Lieux stériles des pays méridionaux de l'Europe; Portugal, l'Espagne, la France centrale et méridionale, la Suisse, l'Italie, l'Istrie, les contrées du Danube, la Russie méridionale et la Songarie.

PAYS-BAS: La plante a été trouvée le long du chemin de fer près de Harlem par Mr. P. H. BUISMA, tandis que le Dr. GRESHOFF eut la bienveillance de nous offrir une de ces plantes pour la Flore, le 27 Juillet 1899.

DIGITALIS LUTEA L. 1652.

DIGITALIS LUTEA L.

Geel Vingerhoedskruid.

Hoogduitsch: Gelber Fingerhut.

Engelsch: Yellow Foxglove.

Bloeit: Juni—Juli. 2.

1652

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XIV. O. II. Didynamia Angiospermia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Scrophularineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel XI. Pl. 868.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Foliis oblongo-lanceolatis, serratis, glabris vel basi subciliatis, inferioribus in petiolum attenuatis, superioribus basi ovata, sessilibus; caule pedunculisque glabris vel subglandulosis, laciniis calycis lanceolatis uninerviis, acutis, margine glanduloso-pubescentibus; corolla tubulosa extus subglandulosa, labio superiore acute emarginato lobulis acutis, laciniis labii inferioris ovatis, lateralibus acutis, intermedia acutiuscula vel obtusa, corolla multo brevior.

Bladen langwerpig-lancetvormig, getand, glad of aan den voet iets gewimperd; de onderste tot een steel versmald, de bovenste met hartvormigen voet, zittend, stengel en bloemstelen glad of iets beklierd; kelkslippen lancetvormig, 1-nervig, spits, met harig beklierden rand; kroon buisvormig, van buiten een weinig klierig; bovenlip spits, uitgerand met spitse lobben, slippen van de onderlip eivormig, de zijdelingsche scherp, de middelste aangespitst of stomp, veel korter dan de bloembuis.

Alle door mij onderzochte gedroogde exemplaren uit 's Rijks Herbarium hadden klierige kelken en bloemstelen, terwijl deze deelen bij de meeste auteurs als glad worden beschreven en hierin een belangrijk kenmerk wordt gevonden ter onderscheiding van deze soort met andere.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Bloem van ter zijde. *b.* Geopende bloemkroon. *c.* Kelk met vruchtbeginsel. *d.* Vruchtbeginsel.

GROEIPLAATS: Op beschaduwde heuvels en rotsen in Siberië, Zwitserland, Frankrijk en Midden-Duitschland, Zuid-Tirol en Italië, terwijl zij van uit den Elzas door den Rijn-Pfalz tot Luxemburg en Luik waargenomen werd.

NEDERLAND: Zij werd in Juli 1899 bij Dieren door den Heer H. HEUKELS gevonden en ons welwillend ter afbeelding aangeboden.

DIGITALIS LUTEA L.

Digitale jaune.

Fleurit: Juin—Juillet. 24.

SYSTÈME DE LINNÉ: CJ. XIV. O. II. Didynamia Angiospermia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Scrophularinées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 868, Vol. XI.

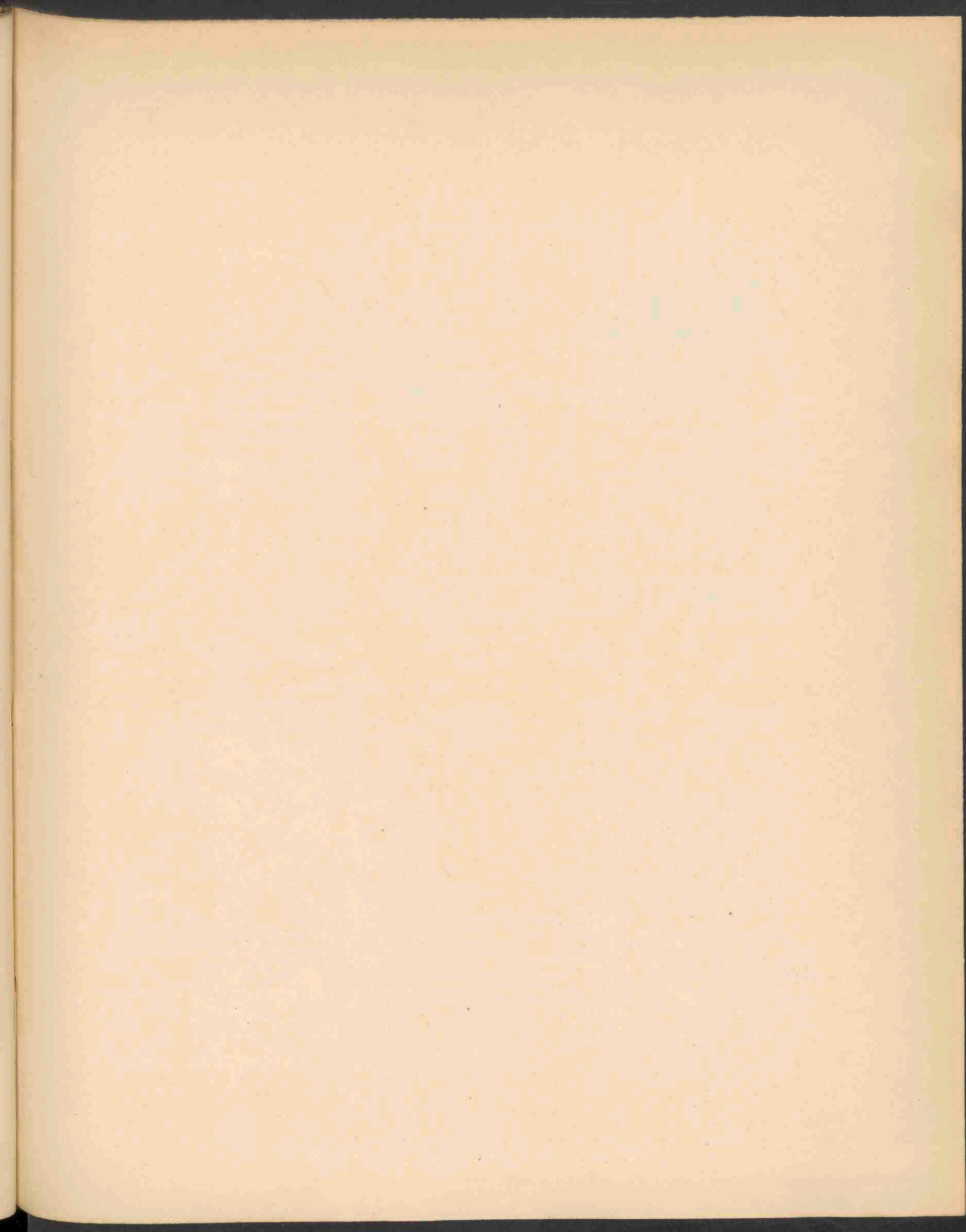
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Feuilles oblongues-lancéolées, serrées, glabres ou ciliées à la base; les inférieures atténuées en pétiole, les autres ovales à la base, sessiles. Tiges et pédoncules glabres ou un peu glanduleux, calice à divisions lancéolées-linéaires, uninerviées aiguës, bordées de cils écartés et glanduleux. Corolle tubuleuse, subglanduleuse extérieurement, à lobe supérieur bifide à lobules aigus; les latéraux très-aigus, l'inférieur plus long, ovale, obtus.

Tous les exemplaires que j'ai vues dans l'Herbier de l'Etat avaient les calices et les pédoncules glanduleux, tandis que ces parties sont décrites par les auteurs comme glabres et cette particularité a fourni un caractère de grande valeur pour séparer cette espèce des autres.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur en profil. *b.* Corolle ouverte. *c.* Calice et capsule. *d.* Capsule.

HABITAT: Bois montagneux, coteaux pierreux en Sibérie, en Suisse, dans presque toute la France et l'Allemagne centrale, Tirol méridional et l'Italie, tandis qu'elle a été trouvée de l'Alsace par le Pfalz du Rhin jusqu'à Luxembourg et Liège.

PAYS-BAS: Elle a été recueillie près de Dieren en Juillet 1899 par Mr. HEUKELS, qui l'a offerte pour notre Flore.

POTAMOGETON RUFESCENS SCHRAD. 1653.

POTAMOGETON RUFESCENS Schrad.

Rosbladig Fonteinkruid.

Hoogdwitsch: Rötliches Sam- oder Laichkraut.

Engelsch: Redleaved Pondweed.

Bloeit: Juli—Aug. 2.

1653.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl IV. O. IV. Tetrandria Tetragynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Monocotyledoneae. O. Potameae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. II, N°. 152.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Foliis submersis sessilibus membranaceis, pellucidis, lanceolatis, basi apiceque attenuatis, obtusiusculis, margine laevibus, natantibus coriaceis obovatis obtusis in petiolum folio breviora attenuatis, pedunculis aequantibus, fructibus recentibus lenticulari-compressis, margine acuto instructis; caule simplici.

Ondergedoken bladen zittend, vliezig, doorschijnend, lancetvormig, naar boven en onder versmald, stomp, met gladden rand, de drijvende lederachtig, omgekeerd-eivormig, stomp, in den steel versmald, die korter is dan de bladschijf, bloemstelen niet verdikt; jonge vruchten lensvormig samengedrukt met scherpen rand; stengel onvertakt.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Pas geopende bloem. *b.* Uitgebloeide bloem. *c.* Vruchtje.

GROEIPLAATS: In slooten, beeken, stroomen en grachten, vooral in helder water, doch ook in vennen, in Noord- en Midden Europa, oostelijk tot de Don, in Spanje, Bulgarije, Dahurie, Afghanistan, Tibet en Noord Amerika.

NEDERLAND: In ons land vrij talrijk, hoofdzakelijk op de diluviale gronden. Over hare verspreiding en de synonymie zie Kruidk. Archief VI. p. 664. De afgebeelde plant werd ons welwillend aangeboden door den Heer W. W. SCHIPPER, die haar verzamelde in een ondiep gedeelte van de Buiten Aa bij Vlagtwedde, in Augustus 1899.

POTAMOGETON RUFESCENS Schrad.

Potamot rougeâtre.

Fleurit: Juillet—Août. 21.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. IV. O. IV. Tétrandria Tétragynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Monocotylédonées. O. Potamées.

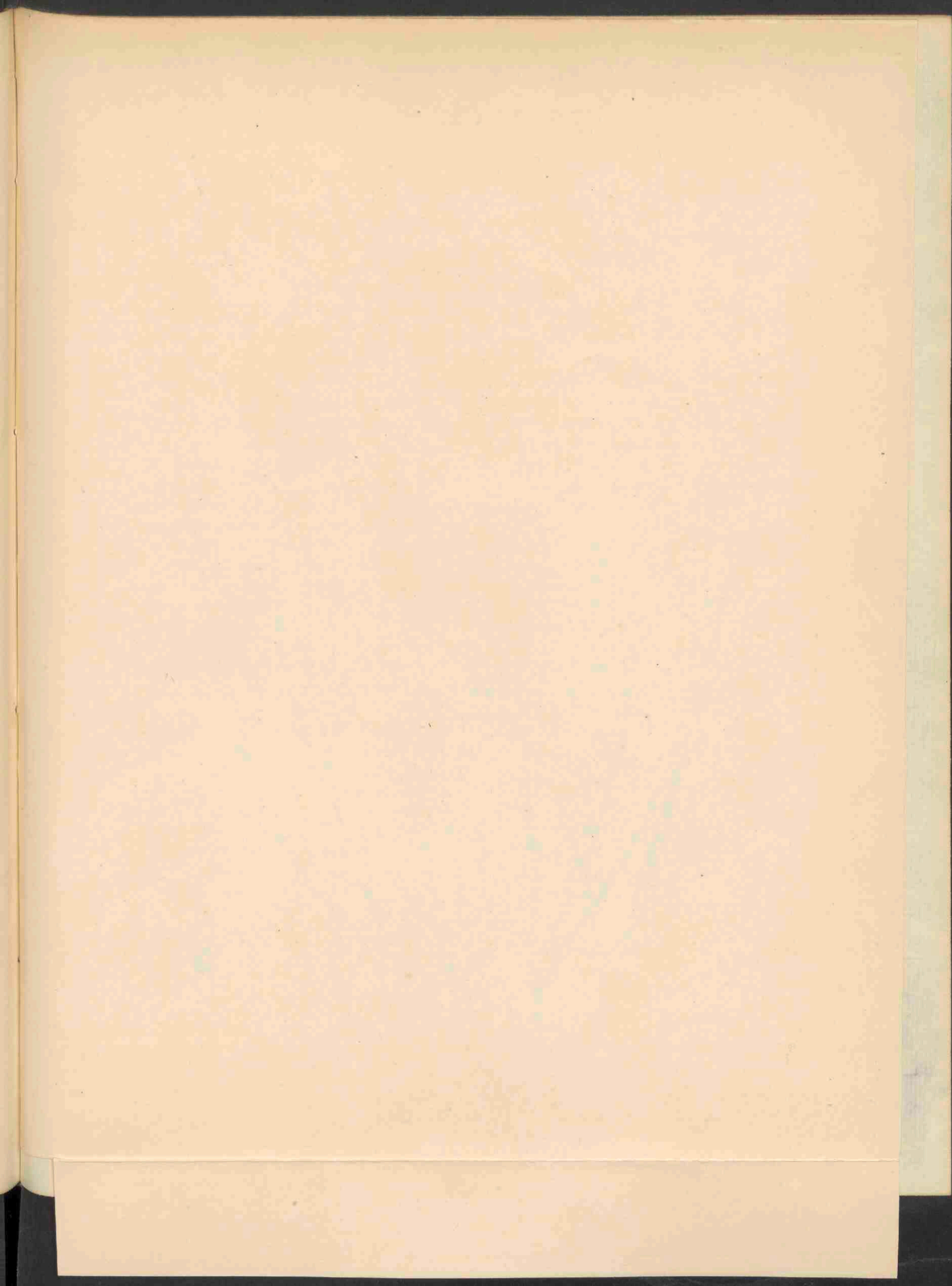
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 152, Vol. II.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Feuilles submergées, sessiles, membraneuses, pellucides, lancéolées-allongées, atténuées aux deux extrémités, obtuses, lisses aux bords, les supérieures flottantes, coriacées, allongées-obovales ou obovales, insensiblement atténuées en pétiole plus court que le limbe; pédoncules non renflés; carpelles comprimés-lenticulaires, munis au bord d'une carène aigue; tiges simples.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur épanouie. *b.* Fleur flétrie. *c.* Carpelle.

HABITAT: Eaux stagnantes, ruisseaux, mares, surtout dans l'eau claire, mais aussi dans les tourbières; en Europe centrale et méridionale, vers l'est jusqu'à la Don, en Espagne, dans la Bulgarie, la Dahurie, l'Afghanistan, le Tibet et dans l'Amérique du Nord.

PAYS-BAS: Dans notre pays assez commun, surtout aux terres diluviales. Sur la dispersion et la synonymie voyez *Kruidk. Archief VI*, p. 664. La plante dessinée nous a été offerte par la bienveillance de Mr. W. W. SCHIPPER, qui l'a trouvée dans une partie peu profonde de la „Buiten Aa” près du village Vlagtwedde, province de Groningue, en Août 1899.

CAREX EXTENSA. GOOD. 1854.

CAREX EXTENSA GOOD.

Gestreckte Zegge.

Hoogduitsch: Ausgedehnte Segge.

Engelsch: Long-bracted Carex.

Bloeit: Juni—Aug. 2.

1652.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXI. O. III. Monoecia Triandria.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Monocotyledoneae. O. Cyperaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. V. N°. 365.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Spica mascula solitaria, femineis 2—4 oblongo-ovalibus subrotundisve densifloris; superioribus sessilibus subcongestis, infima remotiuscula incluse pedunculata, bracteis longissimis culmo longioribus denique recurvato-patentissimis, infima breviter vaginante, stigmatibus 3, fructibus ovatis utrinque convexis nervosis glabris in rostrum breve bidentatum, margine glabrum acuminatis; glumis obtusis mucronulatis, culmo laevissimo, foliis anguste linearibus canaliculatis, radice caespitosa.

Mannelijk aartje alleenstaand, vrouwelijke 2—4, langwerpig eivormig of bijna rond, dichtbloemig, de bovenste zittend, dicht bijeenstaand, het onderste verwijderd met ingesloten steel. Schutbladen zeer lang, langer dan de halm, eindelijk teruggebogen-uitstaand, het onderste kort scheedevormend. Stempels 3. Vruchtjes eivormig, aan beide zijden bol, generfd, glad, in een korten, tweetandigen gladden snavel verlengd; urtjes stomp, gepunt. Halm zeer glad; bladen smal lijnvormig, gevoerd. Wortel zodevormend.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Urtje. *b.* Halm. *c.* Dwarsdoorsnede blad.

GROEIPLAATS: Op vochtige plaatsen naar den zee kant, vrij algemeen langs de kusten van Europa, zich uitstrekkend tot de Baltische zee, gematigd Azië en Noord- en Zuid-Amerika.

NEDERLAND: De plant, welke reeds bekend was voor de eilanden Borkum, Juist, Norderney, Langeoog en van Oost-Friesland tot Holstein, Sleeswijk, Mecklenburg en voor-Pommeren, werd reeds vroeger door VAN DER SANDE LACOSTE voor Texel opgegeven, (Arch. I. V* p. 227 en 228), welke plant aan het Vereenigingsherbarium werd geschonken, doch daarin niet is teruggevonden geworden. Zij werd uitvoerig besproken in Arch. I. V* p. 244. De Heer W. W. SCHIPPER vond haar in 1898 op het eiland Rottum, van waar hij ons in het volgend jaar een exemplaar ter afbeelding in deze Flora aanbod.

CAREX EXTENSA GOOD.

Carex à bractées allongées.

Fleurit: Juin—Août. 2.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXI. O. III. Monoecia Triandria.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Monocotylédonées. O. Cyperacées.

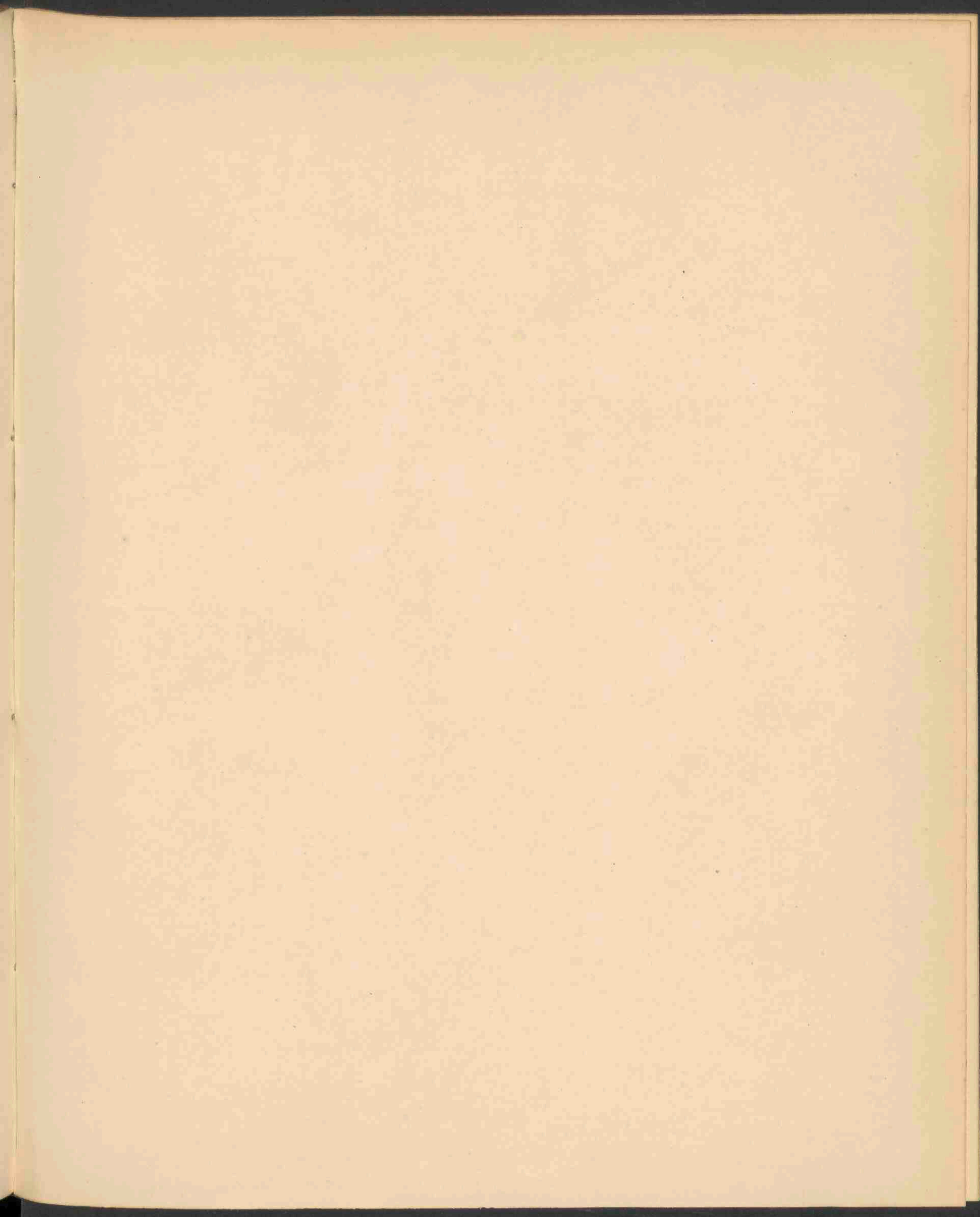
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 365. Vol. V.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Epi mâle solitaire, 2—4 épis femelles ovoïdes ou oblongs, denses les supérieurs subsessiles, l'inférieur plus ou moins écarté, pédonculé, bractées dépassantes de beaucoup le sommet de la tige, enfin recourbées, l'inférieure engainante. Trois stigmates. Akènes ovoïdes trigones, atténués à la base, arrondis au sommet, nerviés, glabres, atténués en bec court, dressé, brièvement bidenté. Utricules glabres, obtuses. Tige très-lisse. Feuilles presque sétacées, enroulées aux bords. Plante gazonnante.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Utricule. *b.* Tige. *c.* Section transversale de la feuille.

HABITAT: Sables maritimes, assez commune le long des côtes de l'Europe jusqu'à la mer Baltique, l'Asie tempérée et l'Amérique du Nord et du Sud.

PAYS-BAS: La plante, déjà notée pour les îles de Borkum, Juist, Norderney, Langeoog et pour la Frise orientale jusqu'à Holstein, Sleswich, Mecklenbourg et la Poméranie, a été signalée déjà pour l'île de Texel par Mr. VAN DER SANDE LACOSTE (Arch. I. V* p. 227 et 228); cependant l'exemplaire autrefois déposé dans l'Herbier de la Société botanique Néerlandaise n'y a pas été retrouvé. On trouve une description détaillée de notre plante dans l'Archief I. V* p. 244. Mr. W. W. SCHIPPER l'a trouvée en 1898 dans l'île de Rottum et nous a offert l'année suivante un exemplaire de cette localité pour la Flore.

AGARICUS CHRYSOROPHUS. BKL. & BR. 1655.

AGARICUS CHRYSOROPHUS Berk. et Br.
Goudsteel-Paddestoel.

1655

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV O. V. Cryptogamia Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. O. Hymenomycetes. Fr. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Deel X, N°. 799. Ondergesl. Collybia.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Pileo carnosio tenui convexo-plano obtuso glabro, stipite fere basi truncato, lamellis adnexis distantibus lutescentibus. Hoed vleezig, dun bol-vlak, stomp; steel opgevuld, van onder afgeknot; plaatjes aangehecht, wijdstaand, lichtgeel. De hoed is lichtoranje.

Deze soort is klaarblijkelijk zeer na verwant met *A. (Collybia) velutipes*, Deel X, N°. 799, licht oranje met onbekteeden steel.

Zij is het eerst beschreven in *Journ. Linnean Society*, Deel XI, p. 521, in eene lijst van Fungi van Ceylon, door BERKELEY en BROOME verzameld 1868 en uitgegeven in 1870 als gevonden op dood hout bij Paradenya. In onze Flora is zij nog niet vermeld. Ik vond haar hier te Haarlem in een tuin op een dooden boomstam, zeer talrijk, in December 1899.

v. E.

AGARICUS CHRYSOROPHUS Berk. et Br.
Champignon à tige dorée.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. O. V. Cryptogamia Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. O. Hyménomycètes. Tr. Agaricinées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 799, Vol. X. Sousgenre Collybia.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Chapeau charnu, mince, convexe plan, obtus, glabre; stipe rempli, tronqué à la base, lamelles adnées, distantes, jaune clair. Le chapeau est d'un orange clair.

Cette espèce se rapproche beaucoup de l'*A. velutipes*. F. B. X, 799, mais s'en distingue par le pied nu et non velouté.

Elle a été décrite dans le *Journal of the Linnean Society*, Vol. XI, p. 521, dans une liste des Champignons de Ceylon publiée par BERKELEY et BROOME en 1870, trouvés à Peradenya. Je l'ai trouvé dans les Pays-Bas en Déc. 1899, dans un jardin de Harlem, sur un arbre mort. C'est de là que provient l'exemplaire figuré.

v. E.

CRITHMUM MARITIMUM L. 1656.

Jan 1901 N. 2

CRITHMUM MARITIMUM L.

Zeevenkel.

Hoogduitsch: Meeres Fenchel.

Engelsch: Samphire.

Bloeit: Juli—Aug. h.

1656.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. O. II. Pentandria Digynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae Ord. Umbelliferae.

GESLACHTSKENMERKEN: Calycis margo obsoletus. Petala subrotunda, integra involuta, lacinula obovata. Fructus sectione transversali subteres. Mericarpia jugis 5, elevatis, argutis, subalatis; lateralibus paulo latioribus marginantibus. Albumen semi-teres, liberum, vittis copiosis undique tectum.

Kelkzoom onduidelijk. Bloembladen bijna rond, gaaf, ingebogen met omgekeerd eivormige slipjes. Vrucht op dwarsdoorsnede bijna rond. Splitvruchtje met 5 verheven, bijna vleugelvormige, scherpe ribben; de zijdelingsche een weinig breder, een vruchtrand vormend. Kiemwit, bijna rond, vrij, van alle zijden door talrijke oliestriemen omgeven.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Suffrutescens, caulibus teretiusculis ascendentibus ramosis, foliis carnosus in laciniis lineari-lanceolatas acutas basi angustiores bipennatisectis, umbellis multiradiatis, involucri et involucelli phyllis brevibus lanceolatis reflexis.

Halfstruik; Stengels glad, opstijgend, vertakt; bladen vleezig, dubbel vinvormig ingesneden met lijn-lancetvormige, puntige, aan den voet versmalde slippen; schermen veelstralig; blaadjes van het algemeen en de bijzondere omwindsels kort, lancetvormig, teruggeslagen.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* geopende bloem; *b.* uitgebloeide bloem van boven gezien; *c.* vrucht; *d.* vrucht van boven gezien; *e.* afzonderlijk schermpje.

GOEIPLAATS: Kanarische eilanden, Madera, Engeland, de geheele Middellandsche Zeekust en Noord-Afrika.

NEDERLAND: Zij werd gevonden tusschen keien der zeevering onder Huisduinen, door den Heer L. DE BRUIJN, in Sept. 1899. Door deze vondst is de indigeniteit bevestigd eener plant, die langen tijd tot de twijfelachtige soorten onzer Flora behoorde. De eerste en eenigste opgave is te vinden bij DE GORTER, die haar opgeeft voor Zeeland. Hiervan is echter geen bewijsmateriaal voorhanden, terwijl de plant sinds dien tijd niet is weergevonden. De mogelijkheid bestaat echter, dat zij door DE GORTER gevonden is, evenals talloze opgaven van hem in latere tijden zijn bevestigd.

Wij ontvingen een exemplaar ter afbeelding door bemiddeling van den Heer H. HEUKELS.

CRITHMUM MARITIMUM L.

Fenouil de Mer.

Fleurit: Juillet—Août. h.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. V. Ord. II. Pentandria Digynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées Ord. Ombellifères.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES; Calice à limbe oblitéré. Pétales suborbiculaires, entiers, roulés en dedans, avec un lobule obové. Fruit à section transversale suborbiculaire. Mericarpes à cinq côtes saillantes, carénées, tranchantes, les latérales un peu plus larges. Semence libre, demi-cylindrique, couverte de tous côtés de nombreuses bandelettes.

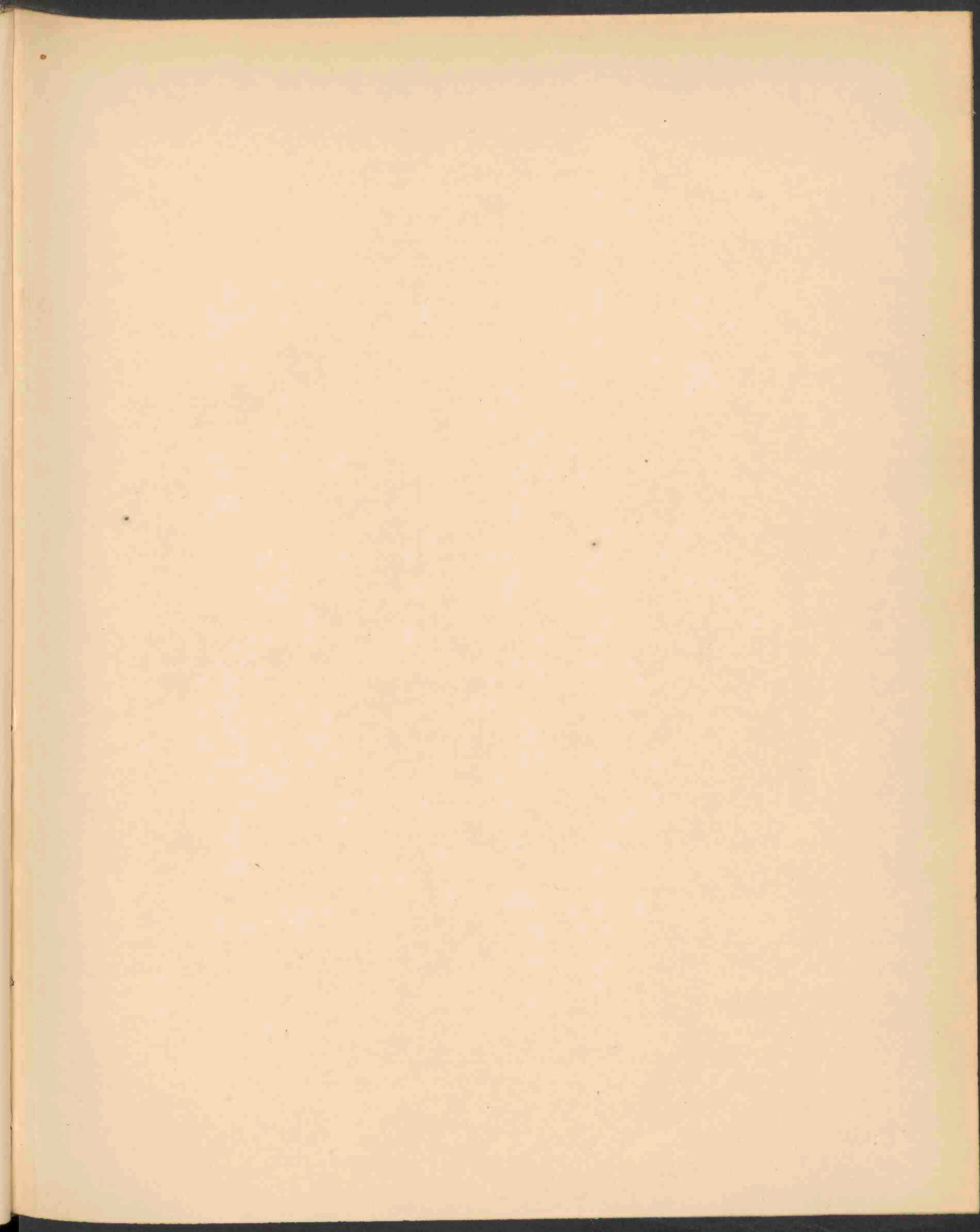
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Suffrutex, à tiges ascendantes glabres, rameuses; feuilles charnues, bi-tripennatiséquées, à segments linéaires lancéolés, aigus, atténués à la base. Ombelle à rayons nombreux; involucre et involucelle à folioles lancéolées, réfléchies.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur ouverte; *b.* Fleur épanouie vue en face; *c.* Fruit; *d.* Fruit vu en face; *e.* Ombelle séparée.

HABITAT: Aux îles Canaries, à Madère, en Angleterre, dans tous les pays de la Méditerranée et l'Afrique boréale.

PAYS-BAS: Elle à été trouvée entre les cailloux des travaux défensifs marins près du village de Huisduinen, par Mr. L. DE BRUIJN, en Sept. 1899.

Par cette trouvaille l'indigénité de cette plante a été confirmée, qui restait longtemps une espèce douteuse de notre flore. La première et seule notice sur cette plante se trouve chez DE GORTER, qui la mentionne pour la Zélande. Cependant il n'existait aucune pièce justificative, tandis que la plante n'a pas été retrouvée. La possibilité reste qu'elle à été trouvée par Mr. DE GORTER, aussi que plusieurs données de celui-ci sont confirmées dans notre temps. Nous avons reçu un exemplaire pour la Flore Batave par l'intermédiaire de Mr. H. HEUKELS.

BIFORA RADIANS M. B. 1657.

BIFORA RADIANS M. B.

Stralend Holzaad.

Hoogduitsch: Strahlender Hohlsame.

Engelsch: Radiant Hollowseed.

Bloeit: Juni—Juli. ☉.

1657

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. Ord. II. Pentandria Digynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Umbelliferae.

GESLACHTSKENMERKEN: Calycis margo obsolete. Petala obovata, emarginata cum lacinula inflexa, exteriora subaequalia aut radiantia et bifida. Fructus didymus. Mericarpia subgloboso-ventricosa, granulato-rugosa, striis 5 impressis obsolete notata; lateralibus 2 semicircularibus ante marginem accessorium positis. Vittae nullae. Commissura biforata. Albumen saccato-concavum.

Kelkzoom onduidelijk. Bloembladen omgekeerd eivormig, uitgerand met ingebogen topslip, de buitenste even groot of straalvormend en tweespletig. Vrucht dubbel bolvormig. Splitvruchtje bijna bolvormig, opgezwollen, korrelig-putdalig, met 5 onduidelijke ingedrukte strepen, de beide zijdelingsche halfcirkelvormig voor den naastbijzijnden rand gelegen. Oliestriemen ontbreken. Voeg van twee openingen voorzien. Kiemwit uitgezakt-hol.

SOORTELIJKE KENMERKEN: glabra, caulibus angulato-sulcatis, ramosis, foliis bipinnatisectis radicalibus petiolatis segmentis cuneatis in lacinias breves partitis; caulinis vaginâ brevi insidentibus laciniis lineari-setaceis, umbella 5—7 radiata, umbellulis plurifloris, floribus marginalibus sterilibus, valde radiantibus fructu parum ruguloso basi et apice retuso, stylis stylopodio 3—4-plo longioribus.

Onbehaard, stengels hoekig-gevoerd, vertakt, bladen tweeparig vinvormig ingesneden, de wortelbladen gesteeld met wigvormige segmenten in korte slippen verdeeld, de stengelbladen met een korte scheede zittend met lijnvormige slippen; schermen 5—7 stralig, schermpjes veelbloemig, randbloemen ongeslachtelijk, zeer sterk straalvormend, vrucht weinig rimpelig, aan den voet en den top omgebogen, terwijl de stijlen het stijlkussen 3—4 maal in lengte overtreffen.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Afzonderlijk bloempje; *b.* Vruchtje; *c.* Overlangsche doorsnede van het vruchtje; *d.* Dwarsdoorsnede vruchtje.

GROEIPLAATS: Langs wegen en op akkers in Frankrijk, Zuid-Duitschland, Noord-Italië, Dalmatië en de Donaulanden.

NEDERLAND: De afgebeelde plant werd bij ons te lande reeds gevonden door den Heer Dr. L. POSTHUMUS, in een moestuin bij Dordrecht, door den Heer F. J. STRUIJKENKAMP in de voormalige buitenplaats Groenhoven bij Leiden, bij de stoommeelfabriek te Deventer door den Heer H. J. KOK ANKERSMIT, terwijl de afgebeelde plant stamt van het kanaal uit den IJsel, dat naar de zooveen gemelde meelfabriek voert, door den Heer E. J. H. SCHOLTEN, voor de toezending van welke wij den Heer H. HEUKELS dankzeggen.

BIFORA RADIANS BIEB.

Bifore rayonnante.

Fleurit: Juin—Juillet. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. V. Ord. II. Pentandria Digynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Ombellifères

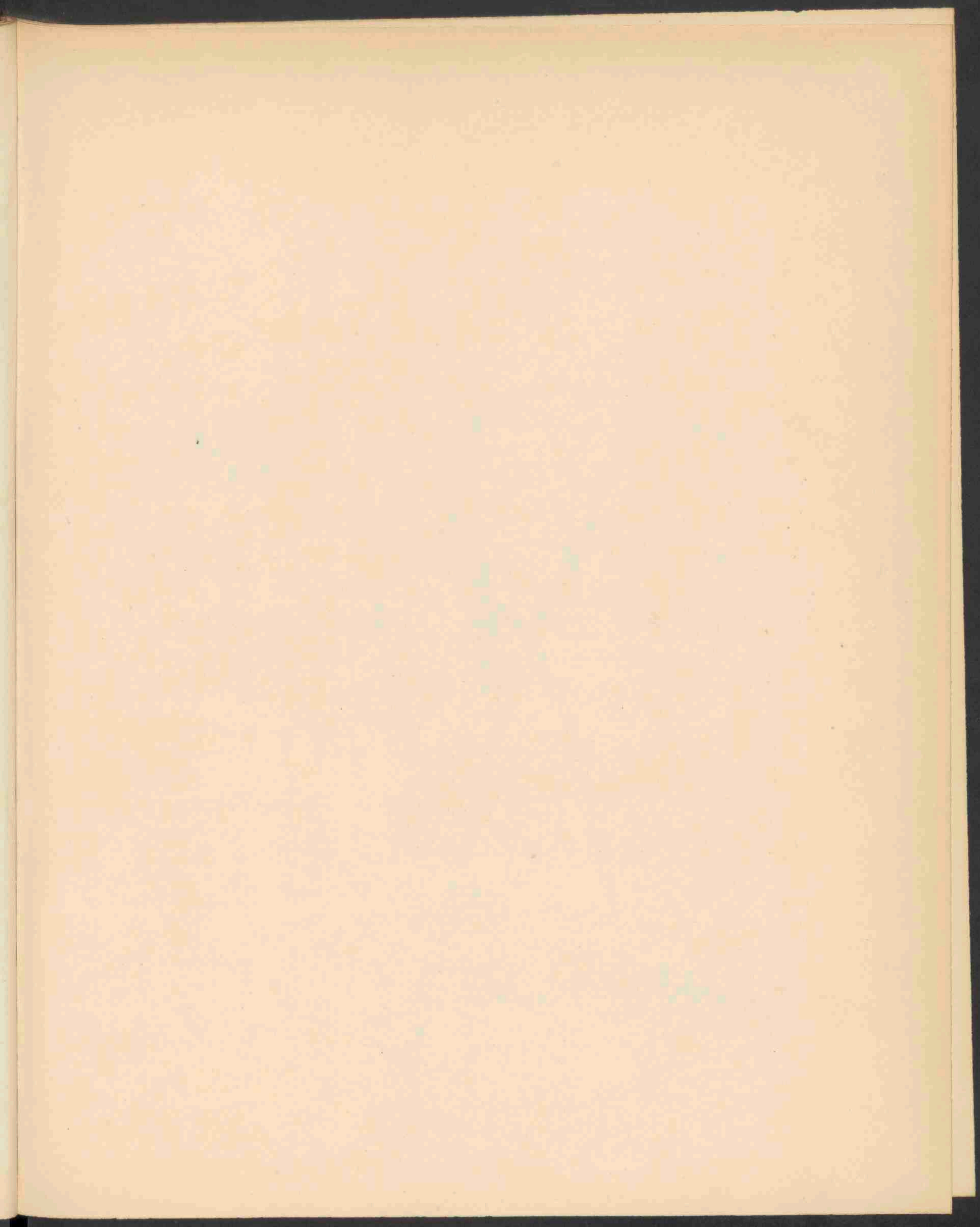
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Calice à limbe oblitéré. Pétales obovés, émarginés avec un lobule fléchi en-dedans, les fleurs de la circonférence à pétales presque égaux ou rayonnants et bifides. Fruit didyme. Méricarpes subglobuleux, rugueux-granulés, munis de 5 sillons peu visibles; les latéraux semi-circulaires sont extramarginaux; vallécules sans bandelettes; commissure percée de 2 orifices. Albumen profondément concave.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Ombelle à 5 rayons; fleurs du centre stériles, celles de la circonférence à pétales rayonnants et bifides; styles environ la moitié de la longueur du méricarpe; fruit très-obtus.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur séparée. *b.* Fruit. *c.* Coupe longitudinale du fruit. *d.* Coupe transversale du fruit.

HABITAT: La France, l'Allemagne méridionale, l'Italie septentrionale, la Dalmatie et les Pays du Danube.

PAYS-BAS: La plante a été déjà trouvée dans notre pays par Mr. le Dr. L. POSTHUMUS dans un jardin potager près de Dordrecht, par Mr. F. J. STRUYKENKAMP dans la ci-devant maison de campagne Groenhoven près de Leyde, près de la fabrique à blé aux environs de Deventer par Mr. H. J. KOK ANKERSMIT, tandis que la plante, représentée dans notre planche, vient le long du canal de la rivière IJsel qui mène à la fabrique mentionnée ci-dessus, trouvée par Mr. E. J. H. SCHOLTEN; de l'envoi de laquelle nous avons des obligations à Mr. H. HEUKELS.

RUDBECKIA HIRTA L. 1658.

RUDBECKIA HIRTA L.

Ruwharige Rudbeckia.

1652

Hoogduitsch: Rauhaarige Rudbeckie.

Engelsch: Black Eyed Susan, Yellow Daisy, Ox-eye daisy, Nigger-head, Golden Jerusalem.

Bloeit: Juli—September. 24.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XIX, Ord. III. Syngenesia Polygamia frustranea.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae, O. Compositae.

GESLACHTSKENMERKEN: Capitulum multiflorum heterogamum, floribus radii neutris ligulatis, disci hermaphroditis, 5-dentatis. Involucrum biseriale, squamis foliaceis patentibus. Receptaculum conicum, paleis acutis planis sive navicularibus onustum. Corollae disci tubo brevi, radii absque ullo genitalium vestigio. Styli rami cono brevissimo superati. Achaenium tetragonum obpyramidatum, areola laterali, disco epigyno magno, nunc subcalvum, nunc pappo brevissimo inaequaliter dentato coronatum.

Hoofdjes veelbloemig, straalbloemen ongeslachtelijk lintvormig, schijfbloemen tweeslachtig, 5-tandig. Omwindselblaadjes in twee kransen, met bladachtige afstaande schubben. Bloembodem kegelvormig, voorzien van spitse, vlakke of schuitvormige schubben. Schijfbloemen met korte buis, de straalbloemen zonder eenig spoor van fructificatieorganen. Takken van den stijl in een zeer korte kegelvormige verdikking eindigend. Nootje vierhoekig, omgekeerd pyramidevormig, met zijdelingsche kroon, groote epigynische schijf, nu eens bijna kaal, dan weer door een zeer kort ongelijk getand vruchtpluis gekroond.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Caule hirsutissimo parce ramoso oligocephalo, foliis late ovatis aut obovatis triple- aut quintuplinerviis serratis hirtis, involucri squamis foliaceis hirsutis radium subaequantibus, paleis receptaculi lanceolatis, pappo vix nullo. Ligulae flavae subtus pubescentes. Discus atro-purpureus.

Stengel zeer behaard, weinig vertakt en met weinig bloemhoofdjes; bladen breed eivormig of omgekeerd eivormig met 3 of 5 hoofdnerfen, gezaagd, stijfharig; omwindselblaadjes bladachtig, behaard, bijna even lang als de straalbloemen; strooschubben van den bloembodem lancetvormig, vruchtpluis bijna ontbrekend. Lintbloemen geel, van onder zachtharig. Schijf donker-purpur.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Straalbloem van voren; *b.* idem van achter; *c.* en *d.* buisbloemen; *e.* strooschubje.

GROEIPLAATS: Oorspronkelijk uit de Westelijke Prairiën van Noord-Amerika, van daar uit verspreid in de Oostelijke Staten en ook hier en daar in Europa. Tevens wordt zij als sierplant gekweekt.

NEDERLAND: Hier te lande gevonden door den Heer J. B. BERNINK, te Denekamp; de afgebeelde plant ontvingen wij door tusschenkomst van den Heer H. HEUKELS.

RUDBECKIA HIRTA L.

Rudbeckie hérissée.

Fleurit: Juillet—Sept. 24.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XIX. Ord. III. Syngenesia Polygamia frustranea.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Composées.

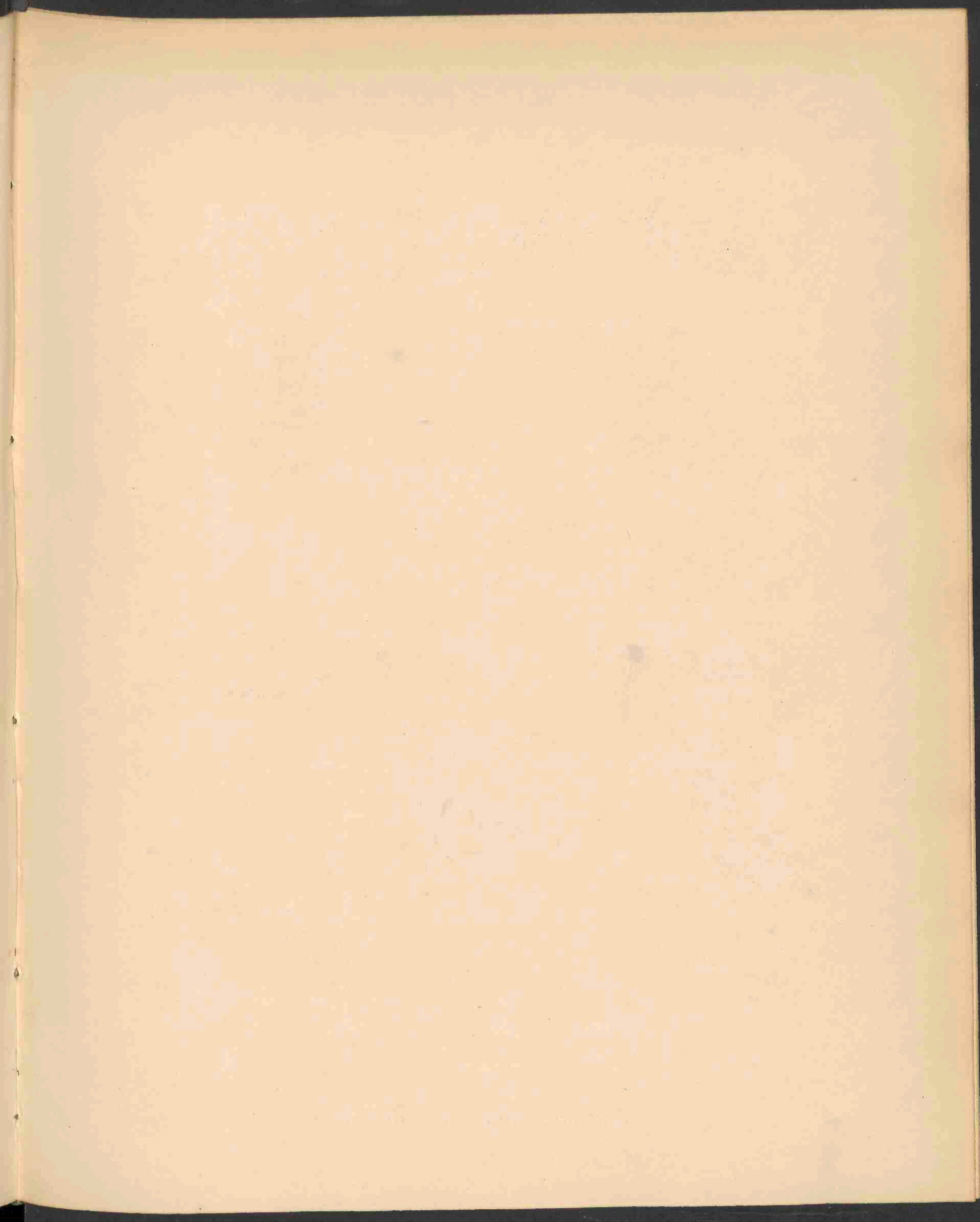
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Calathides multiflores; corolles du rayon en languette, steriles, celles du disque hermaphrodites, à tube 5-denté. Péricline à 2-rangs de folioles, les extérieures herbacées étalées. Réceptacle convexe, muni d'écailles acuminées, planes ou naviculées. Corolle du disque à tube court; celles de la circonférence sans aucun vestige d'organes reproductives. Rameaux du style terminants en cône très-court. Achène tétragone, obpyramidale, à aréole latérale, à disque épigynique grand, tantôt presque chauve, tantôt couronné de quelques poils courts inégalement dentés.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tige très-hérissée, peu rameuse et ne portant que quelques calathides; feuilles largement ovales ou obovales, à 3 ou 5 nervures, serrées, hérissées; folioles du péricline de nature foliaire, hérissées, presque aussi longues que les fleurs de la circonférence, écailles du réceptacle lancéolées, aigrette presque nulle. Corolles du rayon jaunes, poilues en dessous, disque atro-purpure.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur de la circonférence par devant; *b.* La même par derrière; *c.* Ecaille du disque.

HABITAT: Originnaire des Prairies de l'Ouest de l'Amérique boréale, dispersée de ces contrées dans les Etats Orientaux et aussi çà et là en Europe. Cultivée aussi comme plante ornementale.

PAYS-BAS: Trouvée par Mr. J. B. BERNINK, près de Denekamp. Mr. H. HEUKELS eut la bienveillance de nous l'envoyer de cet endroit pour la Flore Batave.

LACTARIUS SUBDULCIS BULL. 1659.

LACTARIUS SUBDULCIS Bull.

Eetbare Melkzwam.

1659

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. O. V. Cryptogamia Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. O. Hymenomycetes. Tr. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel XI, N°. 835.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Inodorus pileo carnoso tenui papillato demum depresso, levi, glabro, azono, sicco, stipiteque e farcto cavo aequalis subpruinato-rufescentibus, lamellis adnatis confertis pallidioribus, lacte submiti albo, sporis ovoideis echinulato-papillosis.

Niet riekend, hoed vleezig, dun, met kleine ruwheden, later neergedrukt, glad, kaal, zonder lintvormig geteekende banden, droog; met den steel opgevuld, hol gelijk; min of meer berijpt, rosrood; plaatjes aangehecht, dichtstaande, bleeker; melksap min of meer onschadelijk, wit, sporen eivormig, licht, stekelig.

GROEIPLAATS: In bosschen, talrijk in Europa, Zuid-Siberië, Noord-Amerika. Kleur verschillend, gewoonlijk rosbruin, kaneelkleurig, niet verbleekend. Vleesch rood wordend, plaatjes minder rosrood of bleeker. *Fries Ep.* p. 345. *Hym. eur.* p. 437. *Bern. Roch.* t. 38, f. 1. *Berkl. Outl.* t. 208. *Bull.* t. 227. *Sowerb.* 204. *Bolton* t. 3. *Harz.* 53. *Quél.* t. 11, f. 3. *Lenz* f. 11. *Krombh.* t. 40, f. 13, 14. *Batsch.* f. 69. *Sacc.* V. 450.

NEDERLAND: Bij Leiden, Den Haag, Putten, Apeldoorn, Haarlem, Zuid-Beveland. Door mij in Bloemendaal gevonden.

v. E.

LACTARIUS SUBDULCIS Bull.

Lactaire doux.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. O. V. Cryptogamia. Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. O. Hyménomycètes Tr. Agaricinées.

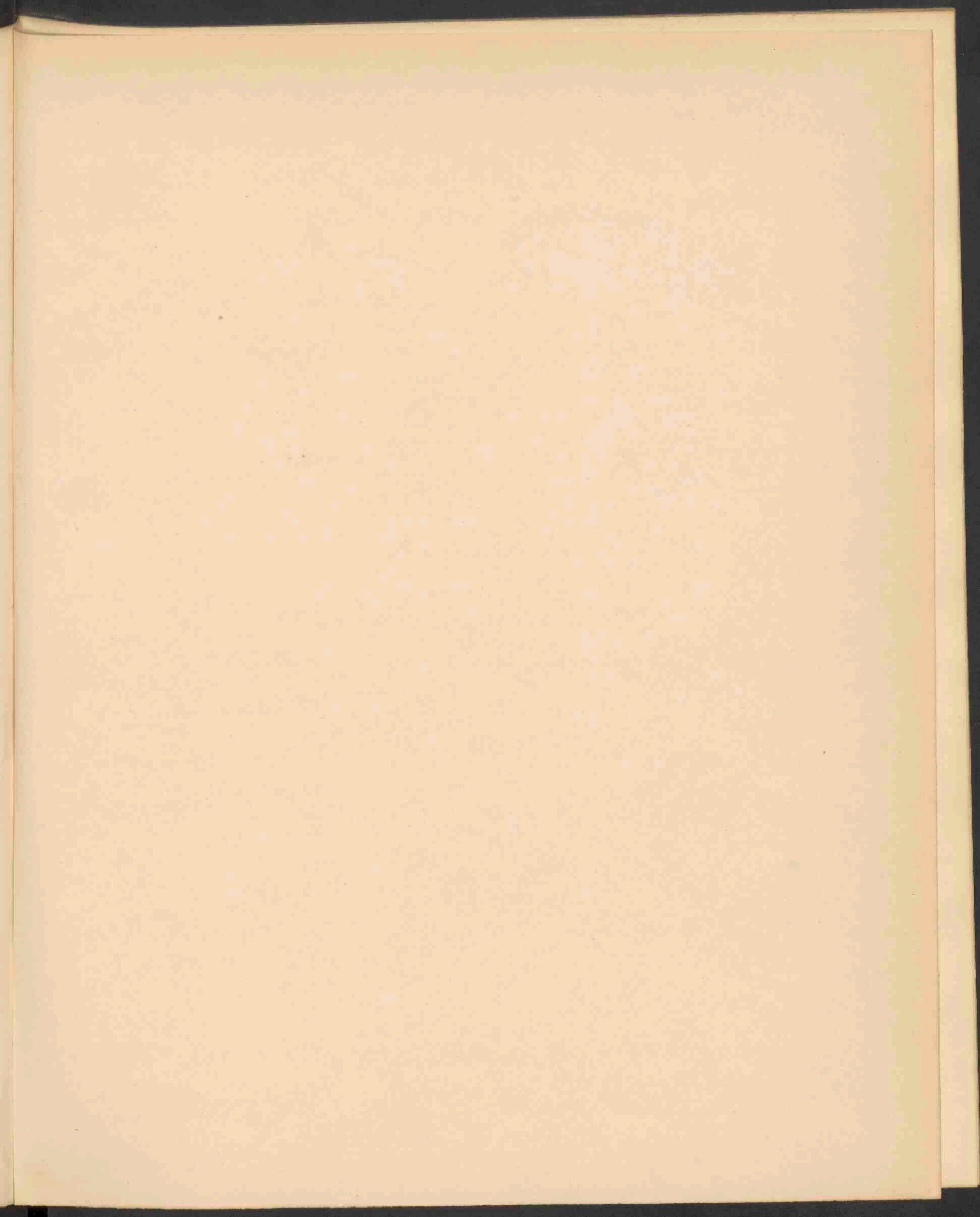
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le No. 835, Vol. XI.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Inodore; chapeau charnu, mince, papillé, plus tard déprimé, lisse, glabre, sans zones, sec avec le stipe, rempli, cave, égal, plus ou moins pruiné rufescent, lamelles adnées, confertes, plus pâles; lait plus ou moins doux, blanc; spores ovoïdes échinulés papilleux.

HABITAT: Bois, abondant en Europe en Sibérie-mérid. dans l'Amérique septentrion. La couleur est variable, ordinairement d'un roux cannelle, non pâissant. La chair devient rougeâtre, les lamelles sont d'un rouge roussâtre ou plus pâles. *Fries Ep.* p. 345. *Hym. eur.* p. 437. *Bern. Roch.* T. 38, f. 1. *Berkl. Outl.* F. 208, *Bull.* T. 227. *Sow.* 204. *Bolton F.* 3. *Harz.* 53. *Quél.* T. 11, f. 3. *Lenz* 11 *Krombh.* T. 40 f. 13, 14. *Batsch* f. 69. *Saccard.* V 450.

PAYS-BAS. Prov. de Hollande. Sept. et mérid., Gueldre, Zélande. Trouvé par moi à Bloemendaal (Harlem).

v. E.

RUSSULA ALUTACEA FR. 1660.

RUSSULA ALUTACEA Fr.

Rood-gele Russula.

1660

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. O. V. Cryptogamia Fungi.

NATUURLIJK STELSEL Cellulares Mycetes. F. Hymenomycetes. F. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel XVII. N°. 1815.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Pileo carnoso expanso depressove, viscoso-pelliculoso decolorante, margine tenui demum striato, tuberculoso, carna alba, stipite spongioso solido, valido, albo rubrove levi, lamellis primo liberis, crassis, latis aequalibus, subdistantibus e flavo alutaceo-ochraceis nudis.

Hoed vleezig, uitgespreid of neergedrukt met een kleverig velletje, verkleurend, rand dun, later gestreept, knobbelig, vleesch wit, steel sponzig, vast, groot, wit of rood, glad, plaatjes eerst vrij dik, breed, gelijk, min of meer wijd staande, lichtgeel-okerkleurig, naakt. *Fries Ep.* p. 362, *Hym. eur.* p. 453, *Berkl. Outl.* t. 13, f. 53, *Price*, f. 30, *Kickx*, f. 207, *Quél.* p. 189, *Vittad.* t. 34, *Alb. et Schwein.*, p. 213. *Secr.* N°. 484, *Krombh.* t. 64, f. 1—3, *Saccardo*, V, 479.

Hoed gewoonlijk mooi bloedkleurig, rood, zelfs donkerpurper, maar in verschillende kleuren; steel rood.

GROEIPLAATS: In schaduwrijke beukenwouden.

NEDERLAND: Rijnsburg, Driebergen, Zeist; door mij gevonden op Bentveld, bij Haarlem.

v. E.

RUSSULA ALUTACEA Fries.

Russula rouge varié.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV, O. V. Cryptogamia, Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires, Mycètes. O. Hyménomycètes. T. Agaricinées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez Vol. XVII, N°. 1315.

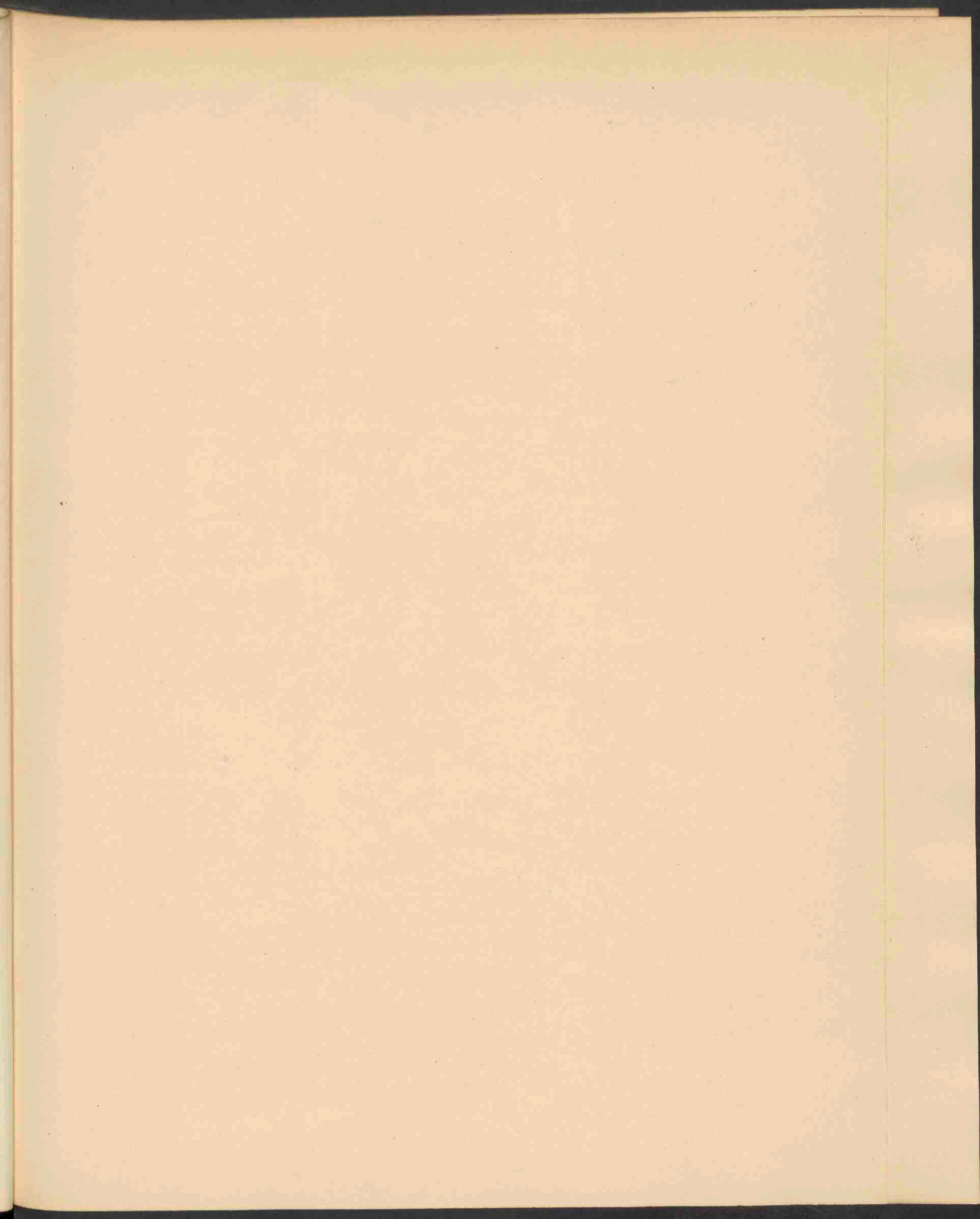
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Chapeau charnu, étendu ou déprimé à pellicule viscide, décolorant, à bord mince, plus tard strié, tuberculeux, chair blanche, tige spongeuse ferme, blanche ou rouge, lamelles d'abord libres, grosses, larges, égales, plus ou moins espacées, d'un jaune d'ocre nues. *Fries Ep.*, p. 362, *Hym., eur.*, p. 453, *Berkl. Outl.*, t. 13, f. 53, *Price*, f. 30, *Kichx*, f. 207, *Quél.* p. 189, *Vitt.*, t. 34, *Alb. et Schwein.* p. 213, *Secr.* N°. 484, *Krombh.* t. 64, p. 1—3, *Saccardo V.*, 479.

Le chapeau est d'un rouge sanguin, mais diffère quelquefois en couleur; tige rouge.

HABITAT: Bois de hêtres ombragés.

PAYS-BAS: Trouvé dans la Province d'Utrecht. Par moi près de Harlem, à Bentveld.

v. E.

MYRICA CERIFERA. L. 1661.

Jan 1908 K.2

MYRICA CERIFERA L.

Wasdragende Gagel.

Hoogduitsch: Wachs Gagel.

Engelsch: Wax-Myrtle.

Bloei: Maart—April h

1661

SYSTEEM VAN LINNAEUS: Cl. XXII. Ord. IV. Dioccia Tetrandria.

NATUURLIJK SYSTEEM: Vasculares Dicotyledoneae O. Myricaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. VIII, N°. 515.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Arbor parva, dioica Folia angusta, oblonga v. oblanceolata, plerumque acuta, integra v. remote dentata, in petiolum angustata v. basi subcuneata, contusa fragrantia, breviter petiolata, supra obscure viridia, subtus pallidiora et interdum pubescentia; aureo-resinifera, simul cum floribus vel ante eas expandentia; amenta ♂ cylindracea, amenta ♀ breviter oblonga; drupae muturae separatae, globosae, coeruleo-albae, ceratae, minuta basi styli coronatae, longe persistentes; bractae deciduae.

Kleine tweehuizige boom. Bladen smal, langwerpig of omgekeerd lancetvormig, meestal toegespitst, gaafrandig of zwak getand, in den bladsteel versmald of aan de basis wigvormig, bij kneuzing sterk riekend, kort gesteeld, boven donkergroen, van onder lichter en somtijds behaard, met gele, wasvoerende klieren, tegelijk met of voor de bloemen zich ontplooiend; mannelijke katjes cilindervormig; vrouwelijke kort langwerpig; vruchtjes bij rijpheid afzonderlijk bolvormig, blauwachtig wit, met was, door 't zeer kleine overblijfsel van den stijl gekroond, lang blijvend; schutblaadjes afvallend.

VERKLARING DER AFBEELDINGEN: Pl. 1661. a. takje met vrucht; b. c. en d. wasovertrek der vrucht; e. vrouwelijk bloempje. Pl. 1662. a. vrouwelijk bloempje; a'. afzonderlijk bloempje; b. mannelijk katje; b'. mannelijk bloempje.

GROEIPLAATS: In zandige moerassige streken of in vochtige bosschen. Van Maryland tot Florida en Texas, noordelijk tot Arkansas.

NEDERLAND: De afgebeelde plant werd ons in verschillende stadiën van ontwikkeling toegezonden door den Heer H. J. KOK ANKERSMIT, deels van de Emperheide bij Brummen, deels van de heide en onder de duinen bij de halte Warken (Vorden), de bloeiende takken van 3—5 Juni 1899, de vruchtdragende van Oct. en Nov. 1898.

De plant werd echter reeds vroeger opgemerkt door den Heer H. W. GROLL, eveneens uit den omtrek van Zutten en volgens mededeeling van den Heer F. W. van Eeden, door dezen verzameld op Eyckensteyn bij Maartensdijk.

MYRICA CERIFERA L.

Myrica Cirier.

Fleurit: Mars—Avril. h.

1662.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXII. Ord. IV. Dioecia Tétrandria.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées, O. Myricées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES. Voyez le N°. 515. Vol. VIII.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Petit arbrisseau dioïque, feuilles étroites, oblongues ou oblancéolées, ordinairement aiguës, entières ou dentées, insensiblement atténuées à la base et contractées en court pétiole, fragrant à la froissure, vertes foncées en dessus, plus pâles sur la face inférieure et souvent pubescentes; munies de points dorés résineux, se déployant au même temps ou un peu avant les fleurs; chatons mâles cylindriques, chatons femelles courts-oblongs; fruits mûrs séparés, globuleux, blancs bleuâtres, cirés, couronnés par les restes courts du style, demeurant longtemps attachés; bractées caduques.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: Pl. 1661, *a*. Rameau avec fruit. *b*. *c*. et *d*. Couverture de ciré du fruit. *e*. Fleur femelle. Pl. 1662. *a*. Chaton femelle, *a'* fleur séparée. *b*. Chaton mâle, *b'* fleur.

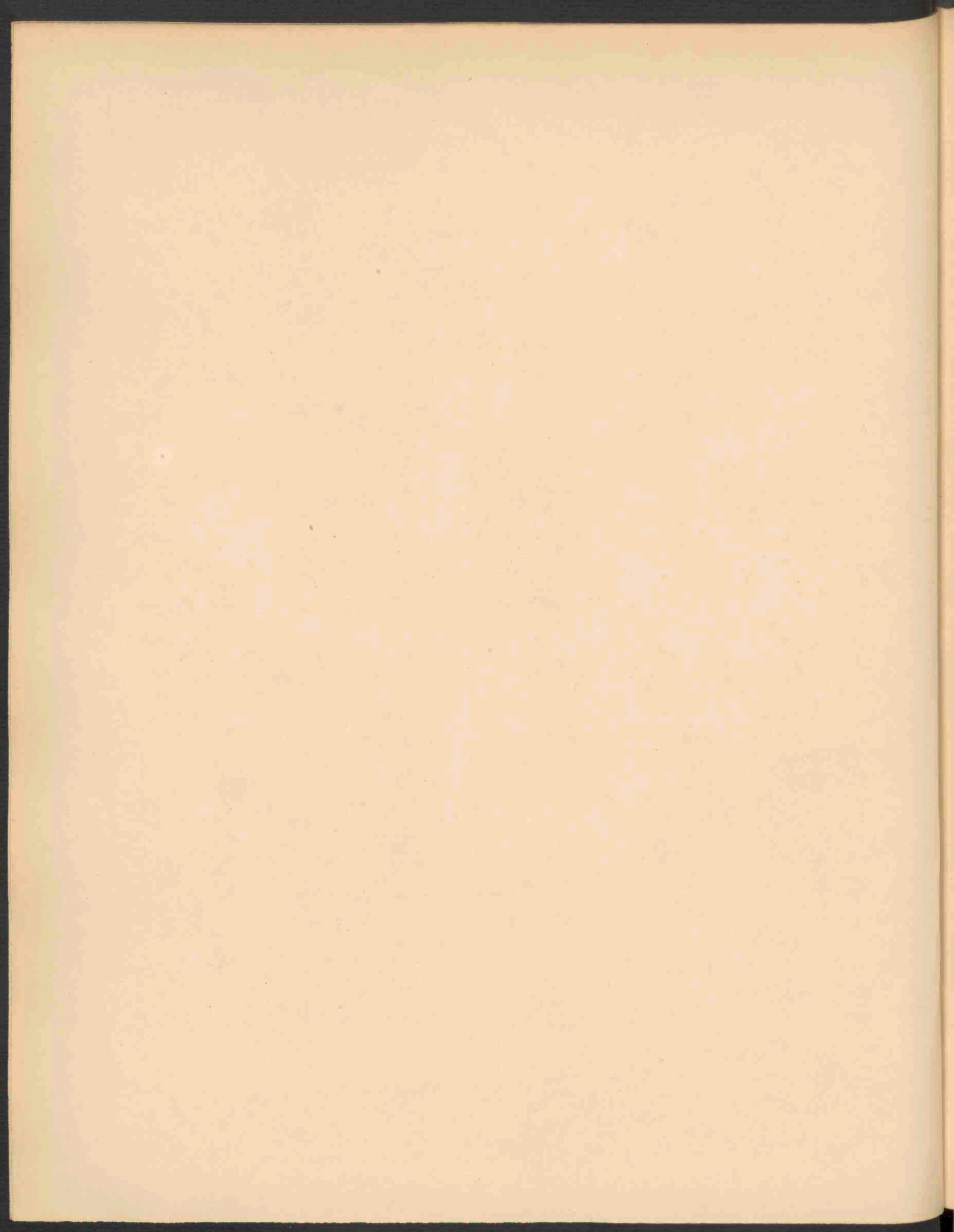
HABITAT: Dans les contrées sabloneuses et marécageuses ou dans les forêts humides de Maryland jusqu'à la Floride et Texas, au nord jusqu'à l'Arkansas.

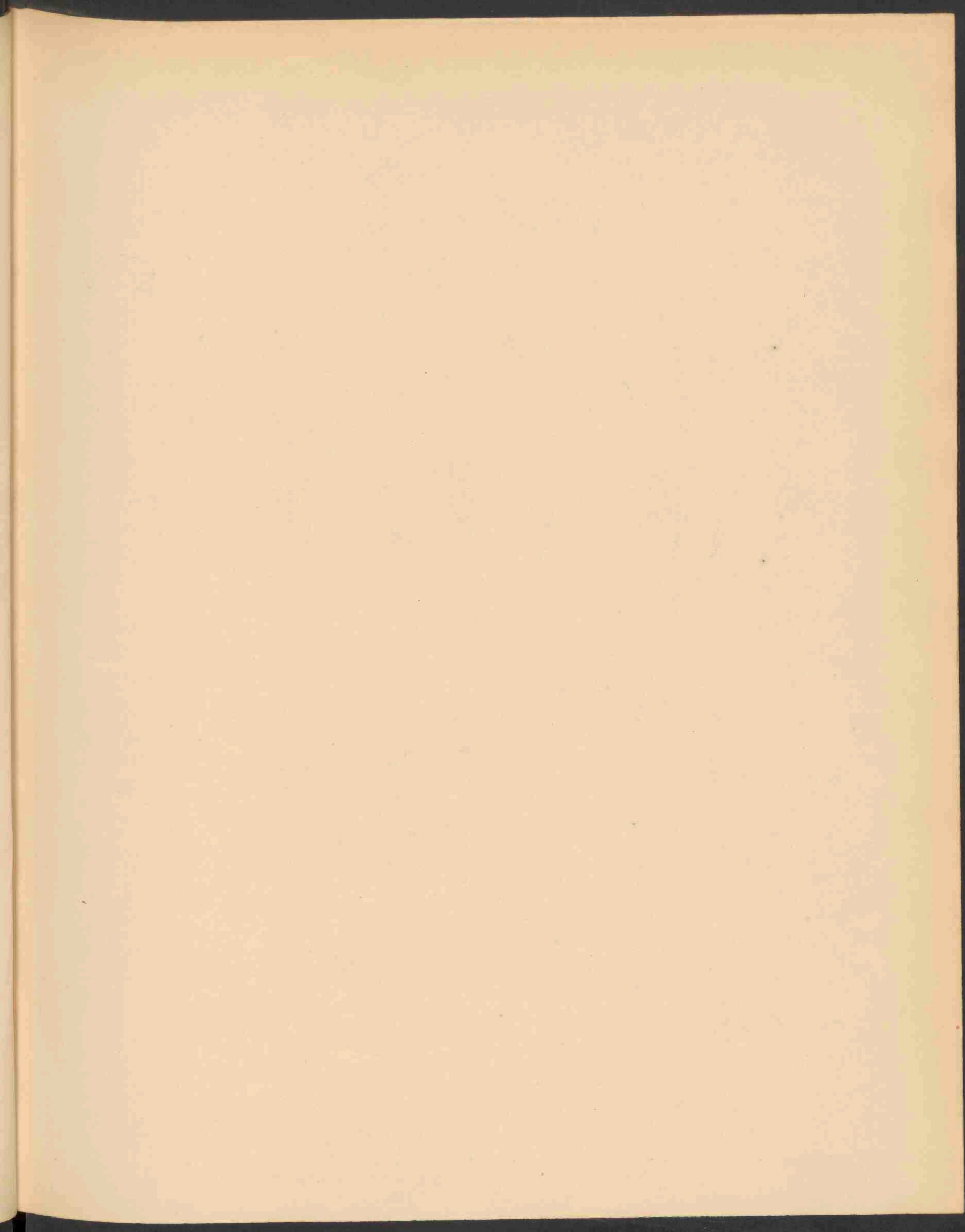
PAYS-BAS: La plante dessinée nous a été envoyée à plusieurs degrés de développement par Mr. H. J. KOK ANKERSMIT, en partie de la bruyère d'Empe près de Brummen, en partie de la bruyère et des sapinières près de la Station Warken (Vorden), les rameaux en fleur le 3—5 Juin 1899, les rameaux fructifiés en Octobre et Novembre 1898. La plante a été déjà signalée plutôt par Mr. H. W. GROLL, aussi aux environs de Zutphen et d'après une communication de Mr. F. W. VAN EEDEN, recueillie par celui-ci à Eyckensteyn près de Maartensdijk.

V.

MYRICA CERIFERA. L. 1662.

COELOGLOSSUM VIRIDE HOFFM. 1663.

COELOGLOSSUM VIRIDE Hoffm.

Holtong.

1663.

Hoogduitsch: Grüne Kuckucksblume.

Engelsch: Frog Orchis.

Bloeit: Mei—Juni. ♀.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XX. O. I. Gynandria Monandria.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Monocotyledoneae. Ord. Orchidaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Calcar brevissimum scrotiforme; planta a Platanthera ceteris sola perigonii forma et labelli calcare brevissimo recedens.

Spoor zeer kort, zakvormig. De plant onderscheidt zich overigens van Platanthera slechts door den vorm van het bloemdek en de zeer korte spoor van het labellum.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Labello lineari apice tridentato, dente intermedio brevissimo, lateralibus porrectis, calcare brevissimo scrotiformi, perigonio in galeam connivente.

Lip lijnvormig, aan den top drietandig, waarvan de middelste zeer kort, de zijdelingsche verlengd; spoor zeer kort, zakvormig; bloemdekbladen tot een helm samenkomend.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Bloem van terzijde; *b.* Bloem van voren; *c.* Polliniën.

GROEIPLAATS: In vochtige weilanden, zelfs in loofbosschen, in geheel midden Europa tot zelfs in de Alpen, doch steeds verspreid.

NEDERLAND: Volgens opgaven van DE GORTER bij Staalduin en bij 's-Gravenhage, overigens slechts in Zuid-Limburg aangetroffen; onder Bosschenhuize nabij Simpelveld voor de Flora Batava verzameld door Dr. J. W. C. GOETHART en mij.

COELOGLOSSUM VIRIDE Hoffm.

Orchis vert.

Fleurit: Mai—Juin. h.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XX. Ord. I. Gynandria Monandria.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Monocotylédonées. Ord. Orchidées.

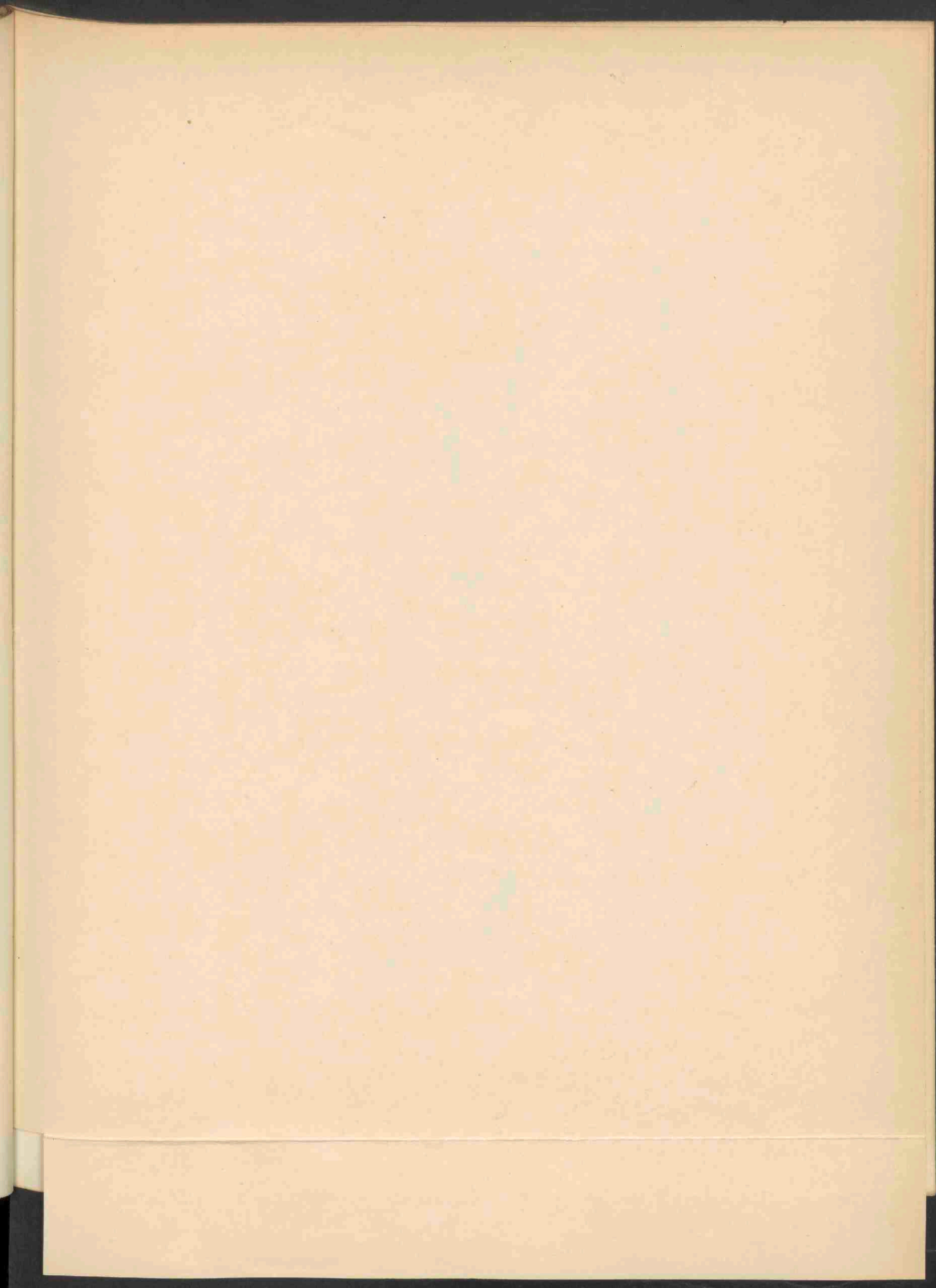
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Eperon très court en forme de sac obtus. Les espèces se distinguent du genre *Platanthera* seulement par la forme du périgone et l'éperon du labelle très-court.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Label linéaire tridenté au sommet la dent moyenne bien plus courte que les latérales; éperon très-court en forme de sac obtus; divisions externes du périgone conniventes en un casque subglobuleux.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur en profil; *b.* Fleur en face; *c.* Pollinie.

HABITAT: Dans les prairies humides, même dans les forêts, dans toute l'Europe centrale jusque dans les Alpes, mais toujours répandue.

PAYS-BAS: Selon les données de Mr. DE GORTER près de Staelduin et de la Haye, du reste trouvée seulement au Sud de la province de Limbourg; dans les environs de Bosschenhuize près du village de Simpelveld, recueillie pour la Flore Batave par Mr. le Dr. J. W. C. GOERTHART et moi-même.

CAREX TRICOSTATA. FR. 1664.

CAREX TRICOSTATA Fr.

Drieribbige Zegge.

Hoogduitsch: Dreirippige Segge.

Engelsch: Tricostate Carex.

Bloeit: Mei—Juni. 2.

1664.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXI, Ord. III. Monoecia Triandria.

NATUURLIJK SYSTEEM: Vasculares Monocotyledoneae. O. Cyperaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. XVI, No. 968.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Haec species Friesiana ab autoribus recentioribus pro forma *C. acutae* aestimata, differt ab ea utriculis glumis ovatis longioribus, maturitate statim deciduis, multo prius quam in *C. vulgari*.

Deze soort van Fries wordt door de tegenwoordige Schrijvers algemeen voor een vorm van *C. acuta* gehouden, van welke zij zich onderscheidt door de eivormige urntjes, die langer zijn dan de dekschubben en bij rijpheid terstond uitvallen, veel vroeger dan dit bij *C. vulgari* het geval is.

VERKLARING VAN DE AFBEELDING: *a.* Vrouwelijk aartje; *b.* Dekschubje; *c.* Urntje; *d.* Dwarsdoorsnede halm.

GROEIPLAATS: Deze soort komt algemeen voor op de plaatsen waar *Carex acuta* en *C. vulgari* gevonden worden.

NEDERLAND: Ofschoon het Vereenigingsherbarium vele vormen heeft, die tot deze soort behooren, verdienen zij geen afzonderlijke vermelding. De afgebeelde plant werd ons toegezonden door Dr. J. W. C. GOETHART, die haar in Juni 1899 bij Geldersch Veenendaal verzamelde.

CAREX TRICOSTATA Fr.

Carex à trois nervures.

Fleurit: Mai—Juin. 2.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXI. Ord. III. Monoecia Triandria.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Monocotylédonées. O. Cypéracées.

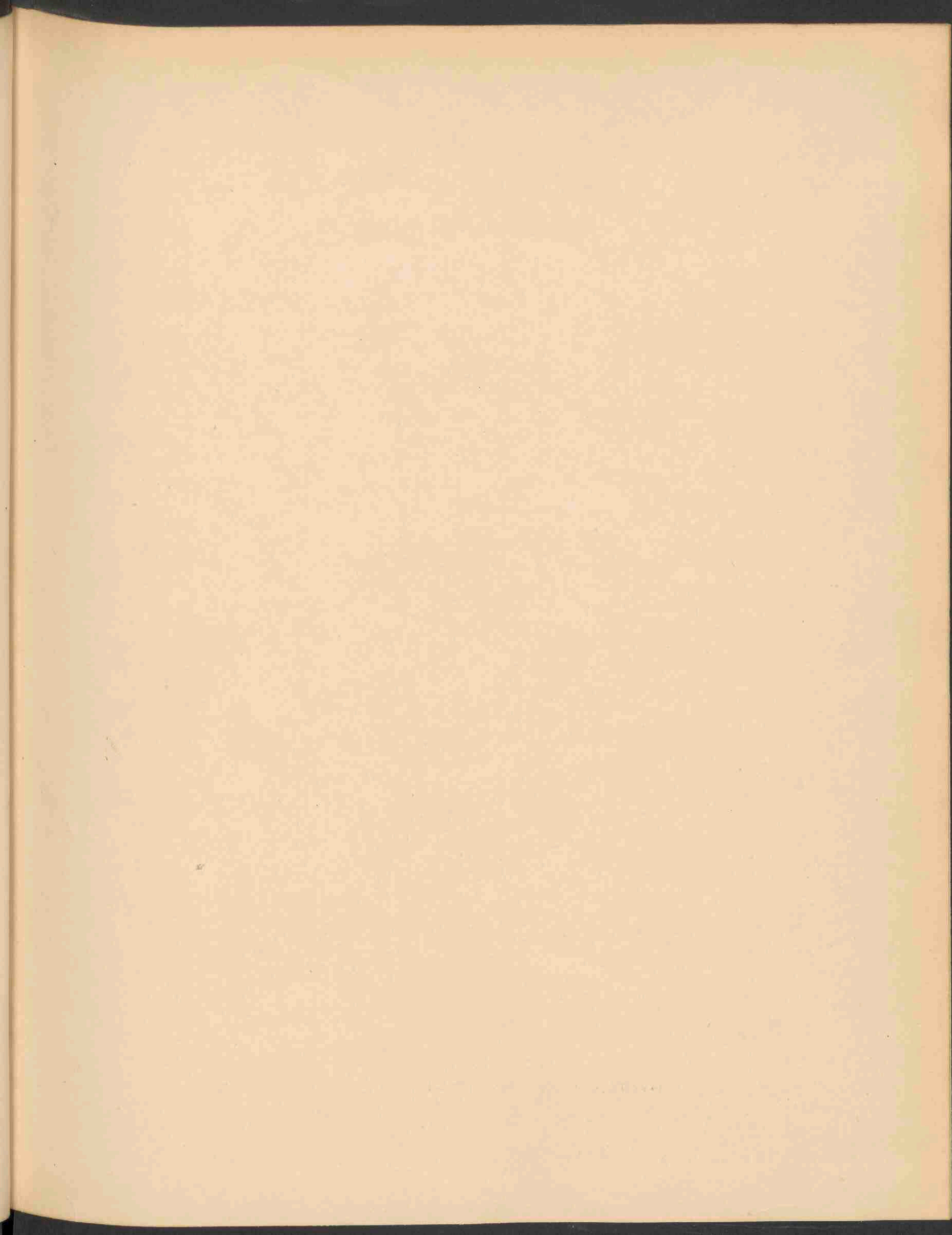
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le No. 968, Vol. XVI.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Cette espèce de Fries, regardée par les auteurs modernes comme une forme de *Carex acuta*, se distingue de celle-ci seulement par les utricules plus longues que les écailles ovales, se détachant immédiatement à la maturité, beaucoup plutôt que dans la *Carex vulgaris*.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Epi femelle; *b.* Ecaille; *c.* Utricule; *d.* Coupe transversale de la tige.

HABITAT: L'espèce se trouve toujours en compagnie de *Carex acuta* et de *Carex vulgaris*.

PAYS-BAS: Quoique l'herbier de la Société de botanique Neerlandaise contient beaucoup de formes qui appartiennent à cette espèce, elle ne sont pas signalées séparément. La plante figurée nous a été envoyée par Mr. le Dr. J. W. CHR. GOETHART, qui l'a trouvée en Juin 1899 aux environs de Veenendaal province de Gueldre.

HYGROPHORUS UNGUINOSUS FRIES. PERS. 1665.

HYGROPHORUS UNGUINOSUS Fr.

Zalfachtige Hygrophorus.

1665

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV O. V. Cryptogamia Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. O. Hymenomycetes F. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Deel XI. N°. 810

SOORTELIJKE KENMERKEN: Fragilis pileo tenui, campanulato convexo obtuso levi stipiteque cavo, inaequali subcompresso fuligineo-glutinoso lamellis adnote-ventricosis planis, candidis glaucescentibus.

Breekbaar, hoed dun, klokvormig-bol-stomp, glad; steel hol, ongelijk, min of meer saam gedrukt, roetkleurig glibberig; plaatjes aangehecht, buikig, vlak, witachtig-zeegroen.

GROEIPLAATS: In vochtige bosschen. Europa.

Hoed 5 c.m. lang, 6—7 m.m. dik. Laatbloeiend, reukeloos, kleur onveranderlijk, door water zeer verschillend, roetkleurig.

Fr. Ep. p. 332, *Hym. eur.* p. 421, *Icon.* 168,2 *Berkl. Outl.* 202, *Agaricus Fries Syst. mycol.* I, p. 101, *Weinm.* p. 68, *Saccardo V.* 421.

HYGROPHORUS UNGUINOSUS Fr.

Hygrophore onctueux.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. O. V. Cryptogamia Fungi.

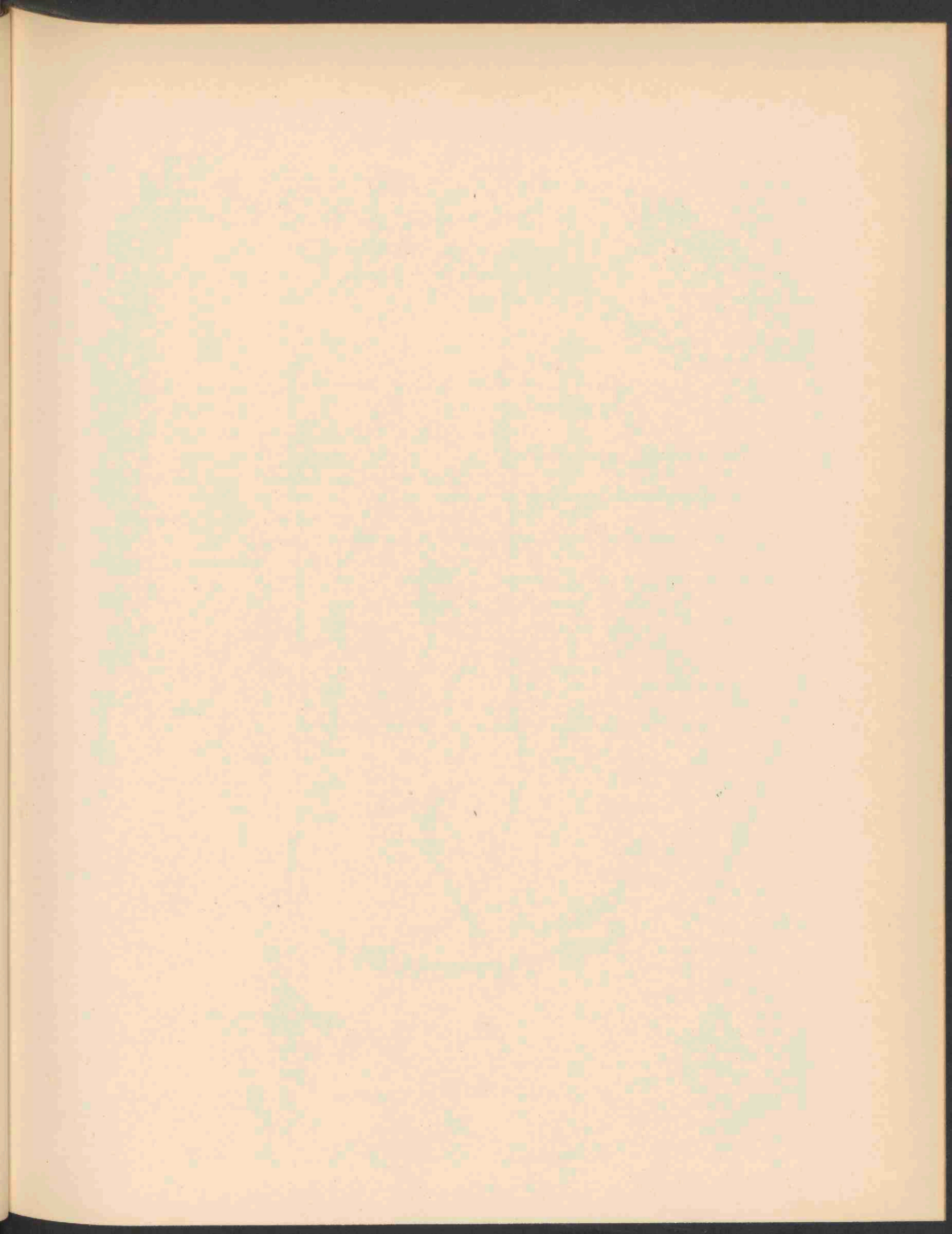
SYSTÈME NATUREL: Cellulares Mycètes. O. Hyménomycètes. Fr. Agaricinés.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 810. Vol. XI.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Fragile, chapeau mince, campanulé, convexe obtus, lisse; tige cave inégale, plus ou moins comprimée fuligineuse, visqueuse, lamelles adnées, ventruées, planes, blanchâtres glaucescentes.

HABITAT: Bois humides. Europe.

Chapeau 5 c.m. long, 6—7 m.m. d'épaisseur. Couleur de suie, immuable; variable dans l'eau. *Fries Ep.* p. 352. *Hym. eur.* p. 421, *Icon.* 168,2 *Berkl. Outl.* 202, *Agaricus Fries Syst. Mycol.* I, p. 101, *Weinm.* p. 68, *Saccardo V.* 421.

CARUM VERTICILLATUM K. 1668.

Jan 1902 N. 5

CARUM VERTICILLATUM Koch.

Gekranste Karwij.

Hoogduitsch: Quirlblättige Kümmel.

1666.

Engelsch: Verticillate Caraway.

Bloeit: Juni—Juli. 2.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. Ord. 11. Pentandria Digynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Umbelliferae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. XI, No. 811.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Foliis pinnatis, foliolis multifidis, laciniis filiformibus verticillatis, radice fasciculata, fibris carinosis elongato-clavatis.

Bladen gevind, blaadjes veelspletig met draadvormige, in kransen staande slippen; wortels bundelvormig, met eenigszins vleezige, lang-knotsvormige wortelvezels.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* afzonderlijk schermpje; *b.* geopende bloem; *c.* bloem van ter zijde; *d.* vrucht; *e.* blaadje.

GROEIPLAATS: Vochtige bosschen en veenweiden in West- en Midden-Frankrijk, zeldzaam in Engeland en voor Duitschland slechts bekend uit de omgeving van Aken.

NEDERLAND: Bij ons voor het eerst ontdekt door Dozy bij Leende, vervolgens in 1874 door VAN DER SANDE LACOSTE te Maarhees en te Sterksel.

Daarna vond de Heer E. A. ROVERS de plant bij Valkenswaard, terwijl Dr. J. W. C. GOERTHART haar op de door LACOSTE aangegeven plaats terugvond n.l. bij den Broekmolen, gem. Stramproy en op eenige plaatsen langs de Tongelrooische beek; later ook bij Heltenboschbrug, in het Weerterbosch, Veentjes Noord-Westelijk van Weert en weder bij den Broekmolen.

CARUM VERTICILLATUM Koch.

Bunium verticillé.

Fleurit: Juin—Juillet. 24.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. V. Ord. II. Pentandria Digynia.

SYSTÈME NATUREL: Vascularies Dicotylédonées. O. Umbellifères.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 811, Vol. XI.

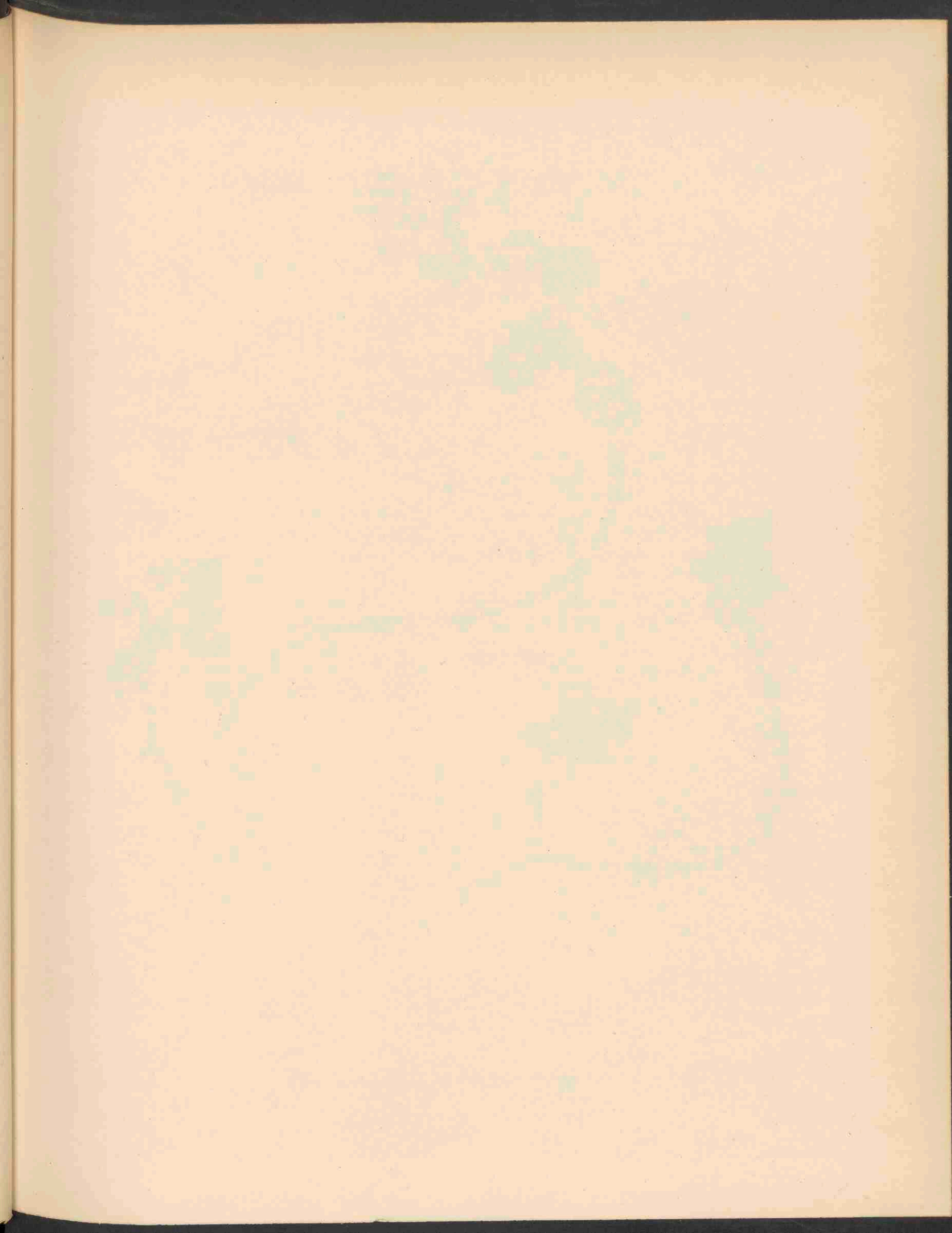
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Feuilles pennatiséquées à segments très-nombreux, découpés en lanières capillaires, étalées et simulant des verticilles. Souche courte, à fibres radicales fasciculées, un peu épaissies vers leur extrémité.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* ombelle simple; *b.* fleur ouverte; *c.* fleur en profil; *d.* fruit; *e.* segment de feuille.

HABITAT: Bois humides, prairies tourbeuses dans tout l'ouest et le centre de la France, rare en Angleterre et en Allemagne seulement signalée dans les environs d'Aix-la-Chapelle.

PAYS-BAS: Pour la première fois recueillie par Mr. le Dr. Dozy, près de Leende, ensuite en 1874 par le Dr. VAN DER SANDE LACOSTE près de Maarhees et de Sterksel, villages situés entre Eindhoven et Weert, dans le Brabant septentrionale.

Plus tard Mr. E. A. ROVERS a trouvé la plante près de Valkenswaard, tandis que Mr. GOETHART l'a retrouvée aux endroits signalés par Mr. LACOSTE c. a. d. près du Broekmolen dans la Commune de Stramproy, mais en outre dans quelques paturages le long du ruisseau de Tongelroy et ensuite près de Heltenboschbrug, au forêt de Weert et dans les petites tourbières Nord-Ouest de Weert et encore une fois près du Broekmolen.

SEDUM OPPOSITIFOLIUM SIMS. 1667.

SEDUM OPPOSITIFOLIUM Sims.

Overstaandbladig vetkruid.

Hoogduitsch: Gegenblättrige Fetthenne.

Engelsch: Opposite-leaved Stonecrop.

Bloeit: Juni—Juli. ♀.

1662

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. X. Ord. V. Decandria Pentagynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Crassulaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. II, N°. 145.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Caulis adscendentibus, radicanibus, hirtis, foliis oppositis ovato-spathulatis, lobato-dentatis, sparse pilosis; floribus fere sessilibus sepalis lanceolatis, obtusis, petalis albis oblongo-lanceolatis, sub acuminatis, calyce duplo longioribus.

Stengels onderaan neergebogen, wortelend, behaard; bladen overstaand, eivormig, spatelvormig, lobvormig getand, spaarzaam van kleine haren voorzien; bloemen bijna zittend, kelkbladen lancetvormig stomp, bloembladeren wit, langwerpig-lancetvormig, iets aangespitst, tweemaal langer dan de kelk.

VERKLARING VAN DE AFBEELDING: *a.* geopende bloem; *b.* vruchtbeginsels; *c.* kelkblad.

GROEIPLAATS: Rotsbewonende plant uit den Caucasus en van Noord-Perzië tot op een hoogte van 4—8000'.

NEDERLAND: Bij ons gevonden op een muur te Thorn, door de Heeren Dr. J. W. C. GOETHART en W. J. JONGMANS. Natuurlijk is de plant uit tuinen ontvlucht.

SEDUM OPPOSITIFOLIUM Sims.

Joubarbe à feuilles opposées.

Fleurit: Juin—Juillet 2.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. X. Ord. V. Décandria Pentagynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées O. Crassulacées.

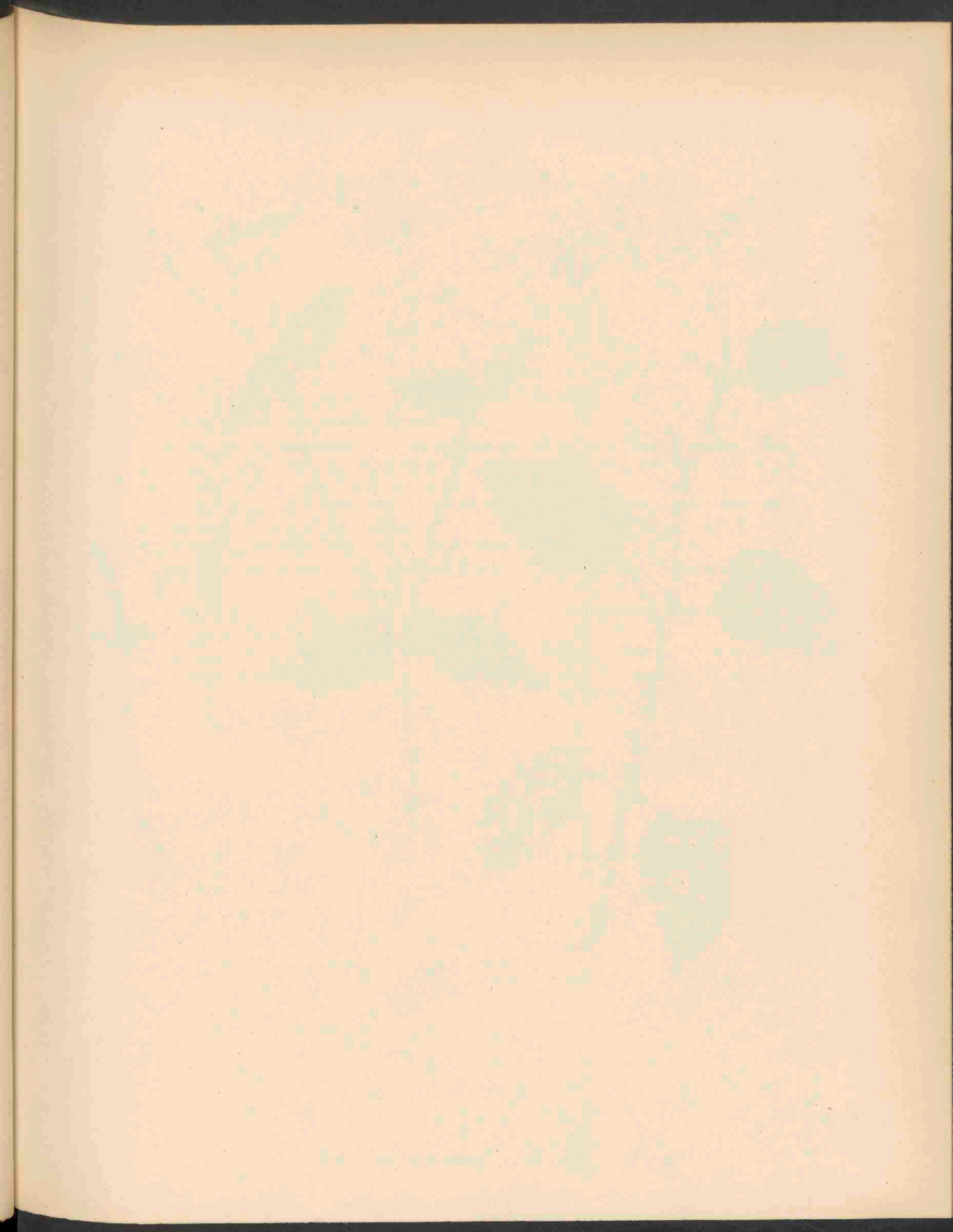
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 145, Vol. II.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tiges ascendantes radicales, poilues, feuilles opposées, ovales-spathulées, lobées-dentées, à poils dispersés. Fleurs presque sessiles, sépales lancéolés, obtuses, pétales blancs, oblongs-lancéolés, sub-acuminés, deux fois plus longs que le calice.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* fleur découpée; *b.* ovaire; *c.* sépale.

HABITAT: Rochers du Caucase et de la Perse septentrionale, montant jusqu'à 4—8000' d'altitude.

PAYS-BAS: Trouvée dans notre pays sur une muraille du village de Thorn par Mrs. J. W. C. GOETHART et W. J. JONGMANS. Evidemment échappée d'un jardin.

STELLARIA NEMORUM L. 1668.

STELLARIA NEMORUM L.

Bosch Sterremuur.

Hoogduitsch: Hain Miere.

Engelsch: Wood Stitchwort.

Bloeit: Mei—Sept. 2.

1668

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. X. Ord. III. Decandria Trigynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae O. Alsineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. I, N°. 55.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Caule adscendente superne villoso, foliis petiolatis cordatis acuminatis, rameis sessilibus, panícula dichotoma sepalis lanceolatis, petalis profunde bifidis calyce duplo longioribus, capsula oblonga, calyce longiore.

Stengel opstijgend naar boven behaard, bladen gesteeld, hartvormig, toegespitst; de bovenste zittend; vorksgewijs bijscherm; kelkbladen lancetvormig, bloembladen diep tweespletig, tweemaal langer dan de kelk, vruchtdoos langwerpig, langer dan de kelk.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* afzonderlijke bloem; *b.* bloemblad; *c.* meeldraden en vruchtbeginsel.

GROEIPLAATS: Op vochtige boschrijke plaatsen en langs oevers in bergstreken, doch ook in het noordelijke vlakland.

NEDERLAND: Zij werd vroeger bij Varik en bij den Grebschen heuvel gevonden. De afgebeelde plant werd door den Heer E. A. ROVERS ontdekt bij het Koningswinkel bruggetje bij Valkenberg in Mei 1900; op wiens aanwijzing ik de plant voor deze flora verzamelde.

STELLARIA NEMORUM L.

Stellaire des bois.

Fleurit: Mai—Sept. 24.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. X. Ord. III. Décandria Trigynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Alsinées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 55. Vol. I.

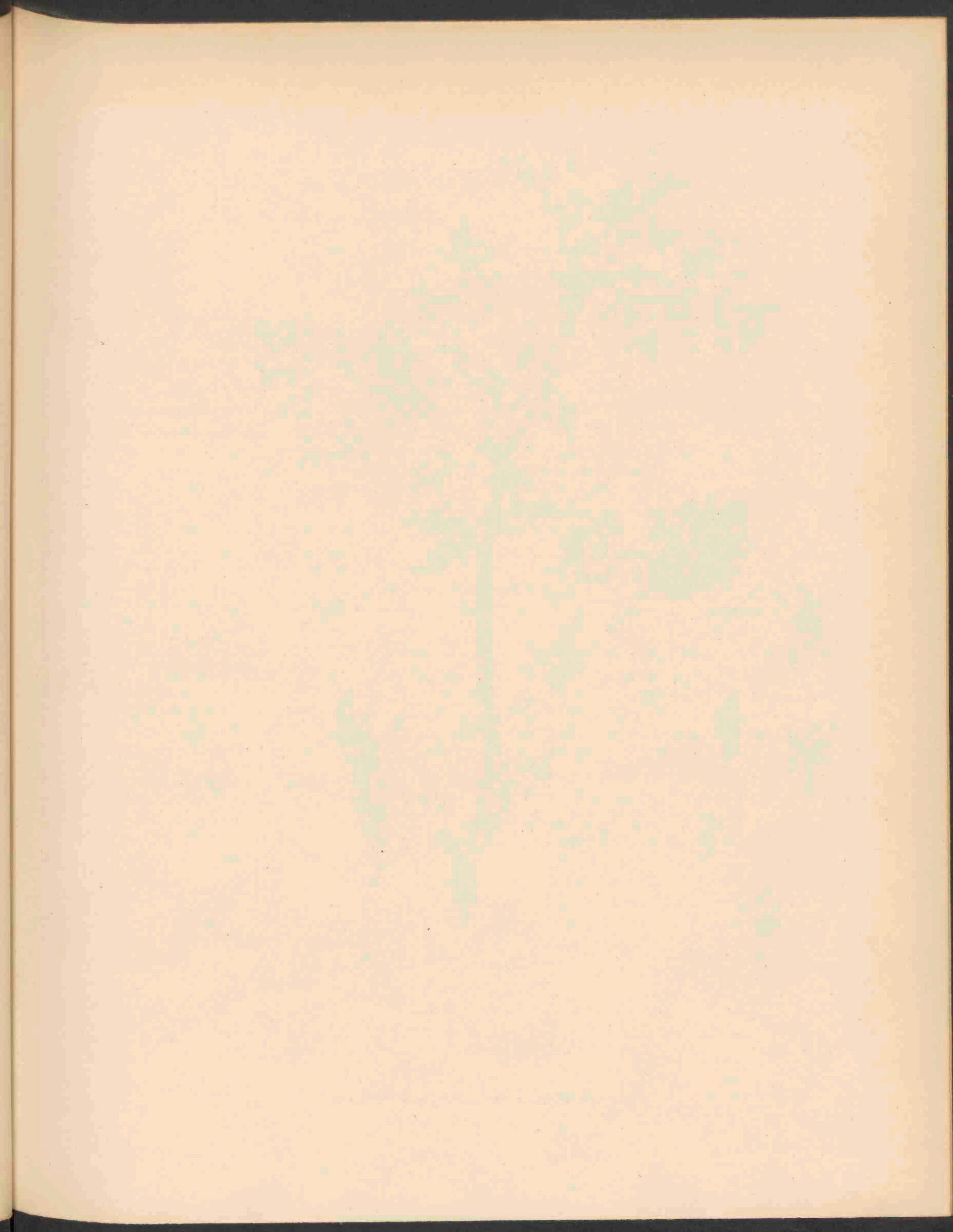
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tige longuement rampante à la base, puis dressée, pubescente; feuilles pétiolées cordées acuminées, les supérieures sessiles. Cyme terminale, multiflore, pubérulente-visqueuse; sépales lancéolés; pétales 1—2 fois plus longs que le calice, fendus bien au delà du milieu; capsule presque une fois plus longue que le calice, oblongue.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* fleur; *b.* pétale; *c.* étamines et ovaire.

HABITAT: Les bois et les lieux frais et le long des rivages dans les lieux montagneux, mais aussi dans les plaines septentrionales.

PAYS-BAS: Elle a été trouvée plus tôt près de Varik et des collines près de Grebbe.

La plante dessinée a été retrouvée aux bords du Geul auprès le pont de fer à Fauquemont par Mr. E. A. ROVERS, à l'indication duquel j'avais le plaisir de recueillir la plante pour la Flore Batave.

CAUCALIS DAUCOIDES L. 1669.

CAUCALIS DAUCOIDES L.

Wilde wortel

Hoogduitsch: Möhrenförmige Haftdolde.

Engelsch: Carrot Hen's-foot

Bloeit: Juni—Juli. ☉.

1669

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. Ord. II. Pentandria Digynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Umbelliferae.

GESLACHTSKENMERKEN: Calycis margo 5 dentatus. Petala obovata, emarginata cum lacinula inflexa, exteriora radiantia, bifida. Fructus a latere subcompressus. Mericarpia jugis primariis 5, filiformibus, setosis vel aculeolatis, tribus intermediis dorso, duobus lateralibus plano commissurali impositis; secundariis 4, magis prominulis, aculeatis, aculeis uni—trifariis. Vitta in quavis vallecule sub jugis secundariis solitaria. Albumen involutum vel margine inflexum.

Kelkrand 5-tandig. Bloembladen omgekeerd eivormig, uitgerand met ingebogen top slip, de buitenste straalvormend, tweespletig. Vrucht zijdelings een weinig afgeplat. Deelvruchtjes met 5 hoofdribben, deze draadvormig, borstels of haakjes, de drie middelste op de rugvlakte, de beide zijdelingsche op de voegvlakte ingeplant; 4 nevenribben, meer vooruitstekend, met haken voorzien, de laatste 1 tot 3-ryig. Oliestriem alleenstaand in elk dal onder de nevenribben. Kiemwit ingebogen of met omgebogen rand.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Foliis bi-tripinnatis pinnulis pinnatifidis, lacinulis linearibus acutis, involucre nullo vel monophyllo, aculeis jugorum secundariorum uniserialibus glabris diametro mericarpium transversali multo brevioribus e basi subcylindrica, cuspidatis, cuspide sursum flexa.

Bladen 2—3-maal gevind, viennen nogmaals vindeelig met lijnvormige spitse slippen; omwindsel geen of eenbladig; haken der nevenribben eenryig glad, veel korter dan de dwarsdoorsnede van het deelvruchtje, uit een cilindervormigen voet scherp en gebogen toegespitst.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* bloem; *b.* bloem van terzijde; *c.* jonge bloemen; *d.* bloemblaadje; *e.* stamper; *f.* meeldraad; *g.* vrucht; *h.* dwarsdoorsnede vrucht.

GROEIPLAATS: Volgens DE CANDOLLE afkomstig uit Zuid-Caucasus, Armenië of Perzië, doch ten tijde der Romeinsche overheersching over Zuid- en Midden-Europa verspreid. Zij komt vooral voor op kalkhoudende korenlanden.

NEDERLAND: Zij werd bij ons het eerst verzameld door den Heer TH. ABELEVEN in de omgeving van Nijmegen; later werd zij als opslag op talrijke plaatsen waargenomen, meestal als bijmengsel van buitenlandsch graan. De afgebeelde plant werd door mij in 1898 gevonden bij een meelfabriek onder Zoeterwoude.

CAUCALIS DAUCOIDES L.

Carotte Sauvage.

Fleurit: Juin—Juillet ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. V. Ord. II. Pentandria Digynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotyledonées. O. Umbellifères.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Calice à 5 dents. Pétales obovés, émarginés, avec un lobule fléchi en-dedans, les extérieurs rayonnants, profondément bifides. Fruit un peu comprimé par le côté; méricarpes à 5 côtes primaires filiformes, hérissées ou épineuses; les trois intermédiaires au côté dorsale, les deux latérales au plan commissurale; à 4 côtes secondaires plus saillantes, armées d'un seul rang d'aiguillons subulés. Vallécules à un seul canal résinifère situé sous la côte secondaire correspondante. Albumen inflexé ou enroulé par les bords.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Feuilles bi-tripennatiséquées à lanières petites, nombreuses, à lobes mucronulés. Involucre nul ou monophylle. Côtes secondaires armées d'un seul rang d'aiguillons glabres et crochus au sommet, beaucoup plus courts que la largeur du méricarpe, à la base subcylindriques.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* fleur; *b.* fleur en profil; *c.* jeunes fleurs; *d.* pétale; *e.* ovaire; *f.* étamine; *g.* fruit; *h.* section transversale du fruit.

HABITAT: Selon De Candolle originaire du Caucase méridionale, d'Arménie ou de la Perse, mais évidemment l'espèce est arrivée, depuis les Romains, dans l'Europe tempérée et méridionale. Commune dans les moissons, surtout dans les terrains calcaires.

PAYS-BAS: Elle a été mentionnée pour la première fois par Mr. Th. ABELEVEN dans les environs de Nimègue; plus tard elle a été constatée introduite dans plusieurs endroits, le plus souvent mélangée au blé exotique. La plante figurée dans notre planche a été trouvée par moi-même en 1898 près d'une fabrique à blé à Zoeterwoude près de Leide.

POLYPORUS BRUMALIS FRIES 1870.

POLYPORUS BRUMALIS Fries.

Winter Polyporus.

1620

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamia Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. O. Hymenomycetes. Trib. Polyporeae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. X, N°. 730.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Tenax, firmus, odore debili acidulo; colore, forma et magnitudine eximie varius, praecipue status senilis a juvenili maxime recedit. Stipes durus, subaequalis, albido-fuscescens; hirsutus, squamulosus, raro glaber. Pileus planiusculus, centro depressus, junior fusco-fuliginosus villosus; senescens glabriusculus squamosus cervinus, flavescentis v. pallidus. Caro alba. Pori angulati juniores oblongi, lactei, dein pallidi et flavescentes, denticulati.

Taaï en stevig met zwak zurigen reuk; zeer wisselend in vorm en grootte, vooral bij ouderdom zeer afwijkend van den jeugdigen staat. Steel hard, bijna overal gelijk, witachtig tot geelbruin; behaard en met schubben voorzien, zelden kaal. Hoed vrij vlak, in het midden ingedeukt; jong zijnde bruin of bruin-zwart, wollig, ouder wordend bijna kaal, beschubd, reekleurig, vuil- of lichtgeel. Vleesch wit. Poriën hoekig, de jongste langwerpig, melkkleurig, dan lichtgeel, getand.

GROEIPLAATS: Op takken en stronken van beuken, eiken enz., zelfs op humusrijken grond, in Europa en Noord-Amerika.

NEDERLAND: In ons land ontdekt door Dozy en Molkenboer op eiken takken en stronken bij Hillegom. De afgebeelde paddestoelen werden gevonden in den Paviljoenstuijn te Haarlem, den 5 Juni 1900, waarschijnlijk door wijlen den Heer F. W. van Eeden.

POLYPORUS BRUMALIS Fries.

Polypore d'hiver.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamia. Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. O. Hyménomycètes. Trib. Polyporeae.

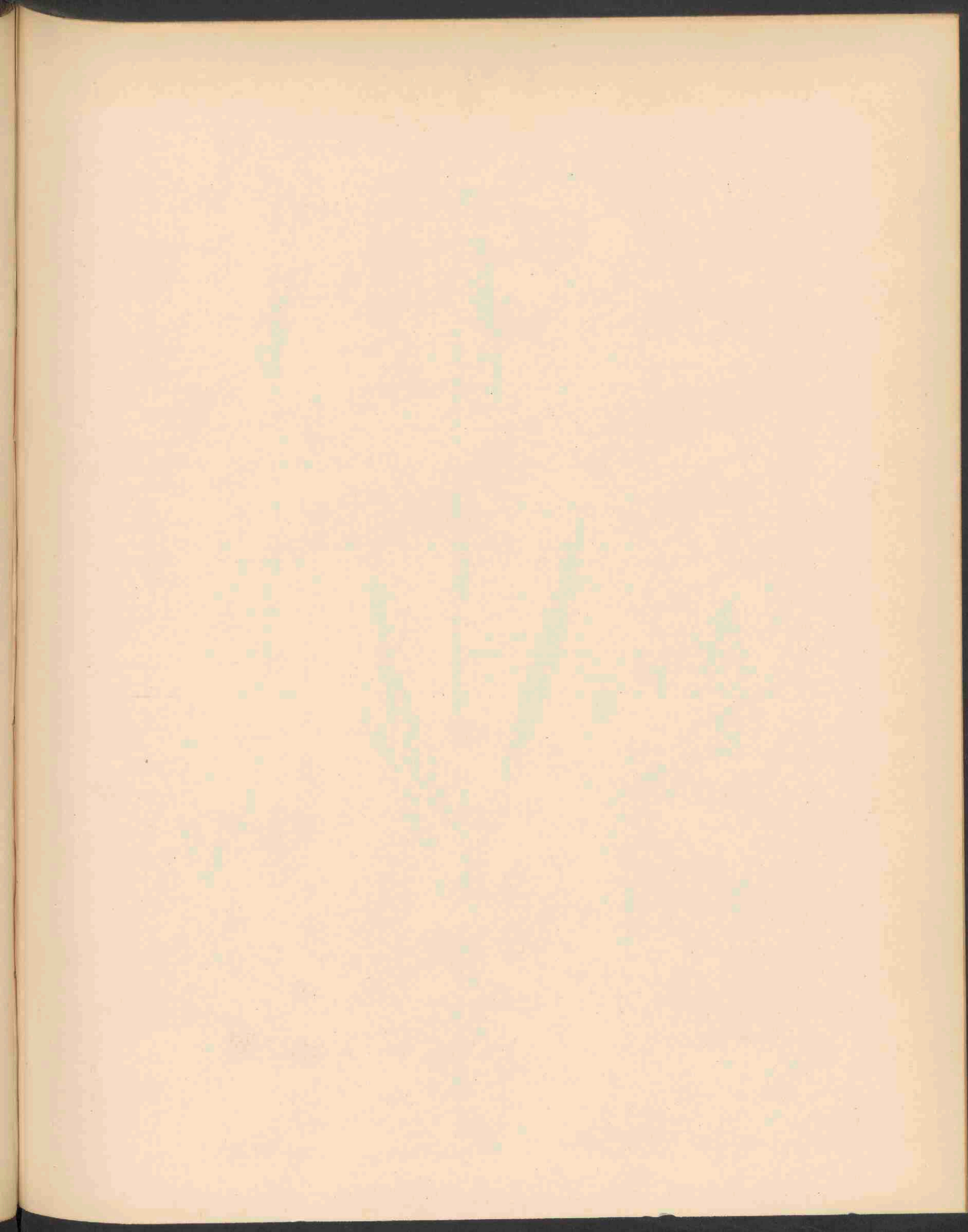
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 730 Vol. X.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Chapeau charnu-flasque, puis coriacé, un peu déprimé au centre, sans zones; velu, fuligineux et cilié au bord pendant l'année courante, squamuleux, à la fin glabre et pâle dans les exemplaires de l'année passée. Stipe grêle, couvert de poils raides, squamuleux. Pores oblongs ou anguleux, blancs, à la fin jaunâtres limités par des cloisons minces, aigues dentelées.

FR. Ep. 526, Sacc. Syll. VI. 63; Prodr. 370, Arch. Neerl. XIV 286, Fr. Syst. Myc. 1 p. 348, Stev. Brit. Fung. 188, Masee X Brit. Fung. 1. 230, Oud. Rév. 1. 351.

HABITAT: Sur des branches morts. Europe.

PAYS-BAS: Découvert à Hillegom sur le tronc et les branches de chênes par Mrs. Dozy et MOLKENBOER. La plante dessinée a été trouvée dans le jardin du Pavillon à Harlem, en Juin 1900, probablement par feu Mr. F. W. VAN EEDEN.

SPIRANTHES AESTIVALIS. RICH. 1671.

Jouu 1902 N. 5 a

SPIRANTHES AESTIVALIS Rich.

Zomer Draaiaar.

Hoogduitsch: Sommer—Wendelorché.

Engelsch: Summer Lady's Tresses.

Bloeit: Juli—Aug. 24.

1621

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XX. Ord. 1. Gynandria Monandria.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Monocotyledoneae. O. Orchidaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. II N°. 130.

SOORTELIJKE KENMERKEN: foliis lanceolato linearibus, spica spirali, labello oblongo-ovato apice rotundato.

Bladen lancetvormig-lijnvormig, bloeiaar spiraalvormig gedraaid, lip langwerpig-eivormig, aan den top afgerond.

VERKLARING DER AFBEELDINGEN: *a.* bloem van voren; *b.* idem ter zijde; *c.* lip; *d.* bloem van boven; *e.* uitgebloeide bloem; *f.* vrucht.

GROEIPLAATS: In vochtige veenachtige weiden plaatselijk in geheel midden-Europa, reeds vroeger gevonden te Genk bij Luik.

NEDERLAND: Zij werd het eerst ontdekt in 1873 door Dr. VAN DER SANDE LACOSTE bij den watermolen te Stramproy. Op dezelfde plaats, ofschoon de watermolen niet meer bestaat, werd zij in 1899 door Dr. J. W. C. GOETHART weder gevonden, die mij versche exemplaren ter afbeelding toezond. Bovendien werd zij nog op enkele andere plaatsen in de gemeente Stramproy gevonden.

SPIRANTHES AESTIVALIS Rich.

Double feuille en spirale d'été.

Fleurit: Juillet—Août 2.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XX. Ord. 1. Gynandria Monandria.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Monocotylédonées O. Orchidées.

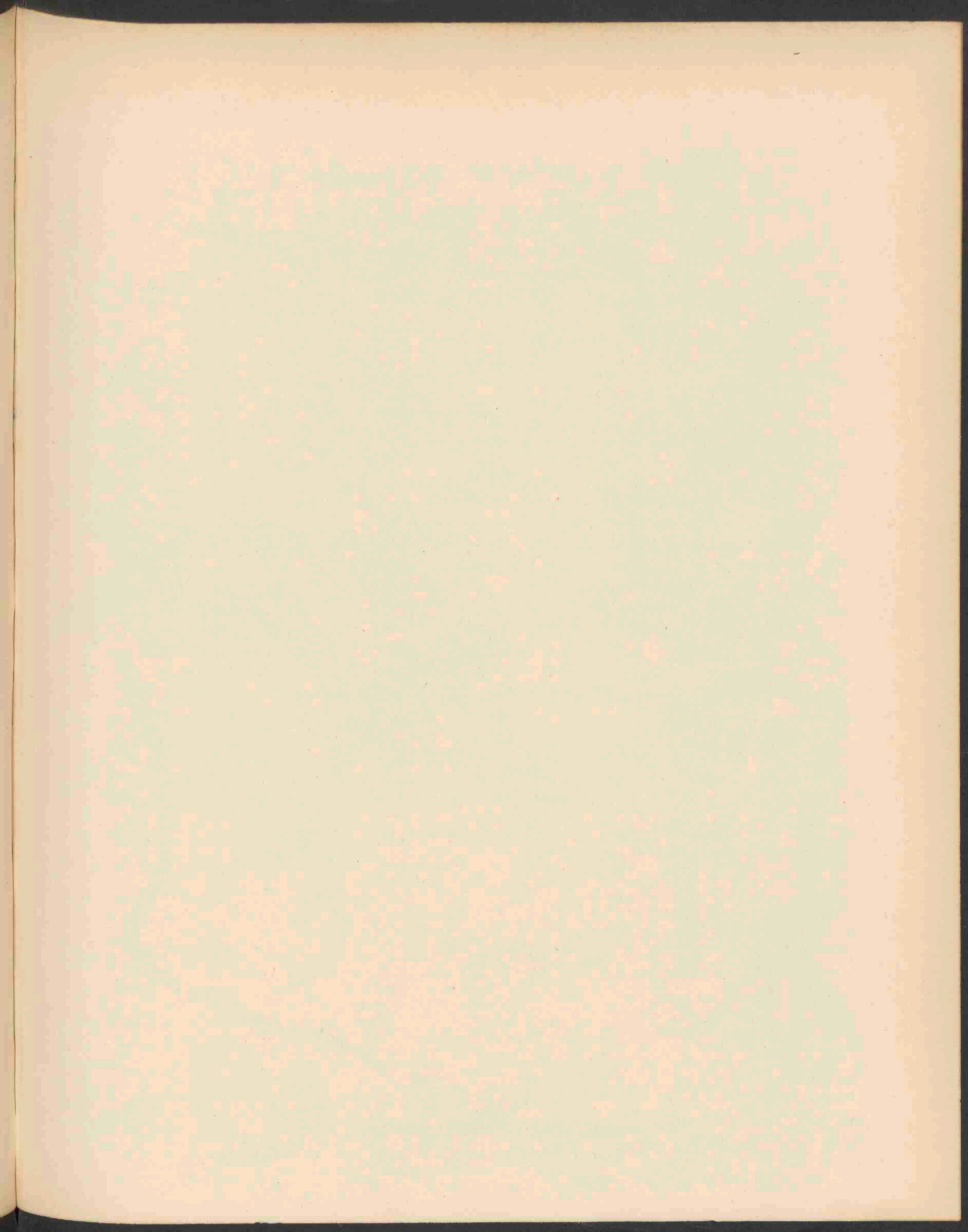
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 130, Vol. II.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Feuilles lancéolées-linéaires; épi florifère contourné en spirale; labelle ovale-oblong arrondi au sommet.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* fleur en face; *b.* la même en profil; *c.* labelle; *d.* fleur en dessus; *e.* fleur flétrie; *f.* fruit.

HABITAT: Marais tourbeux, prairies marécageuses dans toute l'Europe centrale; déjà trouvée plus tôt à Genk près de Liège.

PAYS-BAS: Elle a été découverte en 1873 par le Dr. VAN DER SANDE LACOSTE près le moulin à eau de Stramproy. Au même endroit, quoique le moulin n'existe plus, elle a été retrouvée en 1899 par le Dr. GOETHART, qui m'a envoyé des exemplaires vivants pour notre dessin. En outre elle a été constatée dans quelques endroits de la même commune de Stramproy.

CEPHALANTHERA GRANDIFLORA BAB. 1672.

CEPHALANTHERA GRANDIFLORA Bab.

Grootbloemige boschlelie.

Hoogduitsch: Grossblütiges Zymbelkraut.

Engelsch: Beg flowering Cephalanthera.

Bloeit: Mei—Juni. ♀.

1622

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XX. Ord. I. Gynandria Monandria.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Monocotyledoneae. O. Orchidaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Perigonii lacinae erectae, subconniventes. Labellum ecalcaratum, geniculatum, articulo inferiore saccato-concavo. Anthera terminalis libera. Pollen pulvereum. Ovarium contortum.

Bloemdekslippen opgericht, een weinig samenneigend. Lip ongespoord, knievormig gebogen. het onderste deel zakvormig uitgehold. Meeldraad vrij eindstandig. Stuifmeel poedervormig. Vruchtbeginsel gedraaid.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Ovario glabro, labelli lamina cordato-ovata longitudine sua latiore, laciniis perigonii omnibus obtusis, bracteis ovarium superantibus, foliis ovatis vel ovato-lanceolatis acuminatis. Flores flavescenti-albidi.

Vruchtbeginsel glad; eindslip der lip hart-eivormig breeder dan lang; bloemdekslippen alle stomp, schutbladen langer dan het vruchtbeginsel; bladen eivormig of ei-lancetvormig toegespitst. Bloemen geelachtig wit.

VERKLARING VAN DE AFBEELDING: *a.* lip, *b.* dezelfde van ter zijde.

GROEIPLAATS: In bosschen, voornamelijk op kalkhoudenden bodem, in Midden- en Zuid-Europa, van Engeland en Denemarken tot Zuid-Rusland.

NEDERLAND: Alleen in de bosschen van Zuid-Limburg, alwaar zij vroeger verzameld is onder den naam van *Cephalanthera ensifolia* Rich., totdat versche exemplaren, door mij in 1900 in het Geleenderbosch (A) en het Bijebosch (B) bij Valkenberg gevonden, mij de overtuiging gaven, dat slechts *C. grandiflora* Bab. daar voorkomt.

CEPHALANTHERA GRANDIFLORA Bab.

Céphalanthère à grandes fleurs.

Fleurit: Mai—Juin. 24.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XX. Ord. I. Gynandria Monandria.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Monocotylédonnées. O. Orchidées.

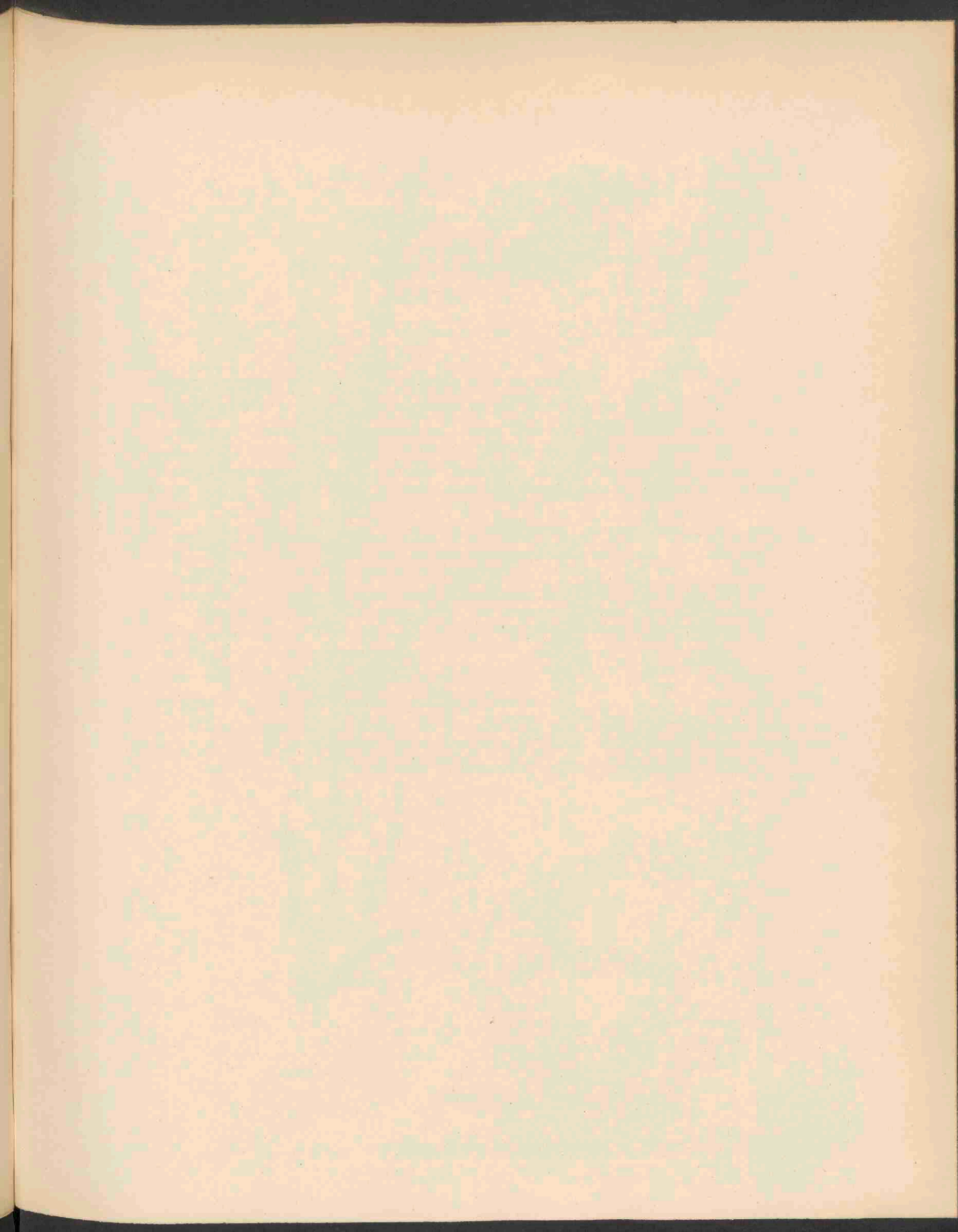
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Périgone à divisions dressées et presque conniventes. Labelle non prolongé en éperon, mais gibbeux-scratiforme à la base. Anthère libre, terminale. Masses polliniques poudreuses. Ovaire plus ou moins contourné.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Ovaire glabre. Divisions périgonales toutes obtuses. Labelle plus large que long à lobe moyen ovale-en-cœur. Bractées dépassant l'ovaire. Feuilles ovales ou ovales-lancéolées, acuminées. Fleurs blanches jaunâtres.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* labelle; *b.* le même en profil.

HABITAT: Bois, surtout sur les terrains calcaires de l'Europe centrale et méridionale, d'Angleterre et Danemarck, jusque la Russie méridionale.

PAYS-BAS: Seulement dans les bois du Limbourg méridionale, où elle a été récoltée antérieurement sous le nom de *Cephalanthera ensifolia*. Des exemplaires vivants trouvés par moi-même en 1900 dans les bois de l'hameau Geleende (A) et dans la forêt, nommé Byebosch (B) près de Fauquemont m'ont donné la certitude qu'il n'y existe que le *Céphalanthère à grandes fleurs*.

MYAGRUM PERFOLIATUM L. 1673.

MYAGRUM PERFOLIATUM L.

Doorgroeide holdodder.

Hoogduitsch: Pfeilblättriger Hohldotter.

Engelsch: Perfoliate Myagre

Bloeit: Mei—Juni. ☉.

1623.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XV. Ord. I. Tetradynamia Siliculosa.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae Ord. Cruciferae.

GESLACHTSKENMERKEN: Silicula obovata, didyma, indehiscens, trilocularis; loculis, inferiore 1-spermo, superioribus 2 collateralibus vacuis. Cotyledones incumbentes, canaliculatae.

Hauwtjes omgekeerd eivormig, dubbel bolvormig, niet openspringend, driehokkig; het onderste hokje 1-zadig, de beide bovenste naast elkaar geplaatst, ledig, zaadlobben opliggend, gevoerd.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Folia integra vel subundulata, inferiora oblonga in petiolum attenuata, superiora basi biauriculata, lanceolata, subacuminata, petala calyce paullo longiora, silicula pedunculis appressis, clavatis paullo longiora.

Bladen gaaf of iets gegolfd, de onderste langwerpig in den bladsteel versmald, de bovenste aan de basis met twee oortjes lancetvormig iets toegespitst, terwijl de bloembladen weinig grooter zijn dan de kelk en de hauwtjes iets langer zijn dan de aangedrukte, naar boven toe knotsvormig verdikte vruchtsteeltjes.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* bloem; *b.* vrucht.

GROEIPLAATS: Midden- en Zuid-Europa in bouwlanden.

NEDERLAND: In ons land gevonden bij de meelfabriek te Deventer door den Heer H. J. KOK ANKERSMIT en uit dezelfde stad door de Heeren WESTERHOF en PETERI. De Heer HEUKELS was zoo vriendelijk ons een exemplaar der laatste groeiplaats ter afbeelding toe te zenden.

MYAGRUM PERFOLIATUM L.

Myagre perfolié.

Fleurit: Mai—Juin. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XV. Ord. I. Tetradynamia Siliculosa.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Crucifères.

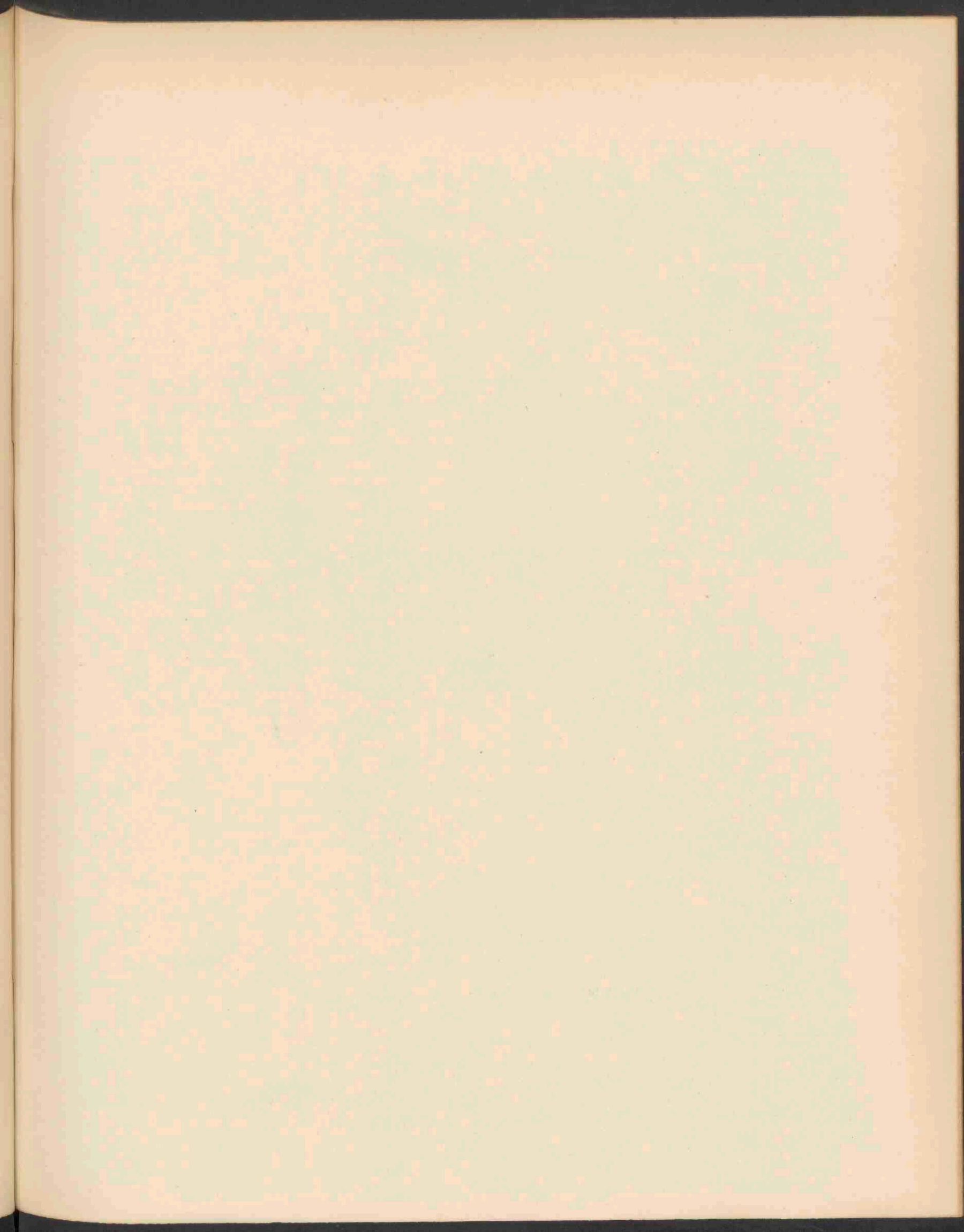
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Silicule obcordée didyme, indéhiscente à trois loges, dont deux supérieures collatérales et stériles et l'autre inférieure renfermant une graine. Cotylédons canaliculés, radicule dorsale.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Feuilles entières ou subsinuées; les radicales oblongues attinées en pétiole, les caulinaires lancéolées, acuminées, embrassant la tige par deux oreilles. Pétales une fois plus longs que le calice, silicules à pédoncules appliqués, épais, obconiques, creux au sommet, plus courts que le fruit.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* fleur; *b.* fruit.

HABITAT: Dans les moissons de l'Europe centrale et méridionale.

PAYS-BAS: Dans notre pays trouvée près du moulin à blé à Deventer par Mr. H. J. KOK ANKERSMIT et près de la même ville par Mrs. WESTERHOF et PETERI; Mr. HEUKELS eût la bienveillance de nous envoyer un exemplaire de cet endroit.

MOENCHIA ERECTA FL. WETT 1674.

MOENCHIA ERECTA Fl. Wett.

Vierling.

Hoogduitsch: Aufrechte Mönchie.

Engelsch: Upright Moenchia.

Bloeit: April, Mei. ☉.

1624

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. X. Ord. IV. Decandria Tetragynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae O. Alsineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Calyx 4—5 sepalus. Petala 4—5 integra vel retusa. Stamina 5—8—10. Ovarium multiovulatum. Styli 4—5. Capsula apice 8—10 valvis. Flores albi.

Kelk 4—5 bladig. Bloembladen 4—5 gaaf of iets uitgerand. Meeldraden 4, 8 of 10. Vruchtbeginsel veeleilig. Stijlen 4—5. Doosvrucht aan den top 8—10 kleppig. Bloemen wit.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Caule subbifloro, petalis calyce brevioribus, stylis recurvatis ovario sub anthesi duplo brevioribus, floribus tetrandris.

Stengel veelal tweebloemig, bloembladen korter dan de kelk, stijlen teruggebogen, gedurende den bloei tweemaal korter dan het vruchtbeginsel; bloemen met 4 meeldraden.

VERKLARING VAN DE AFBEELDINGEN: *a.* bloem; *b.* bloemblad; *c.* kelkblad; *d.* vruchtbeginsel.

GROEIPLAATS: Op dorre heuvels en weilanden verspreid in Zuid- en Midden-Europa.

NEDERLAND: Reeds gevonden in de omstreken van Nijmegen door de Heeren N. ABELEVEN en PAS, in de beeklaan bij 's-Gravenhage door den Heer VRIJDAG ZIJNEN en in 1899 door Dr. J. W. C. GOETHART en mijzelf in de buurtschap Lichtenberg bij Simpelveld, vanwaar de afgebeelde plant afkomstig is.

MOENCHIA ERECTA Fl. Wett.

Fleurit: Avril—Mai. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. X. Ord. IV. Décandria Tétragynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Alsiniées.

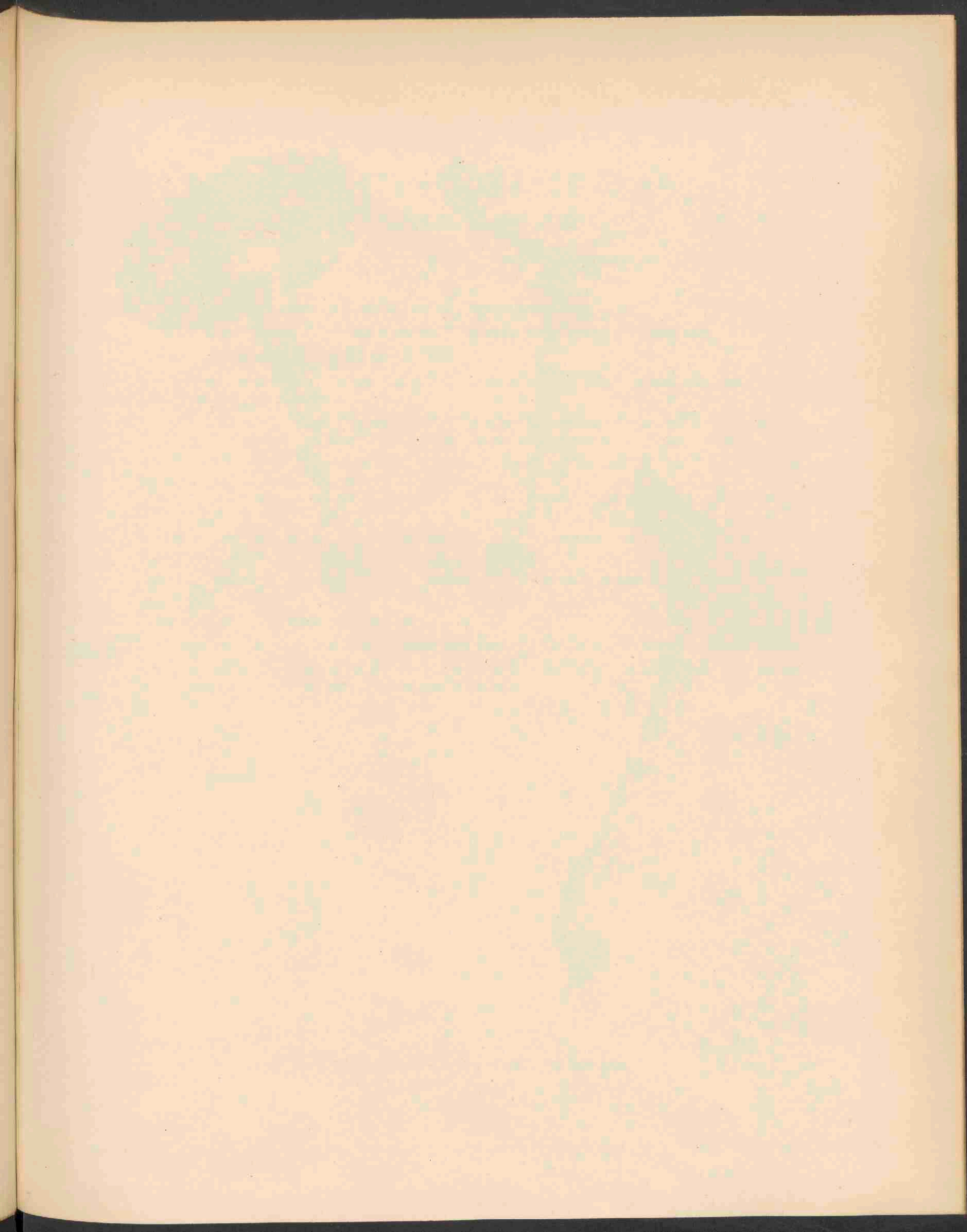
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Calice à 4, très rarement à 5 sépales. Pétales 4—5, entiers ou à peine émarginés. Etamines 4—8—10. Ovaire multi-ovulé. Styles 4—5. Capsule s'ouvrant par 8, très rarement 10 dents. Fleurs blanches.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Fleurs terminales subsolitaires ou peu nombreuses; pétales entiers ou à peine émarginés, plus courts que le calice; styles recourbés, pendant la floraison deux fois plus courts que l'ovaire. Etamines 4.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* fleur; *b.* pétale; *c.* sépale; *d.* ovaire.

HABITAT: Bords des mares, terrains sablonneux, bruyères dans l'Europe centrale et méridionale.

PAYS-BAS: La plante a été trouvée antérieurement aux environs de Nimègue par Mrs. N. ABELEVEN et PAS, près de la Haye par Mr. VRIJDAG ZIJNEN et en 1899 par Mr. le Dr. GOETHART et moi-même dans le voisinage de Simpelveld, village du Limbourg Neerlandais, d'où vient aussi la plante dessinée.

AGARICUS CRETACEUS FRIES 1675.

AGARICUS CRETACEUS Fries.

Krijtwitte Paddestoel.

1625

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamia Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. O. Hymenomyces. Trib. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. X, N°. 735.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Albus, pileo sicco sublaevi, lamellis liberis antice latioribus, stipite cavo laevi, annulo adscendente.

Stipes firmus, sursum attenuatus, glaber intus medulla araneosa. Pileus lentiformi-convexus, mox planus obtusus, epidermide nunc laevi, nunc in squamulas secedente. Lamellae dein remotae diu albae, persistentes, demum vero fuscae et dissolubiles. Annulus variat lacerus, apice insertus reflexus, iterumque erectus.

Wit; hoed droog, meestal glad; plaatjes vrij naar voren breeder; steel hol, glad. Ring opstijgend.

Steel stevig, naar boven versmald, glad, van binnen met spinnewebachtig merg. Hoed lensvormig-bol, weldra plat, stomp, nu eens met glad huidje, dan weer met in schubben gespleten huidje bedekt. Plaatjes eindelijk van elkaar wijkend, lang wit blijvend, eindelijk bruingeel en oplossend. De ring variabel, gespleten, aan den top vastgehecht, teruggeslagen, eindelijk weer opgericht.

GROEIPLAATS: Op vruchtbare weilanden in Europa.

NEDERLAND: De afgebeelde plant werd door den Heer F. W. VAN EEDEN in Juni 1900 ter teekening gezonden; het is mij echter niet bekend waar zij gevonden werd; misschien dat ik later nadere opgaven vind in zijn nagelaten papieren.

AGARICUS CRETACEUS Fries.

Champignon crétacé.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. O. V. Cryptogamia. Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. O. Hyménomycètes. Tr. Agaricinées.

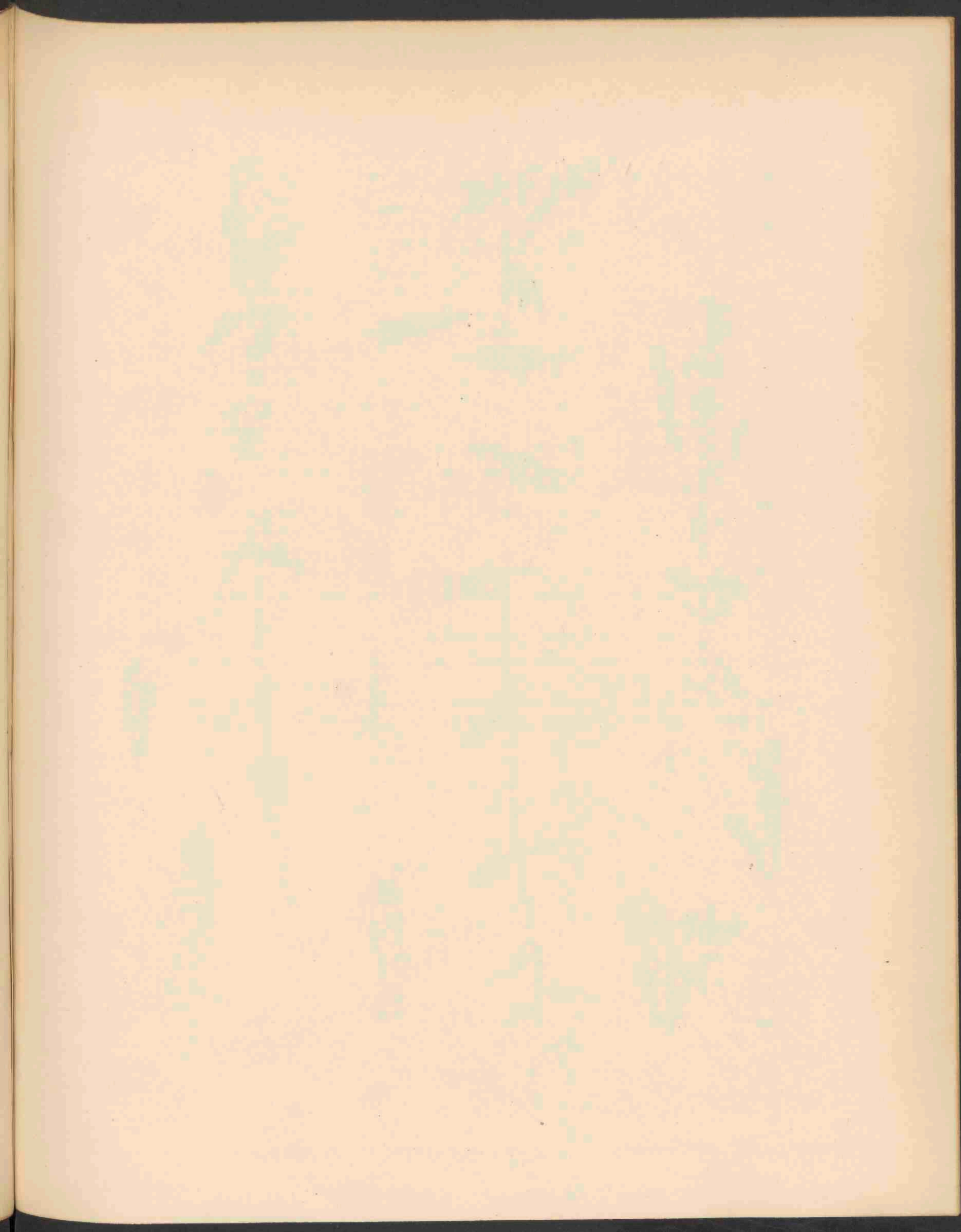
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 735 Vol. X.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Blanc, chapeau sec presque lisse, lamelles libres, à l'extrémité extérieure plus large; stipe creux, lisse, anneau ascendant.

Stipe ferme, atténué en dessus, glabre, rempli d'une moëlle araigneuse, chapeau lentiforme-convexe, bientôt aplati, obtus, avec une enveloppe tantôt lisse, tantôt fendillée. Lamelles à la fin éloignées longtemps blanches, persistentes, à la fin ombre et mouillées. Anneau variable, fendillé, inséré au sommet, rabattu, enfin étalé.

HABITAT: Prairies fertiles de l'Europe.

PAYS-BAS: La plante figurée dans notre planche nous a été envoyée par Mr. F. W. VAN EEDEN en Juin 1900; il m'est inconnu où elle a été trouvée; peut-être les papiers posthumes de Mr. VAN EEDEN nous donneront encore des renseignements sur l'endroit où croissait ce champignon.

GENTIANA GERMANICA W 1676.

Jan 1902 N. 56

GENTIANA GERMANICA W.

Duitsche Gentiaan.

Hoogduitsch: Deutscher Enzian.

Engelsch: German Gentian.

Bloeit: Aug.—Oct. ☉.

1626.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. Ord. II. Pentandria Digynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Gentianeae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. V, N°. 347.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Corollis quinquefidis, fauce barbatis, calyce 5 dentato, dentibus lineari-lanceolatis subaequalibus, foliis sessilibus ovatis e basi latiore attenuatis acutis, radicalibus obovatis petiolatis; capsula subsessili.

Bloemkroon 5 spletig, met behaarde keel; kelk 5-tandig, tanden lijn-lancetvormig, bijna gelijk; bladen zittend, eivormig uit de breedere basis versmald, spits toeloozend; de wortelbladen omgekeerd eivormig gesteeld; vruchtdoos bijna zittend.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* afzonderlijke bloemen; *b.* opengesneden bloemkroon; *c.* kelk; *d.* gedeelte der bloemkroon met aanhangselen vergroot; *e.* vruchtbeginsel; *f.* geopende vrucht; *g.* zaad.

GROEIPLAATS: In vochtige weiden en boschstreken van Europa en den Caucasus.

NEDERLAND: In ons land alleen uit Zuid-Limburg bekend, het eerst verzameld door Dr. HALLEGRAAFF bij Valkenberg, in 1871 door Dr. VAN DER SANDE LACOSTE bij Trap en aan den Kruisberg bij Gulpen; de afgebeelde plant danken wij aan de welwillendheid van den Heer L. RIETER, die haar in 1900 bij den Geleenderberg gem. Oud Valkenburg verzamelde.

GENTIANA GERMANICA W.
Gentiane allemande.

Fleurit: Août—Oct. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. V. Ord. II. Pentandria Digynia,

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées O. Gentianées.

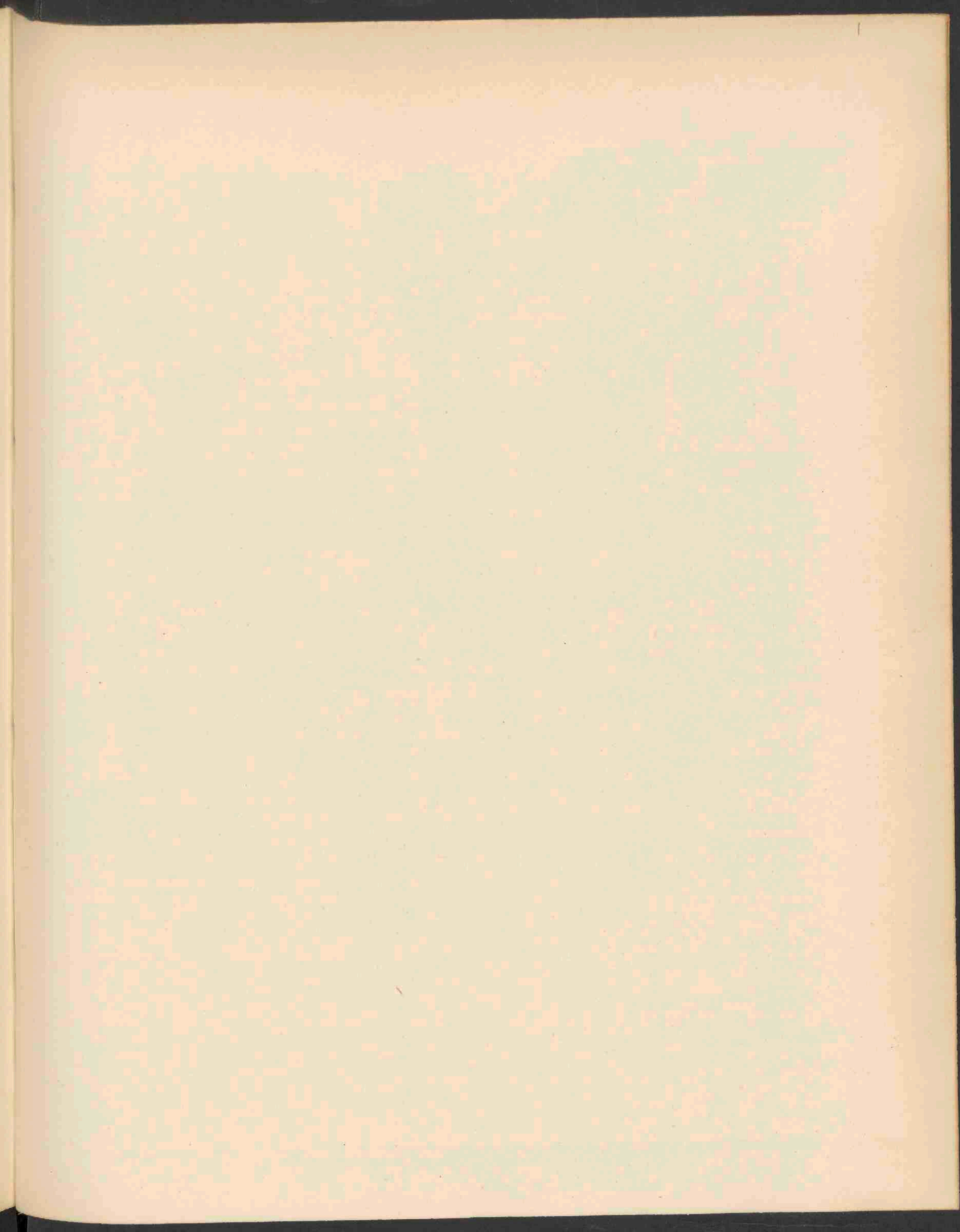
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 347 Vol. V.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Corolle divisé jusqu'au tiers de sa longueur en 5 lobes lancéolés aigus, à gorge fermée par de longs cils. Calice campanulé, divisé jusqu'au milieu en 5 lobes égaux, étroitement lancéolés acuminés. Feuilles sessiles ovales, atténuées de la base au sommet; acuminées, les radicales obovées, pétiolées. Capsule substipitée.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* fleurs séparées; *b.* corolle découpé; *c.* calice; *d.* partie d'un corolle avec les cils; *e.* ovaire; *f.* fruit ouvert; *g.* graines

HABITAT: Lieux arides des montagnes de l'Europe et du Caucase.

PAYS-BAS: Dans notre pays seulement connue du Limbourg méridionale. Elle a été recueillie la première fois par le Dr. HALLEGRAEFF près de Fauquemont, en 1871 par le Dr. VAN DER SANDE LACOSTE près de Trap et au Kruisberg près de Gulpen, tandis que la plante dessinée nous a été offerte par Mr. L. RIETER, qui l'a trouvée en 1900 au montagne de Geleende, commune de Vieux Fauquemont.

MEDICAGO DENTICULATA WILLD 1677.

MEDICAGO DENTICULATA Willd.

Getande Rupsklaver.

Hoogduitsch: Gezähnter Schneckenklee

Engelsch: Denticulate Medick.

Bloeit: Mei—Aug. ☉

1622

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XVII. Ord. IV. Diadelphia Decandria.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Papilionaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. III, N°. 229.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Pedunculis multifloris folium subaequantibus, leguminibus cochleatis glabris, anfractibus binis ternisve margine distantibus, superficie transverse lacunoso-venosis, margine obtuso distiche spinigero, spinis divergentibus subulatis apice uncinatis diametrum dimidium leguminis aequantibus utroque latere impressis, stipulis pinnatifido-dentatis, dentibus setaceis, foliolis obovatis, rameis obovatis, omnibus obtuse denticulatis pedunculis cauleque glabris.

Bloemstelen veelbloemig van gelijke lengte als de bladen; peulen slakkenhuisvormig gewonden, glad, met 2 of 3 windingen met afstaande randen; de vlakke zijden onderbroken geaderd, met stompen tweerijig gestekelden rand; stekels uiteenwijkend, elsvormig, aan den top haakvormig gebogen, van de halve lengte van de peuldoorsnede en aan beide zijden ingedrukt; steunblaadjes vinvormig getand, tanden borstelvormig; blaadjes omgekeerd eivormig; die, welke aan de bloeistengels voorkomen, omgekeerd hartvormig, alle stomp-getand, terwijl de bloemstelen en de stengel glad zijn.

VERKLARING DER AFBEELDINGEN: *a.* bloem zonder vlag; *b.* verwelkte bloem; *c.* jonge bloem; *d.* peul van ter zijde en iets ontroid; *e.* peul van boven.

GROEIPLAATS: Op bebouwde en onbebouwde plaatsen, vooral naar den zeekant, zeer overvloedig in de streken rond de Middellandsche Zee en in West Centraal Azië en van daar uit in vele andere streken met cultuurgewassen ingevoerd.

NEDERLAND: Bij ons vroeger als aangevoerde plant waargenomen bij Apeldoorn, Amsterdam, Leiden, Wateringen, Kleverskerke, Vlissingen, Maastricht, Elsloo en Nijmegen. De afgebeelde plant werd in 1898 verzameld door den Heer F. J. STRUYKENKAMP op de voormalige buitenplaats Groenhoven bij Leiden, als opslag uit kippenvoer.

MEDICAGO DENTICULATA Willd.

Luzerne dentelée.

Fleurit: Mai—Août ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XVII. Ord. IV. Diadelphia Décandria.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Papilionacées.

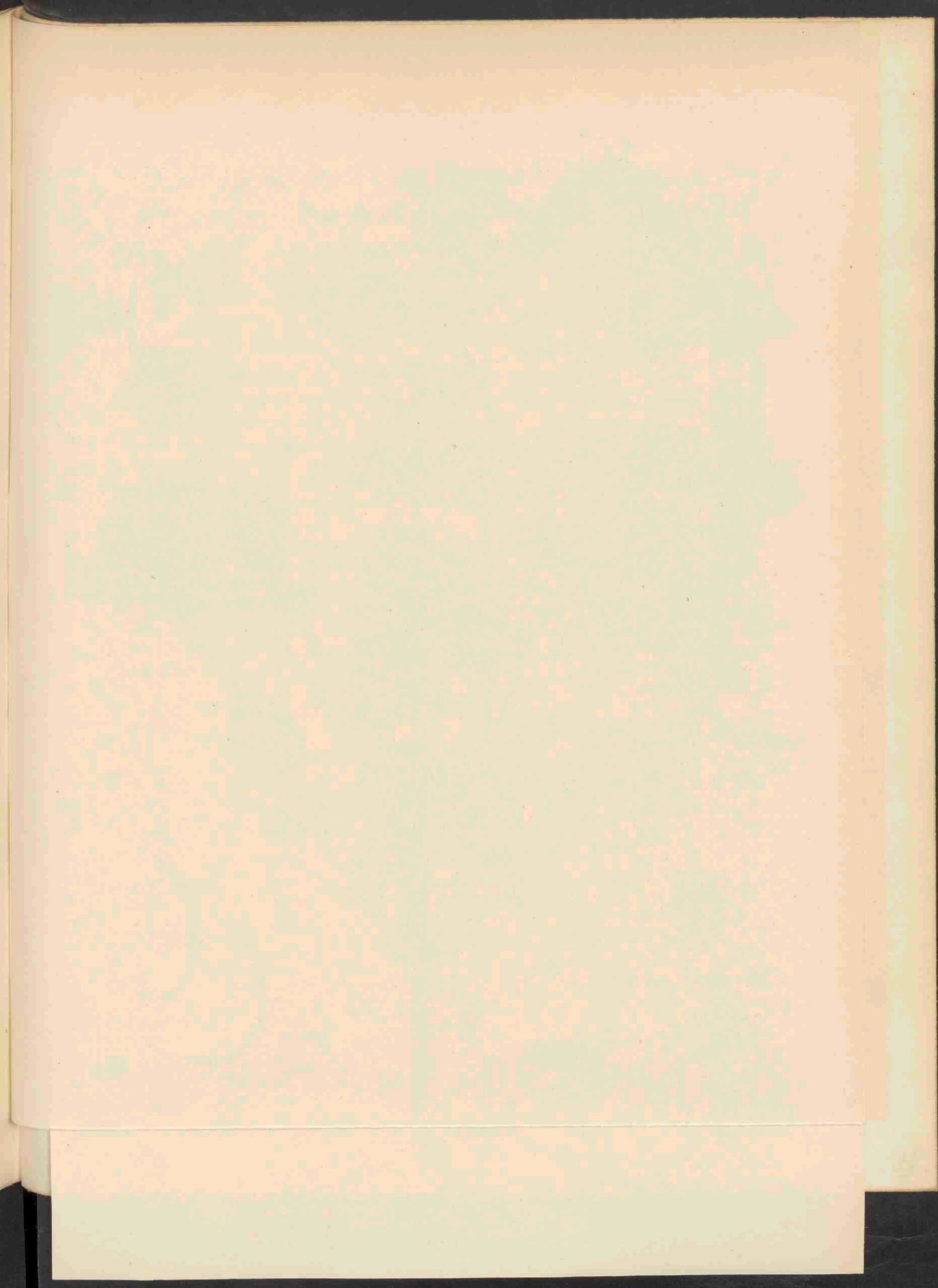
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 229. Vol. III.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Pédoncule portant 3—8 fleurs, égalant ordinairement la feuille; gousse glabre, noircissant à la maturité, discoïde, à spire lâche, tournant à droite et formant 2—4 tours dont le supérieur très-petit laisse voir en grande partie la face supérieure du tour précédent; faces planes, fortement réticulées veinées, à nervures principales arquées et obliques; bord mince, obtus, creusé de chaque côté d'un sillon latéral large et interrompu par des épines; celles-ci subulées, crochues au sommet, égalant la moitié du diamètre de la gousse. Stipules laciniées, folioles obovées-cunéiformes, souvent échancrées, dentelées au sommet. Plante glabre.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* fleur sans étendard; *b.* fleur épanouie; *c.* jeune fleur; *d.* gousse vue en profil; *e.* gousse vue en dessus.

HABITAT: Commune dans les moissons et lieux incultes, surtout vers le côté du mer, très abondant dans les régions méditerranéennes et en l'ouest de l'Asie centrale; importée souvent par les sémences dans beaucoup d'autres régions.

PAYS-BAS: Autrefois signalée comme plante introduite près d'Apeldoorn, Amsterdam, Leide, Wateringen, Kleverkerke, Flessingue, Maestricht et Nimègue. La plante dessinée a été trouvée par Mr. F. J. STRUIJKENKAMP en 1898 aux terrains du bien de campagne Groenhoven, près de Leide.

CORONILLA SCORPIOIDES KOCH 1678.

CORONILLA SCORPIOIDES Koch.

Schorpioenachtig Kroonkruid.

Hoogduitsch: Scorpionförmige Kronwicke.

Engelsch: Scorpoid Coronill.

Bloeit: Mei—Juni. ☉.

1628

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XVII Oro. IV. Diadelphia Decandria.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae O. Papilionaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. II, N°. 138.

SOORTELIJKE KENMERKEN: herbacea, stipulis minutis in unam oppositifoliam connatis, foliis ternatis sessilibus, impari maximo, leguminibus arcuatis tetragonis striatis.

Kruidachtige stengel; steunblaadjes klein, tot een enkel tegenover het blad gezeten steunblad samengegroeid; bladen drietallig zittend, het topblaadje veel grooter; peulen gebogen, vierkant, gestreept.

VERKLARING VAN DE AFBEELDINGEN: *a.* bloem van onder; *b.* bloemdeelen uitgespreid; *c.* bloem van terzijde; *d.* bloem ontbloot van de bloembladen; *e.* en *e'*. peulen; *f.* doorsnede der peul.

GROEIPLAATS: In wijngaarden, op akkers en bouwlanden in Zuid-Europa.

NEDERLAND: Als ingevoerde plant waargenomen in 1872 door den Heer H. J. KOK ANKER-SMIT bij Apeldoorn, later door denzelfden bij Amersfoort; eindelijk in 1900 door den Heer H. VAN DER LINDEN bij Rotterdam, van welke plaats wij de plant door tusschenkomst van den Heer HEUKELS ter afbeelding ontvingen.

CORONILLA SCORPIOIDES Koch.

Coronille Scorpioide.

Fleurit: Mai—Juin. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XVII. Ord. IV. Diadelphia Décandria.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Papilionacées.

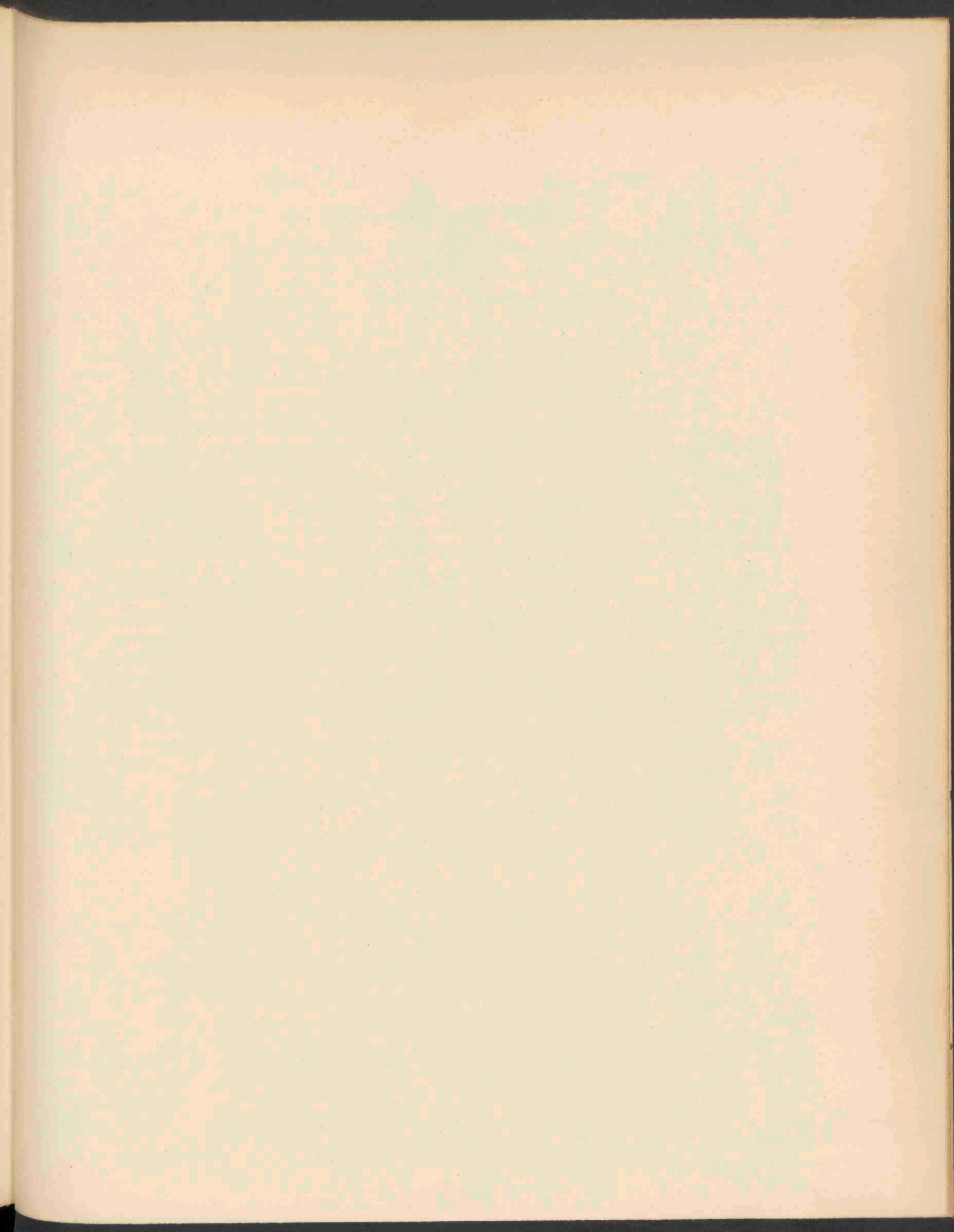
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 138, Vol. II.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Plante herbacée, stipules soudées en une seule oppositifoliée, feuilles trifoliolées, sessiles, la foliole terminale grande. Gousses arquées, striées à quatre angles.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* fleur par dessous; *b.* parts de la fleur étalées; *c.* fleurs en profil; *d.* fleur depouillée de ses pétales; *e.* et *e'*. gousses; *f.* section transversale de la gousse.

HABITAT: Dans les vignes, les champs et moissons de l'Europe Méridionale.

PAYS-BAS: Signalée comme plante introduite près d'Apeldoorn par Mr. H. J. KOK ANKERSMIT en 1872, plus tard trouvée par le-même près d'Amersfoort, ensuite elle à été retrouvée par Mr. H. VAN DER LINDEN aux environs de Rotterdam, de quel endroit nous avons reçu un exemplaire par l'intermédiaire de Mr. H. HEUKELS.

ALOPECURUS UTRICULATUS PERS. 1679.

ALOPECURUS UTRICULATUS Pers.

Zakvormige vossestaart.

Hoogduitsch: Schlauchartiger Fuchsschwanz.

Engelsch: Utriculate Foxtail.

Bloeit: Mei—Juni. ♀.

1629

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. III. Ord II. Triandria Digynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Monocotyledoneae O. Gramineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. II No. 91.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Culmis erectis adscendentibusque, spica ovata vel ovato-oblonga, pedunculis 1--2 spiculas gerentibus, valvis ad medium connatis sensimque dilatatis ultra medium subito in acumen depressum contractis, vagina foliorum suprema utriculosa inflata.

Stengels opgericht of opstijgend; aar eivormig of ei-langwerpig; stelen met 1—2 bloempakjes; bloemkafjes tot het midden samengegroeid en geleidelijk breeder wordend, voorbij het midden plotseling in een samengedrukte naald versmald; bladscheede van boven urnvormig opgezwollen.

VERKLARING VAN DE AFBEELDING: *a.* aartje, vergroot, *b.* bloempakje.

GROEIPLAATS: Engeland, West- en Zuid-Duitschland, Oostelijk en Zuid-Frankrijk, Italië, Sicilië, Dalmatië, Spanje en Noord-Afrika. In Duitschland op weiden in het boven Moezel gebied, vooral bij Metz, hoofdzakelijk ten Westen van den Rijn.

NEDERLAND: In ons land gevonden in Juni 1899 door Mej. OGTEROP bij de Meelfabriek te Middelburg, en door deze dame welwillend ter afbeelding in deze Flora toegezonden.

ALOPECURUS UTRICULATUS Pers.

Vulpin utriculé.

Fleurit: Mai—Juin 24.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. III. Ord. II. Triandria Digynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Monocotylédonées. O. Graminées.

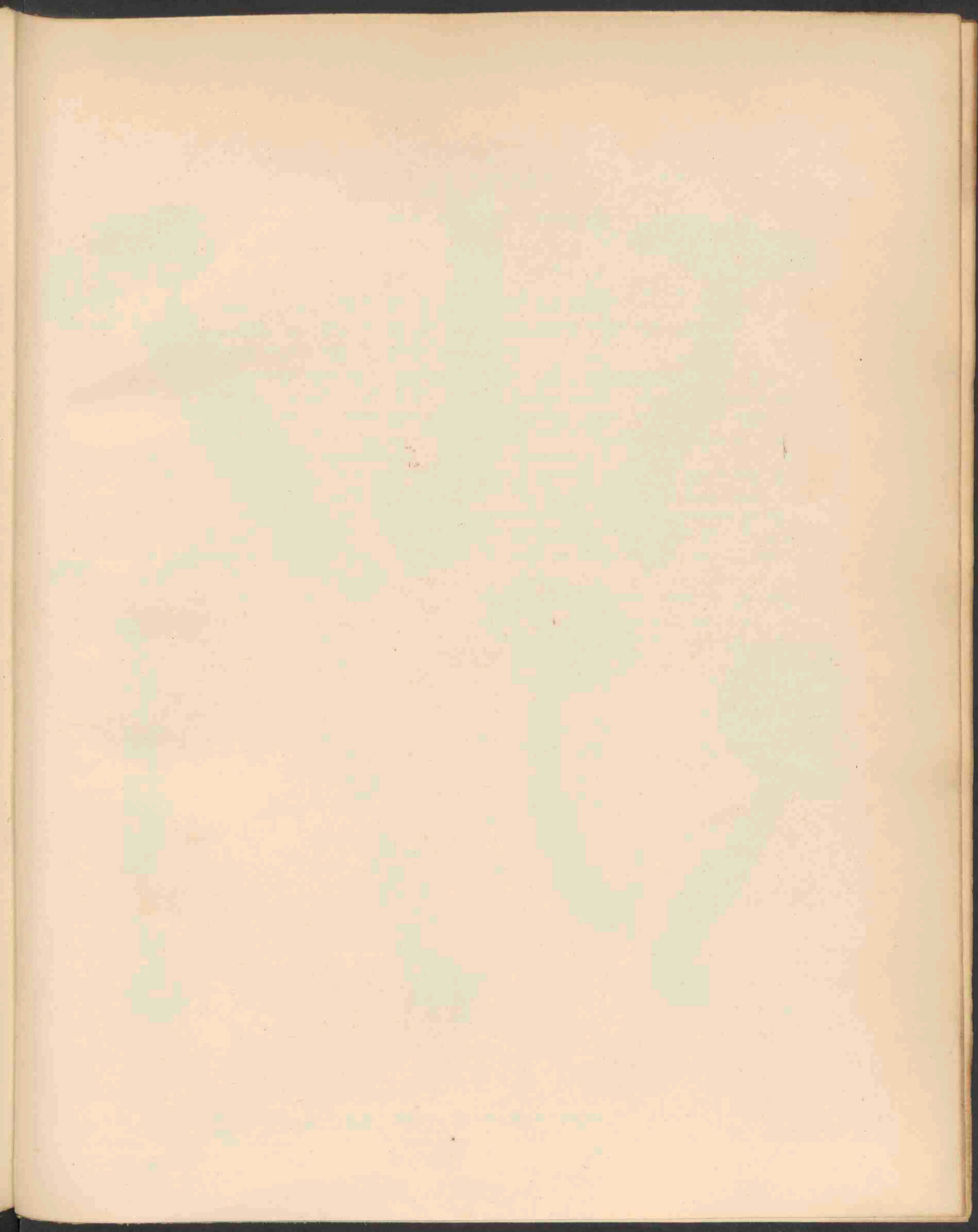
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 91 Vol. II.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Chaumes dressés, ou ascendants. Panicule spiciforme ovoïde ou ovoïde-oblong, à rameaux très courts et portant chacun 1—2 épillets. Glumes soudées jusqu'au milieu, longuement acuminées, à carène mince et rude au sommet, épaissie et longuement ciliée dans sa moitié inférieure. Glumelle unique lancéolée, obliquement tronquée, longuement tubuleuse à la base, 3—5 nerviée, portant presque à sa base une arête rude et fortement exserte. Gaine supérieure enflée-vésiculeuse dans sa partie supérieure.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a* panicule spiciforme, *b* épillet.

HABITAT: En Angleterre, l'Allemagne occidentale et méridionale, la France orientale et méridionale, en Italie, Sicilie, Dalmatie, Espagne et l'Afrique septentrionale. En Allemagne dans les prairies au territoire de la Moselle supérieure, surtout près de Metz, principalement à l'ouest du Rhin.

PAYS-BAS: Dans notre pays elle a été trouvée par Mlle A. OGTEROP près d'une fabrique à blé à Middelbourg, prov. de Zélande. Nous rendons grâce à la dite Mademoiselle pour la bienveillance, avec laquelle elle nous a offert la plante pour la Flore Batave.

CORTINARIUS ELATIOR FRIES 1680.

CORTINARIUS ELATIOR Fries.

Langgesteelde Cortinarius.

1680

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamae Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. O. Hymenomyces. Trib. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. XI, N°. 844.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Pileo sub-carnoso, globoso, dein campanulato, demum expanso, late mamillato, in centro laevi, ubique superficie plicato-rugoso, colore valde vario; stipite elongato, robusto, basi et apice attenuato, sericeo, apicem versus striato, vulgo medio cum prominentia sinuosa, albo v. violaceo-albo. Lamellis latissimis, adnatis, marginibus rugosis venis anastomosantibus, brunco-ferrugineis v. violaceo-bruneis.

Hoed eenigszins vleezig, bol, vervolgens klokvormig, eindelijk uitgespreid, met breede tepelvormige wratten; in het midden glad, overal elders netvormig geplooid, zeer wisselend in kleur; steel lang, stevig, aan beide zijden versmald, zijdeglanzend, naar den top gestreept, gewoonlijk naar het midden met een bochtige vooruitspringende lijst, wit of violetachtig. Plaatjes zeer breed, aangegroeid, met geplooiden rand en samenvloeiende aderen, bruin of roestkleurig of violetbruin

GROEIPLAATS: In bosschen, vooral dennenbosschen, in Midden-Europa, Zweden en Engeland.

NEDERLAND: Vroeger gevonden te Putten en te Apeldoorn. De afgebeelde paddestoelen werden gevonden in boschjes in de Heerenduinen, den 6en September 1896, waarschijnlijk door den Heer F. W. VAN EEDEN.

CORTINARIUS ELATIOR Fries.

Cortinaire élevé.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamia. Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. O. Hyménomycètes. Trib. Agaricineae.

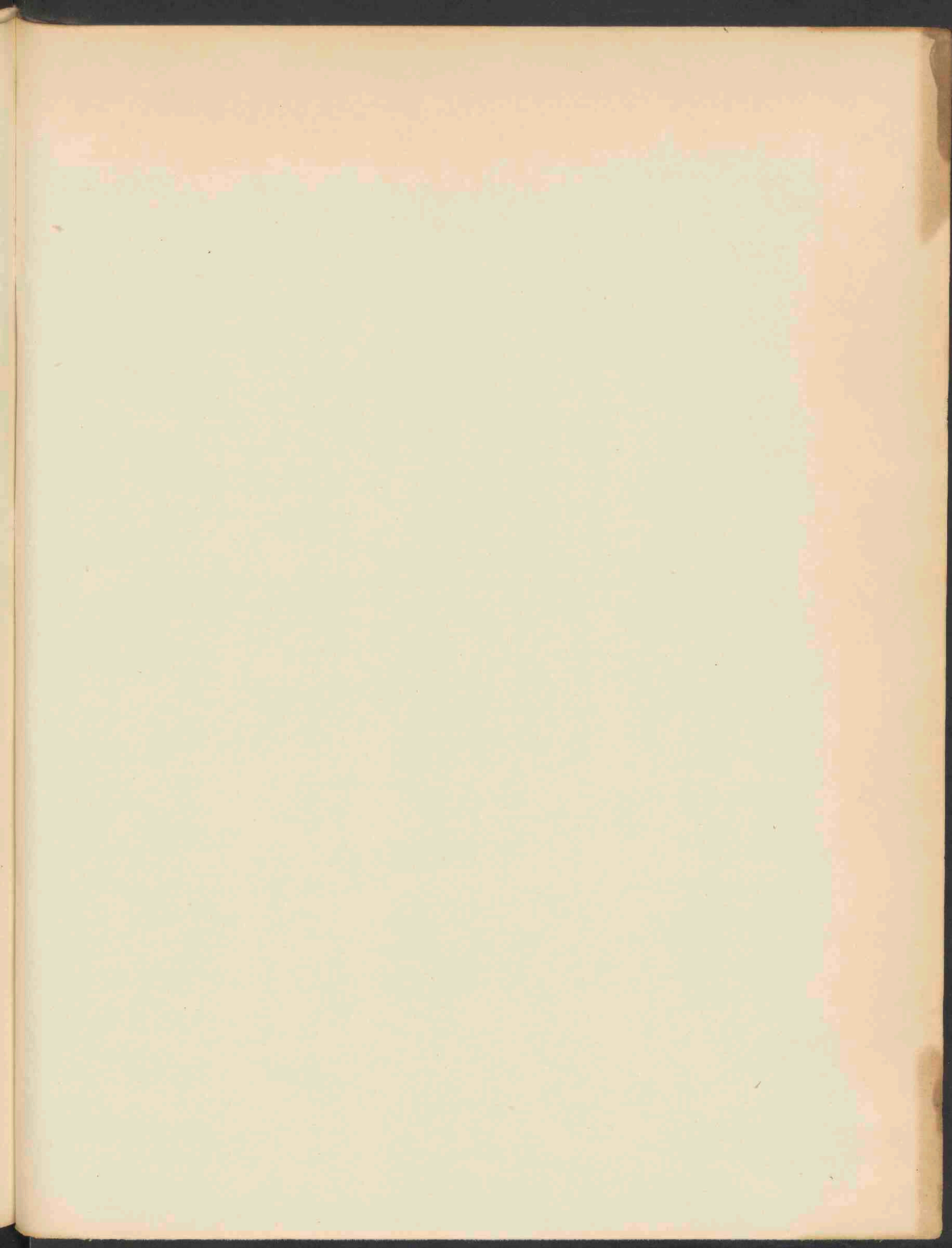
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 725 Vol. X.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Chapeau peu charnu, d'abord globuleux, puis campanulé enfin étalé, largement mamelonné, lisse au centre, partout ailleurs plissé-rugueux, variant beaucoup de couleur; stipe alongé, robuste, atténué aux deux extrémités, soyeux, strié vers le sommet squamuleux vers la base, ordinairement avec une saillie sinueuse vers le milieu, blanc ou lavé de violacé. Lamelles très-larges, adnés, rugueux sur les côtés, anastomosants par des veines, brun-ferrugineux ou violacé-brun.

Fr. Ep. 355, Sacc. Syll. v. 917; Ned. Kr. Arch. 2. IV p. 510, Fr. Ic. Sel. tab. 149 f. 1., Cooke. Ill. Tab. 741 et 742, Massee Br. F. Fl. II. 87, Oud. Rév. 1. 257.

HABITAT: Bois, surtout sapinières de l'Europe.

PAYS-BAS: Putten et Apeldoorn. Les exemplaires représentés ont été trouvés dans un bois des dunes seigneuriales près d'Overveen par feu Mr. F. W. VAN EEDEN en Sept. 1896.

F. H. DANNER
BOEKBINDERIJ
UTRECHT

